

سنوورد اشيك

له بياباني ئه نفال كراوانه وه

منتدى إقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

سه دره دين محيدين كه لوري

چاپى دووهم

2022

یۆدابه‌زاندنی چۆرەها کتێب: سەردانی: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

پەڕەي دانلود کتایەهای مەختلف مەراجعه: (منتدى اقرا الثقافى)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للكتيب (کوردی ، عربی ، فارسی)

سنورداشيک له بيابانی نه نفالکراوانه وه

پښتانه

سهره دين محيدين كه لوري

چاپي دووهم

۲۰۲۲

"ماڻي له چاپدان و له بهر گرتنه وهى بۇ نووسه پاريژراوه"

ناسنامه ى كتيب:

- ناوى كتيب / سنورداشيك له بيابانى نه نفالكر اوانه وه**•
- بابته / پومان
- نووسينى / سه دره دين محيدين كه لويى
- شويى چاپ / چاپخانه ى گنج
- سالى چاپ / ۲۰۲۲
- نوبته ى چاپ / چاپى دووهم
- نرخ (۵۰۰۰) دينار

ژماره ى سپاردن (۱۳۴) ى سالى ۲۰۰۶ ى وهزاره ى روشنييرى پيدراوه.

ئىۋارە يەكى بە ھار بوو، ئەو پووبارەى بە پېش ما لمان تىپەردە بوو،
 ئاۋى سازگارى لە خوگرتبوو، شەپۇلەكانى لەگەل تىشكى سوورى
 خۇزاۋا بوون، دەسلەملانىي يەكديبوون، باخى پەر لە گۈلە ھىرۇ،
 بەيبون و گۈلە باخ، دارى سەنەوبەر و چنارى بەژن بەرز، كەنارى
 پووبارەكەيان پازانبوۋە، ئەو دەرە بىوۋە جۈانتىن جىژۋانى
 كوپان و كچان، دوو دوو لە سەر كورسى باخەكە دانىشتىبوون و بە
 ھىمنى گىفتوگۇيان دەكرد، جاروبار كە زمان دەۋەستە بە تامەرزۋە
 دەيانرۋانىيە سەرپاي يەكدى، تەزوۋى خۇشەۋىستىيان بە شا
 دەمارەكانى جەستە تىپەردە بوو، خۋىنى گەشيان، ئالودەى ئەو
 ئىشقە پاكوبىگەردە بىوۋ، ھەبوون دەستىيان لەنىۋ دەستى
 يەكديبوو، بە پىرەۋەكان، بە ھىمنى ھەنگاۋيان دەنا، ھەموو
 خۇشى ژىنيان لە تىكەلى دەستى لەرزۇك و گوشىنى پەنجە
 ناسكەكانيان دەبىنيەۋە، كۆترە بارىكە لەم چل بۇ ئەو چل دەفېرى،
 ئاۋازى خۇشيان بۇ يەكدى دەچېرى، كەنارى، ماچى ئەفسوناۋىيان
 دەگۆپىيەۋە، تىشكى سوورى خۇزاۋا بوون، كەشى پۇمانسى
 بە خىشبوۋە جىژۋانى ئاشقان.

ئەو كەشە دلفرڤنە، جىژوانى ھەرزەكارىي ھىنايەو ھە يادەم ، ھەزەم دەكرد بانگى (نازە) بگەم ولە بىننىنى ئەم ئىوارە بە ھارەى نەكەم، لە دووھمىن نھۆمى خانوھ كەمانەو، سەيرى خوارەو ھەم كەرد، (سۆز و رۆن) لە نىو باخەكە يارىيان دەكرد، بە لām نازە ديار نەبوو ، گوتم پۆز گيان بانگى دايە بگە بى بۆ سەربان. بە دەنگە ناسك و زولالەكەى بە دايكى گوت بگاتە سەربان.

لە چاوھ پوانىي (نازە) بووم، گويم لە دەنگى پىنى بوو بە سەر پلىكانەكان بەرەو سەربان دەھات ، و تم نازە گيان پەلە بگە و بگەرە سەربان، پەلەى كەرد و خۆى گەياندە سەربان، وتى چىبىووە سامان گيان؟! ھىچەم بۆ نەگوتم، وامدەزانى يەكەمجارى جىژوانمانە ، زۆر بە تامەرزووە دەمپروانىيە (نازە)، بالاپەرەز ونە شىلانە، كۆلمەكانى بە تىشكى سوورى خۆراوا بوون جواتر بىوون، پرسىارى كەردەو گوتى سامان گيان چىبىووە، بۆ وا تەماشام دەكەى؟!

– نازە گيان، يەكەمجارى جىژوان، دىتەو ھە يادت؟

زەردەخەنەيەكى كەرد، بە نازىكەو ھە گوتى ئەى چۆن!!

– كەواتە سەرنجى كەنارى پووبارەكە بدە، بۆ ئەو دىمەنە دلفرڤنە بانگم كەردى، تەماشاي دىمەنى خۆراوا بوون بگە، چۆن لەگەل شەپۆلى رووبارەكە يەكدييان گرتووە، كەشكى پۆمانسىيان بۆ ئاشقانى كەنار رووبارەكە پازاندو ھەو، بە چاو ھەستەكانى تەماشايەكى كەرد، گوتى:

سامان گيان بە پاستى وايە.

- نازە گيان ديمه نىكى زۆر دلگيرە، وانىيە؟
 - خۆت وتەنى، بە راستى كەشكى رۆمانسىيە، زۆر دلگيرە جوانە!
 - وايىت، ماچىكى ئەو كۆلمە سورانەت قەرزارى.
 بە خەندەيەكى پەرلە ناز وشەرمەو، وتى، لىرە چۆن دەبى، خەلكى دەمانىين.

لە سەر كورسىيەكەم دانىشتم، گوتم :
 خۆ ئىستە خەلكى نامانىين، دالم مەشكىنە ماچىكم پىيەخشەو
 قەرزەكەت بەدەرەو.

قەزە خاوەكەى، بە تىشكى سوورى نىزىك خۇراوايون، پەنگىكى
 مۆرى زۆرجوانى لە خۇگرتىوو، بە سەر لايى پوویدا هاتبوو
 خوارەو، بە پەنجەى سىيى وناسكى لايىرد، پووى مانگ ئاساى پتر
 دەرکەوت، لىم نىزىكبوو، بە خۆشەويستىيەكى پاكوبىگەردەو،
 بە هيمنى گوتى هەستە، توخوا هەستە با بچىنە خوارەو، خەلكى
 دەمانىين، بە لام من هەر سوور بووم لە سەر داواكەم، ئەمجارەيان
 گرتى بە قۆلم و بە گالتە و پىكەنەو، بە دلىكى پەرلە خۆشى و
 ئاسوودەو، گوتى:

هەستە، سامان گيان هەستە.

نەمتوانى دلى بشكىتم، چاوەكانم كردهو، دەستى نازە لە سەر قۆلم
 بوو، رايەتلەكانم، كە بە تەواوى بە ئاگا هاتم، لە ژوورى لە قور
 دروستكراو خۆم بينىيەو، چەندىن جار دىرەگى بنمىچەكەم ئەژمار
 كردبوو، سىازدە دىرەگ بوو، تەنانەت تىيدا كرىچى بووم،

هەناسەیی سەردەم ھەلکیشا، گۆتەم خۆزگە (نازە) لەو خەوێ خۆشەت
نەدەکردم، خەوێکم دەبینی، خۆشترین خەون بوو.

- چیبیکەم سامان، دەردی ھەژاری زۆر ناخۆش و گرانە، گەر ئیمپرو
نەگەیتە مەیدانی کریکاران و کارت دەستەنکەوی، ئەوا دەبی ئیواری
(نان نەخوین!!).

لەگەڵ ناخواردن باسی خەوێکەم بۆ نازە کرد، ئەویش ھەناسەیی
نائۆمیدی ھەلکیشا گوتی:

تۆ بلیی سامان گیان، پۆژی بی و ببینە خاوەنی ھەموو شتێ،
خەوێکەت بێتە دی؟

ئاوێکم لە (پۆز، سۆز) دایەوێ کە چۆن دەستە خنجیلانەکانیان لە
ملی یەکدی کردبوو، ویستم ماچیان بکەم، بەلام پەشیمانبوو مەوێ،
گۆتەم بە لە خەویان نەکەم، نەک لە بینینی خەوێکی زۆر خۆشەبەن،
سەرنجیکی (نازە) مەدا گۆتەم نازە گیان خوا کەریمە.

مەيدانى كرىكاران

هېشتا شەو ماللاۋايى نەكردبوو، ئەستىرەكان بە ئاسمانەو
دەدرەوشانەو، مانگە شەو، وەك شای جوانان پرووناكى دەبەخشى
بە تاريكى شەو، لەو ساتە، ماللاۋايىم لە نازە كرد و توورەكەكەى
هاوپىم دا بە چكشانم و بەرەو مەيدانى كرىكاران پويشتم.

ئەو رۆژە زۆر چاۋە پروانبووم، وەك زۆربەى پوژانى دى، بۇ پۆژە
كرىكاريى، شوستە و تەنانەت شەقامەكان لەبەر جەنجالى ھەژاريى
رەش و پووت گىرابوون، ئۆتۆمبىل بە ئاسانى نەيدەتوانى تىپەربى.
ھەر وەستايى، پووى بگردايە مەيدانەكە، دەيان كەس لىنى
كۆدەبوونەو، بە ئارەزووى خۆى چەند كەسىكى ھەلدەبىژارد، بە
پىي خزمایەتتى، ناسياۋىيى يا شان و بازووى بە ھىز، ئەوانى دى،
ئىرەييان بەوانە دەبرد كە كاريان دەسكەوتوۋە، جا چ كاريى، تا
ئىۋارىي خوينيان دەمژىت، ئىۋارىي چەند كاترژمىرىي پتر كاريى
پىدەكردى، دەبۋايە بتكردايە، چونكە بۇ پوژانى داھاتوۋ سوۋدى
دەبوو، تا وەستاي بىۋىژدان و خوينمژلەگەل خۆى بتىبردايەو.
چاۋە پروانى تەواۋ دلى تەنگكردم، ھەردوۋ جگەر گۆشەكەم دەھاتنە

پیشچاۋ، داوايان لیدەکردم پۆژە کریکارییکم دەستکەوی، تا ژەمی
خواردنیاں شیرین و چەوربی.

ئەو منداڵە ھەست ناسک و پاکییگەردانە، زۆر دوورکەوتبۆونەو،
لە جیھانی منداڵیتی، چاویان لەو نەبوو، بووکەلەیک، بازنی،
ئەنوستیلە و ملوانکی یا جلوبەرگی جوان بکەمە دیاری بۆیان،
ھەستونەستی ناسکیان لای پاروھ نانی بوو.

زۆرجار بیرم لەو دەکردەو، بۆ ئەم منداڵانەم ھینایە ئەم دونیایەو،
بە راستی ھەلە بوو، ھەلەیی گەرە بوو کردم.

لە چاوەروانی و بیرکردنەو، قورگم پەرگریانبوو، حەزم دەکرد
کەمی بگیریم، لە پریەکی بانگیکردم، ھەستی باشم راگرت، چاوم
لە شوینی دەنگە گێرا، باوەرم نەدەکرد بانگە بۆ من بی، ھەر
خۆم دەمگوت چی زۆر سامان ناو زۆر، دووبارە بانگێرامەو،
(وریا) ی ھاوڕیم دەرکەوت، بە راستی کە دەمبینی، دلتەنگی و
ناخۆشی کەمی یەخەیان بەردەدام.

- بەیانیت باش، سامان گیان چۆنی، کارت دەسنەکەوت؟

- ژیانیت باش، بەلام دەبی چۆن بم، کە ی ئەمە ژیانە، ئەو ھەموو
سالا خۆیندەمان و بڕوانامە ی باشمان بە دەسھینا، کە چی ئیستە
چاوەروانین وەستایی نەخۆینەوار، تەنیا بە پەنجە ی ھیمایە کمان بۆ
بکات و بکەوینە دوا ی بۆ پۆژە کریکاریی، پاش خۆینمژین، دەبی
مەمنونی بین.

- خەمت نەبى، ئىمە بە نيازىن خۇمان لەم ژيانە رزگار كەين و بچين
بۆ ھەندەران، ئەمشەو لە مائەوە باسى ئىو ھەمانە كرد تا ئىو ھەش بىن.
- وريا گيان، بە چىيەو ھە بىم، زۆربەى كەلوپەلى مائەو ھەمان بۆ پارو ھە
نانى فروشتو ھە، تازە ھىچم بۆ ناكرى، تەواو.

- سامان، و ھەم مەپوخىنە، چونكە زۆر دىلخوشتە ھەم تۆم لەگەل بىت.
- بۆ من ھەز ناكەم بچىنە ھەندەران، بەلام دەسەلاتم نىيە، چونكە
پارەم نىيە.

- وا بزانم تازە كارمان دەستناكەوى، وا چاكە بپۆين دوو چا لە
چاىخانەكەى (مام موراڧ) بخۆينەو ھە، پاشان، بە پى مىلى پى
دەگرىن، باسى چۆنىەتى چوونە ھەندەران ت بۆ دەكەم، خەمت نەبى
يارمەتى پارەتەش ئەدەم.

سەيرى ئەملاوئەولاي خوڧىكرد، خەلكى زۆر كەم لە مەيدانەكە
مابوون، پۆتەواو ھەلاتبوو وگەرمى كردبوو، پووم كرده وريا...
با بپۆين، بەلام چا ناخۆم.

- پارەى دوو چام پىيە، با بپۆين.
چوونە چاىخانەكە، دوو چاىان بۆ ھات، زۆر بە بىزارىيەو ھە چاكەى
تەكەدەدا، سەرنجى وريايدا نىو ھە چاكەى خواردبو ھە، فرىكى لىدا
و پووى كرده وريا و گوتى:

دەبزانم چىيەدەكەى وچىيەكەين بۆ ھەندەران؟
- لىرە ھىچ ناگوتى، خەلكى بۆ پارو ھە نان و ئافەرىنى مىلى يەكدى
دەشكىنن، خو وىژدان نەماو ھە، باش بزانە، ئىرە شارىكە رژىم

له بیانوویی دهگه پری نازارمان بدا و شاربه دهرمان بکات.
- باشه با له سه ری نه پوین، دوا فپی له چاکه دا و وریا پاره کهیدا و
چوونه دهره وهی چایخانه که.

ملی نه و پریه یان گرت که چه ندین جار له گهل (وریا) به دمه ته قیوه
به ره و مال دهگه پرانه وه، له کاتی هه رزه کاری باسی کچان و خویندن
بوو، ماوهیی باسی دلسوژی و خه بات له پیناوی نیشتمان بوو، به لام
ئه مجاره یان باسی جیهیشتنی نیشتمان و که سوکاره که به هوئی
هه ژاری و نه داریه وه ده یانه وئی پرزگارین و باوه شی گهرمی
نیشتمانی دایک جیهیلن.

به وریای گوت، فهرموو ئیسته باسی چونیته تی چوونه هه نده رانم بو
بکه.

- سامان گیان، ده چین به ره و ولاتیکی ئیسلامی، قاچا خچی شاره زا
ده مانگه یه نی و پاره یی زور که می ده وئی، وه ک چوونه ئه وروپا نییه
پاره یه کی زوری بوئی، به خیزانه کانه وه ده چین، چونکه به
مسوگهری ده گهین، شه وئی له گهل چرو باسی ئیوه مان ده کرد،
(چرو) ده یوت گهر (نازه) م له گهل بی هیچ خه م نابی و نامو ییمان
پیوه دیار نابی.

- سوپاستان ده که م که هه می شه ئیمه تان له بیره، به لام من به
چییه وه بیم، بی پاره، کریچی، چه ند بیرى لیده که مه وه بوم
ناگونجی.

- من كهلوپه‌لی نیومالم باشه و پارەش له باوکم وەرده‌گرم و یارمه‌تی باشت ئەدەم، تا هەردوو لامان بتوانین بپۆین.

- تۆ بۆلێ هەروا بە ئاسانی بتوانین بپۆین؟

- بێر له پاره مه‌که‌وه، من هه‌ولئه‌ده‌م هاوکاریت بکه‌م.

- وایێ منیش هه‌ولئه‌ده‌م به یارمه‌تی تۆ و پشت به خوا .

- هەر ئێسته له پێوه ده‌چین بۆ مالی رێبۆاری قاچا خچی تا یه‌کدی بناسن و پێی بۆین بووینه چوار خێزان، تا په‌له‌ بکات له پۆشتنمان.

- بۆچی خێزانی دیکه‌مان له‌گه‌ڵدایه‌؟

- به‌لێ، مالی (فایه‌قی ئامۆزام و ئەحمه‌دی هاوڕێم) له‌گه‌ڵماندان.

دلخۆشبوو، هیوایی لای په‌یداوو، پزگاردەبن لەم ژیانه تاله.

گه‌یشتنه پیش مالی رێبۆار، وریا له ده‌رگایدا، کچی ده‌رگاکی لێکردینه‌وه. وریا وتی رێبۆار له‌ماله‌؟

کچه وتی نازانم، با بپۆم پیرسم.

- چۆن نازانی، بپۆ بۆ وریا هاتوو.

وه‌لامی نه‌دایه‌وه، ده‌رگای داخست و چوو ژووره‌وه. ئەمجاره‌یان رێبۆار ده‌رگای لێکردنه‌وه، وریا (سامانی) پێناساند، ئیدی تا چوونه ژووره‌که‌ی، هه‌رخێره‌اتن و فهرموو، فهرمووی بوو.

ژووری خوشی هه‌بوو، له‌و سه‌رده‌مه ژووری وا خوش ده‌گمه‌ن بوو.

هه‌ر که دانیشتن، رێبۆار زۆرخێره‌اتنی لێکردن.

وری: ئەمه (سامان) هه‌واوێی مندالیمه، ئازیزمه، هه‌ز ده‌کات له‌گه‌ڵمان بێت.

- بهوپه‌ری خوشحالییه‌وه، په‌نا به خوا، وهك ئه‌و خیزانانه‌ی
گه‌یاندوومانن وئیسته له خوشترین ژبانن، ئیوه‌ش له‌م ولاته
ناخوش وپه‌نه‌هامه‌تییه‌ پرگاردده‌کهن.

سامان زۆر دلخۆشبوو، ده‌یویست به‌ په‌له‌ بگاته مال و دلی نازه‌و
منداله‌کان خوشبکات.

وریا: ئیمه‌ چه‌زده‌کهن سه‌ردانی ماله‌ به‌دوه‌که‌ بکه‌ین، پاشان
خیزانه‌کان له‌گه‌ل خۆمان ببه‌ین.

- به‌ چاوان، هه‌ر کاتی ده‌لێن من ئاماده‌م.

سامان: چۆنه‌ هه‌ر به‌یانی به‌رۆین؟

- به‌یانی کارم هه‌یه‌، به‌لام به‌ دلنیا‌یییه‌وه، دوو به‌یانی هه‌ر له‌
به‌ره‌به‌یانوه‌ دهره‌چین.

وریا: با زیاتر له‌کاتت نه‌گرین، نه‌وه‌ك کارت هه‌بی‌ت. په‌نا به‌ خوا،
دوو سه‌به‌ی هه‌ر سی‌کمان به‌ره‌و ماله‌ به‌دوه‌کان به‌رۆین. مالا‌وا‌ییان
کرد.

وریا: ئیسته‌ دلنیا‌بووی؟

سامان: دلنیا‌بووم، گه‌ر به‌رۆین بۆ مالی به‌دوه‌که‌ دلنیا‌ترده‌بین.
وریا وتی وابی ئه‌م نیوه‌به‌رۆیه‌ ده‌چین بۆ مالی ئیمه‌، به‌لکو (چه‌رۆ)
بزانێ ئیوه‌ دین، ئیدی دوو دلی نامینی له‌ هاتن. ناوی نیوه‌به‌رۆی
هی‌نا، موچه‌پرکی له‌شی ته‌زان، کاتی ناخواردنه‌، (سو‌ز و رو‌ز و
دا‌یکیان) ئه‌م ژمه‌ چیی بخۆن، چۆن ئه‌م ژمه‌ به‌ پرکه‌ن، چای
نییه‌! چیشت نییه‌! گه‌ر که‌می نان هه‌بی به‌ وشکی، له‌ دله‌وه‌ گو‌تی

په‌يمان‌بى، ئەم پ‌ويشتنه بکه‌مه راست وله‌م ژيانه قوتارتانکه‌م، به ده‌نگى له‌رزۆکه‌وه وتى وريا گيان پ‌ويست ناکات، هه‌زده‌که‌م بچه‌وه بۆ مال، ئەم هه‌والى پ‌ويشتنه‌مان بگه‌يه‌نم، تا که‌مى د‌ليان خوشده‌بى.

- ده‌چينه‌وه بۆ مال وپاروه نانئى پ‌يکه‌وه ده‌خوين، هه‌زده‌که‌م (چرۆ) له زارى تووه ببيستى که ئ‌يوه‌ش د‌ين، نه‌وسا د‌لياده‌يم له هاتنى چرۆ.

نه‌يتوانى د‌لى بشک‌ينئى، چوو بۆ م‌اليان. له ده‌رگاياندا، ده‌رگايى کرده‌وه، که بينى، وايدە‌زانى براى خوى بينيوه، زۆر په‌رۆشبوو، دياربوو وته‌وته‌ى چوونه هه‌نده‌ران، ته‌واو م‌يشكى ئ‌الۆزان بوو پ‌ويستى به‌وه‌بوو يه‌کى ه‌اندە‌ريبى تا دوا ب‌رياربدا. زۆرخ‌يرهاتنى ل‌يکرد.

- ژنه‌که، تو‌که‌ى وا خ‌يرهاتنى (سامان)ت کردوه، ب‌پ‌رۆ خواردن‌يکمان بۆ ئ‌اماده‌که، خ‌يرهاتن به‌سه.

سامان : نه‌خ‌ير وا نييه، ن‌يوان من وچرۆى خوشکم به‌ تو ت‌يکناچى، هه‌موو کات به‌ گه‌رمى خ‌يرهاتنى کردووم. به‌ چرۆى وت چييده‌لى با بلئى، گوئى ل‌يمه‌گره، چيتان هه‌يه نه‌وه‌مان بۆ ب‌ينه بيخوين. وريا: تو‌نه‌وه‌نده خوشکه‌که‌ت خوشده‌وى، بۆ هه‌واله‌که‌ى پ‌ى پ‌اناگه‌يه‌نى که ئ‌يمه له کوى بووين، ده‌مانه‌وى چى بکه‌ين.

- چرۆ، له مالى پېتواری قاچاخچیی بووین، گەر خوا پیکىخا،
ئیمەش له گەلتان دین بۆ هەندەران.

- بە راستتە کاک سامان؟!

- زۆر بە راستمە، گەر بتوانین پارەکەى بۆ دابینکەین.

وریا: دە ئیستە بە پەلە خواردنمان بۆ ئامادەکە.

- بە سەرچاو هەر ئیستە. هەر بە پەلە چوو بەرەو مەتبەخ،
خواردنی ئامادە کرد، پاشان چاکەى هیئا بە دەم چا تیکردنەوه،
گفتوگۆی چوونە هەندەران بوو.

نەخۆشى هەندەران هەموو شوینیکی گرتبۆهوه، له نیوان پیر،
گەنج، ژن و منداڵ، باس باسی هەندەران بوو.

چرۆ وتی کەواتە ئیستە بە دلنیاپیەوه، دەلیم، دەچین بۆ هەندەران.
وریا وتی ئۆخەى، خۆ رزگاربووم له دوودلی چرۆ.

سامان: وا چاکە برۆم، ئەم هەوالە بگەیهنمە نازە و منداڵەکانم،
چونکە بە راستی نەبوونی و هەژاریی بارى دەروونی هەمووانی
تیکداوه، بەلکو بەم هەوالە تۆزى خۆشى وهیوا دەچیتە دلپانەوه،
کەمى له ئازارەکانیان کەمدەکاتەوه.

مالی وریای جیهیشت و زۆر بە پەلە دەپۆیشتەوه.

کاتى نزیک مال بووهوه، وایدەزانى مالى بیگانهیه، لای دەرگاگە
کەمى وەستا، بە شەرمەوه، زۆر بە وریاییهوه له دەرگایدا، دللی
دەلەرزى، حەزیدەکرد منداڵ نووستین، تا سەرنجى دەستی نەدەن

که هیچی هه‌لنه‌گرتوو، چونکه ئه‌و پۆژانه‌ی کریکاری بکردایه که‌می خواردنی بۆ ده‌هینانه‌وه.

نازه‌ده‌رگای کرده‌وه، سوۆ و پۆژ له‌گه‌لی نه‌بوون، یه‌کسه‌ر پرسیری کرد، مناله‌کان له‌ کوین؟

ئه‌ویش به‌ ده‌نگی کز و پڕ ناو‌میدی، گو‌تی نو‌ستوون.

ته‌ماشای ده‌ستی به‌تالی کرد وتی کریکاریت ده‌سنه‌که‌وتوه؟!

- نه‌خیر نازه‌گیان، به‌لام هه‌والی زۆر خوشم ده‌سکه‌وتوو.

- هه‌رچی هه‌والی خوش هه‌یه‌ زوو پیم بلی، چونکه‌ زۆر دلته‌نگم،

نازانم چیییکه‌م، نه‌خوازه‌لا، ئه‌وپۆ مندا‌له‌کان ته‌نیا نان وئاویان

خواردوو، ئه‌وانیش به‌م مندا‌لییه‌ به‌ خه‌یال و خه‌م و برسیه‌تییه‌وه

خه‌ویان لیده‌که‌وی.

ئه‌م قسه‌یه‌ی ئاگری له‌ جه‌رگی کرده‌وه، جه‌زی ده‌کرد هه‌ر ئه‌و کاته

پوو له‌ هه‌نده‌ران بکه‌ن.

وتی: دانیشه‌ با باسه‌که‌ت بۆ بکه‌م. دیارپوو زۆر په‌رۆشبوو،

بیپچوپه‌نا، یه‌کسه‌ر وتی له‌گه‌ل مالی وریا ده‌چین بۆ ده‌ره‌وه

- چۆن سامان گیان، به‌ راسته‌؟! به‌ راستی هه‌والی خوشه‌ابه‌لام

یه‌کسه‌ر که‌می ساردبووه‌وه وتی ئه‌ی پاره‌مان له‌ کوی بوو؟ خو ئه‌و

که‌سانه‌ی ده‌چین بۆ ده‌ره‌وه‌ چ مالو‌مولکیان هه‌یه‌ ده‌یفروشن،

ئینجا، گه‌ر به‌شی چوونیان بکات.

- راستدهكەي، ئىمەش چىيمان ھەيە دەيفرۆشین ومالى وريا
ھاوکاريمان دەكەن، بۆ ئوروپاش ناچىن تا پارەى زۆرى بویت، بۆ
ولاتى ئىسلامى دەچىن و ۋەرگرتنمان مسۆگەرە.

لە سەرەتاۋە باسەكەى بۆ کرد، ئاھىكى ھەلکىشا وتى بە راستە
سامان گيان، ئىمە لە ھەژارىى وکرىچىتى پزگاردەيىن، بېوا ناکەم،
قەت بېوا ناکەم، قورگى پېر لە گريان ببوو، بە دەنگى لەرزۆکەۋە
گوتى سامان تۆ لە مال نیت، سۆز و پۆز زۆر برسین، بىبەرگن،
تەنانەت قسەى خوشيان نەماۋە، بەم مندالىيە ھەمىشە لە قوولايى
دەريايەكى پېر لە خەمن، ئاخۆگەرەبن چىيى لە بارەى مندالىيى
خويانەۋە بلېن، دەبى چىيى بە ئىمە بلېن، تەنيا باسيان، باسى
نەھامەتتىى ۋەھژارىى دەبىت. قسەكانى نازە ئارەقى پىکرد، ھەستى
دەکرد تاوانبارە، (پۆز و سۆز)ى بىيىنى چوونەتە دونيايەكى
دىكەۋە، دەستە خنجىلانەكانيان لە مىلى يەكدىکردبوو، ھەزى
نەدەکرد لە ۋەخەۋە خوشەيانكا، تەنانەت نەيدەويست خوشيان
ھەستن، لەبەر ئەۋەى لە چاۋەكانيان زۆر داۋاكارىى بەدى دەکردو
لە تواناي نەبوو جىبەجىيكا، نەيتوانى پتر سەيرى دىمەنى پاك
وبىگەردىيان بكات.

دەستى برد بۆ فرمىسكى سەر پوومەتى(نازە) و سېرىيەۋە، وتى:
نازە گيان، پەنا بەخوا، ئىدى دوا ناخوشىيمانە وتاراۋگە ھەموو
شتمان بىردەباتەۋە، مندالەكانمان لەۋپەرى خوشىدەبن، پىشىنان
وتوويانە "دواى ھەموو ناخوشىيى خوشىيە".

نازه زانی قسه‌کانی کاریبوو، داوای لی‌بوردنی لی‌کرد و وتی سامان گیان، تو هیچ بی‌خه‌م نه‌بوو و هه‌ر له شه‌وه‌وه هه‌لده‌ستی بو روژه کری‌کاری، به‌لام بارودوخی ولات ئالۆز وشیاووه، هه‌ر ئیمه‌ وانین زۆربه‌ی خه‌لکی بژتوییان خراپه‌، سه‌ری نایه‌ سه‌ر پانی، که‌وته قسه‌یخۆش وتی زویر نه‌بی، گه‌ر نه‌گریمايه‌، خه‌مه‌کان دل‌یان ده‌ته‌قانه‌.

ده‌ستی له‌ نیو‌قژه‌که‌ی نا و وتی هیچ کات له‌ تو زویر نابم، زور هاوسه‌ر جیا‌بوونه‌ته‌وه له‌به‌ر هه‌ژاری و نه‌داری، دادگای ولات ئه‌وه‌نده‌ی مامه‌له‌ی جیا‌بوونه‌وه جی‌به‌جی‌ده‌کا، مامه‌له‌ی ماره‌کردن ناکات، که‌چی ئیمه‌ سوژی خو‌شه‌ویستیمان به‌ تینتر ده‌بی. سه‌رنجی چاو‌ه‌کانیدا، وتی:

بچو چاو‌ه‌کانت بشو، نه‌ک یه‌کی بی و به‌ هه‌له‌ لی‌مان تی‌بگا، با نه‌زانن گریاوی.

– سامان گیان ، به‌ چاو‌مه‌وه‌ دیاره‌.

– که‌می دیاره‌، به‌لام چاو‌ه‌کانی جوانتر کردوی.

– بیرته‌ هه‌موو کات له‌ پری قوتا‌بخانه‌ به‌ ته‌نیشتمه‌وه‌ تی‌په‌ر ده‌بووی و به‌ ده‌نگی نزم ده‌توت ئه‌م کاته‌ت باش چاو جوان گیان.

– نازه‌ گیان، خو‌زگه‌مان به‌و کات ، له‌ به‌هه‌شت بووین، به‌لام نه‌مانده‌زانی.

به‌ په‌له‌ سه‌ری له‌ سه‌ر پانی لا‌برد وتی با بچم چاو‌م بشو‌م تا یه‌کی نه‌هاتوو. ئه‌و چوو بو گه‌رماو.

به دهم خه ياله وه، ده سستی له نيو سميلى نابوو و ته له لايه
پرايده كيشتا. له ده رگا درا، به په له چوو ده رگاي كرده وه، چه ند
پرياسكه يه كي به ده سته وه بوو، هاته ژووره وه، سلاوي كرد. وتي
وريا نه وه چييه؟ وتي تو جاري وه لامي سلاوه كه م بده رده وه.

وتي: سه رچاوم به خير بيئي، ده ئيسته پيم بلئي نه و پرياسكانه چين؟
- چروى خوشكت نار دويه تي.

- وريا گيان، گهر ئيمه تان خوشده وي ده يبه يته وه.

(نازه) هات، به خير هاتني (وريا) ي كرد وتي كاك وريا هه موو
شتمان هه يه بو هيئات. وريا سهيري كردن و وتي به راستخانه !!،
به خوا كاكه نايبه مه وه، خو من هه مالي ئيوه و چرو نيم.

پرياسكه كاني دانا وتي، به لام نازه ي خوشكم، له و چايه ي چرو
نار دوي، عه سه ره چايه كمان بو بكه.
نازه گوتي هه ر ئيسته.

چاي ليئا و هيئاي. وريا وتي دوو سبه ي من و سامان له گه ل
ريبواري قاچاخچي بو ماله ده وارنشينه كان ده چين تا دلنيا بين له
چونيه تي پويشتنمان، ئيسته ش ده چين بو مالي (فايه قى ئاموزام)
له گه ل (ئه حمه د) ي هاو پريم، نه وانيش دوو خيزانن له گه لمان دين.

له گه ل وريا چوونه ده رده وه، سه رداني مالي (فايه ق وئه حمه د) يان
كرد. تييگه يانندن دوو سبه ي له گه ل ريبواري قاچاخچي ده چن
به ره و خواروي ولات. پاشان له گه ل وريا چوون بو سه رداني داكي
كه له مالي برا گه وره كه ي بوو. وي پراي نه وه ي خاوه ني مندالي

زۆربوو، بەلام بە کارەکەى دەیتوانى بیانژینى. ئىوارە لە وریا
جیابووو و بەرەو مال دەپۆیشتەو، زۆر دلخۆشبوو، بیری
دەکردەو دەبى ئەمە راستى، ھەروا بە ئاسانى بگەنە
ھەندەران. کە باوکیان بینى بە پەلە بە پیریەو چوون، ئامیزی بو
کردنەو. پۆز وتى بابە گیان، کەى دەچین بو ھەندەران؟
- ئینشەللا کچەکەم بەم زوانە دەچین. وازیان لینەدەھینا، ھەزیان
بە یارى دەکرد، چونکە ئومیدى لە دلە ناسکەکانیان چرۆى
کردبوو.

چوون بەرمو دموارنشینەکانی بیابان

سامان وتی.....

پاش دوو پوژ، ئەو شەوێ بۆ بەری بەیان بە نیاز پۆیشتن بووین،
وەك شەوانی زستان وابوو، كۆتایی نەدەهات، خەیاڵ نەیدەهێشت
بنووم.كاتریمیژی زووتر لە گەراج لە چاوەروانیدا بووم، ئیدی
بەیهكگەیشتین و سواری پاس بووین بەرەو بەغدا.

پاش چەند كاتریمیژی نزیکي پایتەخت بووینەو، هەموو لە ترسان
ئەبڵەق ببووین، چونکە زالگەي پێش چوونە پایتەختەو،
دەندەترین دارودەستەي رژیمی لیبوون، لە بیانووی دەگەپان بۆ
ئازاردانی هاوولاتیان، نیو پاسەكە ببوو مەزگەوت، هەریەكەو لای
خۆیەو دەمی دەجولان و ئایەتی کورسی و قولەکانی دەخویند.
پاسەكەمان چوو نۆرەو بۆ پشکنین، نۆرەمان هات، قولەپەشی
سەرکەوت، تاجی لە سەر شانیبوو، "قەلەو، چوارشانە، قزئول
و لچ ئەستوور" بیئەوێ سلاو بکات، بە تۆرەییەو بە دەنگی
کەرخەو گوتی هەموو دابەزن.هیچ کەس نەیدەویژا سەیری
بکات، نەوێك بیانووی لیبگری.

له خوارەو ە پەرزمان بەست بۆ پشکەن، تەماشای ناسنامە ی یەکە
 بە یەکە ی دەکرد، لە ناکاو گەنجیکی دایە بەر شەقوزللە، ھەموو بە
 جاری ئەبڵەقبووین، من زۆر دەترسام چونکە (دەفتەر خەمەم)
 تەواو نە دەخوینرایەو، (نازە پۆژیکیان لە نیو گیرفانی کراسەم
 دەرینە ھینابوو و شۆریبووی). گەنجەکە بە زمانی کوردیی ھاواری
 دەکرد، ئەویش ئەو ھەندە ی دیکە ی لێدەدا، کابرایەکی پەش سپی بۆ
 لای ئەفسەرەکە چوو تا واز لە گەنجەکە بێنێ، پالێکی بە پەش
 سپییەکەو ھەنا، کەشیدەکە ی کەوتە سەر زەوی، پەنگی تیکچوو،
 کەشیدەکە ی ھەلگرتەو ھەلگەل ھەلگرتەو ھەلگرتەو ھەلگرتەو ھەلگرتەو
 دەجولۆ و جێو ی بە ئەفسەرەکە دەدا. دوو سەرباز ھاتن بۆلای
 ئەفسەرەکە و وتیان گەر ھەر ھێچت ناوی، تەفیکە ی پەشی
 گەنجەکە کرد، وتی بچن ئەم پەشە پەسە بتاشن و لە ژوورەو
 زیندانی بکەن تا دێم.

ھەر بە قوئاغە تەفەنگ گەنجەکیان برد بەرەو ژووری زالگەکە.
 دەستم بۆ پەش برد و تەم دەبی پەش ھاتبێ و ئاگام لێنەبوو بێت!
 ئەفسەرەکە، لە تورپەیدا پەنگە پەشەکە ی، بە پەنگی زەردی
 سیلاوی ئاسا دا پۆشرا، ھەناسە ی تەنگببوو، جێو ی بە کورد دەدا
 و بە خیانەتکار و تیکدەر ناوی دەبردین. زۆر ترسام ئێمەش بە
 دەردی ئەو گەنجە بەریت، چونکە کوردین. گەیشتە نوڤە ی من، وەک
 ئەو ی تاوانیکم کردبێ و چاوەروانی دادگایی بم، بە خویندنی

ئايەتيول كورسى چوومە پيشەو، و تم خوايه گيان تەنھا ئەمجارە
پزگارم بکە وتى دەفتەرەكەت بۆ وایە، هیچی ناخوینرتەو.
و تم :بەلئ وایە، بە نیازی گوڤینیم.

وتى : جارى دى ئەم دەفتەرە وا نەبینم ، باش؟
و تم :بەلئ باشە بە سەرچاۋ.دەفتەرەكەم وەرگرتەو و بە پەلە
سەرکەوتم، كەمى ھۆشم ھاتەو.لە جامى پاسەكەو ھەر ملە قوتیم
بوو، ئاخۆ وریا وریبوار رزگار بوون،گەشتە نۆریان، لە نیو
پاسەكەو نزام دەکرد و ئایەتم دەخویند تا ئەوانیش پزگار بوون.
ھەموو سەرکەوتن، شوقیرەكە بەوپەرى پریزەو، زۆر بە ترسەو،
وتى گەورەم، ئى ئەو گەنجەى بۆ ژوورى زالگەكە ناردت؟

بە توورەییەو، بە دەنگى گەرەو، وتى دەرچۆ، ئەو (تیکدەرە-
موخەریبە).لە زالگەكە دوورکەوتینەو، خەلکی هیچیان لە
بیرنەما، تا گەشتینە نیو پایتەخت، بە پیکەنین و قسەکردنەو
بردیانە سەر، ھەر یەكەو "ناگرە سوورە لە خۆی بە دوور بوايە"،
ئیدی گوئی نەدەدا.لەبەر توندوتیژی رژیم و نالەبارى ئابوری،
زۆربەى خەلکی تووشى خۆپەرستى و دوورکەوتنەو لە بەزەى
ھاتنەو بە یەكدى ببوون.ریبوار وتى لیڕەو ھیچ مەترسى نییە،
چونكە ئەم ناوچانە عارەبن.گەشتینە نیو شار، لەویو چووین
بەرەو گەراجى شارەكانى خواروو.

نزیک نیوہۆبوو، گەشتین، بیئەو ھیچ زالگەى بمانپشكنى،
لەویو سواری پاسى دیکەبووین، تەواو لەو شارەش دوور

كهوتينه وه تا گه يشتينه چۆله وانى، ئەمبەروئەوبەرى ئەو شەقامەى
پيا دەپۆيشتين بيا بان بوو هيچ ئاوه دانى بەدى نەدەكرا، لەويدا
دابەزين لە پاسەكه.

سەرمسوپما، دەموت دەبى هەلەى نەکردبى، بەلام حەزم نەدەکرد
پرسياربكه، (وريا) ش هەر وهك من وابوو. ريبوار وتى ئەليڤروه
دەبى بە پى برۆين بۆ مال بەدوهكه.

وريا: ريبوار، هيچ ئاوه دانى ديار نيه، ئيمە بەرهو كوى دەچين،
خۆ ريت ليهەلە نەبووه؟

— خەمتان نەبى، ئيوە يەكەم كەس نين بپرەدا هيناييانم، چەند
كاترژميركه و دەگەينه مالى (ئەبوجاسم).

كهوتينه برينى پى بيا بان، زۆر پۆيشتين، لە پۆيشتنى نيو بەفر
ناخۆشتربوو، قولىپيم ئازاريدەدام، بەلام بیدەنگبووم. نزك دوو
كاترژمير پۆيشتين، هيشتا هيچ ئاوه دانى بەدى نەدەكرا، حەزم
دەکرد پرسياربكه كه زۆر ماوه بگەين، بەلام وريا پرسيارهكهى
منى كرد ريبوار وتى نەخير زۆر نەماوه، هيچى ديكەى نەگوتەوه،
بیدەنگبووين. كات نيوه پۆ ببوو، تينى گەرما بەرزبووهوه، قورگم
وشكيبوو، هيند تينوئيتى تەنگى پيهه لچنين برسيتى بىر برد
بووينه وه، دەمويست كه مى پشوو دەين، لە ناكاو ريبوار گوتى ئەو
پەشاييه دەبينن، ئەوه مالى بەدوه گەيه. نزك دياربوو، ورەمان
كه مى بەرزبووه وه، بەلام گەيشتن بەو پەشاييه نيو كاترژميرى
خاياند، كه نزيكبووينه وه، سەگۆر دەسيپيكرد، ژن و مندالى لە

دەۋارەكەۋە ھاتنە دەرەۋە، دەنگيان لە سەگەكان نەدەكرد، رېبوار لە دوورەۋە ھاۋارى كرد بۆ ژنەكە، ژنەكە رېبۋارى ناسىيەۋە وئىنجا دەنگى لە سەگەكان كرد و لە ۋەرين كەۋتن.

ژنەكە سەرپۆشى لە سەربوو، تەنیا چاۋەرەشەكانى دياربوو، بەژن وبالاي بە جلى تەسكۆرەش داپۆشرايوو، كەمەرتەنگىيى بېيۆينەي پىبەخشیبوو، پىيى پەتیبوو، پەتیبەكەي زۆر سەرنج پاكىش، سەيرم دەھات، لای خۆمان تەنۋورەي تا چۆك، جۆرين مكياج بەكاردينى، كەچى ۋەك ئەم ژنە بەدوۋە سەرنج پاكىش نەدەبوو.

زۆرخىرھاتنى لىكردىن، رېبوار بانگى منداڵەكەي كرد، باۋەشى لە منداڵەكەدا ۋماچىكرد، بەلام ماچى كويى، لم و چلم و لىك قەتماخەي لە سەر پرومەتى دروستكردبوو.

رېبوار وتى ئەي ئەبوجاسم لە كوييە؟

وتى ھەر لەم نزىكەيە، كاتى ھاتنەۋەيەتى.

جامى ئاۋى ھىنا، لە جامى گەرماۋدەچوو، قوپاۋ و پەشەۋە بوو، وريا يەكەمجار ۋەريگرت، دوو فېرى لىدا ۋ داىە دەستى من. و تەم وريا تىنۋوت نىيە؟ وتى بىخۆرەۋە بزائە چۆنە. فېرىكم لىدا لە بەر سوپىرى نەدەخورايەۋە، دوو فېرى دىكەم لىدا تا كەمى دەم و ريخولەكانم تەپرەكم، ئىنجا دامە دەستى رېبوار، ئەۋ مىلى پىۋەنا و تەۋاۋىكرد، بە پىكەنىنەۋە وتى ۋا ديارە ئىۋە تىنۋوتان نىيە. و تەم دەزانى زۆر سوپىر بوو، چۆن توانىت ھەموۋى بخۆيتەۋە؟ اوتى من پراھاتووم، گەر ئەم ئاۋە سوپىرەش نەبى، ھەموو توۋشى دابەزىنى فشار دەبن، ئەم ئاۋە

جیئی ئەو ھەموو ئارەقە دەگریتەو ھەبەر گەرما و بېرىنى پىی
بیابان دەریدەدەن.

– ئەم بەدوانە و لەم چۆلەوانییە ، چۆن دەناسی؟!

– کاتی خۆی لەبەر وشکە سالی ھاتنە دەورووبەری شارەکەمان ، ئەو
کات من لە نەخۆشخانە یاریدەدەری پزیشک بووم ، پۆژیکیان ئەم
(ژنەى ئەبوجاسم)یان ھینا ، نەخۆشبوو ، زۆر ماندوو دیاربوو ،
منیش یەكسەر تەبلەم بۆ کرد ، زۆر بە تەنگییەو ھەبووم ، چونکە
غەریب بوون ، (دە) رۆژ لە نەخۆشخانە مایەو ، ھەموو کەسوکاری
ئەبوجاسم کە دەھاتن منیان بە کەسى خویان دەزانی ، کە دەرچوو لە
نەخۆشخانە ، بانگیشتیان کردم بۆ نانخواردن ، ئاشنايیمان پتر
پەرەى سەند ، چییان پیویست بوایە بۆم دا بین دەکردن . پۆژیکیان
چووم بۆ سەردانیان ، خویان کۆدەکردەو ھەبەرپێنەو ئەم بیابانە ،
ناو نیشانیان پیدام و گوتیان گەر ویستت بپۆی بۆ ھەندەران ، وەرە
لای ئیمە و زۆر بە ئاسانی دەتگەییەنین ، منیش پاش چەند مانگی
ھاتم و لەم بیابانە دۆزیمنەو ، بەلام کە ئیرەم دۆزییەو ، پەشیمان
بوومەو ھەبەرپێنەو ھەندەران بچم ، لەگەڵ ئەبوجاسم ریککەوتم ، خەلکی وەك
ئێھوئى بەرپز بیتم و لیڤەو ھەوانەى ئەو دیویان بکەین ، ئیدی
لەوساوە ئەم کارە دەکەم .

وریا : رێبوار ئەم شەو لیڤە دەبین؟

– نەخیر ، ھەرکە ھاتەو ، قسەى خۆتان بکەن و کاتی پۆیشتنتان
دیاری دەکەین و دەگەرپێنەو .

لهم قسانه بووین، ریښوار وتی ئه وه نه بو جاسم هاته وه. که ته و او
 نزیک بو وه و ریښواری ناسییه وه، هر به "هله"، هله بکا که
 ریښوار "ده هاته پیښه وه"، تا گه یشت و با وه شی له (ریښوار) دا، ئینجا
 با وه شی به ئیمه دا کرد، له بونی ئاره قی، ته و او وهره س بووم، هیند
 جگهره ی خوار دبوو، سمیل و دانه کانی ته و او زهره دبوون، رهش ولج
 نه ستور، لاواز و دریز، به دشدشه که ی دریزی پتر دهره که وت،
 پی پی په تی بوو، پارنه ی پی پی شه قارشه قار ببوو. به په له چوو بولای
 خیزانی تا بزانی چیی ئاماده کردوه بو نیوه پو، هاته وه و که می
 دیکه دانیشست، هر خیر هاتنی لیده کردین، دهیزانی بو چیی
 هاتووین به لام نهیده گوت بو چیی هاتوون. دیسان چوو وه بولای
 خیزانی نه مجاره یان هاته وه گونیه کی سپیی هیئا و پریخست، چوار
 به ردی له سووچه کانی دانا تا با نه بیات. ریښوار وتی نه مه
 خوانه که یانه. چهند نانیکي هیئا، هر نانی دوو نه و نه ده ی نانی
 خو مان ده بوو، پاشان دوو قاپی شله ی بامی هیئا، چوو وه قاپی
 دی هیئا، قاپه کان، قول قوپاو و ره شه وه بوو. فهرمووی لیکردین،
 به لام خوی دانه نیشت و به پیوه وه ستا، زور هه ولماندا دانیشی،
 سوودی نه بوو.

نانمان گوشییه شله که وه و بی که وچک ده سمان کرد به نانخواردن، به
 تیل چاو سهیری (نه بو جاسم) م کرد، په نجه ی له نیو لوتیا بوو، دلی
 تی کددام، به لام چار نه بوو، زور برسیبووم، به په له چاوم خسته وه
 سهر خواردنه که، وینه که ی له نیو چیشته که دهره که وت، به

قېزويېزەۋە بىرسىيەتېكەم شكا و وازم لە نانخواردن ھېنا، سەيرىكى
 كردم پەنجەى لە لوتى دەرھېنا، وتى بۇ دەسھەلەگرى، تۆ ھىچت
 نەخوارد. وتم نانخواردنم ھەر ئەۋەنەيە. (لە دلى خۆم وتم لوت
 خوارى چلماوى تۆ ھىشتت). (رېبوار و وريا) ش وازيان لە
 نانخواردن ھېنا، ويستمان كۆيكەينەۋە، بەلام نەيھىشت، ھەرسى
 قاپەكەى نزيك كردهۋە، بەرماۋەكانى لە نيو قاپىكا كۆكردهۋە، ھەر
 بە دەستە پيسەكەى كەۋتە نانخواردن، شەمش و مچەملچى
 ۋەرەسى كردم، پاروۋەكەى لە نيو دەستى دەھېنا ۋەبەرد، ۋەك
 ھەويرى ليدەكرد، ئىنجا دەمى بستى دەكردهۋە و فرىى دەدايە
 نيويەۋە، تا لە نانخواردن دەستى ھەلگرت، موۋەكانى لەشم ھەموو
 ھەستابوون، پاشان قۆرييەكى رەشىي گەۋرە، چوار پەرداخى فافون
 وكىسەيەكى سىپى چلكن كە شەكرى تياۋو، ھيناي و چاي بۇ
 تىكردىن، يەكەمجار بوو، چاي سويز بخۆمەۋە، لە پەرداخى
 فافون. پاش چا خواردنەۋە رېبوار وتى دەزانى بۆچىي
 ھاتووين؟ وتى بەلى دەزانم، ئەم بەريزانە بگەيەننە ئەۋديوو.

– ئەم بەريزانە جياۋان لەگەل ئەۋانى ديكە، ئەمانە خرمى خۆم و
 خىزانىان لەگەلدایە.

– بە سەرچاو، خرمى تۆبن خرمى منن.

وريا : سوپاستان دەكەين، بەلام ھەزەكەين بزانين بېرى چەند
 پارەى تيدەچى؟

- رېبوار د هزانی له خه لکی چه ندمان وەرگرتووه، به لام بو ئیوه که متر و ږده گرین.

وریا : بری پاره بلین له توانامان بیت.

نه بوجاسم که می بیده ننگبوو، رېبوار هاته دنگ وتی نه مانه چوار خیزان، مندالیان له گه لدايه. نه بوجاسم بیده نگی پچران و وتی واته هه شت که سن بی منداله کانیا. نه بوجاسم یارمه تی لیوهرگرتین، له گه ل رېبوار که می دوور که وتنه وه چاره که کاتر میړکیان پیچو، هاتنه وه، رېبوار وتی و ازانم زور به ویزدانه وه بری پاره ی ته رخان کردووه، هه خیزانی، ته نیا (ژن و میړد)، شه شسه د هه زار دیناری چاپی عیراقی.

نه و بره پاره یه ی وت، دلم زور ئازاریدام، هیواکان خو یان شارده وه، مهیدانی کریکاران و برسیتی و بی بهرگی مندال هاته وه پیشچاوم، وایلیکردم هه ولده ی و پاره که یان زور پی که مکینه وه، چونکه نه و پاره یه به هیچ شیوه یی پهیدا نه ده بوو، گهر وریاش یارمه تیم بدات هه بویه و تم پاره که زور زوره و له توانامان نییه.

- باوه پر بکه ن، خه لکیمان به یه ک ملیون بردووه و مندال شمان نه ژماره کردووه، به لام بو ئیوه جیاوازه. له و بره پاره یه که متر بی ناتوانین، نه وه رېبوار باش د هزانی.

وریا : نه بو جاسم و ازانه هاتوینه ته ماله که ت و گرفتیکمان هیه تو وک برایه ک چاره سه ری ده که ی.

رېبوار پووی کرده نه بو جاسم وتی که می تر وهره خواره وه.

به نا به دلييه وه وتی با نیو ملیۆن بی، له وهش که متر نابی.

وتم : وایی هیچ یارمه تیتان نه داین.

ریبوار : ئه بو جاسم راست دهکات، له وه که متر برپوا ناکه م
دهریبێنیت بۆ منیش ئه و مه ترسییه گه وهیه ده ریناهیینی، ناتوانم
بتانهینم.

وریا : (کاک ریبوار، ئه بو جاسم)، ده بی ئیمهش شتی بلێن.

ریبوار : فهرموو بلی.

- هه ر خیزانی چوار سه ده هه زار.

ریبوار به ئه بو جاسمی وت ، پازیت؟

ئه بو جاسم که می بی ده نگبوو، جگه ره یه کی داگیرسان و مژیکی لیدا
وتی خۆت ده زانی زۆر که مه، چونکه هه ژارن و خزمی تۆن، پازیم.

ریبوار : که واته، چه ند رۆژی تر بێن؟

- چوار پۆژی دیکه که دهکاته چوار شه ممه، ده بی ت لیره بن.

وتم : من نازانم دیم یان نا، چونکه ئه و پاره یه په ییدا نابی.

وریا : سامان، له م پاره یه که متر نامان به ن، ئینشه ل لا هه ولی بۆ
ئه دهین. نزیکه سه سر بووینه وه، کاتی ئه وه بوو برۆین، زۆر هه ولیدا،
شه و له وی بمینینه وه، به لام نه ماینه وه و مال اواییمان له ژنه که ی کرد
، خۆیشی له گه لمان که و ته پئی.

پاش که می پۆیشتن، به زۆر گه رانمانه وه و که وتینه به رینی پئی
بیابان به ره و ئاوه دانی. وریا وتی خه مت نه بی ت، که لوپه لمان
ده فروشین، گه ر هه ر به شی نه کردین، پاره له باو کم وه رده گرم که

گەشتىنە ھەندەران بۆي دەنئىرنەو، دوو دل مەبە، دلنبايە، بى تو
بستى ئەم بىابانە نابرم. ئەم قسەيەي وريا دلى خوشکردم.
رىبوار وتى ئىو ھەر بگەنە دەرەو ژیانتان دەگوپى و دەبنە پارەدار،
بە تايبەت ئەو شوینەي ئىو بۆي دەچن. ئەم قسەيەش پتردلى
خوشکردم، ئەمجارەيان بە گوپتر دەپۆیشتم، ئازارى قولەپىم بىر
نەما، خەيال داگىرى کردم ونەمدەزانى بە سەر لما دەپۆم، جاروبار
حەزم دەکرد پىيەكە دوورترىي تا خەيال بمباتەو، ھەندى جاریش
خۆزگەم دەخواست بآلم ھەبوايە وبفرىمايە تا بە زوويى ھەوالەكەم
بگەياندايە.

ئەو خەونە ھاتەو ىادم، لە خوشترىن تەلارا بووم و خىزانەكەم بە
كامەرانى دەژيا، دەموت تو بلىي ئەو خەونەم بىتەدى؟!
وريا و رىبوار، دەمەتەقييان بوو، بەلام من ئاگام لە ھىچ نەبوو، تەنيا
جاروبار دەميانم دەبينى دەجولايەو ەو خەيال ميشكى ئالوزاند
بووم. لە ناکاو وريا وتى سامان وا نىيە؟
بە ئاگا ھاتم و وتم چىيى بلىي راستە.

يەكسەر گەپامەو سەر خەيالەكەم. ديسان پرسىاريان ليکردم. (لەم
بىابانەو ەو بپۆن بو ھەندەران، پىت باشە؟
- بو باش نىيە، گرنگ ئەو ەيە بتوانىن بىن، گەر بمانەوى بگەين
نابى گوى بدەينە ناخوشى رىوبان و ماندوبوون. زۆر درىژەم بە
و ەلامدانەو نەدەدا، دەمويست تەنيا بوومايە، يا ئەوان زۆر لە
پيشمەو ەو بوونايە.

به خه یال و قسه کردنه وه ته واو نزیک بووینه وه له شه قامه که ،
 گه یشتینه سهر شه قام وهک ئه وهی له گهل شو فی ره که ی به یانی
 به لیمنان دابی ، ئیمه ی بینو وهستا ، سوار بووین و چووینه ناو شار ،
 له ویوه به ره و پایته خت گه پراینه وه . له گه راجی پایته خته وه سواری
 پاس بووین و گه پراینه وه بو شاره که مان .

وامه زانی ماوه یی زوره دوور که وتوو مه ته وه له شار وله خیزانه که م ،
 که چی هه موو چهند کاتر می ری بوو .

نیوه شه و بوو ، شار زور هیمن بوو ، له تاکسییه که دابه زین ، له
 یه کدی جیا بووینه وه ، به په له هه نگاوم دهنه ، جاروبار سهیری
 ئه ملاوئه ولای خو م ده کرد ، (ده ترسام مه فره زیه کی رژی م تووشم بی
 و بمگرن ، له م خه و وخه یال ه خوشانه م بکه ن و زیندانه تاریکه کانی
 رژی م قووتمدا و هه رگیز پووناکی نه بینمه وه ، وهک زور له کوردان
 نه یان بینیه وه) .

که گه یشتیم ، له ده رگامدا ، نازه به په له ده رگای کرده وه ، هه ر له
 چاوه پوانیی بوو ، نه نووستبوو . وتی سامان گیان ، به خیری بیته وه ،
 بو و ا دره نگه وتن .

هه ر به په له چه زم ده کرد هه وال ه که ی پیرا گه یه نم و وتم نازه گیان ،
 شوینه که زور دوور بوو ، چوار روژی دیکه ده بی بگه ی نه ماله
 به دوه که . پاره یه کی زورش داوا نه کراوه ، ده بی هه ول ده ی ن
 که لویه له کانمان بفروشین ، گه ره شی نه کردین ، وریا هاو کاریمان
 ده کات .

زۆر دلخۆشبوو، بە سەرسوڕماوییهوه، وتی بە راسته سامان گیان،
ئیمه چوار روژی دی دهپۆین؟!
وتم بهو چاوه جوانانه زۆر به راستمه. به دلخۆشبوونی نازه،
دلخۆشبووم، سوۆ و روۆ نووستبوون، ماچم کردن، ئه وشه وه
جیاواز له شهوانی دی، وپرای ماندوبوون له خوشیا تا درهنگ
نهنووستین.

بازار

به یانی زۆر به زوویی چووین بۆ مائی (فایه ق و ئەحمەد) تا ئەوانیش
خۆیان ئامادە کەن، هەر لە ویوه چووینە دوکانی (عەبدولرەحمان)،
بالا بەرزى لاواز، پىشى تەنكى دانا بوو، سمىلى كەمكردبووهوه، زۆر
پىزى لىگرتىن. وریا وتى كارمان پىتە. وتى به سەرچاو، ئىنشەللا
كارتان خىرى پىوه دەبیّت. وریا وتى كەلوپەلى ناوالمان هەیه،
دەمانەوى بىفرۆشین، تۆش هاوړى دىرىنى ئىمهى، هەر بۆیه بۆ
لاى جەنابت هاتووین.

– ئىنشەللا، دياره كارى خىرتان به دەسته وهیه.

ورىا وتى نىوان خۆمان بى، دەچىن بۆ دەر وه.

– بلى ئىنشەللا، پەنا به خوا، ئىدى خوا كارت بۆ ئاسان دەكات،

دەبى ئىمه بۆ هەموو شتى هەر پوو له خوا بىن.

وتم: پاستدەكەى، بەلام پەرزىن بى له پووت، خەلكى ئىمپۆ بىرى

ئایىنى نەماوه، به ناو ئایىنى ئىسلامه وه چەندىن كارى خراپدەكەن.

عەبدولرەحمان: به خوا قسەكەت راسته.

ورىا: دەمانەوى هەر ئىسته بىى و سەبرى كەلوپەلى مالى ئىمه و

سامان بكەى و نرخى باشمان پىبدەیت.

- پەلەتان نەبى، با چاتان بۇ بانگكەم، پاشان دىم سەيرى دەكەم و
 بە دلى خۇتان نرخ دادەنىم، چونكە ئىوھ ھاوپى دىرىن و ئازىزن .
 وتم زۆر سوپاستدەكەين، چاى ناخوين، چونكە ئىمە پەلەمانە.
 دلخوشبووم كەسى باشمان تووشبوو، موسلمان و بە وىژدانە.
 شاگردەكەى لە دوكان جىھىشت وبە پىكابه شېرەكەى چووين بەرەو
 مالى وريا، لەوئوھ بۇ مالى ئىمە، بەلام ھەر بە ئىنشەللا وسويند
 خواردنى زل، ويسى قۇلمان بېرى، ئىنجا پىشئەوھى مامەلەمان
 لەگەل بكات، وارپكەوت بانگى نويزى نيوھپويدا، كەچى وتى تا
 نويزنەكەم سەيرى كەلوپەلەكان ناكەم، ئەم دونيا يە ھىچ نىيە. پاش
 مامەلەكردن، رپكەكەوتىن ورپىشت.

وتم :وريا، بە ناوھ موسلمان و ئاين پەرەوھە، بىشەرمانە ويسى بە
 نرخى زۆر ھەرزان مالەكەمان لە دەستكاتەوھ. بزانە ئەم بارودۇخە
 چىى لە خەلكى كردوھ، بۇ پاروھ نانئ خەلكى فرىودەدا بە ناو
 موسلمانىتييەوھ، يا بە قسەى خوش دىتە پىشەوھ، تەنيا لە پىناو
 قۇلپىنى ھاوپىكەى.

- ھەرچونئ بىت، دەبى خۇمان لەم بارودۇخە ناھەموارە پزگاركەين.
 وتم :گەر ھاوپى لەم جۆرەمان ھەبى، زۆر ئەستەمە بتوانىن بېرىن.
 - خەمت نەبى ھەر دەپوئين، گەر خانوھكەى باوكم فروشتبى دەبى
 بېرىن، خوھەر ئەم نىيە لە بازارى كۆنە فروشان، دەچىن بۇ لای
 ھاوپىيەكى دىكە. ەسەر چووينەوھ بۇ دوكانى كۆنە فروشان،
 ەبدولرەحمان وايزانى كەلوپەلەكانى بەو نرخە ئەدەينى،

به پوو خوښييه وه وتی ئینشه لّلا، پازیبوونه.
 وتم : ئینشه لا نه خیر، نرخه کهت زور کهم بوو.
 وریا : گهر بهو نرخه ی تو بی، ده بی هه ر بلّین ده چین بو هه نده ران.
 دوکانی سامی له به رانبه ری بوو، هاوړی قوتا بیه تی من و وریا بوو،
 به لام مه سیحی بوو. له بهر چاوی عه بدولر ه حمان وتم وریا، با بچین
 بوّای سامی، دلنیا م نرخ ی گونجاو داده نیّت.
 زوری پینا خوشبوو، زانی نایده ی نیّ وله دهستی چووین، به ناچاری
 به چاوی توپه بونه وه وتی دیاره قسمه ت نه بووه.
 وتم : وایه ، به لام ویزدان له مامه له کردن زور باشه.
 له بهر چاوی چووین بوّ دوکانه که ی سامی، هه ر له دووره وه
 خیر هاتنی لیگردین، یه کسه ر چای بو بانگ گردین، که و ته باسکردنی
 یادگار ییه کانی سالانی خویندن، دیاربوو زور دلی پیمان کرایه وه.
 وریا : سامی گیان، نه یّنی بی لات، ده مانه وی بچین بوّ دهره وه،
 که لوپه لمان هیه بوّ فروشتن، عه بدولر ه حمانی به رانبه رت هات
 بیکړی، به لام نرخ ی زور هه ر زانی دانا، ویستی قولمان بېړی.
 سامی : نهو عه بدولر ه حمانه زور کهس گله یی لیّده کا، ته نانه ت
 ئیمه ش گله ییمان لیّی هیه، زور جار له کړین و فروشتن، کیپر کیّی
 زور ناشه ریفانه ده کات دژ ی ئیمه، گهر سه رکه و توونه بی، ده لیّ :
 قسمه ته. هه موو پیکه نین.
 وتم : ئیسته به ئیمه شی وت قسمه ته.
 وتی : حه زده کهن که لوپه له کان بیّننه دوکان و خوتان بیفروشن.

وتم: کاتمان زۆر به دهسته وه نیه، گهر بکری بیکری باشتره.
وتی: زۆر چاکه، سبهینی به یانی دیم و سهیری ده کهم، نرخى باشتان
پیده ده، من قازانچم ناویت.
زۆر سوپاسمان کرد.

وریا: خۆزگه مان به سالانى خویندن، به راستی قوناغی خوشبوو له
ژیانمان، به لام نه مانده زانی.
وتی: راسته، زۆر راسته.

وتم: ئه و پۆژانه پۆیی و نایه ته وه، ئیمه ده پۆین با کاتت لینه گرین.
وتی به پیچه وانه وه، زۆر خوشحالبووم، به لام نازانم مالتان هه ره له
شوین جارانه؟ وریا وتی به لى هه ره له شوین جارانه، سبهینی به یانی
چاوه پوانین. وتی په له ی چیی تانه؛ به راستی هاوپی دیرینه کان
ده بینمه وه، گه شده بمه وه. وتان سوپاست ده کهین، ئیمه ش دلمان
پوونبووه وه، جارى به خوات ده سپیرین.

بۆ به یانی سامی و وریا له مالى وریا وه ده هاتن، به پیکابه که ی
سامی هاتنه پیش ده رگا، سهیری که لوپه له کانی کرد، نرخى
گونجاوی دانا، له نرخه که ی عه بدولر ه حمان زۆر زیاتر بوو. پاره ی
که لوپه له کانیدا وگوتی ئه و پۆژهى ویستتان بپۆن پیمبلین، ئه و کات
دیم و که لوپه له کان ده به م. دلم نایه له بهرچاوی ئه م مندا لانه
که لوپه له کان بار که م و هه ستیان بریندار که م. زۆر هه ولماندا، سوودی
نه بوو، چووه وه بۆ دوکان.

ورىا : دىفەرمىو، سامى چۆن كۆپكە و عەبدولرەحمان چۆن قۇل
بېكە!

وتم : بە ھەلە لە ئايىن گە ىشتووين، ئايىن ماناى وىژدانە، فىل
نە كىردنە لە خەلكى و نە خواردنى ماقى خەلكىيە، چاكە كىردنە، گەر
وىژدانى نە بوو، ھەر نۆيزكە، كاتى خوا نۆيزت لىو ەردە گرى نۆيزكە
لە خراپە كارى دوورى خستىتەو.

ورىا : زۆر راستە. ئىستىوا چاكە بچىن بۆ مالى فايەق و ئەحمەد،
بزانىن ئەوان ئامادە بوونە يان ماويانە، تۆزى پەلە يان لىبكەين، دوو
پۆزى دىكە دەبى بېوين.

ئەو پۆزەى بۆ ئىوارى دەپۆىشتىن، سامى كەلوپەلەكانى بىرد و
پاشان كىلىلى دەرگام بۆ خاوەن خانووە كە بىرد.

مالاوايى

بەو نيازەي دواي خۇراوا بوون، ھەر چوار خىزان لە گەراج
كۆبىينەو. (پىبوار) ش دوو پوژە پوشتووه، لەوى چاوه پوانه....
بۇ دواجار بە بازاردا تىپەپىم، بە خوشەويستىيەكى زور تايبەتەو
ھەنگاوم دەنا، ھەموو كەسم خوشدەويست، (بلە شىت)م بىنى
دەسووپايەو، ھەستەم دەكرد نزيكترين كەسمە، بازارەكەمان بە
(بلە)و جوانە، دلتهنگبووم، ئەم شارە جىدىلەم، چەند كاترئىرى
ديكە لەگەل دايكم و كەسەكانم مالاوايىدەكەم، ئەو مالاوايىە ببوو
كۆسپى گەورە.

كەسوکاری من و نازە، لە مالى براكەم كۆبوونەو تا نزيك ئىوارە
لەگەل كەسوکار بووين، كاتى پوشتنمان نزيك بوو، نەمدەزانى
چون مالاوايونكەم، لە كيۆ دەسپىكەم، بە پاستى دەترسام بە
تايبەت لە دايكم، چونكە فشارى خويىنى ھەبوو، سەيرى كاترئىرم
كرد، و تە نازە گيان خوتان ئامادەكەن، بەلكو دەپوین. ھەستام
وچووم دەستى دايكم ماچكرد، ئەويش باوھشى لىدام، سەرم خستە
سەر سينگى، (ئەو سينەي بۆنى تەمەنى شىرە خۆرەمى لىدەھات
ودەيھىنايەو يادەم. دام لە كولپەي ئەو گریانە پەنگخواردووھى چەند

ساتيکه، دلۆدهروونی بهستبووم، زۆر گریام، دایکیشتم له بهر گریان
 هه ناسه ی تهنگببوو، هه زمه کرد له سه سینگى دایکم بنووم و
 هه لئه سمه وه. دایکم زۆر به کول ده گریا، گهر له سه تهرمه کهم
 بوایه، هه نه وه نده ده گریا، هه ستا و باوه شى دیکه ی لیdam،
 دهسته کانی وهك قولاب له پشتم گیر کرد بوو، لیم نه ده بووه وه، ماچ
 و بوئکردنمى تیکه لکردبوو، وهك نه وه ی نامبینیته وه، هه ولمدا خوّم
 له ئامیزی بکیشمه وه، به لام نه و پتر ده گریا و هاواری ده کرد، وهك
 نه و ساتانه بوو، ده مویست له سکیدا بیمه دونیا وه. هه زم نه ده کرد
 باوه شى گهرمى جییبیلم، به لام چارم نه بوو، هیدى هیدى خوّم
 ده کیشایه وه، ئۆتۆمبیلی خزمى له ده رگا چاوه پروانبوو، سه رکه وتین
 به ره و گه راج.

هه ر چوار خیزان کۆبووینه وه، ژماره مان، به منداله کانه وه نۆزده
 کهس بوو. شوفیره کان نزیک ده که وتنه وه، زۆر چه زیان ده کرد بزائن
 بو کوى ده چین. وتم وریا وا چاکه بلین ده چین بو سه ردانى
 (نه جه ف)، چونکه سه به ی پینج شه ممه یه و کاتى سه ردانییه، له
 زالگه کانیش لیپرسینه وه مان نابى و بیترس ده پۆین، دوو
 ئۆتۆمبیلی (جیمسى) مان گرت، بو شارى (نه جه ف).

که مى دلّم هیوربووه وه، به تایبته له گه ل نه و خیزانانه. له ترسى
 نه وه ی ئاشکرا نه بین، زۆر بیرمان لای جیهیشتنى شاره که مان نه بوو.
 که دوورکه وتینه وه وجیمانیشت، له و کاته، نامۆیى وغوربه تی
 بالیى کیشایه سه رمان.

مانگه شه‌وی زی‌وینی بوو، ئەستێره‌کان دەرەوشانەوه، له پۆشتندا بووین، پێوی ئه‌ شه‌قامه‌که‌ په‌رییه‌وه، وریا وتی دەرزنن ئەوه پێوی بوو، پێشینان ده‌لێن "گه‌ر پێوی به‌ پیرته‌وه‌ بێ، مانای وایه‌ تووشی خێر ده‌بی".

شه‌وی دهرنگ گه‌یشتییه‌ زانگه‌ی پێش پایته‌خت، یه‌ك كه‌س وه‌ستا بوو، شوفیره‌که‌ وتی ده‌رۆین بۆ شاری نه‌جه‌ف. زۆر به‌ پوو‌خۆشییه‌وه‌ به‌ پێکردین، گوتی خوا و محمد و عه‌لی له‌گه‌ڵتان بێت، دیاربوو شیعه‌ بوو.

هێشتا بانگی به‌یانی نه‌ فهرموو بوو، گه‌یشتییه‌ شاری (نه‌جه‌ف)، هه‌ر له‌ویوه‌ پاسی تایبه‌تمان گرت بۆ سه‌ماوه‌، هه‌موو سوار بووین، وریا له‌ پێشه‌وه‌ دانیشتبوو، شوفیره‌که‌ به‌ وریای گوت کا‌که‌ بۆچی ده‌چن بۆ شاری (سه‌ماوه‌)؟ هه‌موو بێده‌نگبووین، گوێرایه‌ڵ بووین بۆ وه‌لامدان‌وه‌ی وریا، ده‌بی چۆن وه‌لامداته‌وه‌.

– بانگ‌راوین بۆ ئاهه‌نگی ژنه‌ینان.

شوفیر: ئاهه‌نگی کییه‌؟

– سالی ۱۹۷۵ به‌ بریاری کوردیان له‌ کوردستان‌وه‌ پاده‌گواست بۆ خوارووی عێراق، خزم وکه‌سی ئیمه‌ بۆ شاری (سه‌ماوه‌) راگواستران، ئیسته‌ له‌گه‌ڵ خێزانی عاره‌ب (ژن به‌ژن) ده‌که‌ن، ئیمه‌ش به‌م گه‌رمه‌ ئه‌م پێیه‌مان گرتووه‌ته‌ به‌ر. شوفیر به‌ گالته‌ وپێکه‌نینه‌وه‌ وتی ئه‌وا بووینه‌ خزم. به‌وه‌لامه‌ی وریا هۆشی‌کمان هاته‌وه‌ به‌ر.

نزيك شار بووينه وه، نوسراوئكم خوينده وه، نوسرايوو (بوسته بو پشكنين)، زالگه ي پيش چوونه ژوره وه ي شار بوو، له دورره وه هيمايان بو كردين تا به په له تيپه پرين، دلم ترسا، وامده زاني ئاشكرا بووينه وله و ديوي زالگه كه رامانده گرن، هه موو ترس دايپوشين،

يه كسه وريا وتي بو ئه لي به په له برؤن؟
شوقير: پاريزگاري سه ماوه له دوامانه وه يه، بو ئه وه ي به ئاساني تيپه ربى په له له ئيمه ده كهن. له دله وه زور سوپاسي خوام كرد. چووينه نيو شار وه، له جامي پاسه كه وه سه يري دهره وه مان ده كرد، هه موو هر عه گال له سه ر بوون، له ئاكاو پياوي كوردمان بيني، جامانه ي به ستبوو، وامده زاني هر من ده بينم، كه چي هه موو وتيان ئه وه كابرايي كورده، هر ئه وه نده نه بوو له جامه كه وه بانگي بكه ين.

هيشتا نه رويشتبووين، ده مانوت ده بي چه ند سالي ديكه بگه ريينه وه كوردستان، ده بي كه ي له م پژيمه رزگارين و هه موو خه لكى بگه ريينه وه سه ر خاك و ئاو و هوا و زيدي باوبا پيران؟!.

نزيك گه راج، له و شوينه ي ديارريان كردبوو، دابه زين. له پر (ريوار) دهر كه وت، هه موو گه شبووينه وه. خيرها تني ليكردين وتي هر ئيسته پاس ده هيتم و ده چين به ره و ماله به دوه كه.

پاسي هيئا و سوار بووين، پاسه كه موديل كوئبوو، زور شلوقبوو، پيده چوو هر له ربي بيا بان كاري كرديت. شه قاممان جي هيشت

وچووينه سهر لمى بيا بان، له هه موو لايه كه وه توژی لمى بيا بان
دهاته نيو پاسه كه وه، چونكه له چهندين شوينه وه كون ودرزی تیدا
بوو، توژه كه ته واو تهنگی پیهه لچنین، زۆربه دهكوکین، گهرچی
پاسه كه شربوو، به لام زۆر باش دهرویششت.

پاش کاترمیری، گهیشتی نه مالى بهدوه كه، دابهزین و لهو بهرميله
پلاستیکه گه ورا نه ی ئاویان تی بوو، سه رو ده موچا و مان شوژی،
ئینجا کردیانینه په شمالیکی گه و ره ی زۆر په شه وه، دیار بوو تازه
دانرابوو،

چونكه پیش چوار پوژ لیی نه بوو.

ریبوار: ده بی هه موو تان له نیو ئه م په شماله دهر نه چن تا ئاشکرا
نه بن.

وریا: کى له م چۆله وانییه ده مان بی نی، ئه م هه مووه بچینه
په شماله كه وه له گه رما ده مرین.

ریبوار یه كه مجاری بوو توو په بی وه توو په ییه وه وتی:

وریا بۆ هاتن؟ كه هاتن ده بی به هه موو شت رازی بن.

سه ر مسو پ ما بوو له و گوپانه له ناكا وه ی ریبواری قاچاخچی، ئه و
ریبواری زۆر به ریز بوو، قسه ی خوشبوو، كه چی وا به زووی گوپا،
دهیانوت قاچاخچی جیی متمانه نین، تا ده بی ته سه ر نشینی لی ت
ده پارێته وه، خو ی دلسۆز پیشانده دا.

خو را وا بوو، بۆ یه كه مینجاره تاریکی بیا بان خو ی به سه رماندا کی شا
بانگی ریبوارم کرد وتم دنیا تاریکی کرد، دهر نه چین؟

- ئىستە بە ئەبوجاسم دەلىم .

رېبوار: ئىستە دەرىچىن، بەلام بە بېدەنگ.

ئەحمەد: بەم تارىكىيە، لەم بىبابانە چىي ھەيە!

رېبوار: گەر تواناتان نىيە بۆ ھاتن؟ ھەزدەكەن ئىستەش بگەرېنەو.

ئەحمەد: كەلوپەلى مالىمان ھەرزان فرۆشكرد، ئىستە بگەرېنەو.

وتم: پىيوست بەم مشتومرانه ناكات، وازىيىن.

ھەموو بېدەنگىبووين، ھەر خىزانە و خواردنى خۆي پىبوو، گەر

خواردنمان نەھىنايە زۆر برسى دەبووين، چونكە ئەو مالى بەدو

زۆر چاۋچىنۆكىبوون، خواردنمان نامادە نەدەكرد.

شەو راشكا، ئەستىرەكان پتر دەدرەوشانەو، تا ئەو كاتە نەمدەزانى

ھىند ئەستىرە بە ئاسمانەو، ھەيە، واگەشاۋە ونزىكىبوون، وامدەزانى

ئاسمان شارىكە وبە گىلۆپى جوان پاراۋەتەو.

مىشۋولەي بىبابان بىزارى كردىن، مندال لەبەر ئازارى پىۋەدانى

مىشۋولە دەگىرىان، ئەبوجاسم زانى مىشۋولە ئازارمان ئەدات،

ئاگرى گەورەي كەدەو، بەو ھاۋىنە گەرمە لەو مانگى تەمۋوزە، لە

نزيك ئاگرەكە دانىشتىن، تا پرگارىن لە ئازارى مىشۋولە.

بلىسە ئاگرەكە تەواۋبوو، تەنيا پىشكۆي مابوو، مندال ھەموو

نوۋستىبوون و چاۋە گەشەكانيان لىكناۋبوو. ئەبوجاسم جگەرە لە سەر

جگەرەي دادەگىرىسان، جاروبار سەيرى دەوروبەرى خۆي دەكرد

زۆر دەترسا، ھەر كاتى جگەرەي بە دەستەو نەبوايە، ئەوا بە

پەنجەكانى خەرىك لووتى دەبوو. رېبوار، لە تەنىشتىيەو

دانیشتبوو سهری بۆ قسه کانی دهله قان، به گویره ی دل ئه بوجاسم قسه ی ده کرد، که ئه بوجاسم به ریبواری وت چای لیبنی. به پهله قورییه کی هیئا (ئاو، چای) تی کرد و خستییه سهر پشکۆکه. له گهل ئه بوجاسم تا درهنگ چامان ده خواردوه، پاشان ههر یه که وه له شوینی خۆمان لی نووستین.

نزیك به ره به یان له دهنگی (ریبوار و سه گوهر) به ئاگا هاتین، بهو به ره به یانه، خستیایینه وه نیو ره شمال.

قسه کردن له گهل ریبوار سوودی نه بوو، ده بوايه به قسه مان بکردایه بهو شیوه یه، سی پوژ ماینه وه، به پوژ له نیو ره شمال، به شهو له بهر ئاگری (عاگول) و پشقل له ترسی می شوله.

پوژی لهو روژانه، (دانا) مندا له تاقانه که ی ئه حمهد، زور مندا ل بوو، ته مه نی (۳ - ۴) سال ده بوو، زورحه زی به پویشتنده کرد، چوه ده ره وه ی ره شماله که، ریبوار، وه ئه وه ی په لاماری که سی گه وه بدا، گرتی به قولیا و فری دایه نیو ره شماله که وه، به دهنگی به رزیش وتی: (پی تانده لیم کهس ده رنه چی)، ئه حمهد شالوی بۆ ریبوار برد، خۆمان گه یاند و نه مانه یشت. وتی: تو پیاو نیت، من ههر ئیسته ده گه ری مه وه.

ریبوار: گه پانه وه نییه، گه ده گه ری تته وه پاره ت دابنی و بگه ری وه. ئه م قسه یه ی کرد و چوو بۆلای ئه بوجاسم. (وریا و فایه ق) ش چون. ده سم کرده ملی ئه حمهد، وتم پیویسته ئارامبین، دان به خۆمانا بگرین.

چوینەوہ نیو پەشمالەکە، (دانا) لە باوەشی گەلاویژخان بوو، گوئی
لە دەنگمانبوو، خوێ گۆشییە دایکییەو، گەلاویژخان هیند
گریابوو،

چاوەکانی سووریبوون، پووی کردە ئیمە وتی ئەمە ئیشی پیاو،
منداڵەکەم تۆقییو!

دڵنەواییمکردن، وتم هەولەدن با بنوێ، چیبیکەین، پووی زەمانە
پەشبێ.

ئەحمەد دوا مژگی لە جگەرەکەیدا و فرییدیە دەرەوێ پەشمالەکە
وبانگی (دانا)ی کرد، بە پەلە هات و باوەشی لە باوکیدا، واقیورما
بوو، دەترسا، بە زمانە تازە پاراوەکە جێوێ بە رێبوار ئەدا.

(پۆز) دەیویست لە ئەحمەد وەرێگری و ژیریکا تەو، دیاربوو
هۆگری پۆز ببوو، هەر بۆیە یەکسەر بۆ لای چوو.

وتم: ئەحمەد با بچین بزانی کە ی دەمانبەن و پەلەیان لێیکەین.
جگەرە یەکی داگیرساند و دوو مژگی لێدا، هەناسە یەکی هەلکێشا و
وتی قەت لە دلم دەرناچی.

وریا و فایەق، لەوێو دەهاتن. وریا وتی ئەحمەد دلت هیچ نەکات،
فایەق دەزانی چیم بە نا رێبوار کردوو، بەلام چیبیکەم تەپنا بیت، بە
ئەبوجا سمم وت گەر سبەینی ئەمانبەن، دەگەرپێنەو و یەک
دیناریش لە دەست ناگرن.

ئەحمەد: دەسخۆش، ئیمەیان لێرە بەند کردوو، هیچیانیش دیار
نییە.

سښه پوڅ بو. بریاریندا پاره‌کان وهرگرن و عسر دهریچین به‌رهو
 سنور. زور د‌خو‌ش‌بووم، نه‌ک ته‌نیا له‌به‌ر نه‌وه‌ی د‌پو‌ین ، به‌ل‌کو
 له‌به‌ر نه‌وه‌ی ر‌ز‌گ‌ار د‌ه‌ی‌ن له (ر‌ی‌بو‌ار، می‌شو‌له، ئاوی سو‌یر، ئا‌گری
 ئی‌واران، به‌ند ک‌ردن‌مان، له‌گ‌ه‌ل لوتی نه‌بو‌ج‌اس‌م)، پاره‌کان‌مان برد
 بو نه‌بو‌ج‌اس‌م. له‌ دو‌ره‌وه‌ه‌س‌تا، دی‌ار بوو زور پاره‌ی
 خو‌ش‌ده‌ویست. وتی: ر‌ی‌بو‌ار، کاکه نه‌حمه‌د ئاش‌ت‌که‌ره‌وه. ر‌ی‌بو‌ار به
 په‌له باوه‌شی له نه‌حمه‌ددا و ما‌چ‌یک‌رد، که‌وته قسه‌ی خو‌ش .

پاش وهرگرتنی پاره‌کان و ژماردنې له لایه‌ن خو‌ی و ر‌ی‌بو‌ار. خستیه
 نیو د‌و‌ل‌ابی ب‌چ‌وو‌ک که له ته‌نه‌که دروس‌کرابوو، کل‌یل‌یدا.

ئینجا رووی ک‌رده ئیمه و زور داوای لی‌بو‌ردنې ک‌رد ، که خ‌زمه‌ته‌که‌ی
 وه‌کو پی‌ویست نه‌بو‌ه ، به‌و قسه‌ زلا‌نه، هی‌چ له د‌ل‌مان نه‌ما.

به وریا م‌وت ئای له د‌ل‌ی ئیمه‌ی ک‌ورد!! (چه‌ند ئازار بد‌ری‌ن گ‌ه‌ر
 داوای لی‌بو‌ردن‌مان لی‌ب‌ک‌ری، هی‌چ له د‌ل‌مان نامینې، به‌و په‌ری د‌ل
 فراوانیه‌وه ده‌بو‌رین. "گیانی تو‌ل‌ه‌مان زور که‌مه و ه‌موومان
 به‌خشیوه به‌گیانی لی‌بو‌ردن").

وریا : گ‌ه‌ر مرو‌څو و مرو‌څایه‌تیت ده‌وی، ده‌بی‌ت وه‌ک ئیمه‌ بی‌ت، به‌لام
 چی‌ی له به‌ران‌به‌ره‌که‌ت ده‌که‌ی، به‌زه‌یی و ویز‌دان و مرو‌څایه‌تی
 نه‌بی‌ت.

رۆيشتن بەرەو سنوور

خولەكى بېووە مانگ، كاتژمىرى بېووە سال، بۆ گەيشتنە كاتى
عەسر، دەترسام درۆمان لەگەڵ بکەن.

لە دوورەو زۆر بە پەلە دەهاتنەو، دەمزانی هەوالێکیان پێیە، كە
گەيشتنەو، (رێبوار) هات، وتى مژدە، خۆتان ئامادەكەن، ئیستە
بە رێتان دەكەين. ئەبوجاسم وتى هەر جارى خیزانى بچى بۆ ئەو
بەرزىيەى لێرەو دیاره.

یەكەم خیزان ئەحمەد رۆيشت. دوا خیزان، خیزانى من بوو. هەموو
گەيشتنە شوینی دیاریكراو. ئاوى رووبار ئاسا، لە لایەن رژیمةو،
بۆ دەوارنشینەکانى بیابان دروستکرا بوو. فایەق وتى چەن رۆژە
ئیمە لێرەین، بۆ پێیان نەگوتووین ئەم ئاوە هەیه.

ئەحمەد: هیچ كاتى چاوەروان شتى باش مەبە لەم جوړە كەسانە.
لەوبەر ئاوەكە، پيكابى (دەبل) قەمەرە وەستابوو، چاوەروانبوو، بە
بەلەمى تايبەت پەرىنەو، شوفیرەكە و رێبوار، نەینییان
گۆرپیەو.

هەر نۆزدەمان لەو پيكابە جیى خۆمانكر دەو و كەوتینە بېرىنى پى،
زۆر تیز دەرویشت، بە تۆزى لمى بیابان سەر و دەموچاومان سواخ

درايوو، جاروبار له بهر تاسه، هيواشي ده كړده وه ده كه وتينه نيو
گه رده لولو ليكي لماوي، گهر ژن و منډاله بچو كه كان له پيشه وه
نه بوو نايه ده خنكان. له ناكار پيكابه كه وه ستا، وهك نه وه
كوپته ري بنيشي ته وه، كه وتينه نيو ليشاوي له توژو گه رده لولو.

دوو بورغوي تايه ي پيشه وه ي پيكابه كه، سيلاكبوو، له تايه كاني
دواوه، بورغويان هينا و به ستiane تايه ي پيشه وه، ده سمان كړده وه
به روښتن تا شه ومان به سهرات. تاريك، كه شو هه وا فينك، توژي
پاش پيكابه كه باش دهر نه ده كه وت، دهم و چاره كان به ته واوي ديار
نه مان و سوا خدران. ديسان ه وه وه ستا، هم جار ه هر دوو تايه ي
پيشه وه سيلاكبوو و چاره سهر ي نه ما. وريا و شوفيره كه، چوون بو
ده وار نشينه كاني نه وه ده قهره، بو چاره سهر ي گرفته كه مان.

شه و دره نكي كرد، كزه بايه كي ساردي ده هات، له بهر سهر مای
بيا بان خه ومان نه بوو، هيچمان پينه بوو، ناسمان ببوو به ليفه مان و
لمی بيا بان به دوشه كمان، منډال له بهر سهر ما خويان نوو ساندبوو
پيما نه وه، ئيمه ش وهك بيچووه كه نگر له ناميزمان گرتبوون.

زوړ دره نكي كرد، هر نه هاتنه وه، زوړ ده تر سام له مفره زه ي نه من و
نيستي خبارات، پياو خراپان، گه له گورگي بيا بان. من و نه حمده به
هيمنی گفتوگو مان ده كرد، نه واني دي كه وتنه نيو خه وه وه، مه گهر
جاروبار، يه كي له گه ستن و پيوه داني ميشووله به ناگا بهاتايه،
به لام گه لاويژ نه نوو ستبوو، له نزيك ئيمه وه بوو، وتي له و كاته وه ي
نا ريېوار (دانا) ي ترسانووه، له نيو خه وا راده چله كي و هه ستي

پېدەكەم لاوازبووه. ئەحمەد وتی چیبیکەم ژنەكە، وا رزگار بووین له نا رېبوار، بگهینه شوینی خویمان دهیبهینه باشتین نه خوشخانه. نزیکی بهری بهیان بوو، له دوروه گویمان له دهنگی ئۆتۆمبیل بوو،

دوو دلی کردم، وتم: ئەحمەد، دەبی وریا و شوفیرەكە بن؟

– به دانیاییهوه، چونكه له میژە پوشتوون.

تهواو نزیكبوونهوه، خویمانبوون، به پیکابی (دەبل) قەمەرەوه هاتن، تا پیکابهکیان چاککرد، دنیا تهواو پووناکیبووهوه.

به هەردوو پیکابهكە، چووین بۆ مائی ئەو بەدووی كه هاتبوو له گەل وریا و شوفیرەكە. مۆركی بهدویان پیوه دیاربوو، چونكه دلفراوان بوون، زۆر بهرپزەوه خیرها تنیان لیکردین. له ئاوی وشترەكان خویمان پاککردهوه، به سەر سوپماوییهوه تهماشای وشترەكانمان دهکرد، چونكه یهكەم جار بوو وشتر له نزیكهوه ببینین.

رۆژ وتی بابە گیان، ئەم ئازەله چیی پیدەلین؟!!!

– ئەمه وشتره، ئازەلی هیمن و له سهرخویه. ئازاری كهس نادا.

پاش پشوو دان و نانخواردن، ئەمجارەیان به پیکابهكە ی دی، زۆر بهرپزەوه به رێیان کردین. بهرهو سنوور دەرپوشتین، نوقمی تۆزی لمی بیابان بوینهوه، گەر مهفرەزهش له دوامانهوه بوايه، نهدهبینراین. نزیك نیوهپۆ، لای دهواری وهستا، له دوروهوه به ئاموژا، ئاموژا، باوهشیان بۆی گرتبووهوه، زۆر پزیزیان لیگرتین. پاش پشوو دانی، سواربووینهوه و دەسمانکردهوه به پوشتن.

شوفیرەکه پیتی لە بەنزین نابوو، تەنانت لە تاسەکانش هیواشی
 نەدەکردەوه، تا گەیشتیئە نزیک ئیوارە، لە دوورەوه دەواری پەش
 دەرکەوت، کە نزیکبووینەوه، چەندین پەشمالبوو، لەویدا
 وەستاین. ئەم ماله بەدووه، شیخی عارەب بوون، چەندین ژن و پیاو
 هاتن بەرەو پیرمانەوه.

سەریانسورما، نۆژدە کەس لە نیوئەو پیکابە بچووکە بووین. ژنان،
 ژن و منداڵەکانیان بۆ دیوی ژنان بردن، ئیمە پیاو بۆلای حەوزی
 بردیانین، پەر لە ئاو بوو، چوار دەوری بۆری بوو، وەك حەوزی
 مزگەوتەکانی لای خۆمان وابوو، پاشان چووینە دیوێخانێ شیخ.
 پیاوی چوارشانەیی بالا بەرز، پێشی تەنکی ماشویرنج، جلی عارەبی
 تەواوی لەبەرکردبوو، لە دوورەوه باوەشی بۆ کردینەوه، یەكسەر
 قاوەیان بۆ هیئان، زۆر پووخۆشبوو بە تاییبەت کە زانی کوردین و
 غەریبین، چەن ژن و پیاوی لە دەرەوه، خەریک سەرپرینی مەر و
 چیششت لێنان بوون. شیخ دەیزانی بە نیازی ئەو دیوی سنوورین
 پووی کردە شوفیرەکه وتی:

بۆ کوێ دەیانبەن، کەس وەرناگرن و دەیانگێرنەوه، گوناھبار دەبن،
 چونکە ئەمانە هەژار و غەریبین، ژن و منداڵیان لەگەڵدایە.
 شوفیرەکه: یا شیخ، هیچی لێنازانم، بە پیکابی ئەبوجاسم
 هاتبوون.

، شەو پەکیان کەوتبوو، داوایان لێکردم بیانگەیهنمە سنوور.

شیخ: زۆر بە داخەو، لە خێلمان کەسی وەك (ئەبوجاسم) ی ھەیه،
چۆن ویژدانى دىلى ئەم جوړه كارانه ئەنجامدا.

تووڤه دياربوو، زۆرى پیناخوښبوو، ږوى تیکردین، وتی:
گەر به قسه‌ی مامى خوټان ده‌كهن ناپوڼ، چونكه وهرناگیرین
وسنوورداش ده‌کړین، گەر به قسه‌مکه‌ن، دوا پارەتان له ئەبوجاسم
وهرده‌گرمه‌وه، به‌لام ئیمه رازی نه‌بووین، وتمان هه‌ولده‌ده‌ین
سنوورداشمان نه‌کهن.

– ئاره‌زووی خوټانه، به‌لام دلنایام مافى په‌نابه‌ریتیى به‌کەس ناده‌ن
حه‌ز ناکه‌م ژن و مندالتان ماندوو بکه‌ن.

ئه‌حمه‌د: مامه‌ گیان، ده‌زانین تو له‌به‌ر به‌زه‌یى و دلسۆزیته، به‌لام
ئیمه له‌ شوینى زۆر دووره‌وه هاتووین، ئەم شوینه، دوا شوینه و
ماوه‌یه‌که‌ خه‌ون به‌و دیوی سنووره‌وه ده‌بینین.

شیخ: ناتوانم زۆرتان لیبکه‌م، به‌ ئاره‌زووی خوټان بکه‌ن.
قسه‌کانى، سه‌ر و دللى گرتین، بئئومیدى کردین. دوا پارووی
نیشتیما‌ن له‌ دوا مالى ده‌وارنشینه‌کان بوو. پاش نانخواردن،
ویستمان مالاوایى بکه‌ین، دووباره‌ شیخ داواى لیکردین نه‌پوین،
وتم مامه‌ شیخ، گەر چارمان هه‌بى، پى هاتونه‌هات ناگیرنه‌به‌ر،
شیخ هه‌ناسه‌یه‌کى هه‌لکیشا، زۆر به‌پریزه‌وه به‌ پیکردین. جیى
سه‌رسوورمان بوو، ئەو خیزانه زۆر په‌روښبوون، وەك نزیکترین
که‌س وا بوون، بیرئوه‌مان نه‌ده‌کرده‌وه که‌ هاونه‌ته‌وه‌نین.

پیریژنی له ته مهن دایکم، ده گریا و دهیوت توخوا مه پون، دوايي له
پي ده کوژرين، به لام نيمه هر سوور بووین له سهر پويشتن، سواری
پیکا به که بووین، تا دور که وتینه وه ده سمان به زکرد بووه وه
مالا واییمان لی کردن .

زور پويشتن، دایکم بیني ، باوه شی کرد بووه وه و دهیوت بگه پینه وه،
کورده کانم بگه پینه وه، به قسه ی نه و پیریژنه وشيخ بکه ن،
بگه پینه وه.

و شه ی "گه پانه وه بواوه شی گهرمی نیشتمانی دایک، زور پیروز
وخوشه ویست بوو، به لام دهردی هه ژاری و برسیتي گراتربوو". له
پر پیکا به که تاسه یی گهره ی کرد، نزیکیوو وهرگه پي، وه ستاین،
هه موو نه بله ق ببووین، دیسانه وه، ده سمان کرد به پويشتن، دهنگی
له پیکا به که دروست بوو، چونکه تاسه که نه گزوزی ته قانبوو، به
هو ی چو لی بیابان، پاکی و فینکی که ش وه هوا، دهنگه که پتر
بلا وده بووه وه، شوفیره که رایگرت ، وتی نزیکیووینه ته وه له
سنوور، سهر بازگه کان لیرو وه زور نزیکن، گهر گو ییان له م دهنگه بی
زور به ئاسانی ده که وینه به رده ستیان. وتم گهر سنوور لیرو وه
نزیکه، خو مان به پی ده پوین. شوفیره که دیار بوو چه زیده کرد، وتی
زور نزیکه.

قایه ق: نيمه پاره مانداده ، ده بی بمانگه یه نی.

ئه حمده :با رییه که مان پی بلی خو مان ده پوین، کورد وته نی "با
ریسه که مان نه بی به خوری".

وريا : منيش پيمباشه، با شوقيره كه پيمان پيشاندا چۆنى بپۆين.
وتم :كاكى شوقير، دهتوانى پييهكه مان بو دهسنيشانكهى؟.

نۆرى پى خوشبوو وتى:

ئەو گلۆپە كزانە دەبينن، گلۆپى سەربازگەى خۆمانن، ئەو گلۆپە بە
شەوقانەى، لەو دىوى گلۆپەكانى خۆمانەو، ئەو دىوى سنوورە،
دەبى بگەن بەو گلۆپە بە شەوقانە، چونكە ئەو شوينە سعودىيە،
بەلام لە پۆيشتن، دوور سەربازگەى خۆمان بپۆن، كە گەيشتنە
سنوور، دوو زنجيرە گردۆلكەى بەرز، سنوورمان لەگەل سنوورى
ئەو ولاتە جيا دەكاتەو، كە چوونە ئەو دىوى گردۆلكەكان، ئەو
گلۆپە بە شەوقانەى كە ليرەو ديارن.

نەينىنى لەگەل وريا گۆرپىيەو كە ئيمەى گەياندوو. تەواو پىكابه
دووركەوتەو، تەنيا دەنگ، دەنگى ئەگروزە تەقيو كە دەهات بە
گويماندا هيدي هيدي ئەو دەنگەش نەما.

مانگ بە سەرمانەو نۆر نزيك دياربوو، پووناكى دابوو روى
تەختى بيابان، كە تەماشام كردن ئەو ديمەنە وەك خەونى دەهاتە
پيشچاو، لە بيابانى، نۆزدە كەس لە پياو، ژن و منداڵ جيهيلراوين
و تەنيا ئەستيرە و مانگ كەسمانە و پووناككىمانە، وامدەزانى
هەرخۆم كەوتوومەتە دەرياي خەيالەو، كەچى هەموو لە شوينى
خۆمان وەك دار چەقيبووين، جولەمان بو نەدەكرا، زمان وەستابوو،
هيچى پيدەرنەدەبرا. بە خۆم هاتمەو، وتم براينە، فەرموو دانيشن،
با پلانى دابنين، چۆن بگەينە ئەو گلۆپە بە شەوقانە، ماو، يەكە

خەۋنى پىۋە دەبىنن، بىدەنگ دانىشتىن و ھەر قسەمان بۆ نەدەكرا،
سۆزى نامۆى لە نىۋدەلەكان چەكەرەى كردبوو، لىشاۋىى گريان
قوپكى داگىركرد بووين، زمانى لە ئاخافتنى ئاساىى خستبوو،
ئەشك لە چاۋان قەتيس مابوو.

ئەحمەد : "دۆم بە دانىشتن مالى وىرانە" تۆۋتەنى با پلانى دابنىن.
وتم : قاچا خچىيمان لەگەل نەماۋە، دەبى ورە بەرنەدەين، پشت بە
خۆمان ببەستىن، بپرومان بە خۆمانبى، شوينەكە ديارە و پىۋىست
ناكا خۆمان بترسىنن، گەيشتن بەو رووناكىيەى ئەو دىو سنوور، لە
ھەژارىي و ناخۆشىي ژيان پزگارمان دەكا، بەلام ئەۋەى گرنگە،
بىدەنگى، پۋىشتنى ھىمانە تا لەو سەربازگەيەى پزىم تىپەرەدەين،
(من و ئەحمەد لە پىشەۋە ، فايەق و وريا لە دواى دواۋە، ژن و مندال
لە نىۋەندى ھەر دوو لامانەۋە)، گەر لە پىشمانەۋە شتىكمان بىنى،
من و ئەحمەد دادەنىشتىن، ئىۋەش بە ھىمنى دانىشتن، وريا لە دواى
دواۋە خۆى دەگەينى، تىيدەگەينەين چىيىۋە، ئەۋىش بۆ دلىايى
ودلنەۋايى، دەگەرپتەۋە، خىزانەكان تىدەگەينەنى، كە
دلىابووينەۋە، دەست دەكەينەۋە بە پۋىشتن، لە ھەلگرتنى مندال،
دەبى گيانى ھاوكارىيمان بەرزبى و جياۋازى مندالەكان نەكەين،
گەر ئەم قسانەتان پىباشە، برا بچووكتانم، دەستدەكەين بە
پۋىشتن.

پىشنىاز و پلانەكەيان پىباش بوو، لەبەر ئەۋە بپارماندا دەستكەين
بە پۋىشتن. زۆر ھىمانە پىمان دەبى، مندالەكان زۆر ژىربوون، بە

راستی وهك گه وره په فتاریان دهكرد، پروام نه بوو، نیمه یین و ته واو
 نړیکبووینه ته وه له سنوور وگه یشتنه هه نده رانمان مسوگه ربوو.
 گه یشتینه ته نیشته سهر بازگه ی رژیږم، پتر بیډه نگبووین، ته نانه ت
 ده مو یست له هه ناسه دان که مکه مه وه، ده تر سام قاچا خچییه کان
 خو یان خه به رمان لیډه ن، جگه ترسی بو سه ی رژیږم.
 زور نه مابوو ته واو تیږه پرین، له دووره وه تارمایي هاته پیښچاوم،
 وتم ده بی چاوم ریښکه وپیښکه ی نه کړدی، چاوم نوقان و کړد مه وه،
 وردبوو مه وه، تارماییه که ته واو ده رکه وت، چوکم هیزی لیږا، له
 شوین خوم دانیشتم، که ناوړم دایه وه، هه موو وهك من دانیشتبوون.
 نه حمه د : نه وه چییه سامان؟!

- ته ماشای نهو تارماییه که، له وانه یه پاسه وانبی، یا بو سه یان بو
 داناوین. وریا خو ی گه یاند و وتی چییه، بوچی دی دانیشتن؟!
 تارماییه کهم پیشانیدا، وتم پرؤ پییان بلی هیچ نییه، که می پشو و
 ده دین، چونکه ماندووبووینه، با نه ترسن و وره به رنه دهن. چوو و
 به په له هاته وه، که می دانیشتن، هه ر چاومان بریېوو شوی نه که،
 وتم براینه، گه ر چاوه پروانین، دنیا روناك ده بیته وه، نهو کاته
 یه کسه ر نا شکره دین، وا چاکه زور به هیمنی بچم به ره و پیښه وه،
 وریا وتی من ده چم، وتم نا، وریا گیان من ده چم.
 وتی هه ر دوو کمان ده چین، وتم هه ر ده بی من بچم، با هه ر یه کی کمان
 بفه وتین، وریا دهستی خسته نیو دهستم، وتی با به یه که وه بچین.

به هیواشی دهستم له نیو دهستی دهرهینا، وتم با کات به فیرو
نه دهرین.

به هیمنی دهرپویشتم، چهند نریکده بومه وه، پترده رده کهوت،
شیوهی سهریازی دههاته پیشچاو، زور ترسام، گویم له لیدانی دلی
خوم بوو، وامده زانی به ره و په تی سیداره دهرپوم، نریکتر بومه وه،
دهموت نیسته دهمبینی و گولله یه کم پیوه دهنی، وره ی خوم بهرن
کرده وه، وتم چیی دهبی با ببی، تازه کهوتووینه ته داوه که وه.

سهریازه که، قهله وی چوارشانه بوو، جوولله ی نه ده کرد، دهمویست
په لاماری بدهم، یا دهمکوژی یا دهیکوژم، چهند ههنگاو ی دی چوومه
پیششه وه، ههر جوولله ی نه بوو، ته و او نریککه و تمه وه، قولله ی
پاسه وانی بوو، له سهر نه و پیپه ی بو سهریازگه که دهچوو دانرا
بوو، دلم که می هیوربووه وه، به لام دهترسام پاسه وانه که له نیویدا
بی و خه وی لیکه و تبی، به پهله چوومه به رده می، ته ماشام کرد،
که سی تینه بوو، دهوروبه ری گهرام، هیچ کهس له و دهوروبه رهش
نه بوو.

چوومه وه به ره و قولله که، یه کی هیدی هیدی به ره و پروم دههات،
ته زوویی له شی ته زانم، کاره با ناسا وشکی کردم، وتم ته و او،
بووینه داوه که وه، که گویم له ناوی خوم بوو، سهیرم کرد وریایه و
ههر به دوامه وه بووه .

وتم :توی، خو توقیم، وامزانی پاسه وانه که ی.
وتی :مه ترسه خوم.

وتم :من لیڤه دهېم، بړو پیان بلی با بین، تا زوو لهه پیه رزگارین.
 منیش له نیو قولله که لییدانیستم، نه حمه دهه او نریکبووه، لهو
 کاته دهه چووم، چه په سا، قسه ی بو نه ده کرا، وتم نه حمه دهه یشتن.
 - چیت پیلیم خه ریکبوو دلم بوه ستی، وامزانی پاسه وانه که ی.
 به هیمنی دهستمانکرده وه به برینی پری، تا گه یشتینه نریک
 گردولکه کانی سنوور، هیند به رزیوون، گلوی به شه وقه کان
 دیارنه مان و بزبوون، برینی زور گرانبوو، ببوو چیا ی
 هه ساروست، چونکه زورماندووبوون، دوو کاترمیری دهوو به
 ریوه بوون، له گهل نهو ماندووبوونه، به په له بوون بو نهو دیوی
 سنوور.

بی پشودان، زن و مندا ل و خو مان، بهو به رزیه سه رکه وتین، هه
 به خشکه چوینه خواره وه، زنجیره گردولکه ی دووه ممانش بری و
 چوینه سه ر شه قام. شه قامی لهو بیابانه کرابوو، به گلوی
 بلاجکتوری سه ر ستونه کان نهو ده قهره وه پوژ و ابو، گلوی
 سه ر بازگه کانی خو مان له چاوییه وه زور کز وه چرای دن، کز.
 بیرم له پژی می سه دام کرده وه، که چو ن و لآتمانی ویرانکرده وه،
 له گهل نه وه ی و لآتی ده و له مهند به نه وت و چه ندین سه ر چاوه ی به
 هیزی نابوورین، که چی له ریزی و لآته هه ژاره کانین، خویه گیان
 که ی لهه کابوسه رزگارده بین، که ی؟

له بهر ماندووبوون، هه موو پاکشابوون. نامویی دووره و لآت له شی
 سستکردین، دلوده روونی خستبووه قه فزیکه وه، ده با له خوشترین

ولاتى بېگانه بى، گرىنى نامۆيى، كۆشى خۆشى ناكاته وه، چۆن بولبولى له قەفەزدا بى دەبا له خوشترين باخدا بى.

بەم خەيالە وه چاوانە دەچووقا، رۆز و سۆز لە سەر قۆلم بوون، نازە لە ژوور سەرم، ئەوانى دى لە دەرووبەر، وامدەزانى ھەر خۆم سۆزى نامۆيى لە پووم نىشتوو، خستوومىيە نىو گىژاوى بىرکردنە وه، كەچىي ھەموو وەك من وا بوون.

ئەحمەد: (دانا)ى كۆپم تەندروستى خراپە، وا چاكە خۆمان بگەيەننە سەربازگەى ئەم ولاتە.

كەوتىنە پرى بەرەو سەربازگەكە، وىپراى ئەوەى بە سەر شەقامدا دەپۆيشتىن و لمى بىابان نەبوو، بەلام ھەنگاوەكان ساردبوون، پەرۆش نەبوون، لەگەل ھەر ھەنگاوى، ديمەنى شار، گەپرەك، مال و كەسوکار لە پيش چاوان و ن نابوو، جاروبار دلى خۆمدەدايە وه، دەموت ئەمە ئەو شوينەيە دەمانويست و ھەموو ھىوا و ئاواتمان بوو، بەلام ھىچ دلخۆش نەبووم، ئارەقى ماندوو بوون بە ھەواى ولاتى بيانىي وشكەينە وه، بىرى ئەو ھەم دەکردە وه، چ پۆژى دى و دەگەپيئەنە وه !!

سەربازگەى سەئۇدى

نزىكبووینەو، سەئادى دەنگمان بە ئاسانى دەگەیشته سەربازگەكه له ناكاو دووپىكاب نىسان پەترول، له سەربازگەكهوه دەرچوون، هاتن بەرەو پوومان و پىشيان گرتىن، ئىمەش وەستاین.

یەکیان هاتە پىشەو و تى له کوپو هاتوون؟ وتمان له عىراقەو.

سەیریوو، تەنیا ئەو پرسىارە بوو، بى پشكنین، سواری پىكابهكانیان کردین بەرەو سەربازگەكه. چووینە سەربازگەكهوه، له سەرى نووسرابوو (مەرگەز شوغەرا)، هەستمان نەدەکرد شەو، بە بلایىكتۆر ببوو رۆژ، رووناكى مانگ و ئەستیرهكانى نەهیشتبوو. تۆزاوی و ماندوو دیار بووین، وەك یەكی له نیو جەنگ گەرابیتهو و ابووین، ژن و مندالیان برد بو شوینی دەسشۆر و توالیت، پاشان ئیمەى پیاوان چووین. سەربازەكان زۆر بە بەزەى بوون، بە تایبەت كه زانیان لەبەر هەژاری و برسەتیی و لاتمان جیهیشتوو.

بەو نزىك نیو شەو، خواردنى زۆر باشیان ئامادە کرد، کوپى (بەنگلادیشیی) چیششت لیئەریان بوو، خوانیان بە چەندین جوړ خواردن پازاندەو، نانى سپییان هیئا، كه له میژبوو نەمانبینى بوو، له پاشان چەند ترموزى چا، ئینجا چەندین تەكه پاكەتى

مارلبورویان دابه شکرد. بهنگلادیشییه که زور خزمه تی کردین،
دهیزانی نازاری دهردی غریبیی وهه ژاریی چهند گرانه.

سهربازی هات، ناسنامه کانی لیوه رگرتین، فورمیکی بو پر
کردینه وه. ژووریکیان بو ته رخانکردین، به پاخه ری نایاب، نامیری
فینککه ره وه، ببوه خوشترین ژور، نیمه ی پیاوان لای دهرگاوه،
خیزانه کانمان له سهرووی ژوره که، لیپراکشاین..

شه و پاشکا، پرخه پرخ، له و شوینه فینکه وله سهر ئه و جییه نهرمه
به و ماندووبوونه وه، دهنگی ده دایه وه. من و ئه حمه د نزیک یه کدی
پالمان دابوه وه، ئه حمه د جگهره ی به جگهره داده گیرسان، په روش
بوو بو کوره تاقانه که ی، سهیری لای (دانا) ی کرد و وتی ده زانی
(دانا) زور لاوازبووه.

و تم: خه مت نه بی، هه موو لاوازبووینه، نه خوشین، به لام ئینشه لالا،
چهند روژیکه و هه موومان له بیر ده چیته وه، ئیسته زور ماندووین،
جگهره که ت بکوژینه وه و هه ولده بنووی.

— باشه به قسه ته که م، دوا جگهره ی کوژانه وه و فرییدا. ماندووبوون و
فینکی شوینه که، خه یالی له بیر برده وه پیشکه ش به خه وی کردم.
به یانی زو، له دهنگی پیی سهربازه کان به ناگا هاتین، دهنگه که
ته و او نزیک ژوره که مان بووه وه، ئه فسه ری، سی ئه ستیره له سهر
شانی بوو، واته پله ی نه قیب، له گهل چهند سهربازی هاتنه
ژوره وه، ئه فسه ره که، دریزو لاواز، سووره، چاوی به قولاً
چووبوو، چاوه کانی کردبوونه وه، له ناکا و ده می بووه وه، دهنگی

زىقنى كچانى ھەبوو، لەگەل توورەبوون، پەنگى سوورى، زەرد
ھەلگەپابوو، دەيوت كى وتى وەرن بۆ ئىرە؟ ولاتەكەمان ھىچ كەس
بە پەنابەرى وەرناگرى، ئىمپرو لىرە پشوو دەن، ئىوارى، پۇژاوا
بوون دەتانگەيەننە ئەو ديو ستور، بچنەوہ بۆ ولاتى خۇتان.

نەماندەزانى چىيىلنن، ئەم ھەوالە دلتەزىنە لالى، ھىزى ئەژنۆى
شكاندىن، بەلام لە پر زمان كرايەوہ.....

وتم: بە راستتانه؟! چەندىن كىلومەتر پىمان بېرەو، بە ژن و
مندالەوہ، ھەروا بە ئاسانى پىماندەلن دەتاننيرنەوہ، ئەمەى ئىوہ
دەيلن زۆر ئەستەمە.

— لای ئىمە ئەستەم نىو ھەر ئىوارى دەتانگەپىنمەوہ. ئەمەى وت و
ماوہى كەسى دى نەدا قسە بكات. بە توندىى، سەربازانە سوپايەوہ،
بە توورەيى و بۆلەبۆل بە سەر سەربازەكان، كە بۆ شەو جىيان
كردبووينەوہ، چووہ دەرەوہ.

ورەمان بە تەواوى دابەزى، ھىوامان نەما، وتمان خوا گيان ئەم
ئەفسەرە دېندەيە چىيىبوو بۆمان پەيا بوو؟!

ئەحمەد: كوپىنە، نابى ورە بەردەين، ھەر ئىستە دەچىن بۆلاى
ئەفسەرەكە و داواى ھاوكارى لىدەكەين تا وەرمانگرى، ئىمە گەر
بگەرپىنەوہ، لەو پى بىابانە، شالۆى مەرگ دەمانىچىتەوہ.

وتم: زۆر راستە، دەچىن بۆلاى و داواى سوۆز و بەزەيى لىدەكەين.
وريا: ورەتان بەرزبى، يەكدەنگ و يەك ھەلۆيىستىن زۆر بە ئاسانى
وہرەگىرپىن، ھەموو ولاتى لە سەرەتاوہ جىتناكاتەوہ. (كوپى كورد

له (كه نه دا) مافي په نابهریټیان پینه دا، مانیگرت، ده می خو ی دروو،
ئهو ولاته، به ناچاری مافي په نابهریټی پیبه خشی). ئیمه دم
نادرووین، به لام ده بی یه كه هه لویستین.

چه ند سهربازی به ره و ژووره كه مان هاتن، چه ند سینى، رازاوه به
چه ندين جوړ خواردنيان بو هیناين، په روښ نه بووین بو
خواردنه كه، په روښ بووم بو پرسياری له سهربازه كه ی بكه م و وتم
ده بی، ئیمه وهریگرن؟

یه کی له سهربازه كان وتی:

ئینشه لالا، وهرتانه گرن، چونكه ئیوه ژن و مندالتان له گه لدايه،
به لام هه ولده ن به قسه ی خوښ له گه ل نه فسه ره كه مامه له بكه ن.

- كه س له م (مهر كه زه) وهر گيراوه؟

- چن مانگی له موه بهر زور ده هاتن به ئاسانی وهر ده گيران.

نه حمده: نه وانه ی ده هاتن، ژن و مندالتان له گه لدا بوو؟

سهرباز: به لی، هه بوو زوگورتی بوو، هه وهر ده گيران.

وریا: نه وانیښ وه ئیمه كورد بوون، یا عاره ب؟

سهرباز: نه وانه ی وهر گيران، (پا كړدو) ی سهربازی بوون، بریاری
(گوى برین) یان له (سه دام) وه بو ده رچو بوو، هه نديكيان گوئیان
برابوو، هه بوو خو ی پزگار كړدو له گوى برین، نه و پزیشكانه ی
فرمانی گوى برینی پا كړدو وانیان پیسپیږد رابوو، به لام رازی
نه بوون به نه جامدانی فرمانه كه، له ترسی پژی، به ژن و منداله وه
خویان گه یانده ئیره و وهر گيران.

فایەق: ئیستە ئیمە وەرەگرن، یا نا؟!

سەرباز: ئینشەللا، فرموون جاری نانبخۆن. خۆیان چوونە دەرەو.

وریا: وەرە پێشەوێ بۆ ناخواردن، دلنیا بن وەرەگیرین،

وتم: وا چاکە ئیمە ی پیاوان بچین بۆلای ئەفسەرەکە و پێی بلین

هاوکارمان بێ و سنوورداشمان نەکا.

سەربازەکان و بەنگلادیشییەکە هاتنەو، بۆ بردنەوێ سینییەکان،

بە سەربازەکانم وت دەمانەوێ سەردانی ئەفسەرەکە بکەین.

سەربازێکیان وتی هەر ئیستە دەچم، پێیدەلیم.

چاوەروانبووین، هەوآلەکەمان بۆ بینیتەو، زۆری پێنەچوو هات

وتی فرموون بۆلای ئەفسەرەکە.

چووینە ژووری ئەفسەرەکە. دیوێخان بوو، زۆر بە ئاغا دەچوو،

چەند سەربازی پاسەوانی بوون، بە پێوێ وەستابوون و سەریان

داخست بوو، زۆر سلیان لێدەکردەو، سیمای سۆز و بەزەیی بە

پوخساریانەوێ دیاربوو، ئەوێ بەزەیی لە دل نەبوو، تەنیا ئەو

ئەفسەرە بوو. ژوورەکە راخەری نایابی تیا راخرا بوو، بەو هاوینە

گەرە، زستانی هینایەوێ یادم، هیند فینککەرەوێ تیدابوو، پآلی

دابووێ سەرینەکە ی تەنیشتی و مژگی لە نیرگەلە دەدا، لەگەل

هەلمژینی نیرگەلەکە ی چاویی لیدابریبووین، یەك دوو مژگی تری

لیدا، دەمی لە نیرگەلەکە کردەوێ وتی ها، چیتان دەوێ؟

ئەحمەد: دەمانەوێ هاوکارمان بێ، مافی پەنابەرییمان بەو.

خۆی کیشایه وه له سهر راخه ره که و دانیشته، به توپه ییه وه وتی
هیچ کهس وه ناگرین، چاوه پوانیی پوژاوا بوونه تا بتانیرمه وه.
ئه حمهد: ناتوانین بگه پێینه وه، چونکه ژن و مندالمان له گه لدايه، له
پێگه زۆربه مان له برسان و تینوان ده مرین، ولاتی ئیوه پووگهی
موسولمانانه، گهر ئیوه وهك برای موسولمان فریامان نه که ون، ئهی
کی فریامانکه وی؟ ... ئیوه خاوهن به زهیی و سوژن، گهر به زه ییتان
به ئیمه ی پیاوان نایه، به ژن و مندال بی، نه خوازه لا، زۆربه
نه خوشین.. هه ستایه سهر پی، لیمان نزیک بووه وه، وتی ده بی ههر
بگه پێنه وه، هه ولدانتان هیچ سوودی نییه، جا نه سهرمان بپیشینن،
نه سهری خۆتان.

ئه حمهد: ئیمه به هیچ جوړی ناگه پێینه وه ده مانه وی پێوه ندیی به
سهروی تۆوه بکهین.

چاوه به قولا چوووه کانی زه ککرده وه، پهنگی تیكچوو، یهك زلله ی له
ئه حمهد دا. من و وریا شالاومان بو ی برد، به لام چه ند سهر یازی
پیشیان گرتین، زانی دهستی لیده کهینه وه، خۆی دوور خسته وه،
زۆر ترسنۆك دیار بوو. ئه حمهد وتی ئیمه سل له لیدان نا کهینه وه،
گهر بمانکوژن ههر نا پۆینه وه. ویستی په لامار بداته وه، به لام دیسان
سهر یازه کان پیشیان گرت. سه یربوو، سهر یازه کان ده ستیان
لینه ده کردینه وه، وهك ناو بژیاو انبوون، به توپه ییه وه وتی بچه
ده ره وه.

فايەق : گەورەم، دوو رۆژ مۆلەتمان بىدە بمىننەو، تا كەمى گور
دەگرىنەو، پاشان دەچىنەو.

ئەفسەرەكە كەمى ساردبوو، بە سەربازەكانى وت ئىستە دەچن
ناوى نەخۇشەكان دەنوسن بۇ چارەسەر، لە سەر قسەى خۇيان با
دوو رۆژ بمىننەو، پاشان بچنەو. ھەر سىكمان بە زمانى خۇمان لە
فايەق توورەبووين. تىگەيشت، ئىمە بە قسەكەى فايەق رازى نين،
بە توورەبىيەو وتى بپۇنە دەرەو.

وتم : فايەق "پرسەكەمان مەكە بە خورى". ئىمە لەو سەر دونياو
ھاتووين، گەريەك ھەلوئىستىين، وەرماندەگرن، بينيت كە زانى
دەستى لىدەكەينەو چۆن ترسا و دووركەوتەو، گەر دەستى تۆش
لەگەلماندا بوايە، ھەلوئىستمان بە ھىزتردەبوو.

چووينە ژوورەو، ھەريەكە و پرسىياری دەرە. ئەحمەد وتى لە
فايەق بپرسن. فايەق وتى گەر ئىستە بلىن بپۇنەو، ژن و مندالم
ئەدەمە پىش و ئەپۇمەو.

ورىا : گەر وا ترسنۆك بووى بۇ ھاتى، ژيانى سى خىزان، لەگەل
خۆت بە قور دەگرى.

وتى بۇ بە قورى دەرەم، من بۇ ئەو نەھاتووم لىمبەدەن.

ئەحمەد : من يەك زللەم لىدراو، تەنيا لە پىناو ئەم ژن و مندالانە،
چەندى دىم لىبدرى باكم نىيە.

ھەموو بىدەنگبووين، بەزەيىم بە خۇمان دەھاتەو، بە تايبەت بە
ئەحمەد، بەو تەمەنەيەو، ئەفسەرى مندالكار زللەى لىبدا .

وتىم: گەلاۋىژخان، كاكە دانا چۈنە؟

وتى: ھېچ باش نىيە.

— ۋا دەچم پىيان دەلىم تا بىگەيەننە نەخۇشخانە.

چوۋمە دەرەۋەي ژوۋرەكە، ۋىيا لەگەلم ھات، بە سەربازىكمان وت نەخۇشىكمان بە ئازارەۋە پەرىشانە دەمانەۋى بىگەيەننە نەخۇشخانە، بەلكو بچى بۇلاي ئەفسەرەكە ۋ پىيىبلىي.

ئەۋىش بە پەلە چوۋ بۇ ژوۋرى ئەفسەرەكە. پاش كەمى چاۋەروانىي، ھاتە دەرەۋە وتى دەلىت، ناۋى نەخۇشەكان بنووسن ۋ بىيانبەن بۇ چارەسەر. جگە لە دانا، ناۋى نۇكەسى دى نووسرا.

پاش نىو كاترژمىر، ئۆتۆمبىلىكىيان بۇ ھىناين ۋ سەركەۋتەن بەرەۋ نەخۇشخانە. كلىنكى، لە نرىك مەركەزەكە بوو، دكتورى ھىندىي سەپەرشتى دەكرد، يەكە بە يەكەي نەخۇشەكانى پشكىنى ۋ دەرمانى بۇ دانان. بۇ (دانا)، تەنيا شىيتى پاراسىتۆلى پىدا تا سەر ئىشەكەي بشكىنى.

گەپراينەۋە مەركەز، چەند سىنى خواردن دانرابوو، نانىان دەخوارد، بە نابەدلى ۋ بۇرسىتتىي شكاندن، دەستمان بە نانخواردن كرد.

خۇر لە ئاۋابوون بوو، ۋەك تۆپى سوور، لەۋ سەرى بىبابانەكەۋە دىار بوو، ئەۋ دەقەرەي سوور ھەلگەپرانبوو، خۇي لە لەمەكە چەقانبوو، ھىدى ھىدى لە ناخيدا خۇي ھەشاردا ۋ تارىكى كرد.

دوۋەمىن پۇژ بوو، مۆلەت پوو لە تەۋابوون بوو، ئەفسەرەكە لە گۆرەپانەكە پىياسەي دەكرد، لە پىر ۋەستا، دارەكەي ژىر بالى گرت

بە دەستىيەۋە، دەيكىشا بە رانى خۇيدا ، چەنجارى تەماشاي
ژوۋرەكەي كردين، ئىنجا وتى ئىستە دەرچن، ئەو مۇلتەھى داۋاتان
كردبوو تەۋاو.

كەسمان دەرئەچوۋىن. سەربازى ھات و وتى بۇخۇتان بە لىدان
دەگەيەنن، بېرۇنە سنوور و لەۋى يەك ھەلۋىستېن و مانېگرن.
ئەفسەرەكە ۋەك سەگ لە دوۋرەۋە جىئوى دەدا. فەرمانىدا بە لىدان
بمانكەنە نىۋ ئۇتۇمبىلەكانەۋە، بەلام سەربازەكان تەنھا ناۋبژىۋان
بوون، بە ھىچ شىۋەيى فەرمانى ئەفسەرەكەيان جىبەجى نەدەكرد.
سەربازى وتى سەركەون با بتانگەيەننە سنوور، با ئازارنەدرىن.
بە قسەي سەربازەكەمان كرد، وتمان دەچىنە سنوور، بەلام
يەكېست

ناچىن بەو دىۋا تا لىژنەيى نەيەت بۇ چاۋپىكە وتمان.
سەرمسوپمابوو، ئاخۇ ئەم دىمەنەھى دەيىنم پاستە ، چۋار خىزان
لە نىۋ ئۇتۇمبىل، پەنگى ئالۋجۋانى مندالان، ئەو پروۋانەھى كەمە
ھىۋايەكيان لىنىشتىبوو، ئىستە كالبوۋە و ترس دايپۇشى.
تارىك داھات، چوۋىنە نىۋان ھەر دوو (زنجىرە گردۆلكەكە)،
ئەفسەرەكە لە سەر گردۆلكەكەۋە، بە دوۋرىنى شەو، تەماشاي
رئىيەكەي دەكرد، پاش پىشكنىنى رىيەكە گوتى: ئىستە دەسبەكەن بە
پۇيشتن. وتمان گەر بمانكوژن، لىزە ناۋۋىن، نەيدەۋىرا بىتە
خوارەۋە، سەربازەكانش لە ناخى دلىانەۋە قىنيان لىبوو،
فەرمانەكەيان جىبەجى نەدەكرد بۇ سنوورداش كردنمان.

ئەو شەۋە تا درەنگ ھەولیدا، بەلام بېسوودبوو، بە ناچاری وازی
لیھیناین و چوۋەوہ بۆ شوینی پشوی خوی.

سەربازەکان گوتیان نەپۆنەوہ، بە قسەى مەکەن، ئیمە ھاوکار تانین.
دوو سەرباز مانەوہ بۆ پاسەوانی، ئەوانی دی چوونەوہ، پاش نیو
کاتژمێر، ترموزی ئاو، چەند پەتوویەکیان بۆ ھیناین.

بەیانى زوو، سەربازەکان خواردنیان بۆ ھیناین، زۆر بە وریایەوہ
ھاوکارییان دەکردین، چونکە لە ئەفسەرەکە دەترسان. نزیک نیوہ پۆ
بوو، ئەفسەرەکە ھاتەوہ، ئەفسەری دیکەى لەگەڵ بوو، بە دووربین
سەیری دووریان دەکرد، ئاخۆ لەو شوینەوہ ئاوەدانى ھەيە یا نییە.
تینی گەرمی خۆرەکە، بێھیزی کردبووین، سەربازەکان بە چاوی
بەزەییەوہ تەماشایان دەکردین. لە ناكاو یەکی لە سەربازەکان
ھاواری کرد، دیار بوو ئەو ھاوارە لە دەروون و وێژدان و میشکی
پەنگی خواردبووہ، وتی: "چۆن دەبی ئەمانە بە زۆر بنێرنەوہ،
ئەمانە پەنایان بۆ ھیناویں، نەخاوە لائى و مندال و نەخۆشیان
لەگەڵدايە، چ وێژدانى دەتوانى ئەمانە بگەپنیتەوہ، ئیمە
موسلمانمان پێدەلین، ولاتى کەعبەى پیوزین، دای لە کولپەى
گریان، بە خور فرمیسکی دەپژان، دەستی بۆ لای ئیمەوہ درێژکرد
و وتی ئیستە ئەمانە ئەدەنە دەستی سەدامى خوینریژ؟! ئەو
سەدامەى، شەوانە بە دووربین سەیرمان دەکرد، چۆن بە دەمى
شوفەل، چالى لەم بیابانە ھەلدەکەن، (ژن، مندال، پیر و لاو)ی
گەلەکەى تیدا زیندە بەچال دەکرد، ئیمەش ھیچ دەسەلاتمان

نەبوو، تەنیا لە دوورەووە ئەشکمان بۆ ھەلدەرشتن، تۆزێ
 ویزدان تان بێ. کاتی خۆی موسلمانەکان لە دەستی کافرەکانی
 قورەیش، پەنایان برد بۆ پاشای ھەبەشە کە مەسیحی بوو، ناوی
 (نەجاشی) بوو، کەچی پاراستیانی، نەیانئای دەست کافرەکان".
 تەنیا دەنگ لە ساترەکە، دەنگی سەربازەکە بوو، گریان
 سەربازەکە بوو، زۆر بە کۆل دەگریا، تەنانەت ھاوڕێکانی خۆشیشی
 بە ھێمنی دەگریان، ھەمووان سەرمان سوپما بوو، ئەفسەرەکە پەنگی
 تیکچوو بوو، بێدەنگ وەستا بوو. سەربازەکە بەو دەرپرینە
 دلارامبوو، سەری داخست و بێدەنگ بوو، ئەفسەرەکە ی دی
 چرپانییە بنگویتی ئەفسەرە درندە و بێوێژدانەکە، لە دواي ئەو
 چرپاندنە، ئەفسەرەکە ویزدانی ھەژینرا، یەکسەر بە ئامێرە
 بێتەلەکە دەستی پێوەندی بە سەرروی خۆیەو کرد. پاش
 و تەوێژکردن لەگەڵ سەرروی خۆی، (دەرکەوت لیژنەیی دی بۆ
 بینیمان)، دوو ئەفسەرەکە لەگەڵ پاسەوانە تاییبەتەکانی خۆیان،
 چوونەووە بۆ مەرکەز.

چاوەروانییمان، بۆ دوا و تە، بۆ دوا ھیوا، دیمەنی دلتەزینی دابوو
 لمی بیابان و سۆزی سەربازەکان. ئەو سەربازانەی مابوون،
 دلنەواییان لێدەکردین و دەیانوت گەر لیژنەکە وەرتانگری ئیدی
 پزگاردەبن، بڕیارلە دەست ئەم ئەفسەرە نامینی.

وتم: سوپاس بۆ ئێوە، بە پاستی کاریکی مرقانەتان ئەنجامدا.
 ئەحمەد: گەر ئەوانیش بڕیاریانابوو، بگەرپێنەو، چیی بکەین؟

سەربازەكە : ئىنشەللا وانابى، بەلام لىژنەكە وەرتاننەگرى، ناچار دەبن بە گەرانەوہ.

نزىك عەسربووينەوہ، دەنگى ھىلىكۆپتەر ھات، دەنگەكە نزىك بووہوہ، سەربازەكان وتیان لىژنەكە ھات. بە ژن و مندالەوہ، چووينە سەر لوتكەى گردۆلكەكان، ھىلىكۆپتەرەكە نزىكبووہوہ ھىند نزم بووہوہ، سەرنشىنەكان بە باشى دەبىنران، يەككىيان بە كامىرا وىنەى دەگرتىن، چەندى دەستمان بۆ بەرزكردنەوہ وەلاميان نەداينەوہ، پاش وىنە گرتن چوون بەرەو مەركەن، لەوى نىشتنەوہ. ساردبوونيان بەرانبەرمان دلتەنگى كردىن، تەنانەت وەلامى ژن و مندالەكانىشيان نەدەدايەوہ.

پاش نىو كاترمىر، ديسان ھاتنە سەرمان و دووجار بە سەرمانەوہ سوپانەوہ، پۆيشتن. سەربازى وتى ئەوا ئەفسەرەكە ھات، ئىستە بۆمان پوون دەبىتەوہ.

زۆرگۆپابوو، پىشەكى داواى لىبوردنى لىكردىن، كە چىي بەرانبەر كردبووين، پاشان وتى وەرگرتنتان لە دەستى ئەو لىژنەيە بوو، ئەوان بىرپارىاندا لەم سنوورەوہ ھىچ كەس وەرنەگرن، مافى پەنا بەرىتتىي بە كەس نەدەن، بەردەوامبوو وتى گەر بە دەست من بى وەرتان دەگرم، بەلام بە داخەوہ بىسوودە و ناتوانىن ھىچتان بۆ بكەين، تەنيا ئەو نەبى كە پۆژاوابوو، لىرەوہ دەتانگەپىننىنەوہ بۆ ولاتى خوتان، چونكە ئەم پىيەمان بە دووربىن پشكنىوہ، لەم پىيەوہ بە زووترىن كات دەگەنە ئاودەنى، دوا وتەى (تەنيا

چاره سهر، گهړانه وه تانه بڼو ولا تتان) نه مهی وت و چووه وه بڼو
مهړکه ز. دیسانه وه، ماتومه لولی و ناخوښی بالی کیښایه وه نه
شوینه و تهنه ت سهر بازه کانیښی گرتبو وه.

پوڅاوا بوو، نه فسهړه که هات، پوانییه نه دیمه نه دلته زینه،
سهرنجی

(دانا) ی باوه شی نه حمه دی دا، چ نه خوښه!، نیسته بهم نه خوښییه
دهبی بگه پیته وه، په شیمانی به پویه وه دیار بوو، خو ی به تاوانبار
دهزانی. دهستی دایه دوورینه که ی و ته ماشای دوری ده کرد، وتی
دهتوانن نیسته برځن، پییه که کشومات و نارامه.

هموو سهر بازه کان هاوکاریان کردین بڼو برینی زنجیره گردولکی
دووه، نه فسهړه که ش هاته سهر زنجیره گردولکه ی دووه،
مالا واییمان له گهل سهر بازه کان کرد، دهگریان، فرمیښک له
چاوانیان به خوړ دهاته خوار، به لام هیچ چاوی، هیچ دهستی پوو
له نه فسهړه که نه بوو، هر بویه ویزدانی هژینراوی زیده تر
نازاریده دا داره که ی له ژیر بالی نابوو، دوورینه که ی به سهر
سینگییه وه، پهق وه ستابوو، جولای نه ده کرد، ته نیا سهری
دوری ده کرد.

به هیمنی و بیده نگ ملی پیمان گرته بهر، جاروبار ئاورمان
دهدایه وه، (ناخو دهبی له دوا سات بانگمان نه که نه وه، په رجووی
دروسنه بی!!). ده پویشتن، به ئاسپایی تاریکی بالی ده کیښایه
بیابان، دوا سهر نجمدا، سهر بازه کان له سهر ساتره که بوون، به

یه کپریز وهستا بوون، ئیمهش کهوتینه قولایی تاریکی بیابان و دوا
جار ئهوانیش له چاومان ونبوون.

ئهستیرهیی گهشمان کرد به نیشان، وهك جاری پیشوو، کهوتینه
برینی ریی هاتونهات و بهیهك ریز و بی دهنگ دهپویشتین، بهلام
ئهمجاره زۆر نزیك نهبووین له سهربازگهی رژیم، به پهله پیمان
دهبری تا زوو بگهینه ئاوهدانى و رۆژمان به سهرنهیهت. زۆر
رۆیشتین، کهچی هیچ ئاوهدانیی نهبوو، زۆر ماندوو بووین، وتم:
ئهحمهد با پشوویی بدهین.

وتی: کهلکی پشوودانمان نییه، (دانا)ی کوپم زۆر نهخۆشه، با پهله
بکهین و بگهینه ئاوهدانى.

بیابان کشومات، تهنیا دهنگ، دهنگی ههناسهکان بوو له
ماندوویهتیا، ئهستیرهکان ئهدرهوشانهوه، مانگه شهویش بیابانی
پووناك کرد

بووه، که تهماشای دوورمان دهکرد، ئاوهدانیمان بهدی نهدهکرد.
سوژ به سهه ملمهوه بوو، سههه تهواو خوار ببوهوه و نووستبوو،
گرانیی تهواوی دابوو لهشم. نزیك نیوهشهوبووینهوه، به تهواوی
شهکهتومانوو ببووین، چ له برینی ریی بیابان، چ له ترس ئهوهی
تووشی دارو دهستهی رژیم نهیین. ئهحمهد وتی زۆر ماندوو بووین،
لهبهر ژن و مندالهکان با کهمی پشوودهین، پهتووهدانمان له سهه
لمهکه راخست، له ترموزه ئاوهکهی لای فایهق، تهنیا بو دهم تهپ
کردن، ههیهکهو کهمیگمان لیخواردوه و لیپراکشاین.

چاوم هه لينا ئاسۆ پوون بوو، به ره بهيان تپه پرى بوو، پوانيمه دور،
نه ئاوه دانى، نه ده وارى رهش ده بينرا، ته واو ترسام گهر تووشى
ئاوه دانى نه بين، چييمان به سهر دى، نه خوازە لا، ترمۆزى لاى
فايه قه، نيوه ي ئاوى تياماوه.

دهسته خنجيله كه ي پۆز، له سهر شانى سۆزى خوشكى بوو،
مردنى ههردوو كيان هاته پيشچاوم، ته زوى به جهسته مدا ده هينا،
ماچم كردن، دلم بۆيان ده گريا. ئه حمه د به ئاگا هات وتى سامان به
ئاگاي.

وتم به لى، به لام تو سهرى ده و روبهركه، هيچ ئاوه دانى نابينرى.
ئاھيكي هه لكيشا و سهرى لاى داناي كورى كرد و وتى زۆر
ده ترسم (دانا)م له ده ستچى، زۆر لاوازيووه و سهر يشه كه ي به
ته واوى ئازارى دها، ئه مشه و چه ندينجار له هاوارى به ئاگا هاتووم.
نه مده زانى چيى بلىم، له سهرنى خۆمه وه، به زه ييم پيده هاته وه. له
ده مه ته قيمان، يه كه به يه كه هه لده ستا و سهرى چوار ده ورى خوى
ده كرد، وايانده زانى خه ونيكه و ده بينن، كه چى راسته قينه يه.
بيا بان ئه مسه رئه وسه رى ديار نه بوو، زه رىايى بوو، به لام
وشكو برينگ، نۆزده كه سى له خوگر تبه وو، نزيك مه رگيش
ببوو ينه وه.

وتم ههستن با بكه وينه پى، تا خوړ ده رنه كه وتووه و گهرمى
نه كردووه.

دهرۆښتین و خوږیش هیډی هیډی له نیو چهقی بیابانه کهوه سهری
 دهرهینا، بهرزبووه وه، گهرمییه کهی په کی خستین، قورگی وشك
 کردین، له و کاته، دوزمنی سهره کیمان خوږیوو، وامده زانی ته نیا
 ئیمه له سهر پووی زه وی ماوین و خوږیش به دوومان که وتوو،
 دهیه وی بمانفه وتینی.

وریا: براینه، با دانیشتین پشووده یڼ.

وریام بیڼی (هاژده) ی کچی به سهر ملیه وه، ئاره قی زوری کردبوو،
 نه متوانی به قسه ی نه که م، یه کسهر وتم فهرموو دانیشتن تا نزیک
 خوږاوا بوون، چونکه به م گهرمییه ناتوانین ئه م پښه بپرین،
 نه خوازه لا زور بی ئاوین. یه ک په توو مابوو، سییه که ی دی، له بهر
 ماندوو بوون له ری فریدرا. پامانخست و هه موو کوږوویڼه وه،
 (فایه ق) ترموزه که ی لای خو ی دانابوو، وتی براینه ئاومان زور
 که مه، که س داوای ئاونه کا، کاتی ئاونه ده مه یه کی، زور له
 مه ترسیدابی.

وتم: راستده که ی، به لام ته نیا مندا له کان با که می ده میان ته پرکه ن.
 ئه حمده: راسته، که می ئاویان بده ری... به نابه دلویه وه پازی بوو.
 تا نزیک عه سر، به تیڼی تیشکی خوږو به داخبوونی لمی بیابان،
 بییه زببووین و تینویه تی و برسیه تی ته واو ته نگي پیه لچنین.
 حه زم ده کرد برۆین تا زوو بگه یڼه ئاوه دانی، به لام هیڼد ماندوو دیار
 بوون، په شیمان ده بوومه وه، له هه مانکات ته نیا چاره سهر پیکردنه.

له پېر، گه لاویژ ھاواری کرد، (دانا) ی له ئامیزگرتبوو، ملی راست نه ده بوو ده، دهسته کانی په قیبوون، ده رشایه وه، بیهو شیبوو. فایه ق پشکنی، ئاوی له ترموزه که دهرهینا وسهری (دانا) ی فینک کرده وه، به لام بیسوودبوو، تا ده هات بیهو شترده بوو. فایه ق وتی وا چاکه برۆین تا ده گهینه ئاوه دانی و (دانا) ده گه یه نینه نه خوشخانه.

هه ستاین، زور له سهرخو دهرۆیشتین، هه نگاوه کان بیگورپوون، نه خوازه لا منداله کان، ترسام له ورپوه یه که به یه که نوره مان بی بو مردن. کاترمیری پویشتین و دانیشتی نه وه بو پشوودان. وتم: نه حمه د زور بیهیزین، تووش یه کجاری بیهیزبوو یته. - چیی بکه م، (دانا) ته واو بیهوشه.

نه مده زانی چوون وره یان به رزکه مه وه، تا که می خیرابن له هه نگاوانان. وتم هاوړتیان، پیویسته به په له برۆین، باش ده زانن سهر بازه (سعودیه که) سه باره ت به درنده یی رژیم، چیی وت، چوون له نیوه شهو، به ده می شو فله کان چالیان هه لده که ن و خه لکیان زینده به چال ده کرد، دلنیام کورده نه نفالکراوه کانی خو مان بوونه، نازه وتی منیش وا ده لیم، چونکه نه و پورژه ی له دوا مالی به دوو مالاواییمان کرد، پیریژنه که ده گریا و تکای لیده کردین نه پوین، ده یوت (ده تانکوژن، پرژیم رقوکی نی زوری له نیوه ی کورده، چه ند سالی له مه و بهر، له نیوه شه وان، هاواری مندا ل، ژن، پیرو لاو ئه م بیابانه ی ده هه ژان، نه و زالمه به شو فله چالی هه لده که ن، به کو مه ل

زینده به چالی دهکردن، هاواریان دهنگی ده‌دایه‌وه، به‌لام بیباکانه به ده‌می شۆفه‌له‌کانیان به لمی بیابان دایانده‌پۆشین، ده‌م، گوی و چاو سواخ ده‌دران، ته‌نیا پیکه‌نینه قیژه‌ون و گالته‌جارییه‌که‌ی جه‌للاده‌کان و ده‌نگی شۆفه‌له‌کان ده‌مایه‌وه. وتم که‌واته‌ براینه، با ده‌سو‌بردکه‌ین له‌ پۆیشتن، هه‌ولده‌ین هه‌نگاوه‌کانمان به‌ هیژکه‌ین. منداله‌کان ده‌میان کردبوه‌وه و هه‌ستی ناسکیان لای وته‌کانی ئیمه‌ بوو، جاروبار ته‌ماشای ده‌ورو به‌ری ده‌کرد، ته‌نانه‌ت له‌ سیبه‌ری خویان ده‌ترسان، نزیک‌تر ده‌بوونه‌وه له‌ دایک و باوکیان.

زۆرم پینا‌خۆش‌بوو، باسی درن‌دیتی پژی‌م بو‌ده‌کردن، به‌لام چار نه‌بوو، بو‌برینی ئه‌و‌رپییه‌ سه‌خته، ده‌مویست له‌ ترسان هه‌مووان هه‌نگاومان به‌ هیژکه‌ین.

فایه‌ق هاته‌ ته‌نیشتمه‌وه و چریان‌دییه‌ بنگویم وتی نه‌خۆشییه‌که‌ی (دانا) زۆر مه‌ترسیداره، گهر کاتر‌می‌ری دی چاره‌سه‌ر نه‌کری، ده‌یکوژی، ئه‌م نه‌خۆشییه‌ پیوه‌ندی به‌ می‌شکه‌وه‌یه، له‌ ترسی زۆره‌وه‌ مرو‌فته‌تووشی ده‌بی به‌ تایبه‌ت مندال، له‌ به‌ر ئه‌وه‌ تا زوه‌ هه‌ستین و برۆین.

وتم: براینه‌ با هه‌ستین و پشت به‌ خوا به‌ه‌ستین و خۆمان بگه‌یه‌نینه‌ ئاوه‌دانی. به‌ تیلی چاو سه‌یری ئه‌حمه‌دم کرد، چۆن به‌ په‌رو‌شه‌وه‌ (دانا) له‌ ئامیزگرت و به‌ زووی که‌وته‌ ری.

له‌ گه‌ل‌ برینی ری، دیسان خه‌یال‌ به‌رو‌کی گرتم، ئاخو‌کی له‌ پیش کی‌ ده‌مری، هاته‌مه‌وه‌ هۆشی خۆم، سۆز له‌ باوه‌شم بوو، سه‌یری‌کیم

کرد، ئەویش زۆر بە بېزارییەوه زەردەخەنەیهکی بۆ کردم،
 چاوهکانیم خویندەوه، دەیگوت (بۆ واتان لیکردین، بۆچی؟!)
 گوشیمە باوەشم، دلم دەگريا و جەرگم دەسووتا، ئەسرین لە چاوان
 قەتیس مابوو، هەنگاوهکانم بە هیزترکرد بۆ بڕینی پی، تا وای
 لیھات، چەن مەتری لە پێشیانەوه دەپۆیشتم، هەست و بیرم،
 ئالودەى ئەندێشە ببوون، ئەمجارەیان ئەنفالکراوان بوووە فیلمیکی
 ترسناک، (ئاخۆ دەبی باوکودایک و مندالەکانیان، چۆن باوەشى تا
 هەتایان بە یەکدییا کردبی، چۆن لەگەڵ ھاواردا، لیشاوی لە لمی
 بیابان دەمی سواخدا، چۆن چاوه گەشەکانیان بۆ دواجار لە ترس
 لمی نیو دەمی شۆفەلەکان توقینرابی، بۆ دواجار پیلۆهکان ئەو
 چاوه ئەشکاویانە داپۆشن و نەیکەنەوه)، وامدەزانى چەن هەزار لە
 ژن مندال، پیر و لاو، پراکشاون و ئیمە بە سەریاندا دەپۆین، خۆم
 لەخۆم دەپرسی کى دەلی وانییە؟! ھاواری گەلاویژ لە نیو ئەو
 خەیاڵە بە ئاگای هیئام وبە پەلە گەرامەوه.

ئەحمەد (دانا)ی لە ئامیز گرتبوو، فرمیسک بە ریشە ماش
 و برنجییەکەى دەهاتە خوارەوه. (دانا) دەستەکانى بە تەواوی
 پەقبووون و ملی تەواو شۆربوووە سەر سینگى و بەرز
 نەدەکرایەوه، پرشانەوهیى سەوزى کەفاوی لیھاتبوو، چەندى
 بانگمان دەکرد، وەلام نەبوو، پالمان خست، فایەق کەمى ئاوی بە
 سەریدا کرد بەلام بیسوودبوو، سەرنجى باوکى دا و بۆ دواجار چاوه
 گەشەکانى بە پیلۆه ناسکەکەى داخست و مالآوایى لیکردین.

هاوار و کلپه‌ی گریان، بیابانی ده‌له‌رزان، هه‌موو په‌ریشان بووین،
 فایه‌ق پشکنیه‌وه، وتی ته‌واو بووه، خویشی دای له کلپه‌ی گریان.
 هه‌موو ده‌گریان، دیمه‌نی بوو، ترسناک و دلته‌زین، (مه‌گه‌ر له
 خه‌ونه ترسناکه‌کان، پووداوی وا دلته‌زینمان بینیبی وکتوپر به
 راچله‌کینی به ناگا هاتبینه‌وه، داوامان له خوا کردبی هه‌رگیز نه‌و
 جوړه کاره‌ساتانه‌مان تووش نه‌کا و بمانپاریزی).

کزه‌با، قره‌خاوه‌که‌ی دانا‌ی ده‌جولان و ته‌نیا نه‌و جولیه‌ی مابوو،
 منداله‌کان چاویان پرېبووه تهرمی دانا‌ی هاوپیان، پووی ناسک و
 پاک و بی‌گه‌ردیان، به ترس و نا‌ئومی‌دی ئابلوقه‌ درابوو. هیچ
 ئاوه‌دانیی نه‌بوو، ته‌نیا مانگ و نه‌ستیره‌کان به ناگابوون، تا شه‌و
 راده‌شکا، چاوه‌روانی بینینی دوا تابلوی دهره‌ و مه‌ینه‌تیمان
 بوون، پاشان هه‌لده‌پرۆکان و جلیان ده‌هیشتین.

وریا، (دانا‌ی) له باوه‌ش کردبوو، که‌وتینه‌وه برینی سه‌ختترین پی،
 به‌لام زۆر له سه‌رخۆ ده‌رۆیشتین، بیهیزیمان بیئه‌ندازه‌ بوو، جاری
 یه‌کی‌مان هه‌لمانه‌گرت، سه‌نگی گران‌ی هه‌بوو، ته‌واو په‌کی
 خستین، ناچار بریاری پشووماندا.

فایه‌ق هاته‌ نزیکمه‌وه وتی گه‌ر وا پرۆین و تهرمی دانا به‌ ده‌سمانه‌وه
 بی، سبه‌ینی، به‌لی هه‌ر سبه‌ینی، چه‌ند که‌سی دیکه‌مان
 لی‌ده‌مری! دلم داخو‌ریا، وتم نه‌ی چار چییه؟ وتی تهرمی دانا
 بشارینه‌وه، چونکه‌ یه‌کجاری هی‌زی لی‌پریوین. به‌ هی‌منیی وتم نه‌ی
 چۆن به‌ نه‌حمه‌د و گه‌لاویژ بلین، به‌ راستی کاری گرانه‌.

وريا نزيك كەوتەوۋە وتى باسى چىيدەكەن؟

- فايەق دەلى، تەرمى دانا بىكەينە گۆرەۋە، ئىنجا بېۋىن.

وريا: نيوكاترمىرى دەكەوينەۋە پى، گەرھىچ ئاۋەدانى بەدى نەكرا، ئەۋكات بە ئەحمەد دەلىن، با ئەۋىش سەبەينى گەلى نەمىنى.

تىنۋىيەتى و برسىيەتى تەۋاۋ بېھىزىكرىن، ھەنگاۋ نەدەنرا. دانىشتىنەۋە بۇ پشۋودان، كەۋتىنە چىرە لە نىۋخۇمان، ئەحمەد ھەستى كرد شتى ھەيە، بەۋ چاۋانەى كە مۇۋ دەيىنى زۇر بەزەيى پىادەھاتەۋە، بوۋەتە جۇگەيى لە فرمىسك، سەيرى كرىن، ئىنجا تەماشاي كۆرە تاقانەكەى كرد، ھەناسەيى قولى ھەلكىشا و جگەرەيەكى داگىرسان.

فايەق وتى وريا بە ئەحمەد بلى، خۇيشى دەيىنى بە ھۆى (دانا)ۋە زۇر ماندوۋىن و چەند لە سەرخۇرپىدەكەين، با ژيانى ھەژدە كەس بۇكەسى نەكەۋىتە مەترسىيەۋە، كارەساتىكە ھاتوۋە، جگە لەۋەى ۋرەى ھەموۋانى دابەزانوۋە. وريا يارمەتى لە ئەحمەد ۋەرگرت و كەمى دووركەۋتنەۋە، منىش چووم بۇلايان.

وريا: ئەحمەد، تۆلە ئىمە دونيا دىتەترى، ئىمە وامان پىياشە بىنىژىن، چونكە چەندى لە پىشچاۋان بى، برىنمان سارپىژ نابى و ناتۋانين پىپرېن، زۇرىش گوناھە مندالى ۋا بە خاك نەسپىرىن، ديارە چارەنۋوسى لەم خاكەيە، ئىنشەللا كە گەيشتىنە ئاۋەدانى، دىن و تەرمەكەى لەگەل خۇمان دەبەينەۋە.

سهری داخست ، مژیکي له جگهره کهیدا و وتی حه زده کهم له گهل
گه لاویژ بمینینه وه لای (دانا)، گهر ئیوه گه یشتنه ئاوه دانی،
وهرنه وه بۆ لامان.

وتم : ئیمه نازانین چهند پوژی دیکه به پړوه ده بین، چه ندمان
لیده مری له برسان و له تینوان، هه مووان به ره و فه وتان ده چین،
له بهر برسیتی عه گولی بیابان ده خوین، تینووتری کردوین، گهر
ئاوه دانی نه بینینه وه، هه موو به نۆره ده مرین، تا که می هیزمان
تیدایه چالی هه لده که نین و ده یینژین، ئیمه ش به راستی هاو به شی
خه متین، به لام تازه (کا که دانا) نایه ته وه نیومان.

ئه حمه د به کزیکه وه وتی چیتان پیباشه با وابی، منیش حه زنا کهم
له بهر کوپه کهم، هیچ کهس بفه وتی. له و کاته (فایه ق) هات وتی
چیتان بریاردا. وتم ئه حمه د ده لی چووتان پیباشه با وابی. فایه ق
وتی ئه حمه د زۆرمان پینا خو شه ئه م بریاره ماندا، به لام چارمان نییه
و ئه وه تاقه ریگه چاره یه. به ئاسپایی چه قویه کی له گیر فانی
ده رهینا و هه ر له و شوینه ده ستیکرد به چال هه لکه ندن، چونکه
له که فشه ل بوو، به سه رقایی ته رموزه که و چه قوکه، توانیمان
گوپی هه لکه نین.

گه لاویژ ده گریا ، هاواریده کرد و ده یوت قوریانتانیم، له م خاکی
غهریبیه، له نیو ئه م لمی بیابانه مه یینژین، من ده مینمه وه، با له گهل
(دانا) ی کوپم سهر بنیمه وه، پاش کوپه کهم دونیام بۆچییه! چووین
ته رمی (دانا) بینین، دایکی خو ی دا به سه ریا و وتی گهر بمکوژن

نایه لم جهسته ی ناسکویگه ردیی له م خاکه وشکوبرینگه بنیژن.
 نه حمه د به هیمنیی ته رمی دانای له ئامیز گرت و دای له کلپه ی
 گریان، هه موانی ته زان. فایه ق به ئاسپایی (دانا) ی له دهسته
 له رزۆکه کانی باوکی وه رگرت، به ره و گۆره که بردی، دایکی به
 خۆر نینه وه که وتبووه دوا ی فایه ق و ده پارایه وه نه ی نیژی.
 هه موو که وتینه دوا ی (فایه ق)، له بهر بیتوانایی زۆر له سه رخۆ
 ده پۆیشتین، مه راسیمی شکۆدار بوو، تاجه گولینه، (کلاق بوو له
 قژی پرنراوی دایکی، له فریدانی دوو که ئی جگه ره ی پر له ئاه
 وحه سه ره تی باوکی، له ئه سرینی گه شی منداله پاکویگه رده کان)،
 په تووه که مان کرد به کفنی و پاشان خستمانه نیو گۆره که یه وه،
 لاواندنه وه ی ژنان، گریه ی منداله کان بو دوا مالآوایی له دانای
 هاوپیان، دهنگی کلپه ی گریه ی ناخی پر له حه سه ره تی باوکی،
 ئاوازی به سۆز و دلته زین بوو بو مه راسیمی به خاک سپاردنه که،
 نه حمه د چاره کانی کردبووه وه، دوا سه رنجی له بینینی گۆری کوپه
 تاقانه کهیدا، دایکشی بیهوش که وتبوو، فایه ق به په له سه روچاوی
 گه لاویژی ئاو پرژین کرد، به ئاگا هاته وه، کوپه که ی له نیو گۆر
 نرابوو، شالآوی ده هینا و ده یوت (منیشی له گه لدا بنیژن، به
 جینایه لم). هیدی هیدی گۆره که یمان پرده کرده وه، گه لاویژ به
 ته واوی تی کچوو، که وته جنیویدان به هه مووان، به تایبه ت فایه ق،
 ده یوت بیو یژدان، دانا و هاوارم بو ده کا، دایکه گیان خنکام،
 پزگار مکه له ده ستیان!!

پاش به خاک سپاردن و داپۆشینى دانا، ئەحمەد و گەلاویژ بیهۆش
کەوتبوون، ماوەیەک لە نیۆئەو دیمەنە دلتەزینە ماینەو، تا
هۆشیان هاتەو. وەم بۆرینە، وا چاکە بە پەلە بپۆین تا دەگەینە
ئاوهدانى، بەلکو زوو دێینەو و تەرمى دانا دەبەینەو.

وریا سەرقاپى ترمۆزەکەى کرد بە کێلى ژوور سەرى گۆرەکەى دانا
تا بزر نەبى، نازە و چرو ژیربەل گەلاویژیان گرت، زۆر لە سەرخۆ
دەپۆیشتن، گەلاویژ دەنگى دانوسابوو، لەبەر خۆیەو دەپوت وازم
لێبینن، با هەر لە تەنیش گۆرى کۆرە تاقانەکەم سەر بنیمەو، بەلام
چارنەبوو، نەدەبواوە بە قسەیمان بکردایە، منیش قۆلم لە نیۆ قۆلى
ئەحمەد نابوو، دەپۆیشتین.

ئەحمەد: خۆت ماندوو مەکە، (سۆزى کچت هەلگرە، با ماندوو
نەبى. تا تەواو دوورکەوتینەو، گەلاویژ ئاوپێدەدایەو، واقى
و پرمابوو، باوەرى نەدەکرد کۆرەکەى لە نیۆلمى بیابان حەشاردرا.
تەواو گۆرى (دانا) ونبوو و دیارنەما، نزیک دوو کاتر میڕبەو
بیهیزىمان بە پێدا پۆیشتین، هیچ ئاوەدانى نەبوو، ئەژنۆکان،
هیزیان نەما، پیلۆى چاوەکان، لەبەر ماندوو بوون و فرمیسک پژان،
بیهیزىبوون، چاوەکانى دادەپۆشین، منداڵ هەموو هاواری ئاویان
بوو، بە ناچارى هەموو دانیششتین بۆ پشوو دان، لە سەر مەرگدا
بووین، حەزماندەکرد مەفرەزەى پۆیم بى لە مردن رزگارمان بکات،
چاومان بە چواردەورمان دەگیڕا تا گۆپى کزى مەرکەزەکانى پۆیم
ببینین، خۆمان بگەینەنین و هانا بۆ دوژمن بەرین.

بیری به می شکمدا هات، وتم براینه، گهر وا بر وا و تووشی ئاوه دانی
نهیین، یه که به یه که مان له م پئییه ده مرین، ئه و کاته له بهر بیتوانایی،
که س ناتوانی ئه ویدی بشاریتته وه، گهر پازی بن، دوو که سمان
ده پۆین تا ده گه یینه ئاوه دانی، ئه وانی دی پشوودن تا ئه و دوو
که سه ده گه پئییه وه. زۆریان پیباشبوو، فایه ق وتی کی بجی؟.

ئه حمهد : من ده چم.

وتم : نه خیر، تو زور ماندووی، من خوّم ته رخاندە که م .

وریا : منیش دیم.

بریارماندا که می پشوودهین، ئینجا برۆین. پۆز سه ری له سه ر پاتم
بوو، به ئارامی سه ریم لابرده و ماچم کرد. وتم وریا با برۆین، وا نزیک
(دووی شهو) بووینه ته وه.

ئه حمهد : برۆن، خوا بتانپاریزی.

منداله کان زور به دواماندا ده گریان، سۆز ده یوت (بابه گیان جیمان
مه هیله، هه موو وه ک دانا ده مرین). به دلێکی ته نگ، به چاوی
قه تیسماو له فرمیسک، که وتینه برینی پئی نه براوه.

مانگه شهو و ئه ستیره کان پووناکییان دابووو ئه و بیابانه بیسنوره،
تا دوور که وتینه وه هه ر ئاو پمان ده دایه وه، که سه یری پیش خو مان
ده کرد، ئاوه دانیی به دی نه ده کرا، کاتر میری به پئوه بووین،
ئاوه دانی نه بوو، قووله پیّم ئازاری ده دام، تفیکم له لمی بیابان کرد،
به لام یه کسه ر په شیمان بوومه وه و وتم:

(له وانه یه ژیرمان گوپیکی به کو مه لی ئه نفالکراوان بی).

وريا: وا دياره زۆر ماندووی، با پشوو بدهین.

- خه و ته واو له شی تیکشکانووم، جگه له وهش، تینو و برسین.

- منیش له تو خراپتر، با که می پشوودهین.

له شوینی خۆمان راکشاین، ئەو شه وه که می سه رما بوو، پشتمان نا به پشتی یه که وه بو نوستن.

(له دور وه تارمایی دهر که وت، پوو له ئیمه دهات، نزیک بو وه، بۆم دهر که وت ئاده میزاده، هیدی هیدی دهاته پیش، زۆر لاواز بوو. ریش سپییه کی به سالآچوو بوو، له بهر درێژی کۆمه وه ببوو، جلو بهرگی کوردی له بهرا بوو، جامانه که ی له ملی ئالانبوو، سه ر و ریشه سپییه که ی به توژی لمی بیابان بۆز ببوون، چاوه کانی به قولآ چوو بوون، برۆکانی زیتوتیژ، شه روا له که ی لای چۆکییه وه درابوو، ئانیشکی له قولی چۆخه که یه وه دهرچوو بوو، تووکی سینگی له کراسه بی قۆپچه که یه وه، سپی دهر کرده وه، سه یری ئەملا و ئەولای خووی دهر کرد، وهک ئەوه ی ترسیکی هه بی، یا له ژیر چاودیریدا بی، لیم نزیک بو وه و وتی کورده که م سلاوت لیبی.

وتم سه رچاو، فهرموو مامه پیره، چییته وهی؟

وتی: نامناسی، نازانی من کیم؟

وتم: نه به خوا مامه گیان، نازانم کیی.

- کورده که م ئیمه ئەنفالکرا وانمان پیده ئین، به ژن ومن دال، لاو و په که که وته و ئیمه ی پیره وه، به کۆمه ل له ژیر ئەم بیابانه زینده به چالکراوین.

- به پراسته مامه گیان؟! جا هه موو خه لکی کوردستان، به تایبته که سوکارتان، چاوه پروانیی هاتنه وهی ئیوهن.

- مه گهر چاوه پروانیی ئیسک وپروسکمان بن، کوپه کهم، زۆر زولممان لیکراوه، به دپهنده ترین شیوه ئازاردراوین، ئاپروی کچانیان بردین، دهنگی گۆرا، زهنگی گریانیکه پهنگ خواردووی لیئه دا، نهو گریه یه ی سالانیکه چاوه پروانیی هه لیکی وابوو بکولپی، فرمیسه کهانی هیند چربوون، دلۆپ دلۆپ ده ژمیردران، ئاهیکی هه لکیشا، وتی، پژیتم زۆر دپهنده و بیئاپروو بوو، به لچکی جامانه که ی چاوه کهانی سربیه وه که می دلای هیوربووه وه.

- مامه گیان، بو جله کانت شپرو دراون؟

- کوپه کهم، واده زانی پیش زینده به چا لکردن له خوشیدا بووینه، جگه له وهی برسیی و تینوو بووین، جاروبار جهلاده کان به قامچییه کهانی دهستیان بهرده بوونه گیانمان، له بهر ئازار، نه مانده زانی هانا بو کی بهرین، به توندی باوه شمان له دیواری بهندیخانه که، له زهوی، له یه کدی نه دا، له مندالیش دهستیان نه ده پاراست، چه ندین به و ئازاره وه ده مرن، هه ناسه یی دی هه لکیشا و نه مجاریان زۆر به کول ده گریا، منیش گریام، گریه وه هه نسکمان بو یه کدی نه سه نده وه.

- مامه گیان، داوای لیبوردن ده کهم، ئازارم دای.

چاوه کهانی سربیه وه و وتی به پیچه وانه وه کوپه کهم، زۆر له میژه چه زم ده کرد، ئازاره کهانی دلم، بو کوردی دلسۆز باسکه م، کوپه کهم،

برینی هه‌رگیز ساپژنه‌بوومان برینی ئازاری ئابوو تکانی
 کچانمانه، باوک، کچی خوێ ده‌کوشت، تا نه‌که‌ویته ده‌ست
 جه‌للادی، به‌لام من دلم نه‌ده‌هات وه‌ک باوکانی دی له‌ نیوه‌شه‌وا
 کچه‌که‌م بکوژم، هه‌میشه ده‌سته‌کانی له‌ نیو ده‌ستمدا بوو، تا
 هه‌میشه ناگاداری بم، شه‌وی، جه‌للادی په‌ش پیستی له‌ج نه‌ستوو،
 به‌ لیدانی کیل، به‌ شه‌ق و زله‌، له‌ پاش بورانه‌وه‌م، توانی ده‌ستی
 ناسکی کچه‌که‌م له‌ نیو ده‌ستم ده‌ربینی، تا ئیسته‌ نازانم
 چاره‌نووسی کچه‌که‌م که‌وتوه‌ته‌ کوێوه‌، دیسان دایه‌وه‌ له‌ کوڵپه‌ی
 گریان، سه‌رم داخست، نه‌مده‌ویست پرسیا‌ری دی بکه‌م،
 هیوربووه‌وه‌، ئاهیکی هه‌لکیشا و وتی کچه‌که‌م زۆر له‌ دلا شیرینبوو،
 جوانکیله‌ بوو، ژیر و گوێرایه‌ل بوو، هه‌ر له‌ ته‌مه‌نی چوارده‌ سالی،
 ئاموزا و خالوزا له‌ سه‌ری شه‌ریانیبوو، که‌چی جه‌للادی پیسی
 چه‌په‌ل، لیستاندم، تا به‌ ده‌می شۆقه‌ل لمیان به‌ سه‌ر و چاومدا
 کرد، هه‌ر له‌ چاوه‌پوانیی دوا بینینی کچه‌که‌م بووم، کوپه‌که‌م، ئی‌مه
 بووینه سووته‌مه‌نی "ناگرمان به‌رپیی خو‌فرۆشانی پونا‌ککرده‌وه‌،
 دو‌که‌لمان دلۆجه‌رگومیشکی که‌سوکارمانی په‌شکرده‌وه‌". ئی‌مه
 بووینه قوربانی، چووینه نیو لاپه‌ره‌ی می‌ژووی گه‌له‌که‌مانه‌وه‌،
 پی‌ژزین زۆر پی‌ژژ!! شه‌هیدین و ناگاداری هه‌موو شتی‌کین، خو‌زگه
 لی‌پرسراوان، نه‌وانه‌ی هه‌میشه له‌ گوندو شاخ له‌ خزمه‌تیان بووین،
 به‌ پی‌ژزییمان بزائن، ئاو‌پیی له‌ که‌سوکارمان بده‌نه‌وه‌، وه‌سیه‌تبیی
 کوپه‌که‌م، گه‌ر ولات ئازادبوو، پ‌ژیم پوخا، ئیسکوپروسکمان،

بگه يه ننه وه كوردستان، با عاگول دامان نه پۆشى، وشتر
وئۆتۆمبىلى پړايم پتر نه مانپه ستي، دهبا ئيسك و پروسكمان تيكل
به خۆله سووره بۆنخۆشه كهى، گهرميان و بادينان بى، به پيى
ئاسكان، خۆله سووره كهى سهرمان بيه سترى، دوا هه ناسه
هه لكيشا و وتى كوره كهه، با كاتتان ليئه گهرم، نزيك ئاوه دانى
بوونه ته وه، داناى هاوړيتان گه يشتوو ته كاروانه كه مان و دلتان
پيوه نه بى، هه سته، به په له هه سته تا تووشى داروده سته
پړايم نه بوون، هه سته، هه سته.

راچله كيم، ته ماشايه كى چوارده وري خۆم كرد، ئاره قم كردبوو، سهر
سينگم ته پر بيوو بهو فرميسكهى پړانبووم، ته نانه له خه وه كه شدا
له ئازار و ناخۆشى بووم، وتم خوا گيان ئه و خه ونه چيى بوو؟!
به ره بهيان بوو، كزه بايىكى هه بوو، له سهرما كوريشكهه كردبوو،
كه زياتر به هۆشى خۆم هاتمه وه، پرخه پرخى وريا تاقه دهنگبوو له
بيا بانه كه، بانگم كرد، وه لامى نه بوو، كه مى جولانه وه، پرخه
نه ما، جاريكى دى بانگم كرده وه، نوزه يه كى ليوه هات، ئه مجاره يان
به دهنگى بهرز بانگم كرد، له پره سته و سهرنجى ده وري خويدا و
وتى ئيمه له كوئين؟!

- نزيك ئاوه دانى بووينه ته وه.

سهيرى چوار ده وري خۆى كرده وه و وتى هيچ نابينم، كه چيى تو
ده لى نزيك ئاوه دانى بووينه ته وه.

- خه ونم بينيوه، زۆر باوهرم بهو خه ونه يه.

- وامزانی شتیکت به دی کردووه.

دهستم نایه پیش ده می، وتم وسبه، وس.

واقیووړما، وایزانی شیتبوومه، یه کسه ر وتم دهنگی سه گوه ږه.

- سامان، بو وا ده که ی، ږه نگت شیواوه، نه وه گویت ده زرن گیت ه وه؟

- باش گو ی بگره، (هه ردو وکمان گو ی مان له سه گوه ږه که بوو)، به

په له هه ستاینه سه ږ پی و ږوو له سه گ وه ږه که، هه نگا وماننا.

- ده زانی وریا خه ونه که م هاته دی.

- خه ونه که ت چیی بوو؟

به ږیوه ده ږویشین و خه ونه که م بو ی باسده کرد، نه ویش سه یری

ده هات، خه ونیکی وا، له م شوینه ی که چه ندین که س شایه تحالن

نه فاکراوان تییدا به کو مه ل نیژ راون. سه رمسوپ ما بوو، چونکه خو م

خه ونه که م بینیبوو، خه ونه که ش هاته دی. وتم په یمان بی مامه گیان،

که ږ یم روخا، ده بی نه م ږاستییه بدرک یم، ږاسپار ده که ت بی نه

دی.

چه ند نزیکه ده بوینه وه، باشتر گو ی مان له سه گوه ږه که ده بوو،

په له تر هه نگا ومان دنا، هی ند تیژ و ورد ده مان ږوانییه دور،

وردترین شتمان به دیده کرد، نه خوازه لا که ده واری ږه ش ده رکه وت،

وهک ته لاری جوان و دلگیر ده هاته پیشچاو، خو ره لات، تیشکه

سووره که ی، لمی بیابانی سوور کرد بوو، ده واره ږه شه که ش سوور

ده چووه وه، زیاتر نزیکه بوینه وه، لوړی و پیکابی نزیکه ده واره که

وه ستا بوون، دل ی خوش کردین و هیوایی بوو بو ږگار بوونمان.

سه‌گه‌کان به‌ره‌و پوومان ده‌هاتن، کابرای به‌دوو له پيش خيمه‌که
 وه‌ستابوو و ده‌ستی خستبووه سه‌ر نيوچه‌واني، سيبه‌ری
 له‌چاوه‌کانی کردبوو، لیمان ورده‌بووه‌وه، پاشان ده‌نگی له‌سه‌گه‌کان
 کرد نه‌وه‌پن و بگه‌پینه‌وه، خویشی به‌ره‌و پیرمان هات.

چوار شانه‌یی که‌له‌گه‌ت، کۆسه‌یی زه‌ردباو، ده‌ستی هیئا و ته‌وقه‌ی
 له‌گه‌لمان کرد، به‌ده‌نگه‌ زیقنه‌که‌ی فهرمووی لیکردین، سه‌گه‌کان
 مۆره‌یان لیده‌کردین، به‌لام من‌حه‌زمده‌کرد له‌ئامیزیانگرم و
 ماچیانکه‌م، ده‌نگی زولآلی شه‌وان بوو پرزگاری کردین، هه‌ربۆیه‌ له
 پيشچاوم زۆر جوانبوون، به‌ شیر و پلنگ ده‌چوون.

نه‌مانده‌زانی هینده‌ بیهیزین، وه‌لامی عاره‌به‌که‌مان بو‌نه‌ده‌درایه‌وه،
 زمانمان لال ببوو، چاومان ریشکه‌وپیشکه‌ی ده‌کرد، که‌گه‌یشتینه
 نیو ده‌واره‌که، ئەژنۆمانش شکا، توانای دانیشتنمان نه‌ماوو،
 بيشه‌رمانه‌ پاکشاین، له‌و باوه‌ره‌دابووم به‌ دیو و درنج چووین، هیند
 برسی و تینو و بیتوانابوین، ئەویش هه‌ستیکرد زۆر ماندووین،
 به‌ په‌له‌ ئاوی بو‌ هیئاین، که‌ بانگی کردین، گویمان لیبوو، به‌لام
 هیزمان نه‌بوو هه‌ستین، سه‌روچاو و ده‌می ته‌پکردین، که‌می هۆشمان
 هاته‌وه، دانیشتین و تاسه‌ ئاوه‌که‌مان لیوه‌رگرت، به‌و ئاوه
 سویراوه، ریخۆله‌ و ده‌ماره‌کانمان ئاو درانه‌وه، گه‌ری گه‌رمی
 ده‌روونمانی، فینککرده‌وه. به‌ په‌له‌ به‌رچاییان بو‌ هیئاین، زانی
 ته‌واو به‌ هۆش هاتینه‌وه، پرسیاری کرد، وتی ئیوه‌ چین و له‌ کوپوه
 هاتوون؟!!

وتم: ئىمە كوردىن، ھەر لە سەرەتاو ھە سەرھاتەكەمان گىرپاىەو ھە .
 لە پىر ھەستايە سەرىيى و وتى بە پەلە ھەستىن، پەنجەى بو دور
 درىژکرد و وتى ئەو پىكابه دەبينن تۆز دەکا و زۆر بە تىژى پوو لە
 ئىرە دى؟ ئەو ھەفرەزەى پاسەوانى سنوورن، زۆر جار لا دەدەن، نان
 دەخۆن و دەپۆن، بەلام جاروبار سلاوى دەكەن و تىدەپەرن، ئىوھش
 خۆتان و بەخت و نىوچەوانتان.

وتم: گەر بو ئىرە ھاتن، چارمان چىيە؟
 بانگى دايكى كرد و وتى ئەم دوانە ببە بو ئەو ديو و بيانشارەو، تا
 لە ھەفرەزەكە پزگار دەبين.

پىرژنەكە بە بۆلەبۆل و تورەبوونەو، وتى وەرن، بە پەلە وەرن،
 كۆرەكەم تووش مەكەن. كەوتىنە دواى پىرژن، لە سوچى، لىفەيى
 پىسى تۆزاوى بە سەرماندا، ھەستمان لای دەنگى پىكابهكە بوو، كە
 بە تەواوى نىكبوو ھەو، گويمان لە دەنگى زىقنىيى بەدوو ھەكە بوو،
 وەلامى سلاوى دانەو، پىكابهكە تىپەربوو، تەواو دوركەوتەو ھەو
 دەنگى نەما. لە ترسان، ئاگامان لە ھەناسە سواربوون نەما بوو، بەلام
 كە لىفەكەيان لە سەر لا بردىن، كەوتىنە كوكن، پىرژن پەنگى
 زەردببوو و زۆر بە مۆنىيەو تەماشاي دەكردىن.

بەدوو ھەكە، پەنگى تەواو تىكچووبوو، دەمى تەتەلەى دەكرد و
 دەيوت گەر ئىوھيان لىرە ببىنيايە، دەرېكەوتايە پارىزگاريتان
 لىدەكەين و دالەدان دەدەين، بە مال و مندالەو ھەر لە شوينى
 خۆمان، زىندە بە چاليان دەكردىن، چونكە لە مېژە ھەپەشەى ئەم

جوړه کارانه یان لیږدووین. وټم داوای لیږدوین، بووینه
 سرئیښه بۆتان، به لّام گهر بته وی به هه شت بکړی، نهو پیکابه یا
 لوریه که دهر بکه ی و بچین نه وانی دی له مردن رزگار کهین، تا
 نه وانیښ به دهر دی نهو مندالهی با سم بۆ کردی نه پوښ. زوړ به په له
 وه لّامی داینه وه و گوتی: نا.. نا.. نا. به هیچ شیوه یی ناتوانم
 هاوکار تانیم، ئیوه مان له مردن رزگار کرد، ئاو و نانتان بۆ ئاماده
 ده کهین و لیمان دوور بکه ونه وه و بپوښ فریای هاوړیکانتان
 بکه ون. وریا وتی چهند پاره ده لّی، دهیکهینه سرچاو و دهیهینین،
 ته نیا نهو پیکابه که مان بۆ دهر بکه. پیریژنه که گوئی له مشتومرمان
 بوو، به هه له داوان هات، وتی کوړه کانم، قوړ مه که نه سرمان، نان و
 دوو دهبه ئاوم بۆ ئاماده کردوون، بیگه یه ننه خیزانتان، بپوښ خوا
 ئاگادارتان بی. وریا وتی دایه گیان، تۆ دونیا دیته ی، ژيانی شازده
 کهس له دهست ئیوه یه، بۆ هاوکاریمان ناکه ن و پاداشیکی گه وره ی
 خوا یی له دهس خۆتان ددهن، جگه له وهش، چهند پاره ده لّین
 بۆتان دههینین. پیریژنه که وتی هاوکاریمان کردوون، به لّام بۆ
 پیکابه که، ناتوانین. زوړ هه ولماندا، به لّام بیسوودبوو. وریا به
 کوردی وتی سامان، نه م سه گبابانه نایه نه ژیریار، وا چاکه به زوړ
 پیکابه که ببهین. وټم نا وریا، نا، که می پیش ئیسته بیهوش
 که وټبووین، به ئاو و نه کیان هاتینه وه سرخو، جگه له وهش له
 دهریه که رزگاریان کردین، بیر له وړیگه چاره یه مه که وه، با نه م

حه راممان پینه گوتری، هه ئیسته نان و ئاوه که وهرده گرین و زۆر سوپاسیان ده کهین و ده پۆین.

به دووه که زانی زمانمان گوپی و له پیلان دانانین، زۆر ترسا، وتی براکانم، له ترسی ئه و دهوریانه نه بی که بۆ ئهم جوهره کارانه هه ره شه یان لی کردووین، هه ئیسته به خۆم و پیکا به که مه وه دیم. وتم به دایه بلی نان و ئاوه که مان بۆ بیینی، ئیمه ده پۆین تا دهورییه کان نه گه راونه ته وه. به وریام وت نا هه قیان مه گره، پزیم زۆر درنده یه، ئیمه ش بووینایه له جییان، هه ئه وه نده هاوکاریمان بۆ ده کرا.

خۆر ته واو به رز ببوو وه و گه رمییه که ی به تین ببوو، ته نانه ت لمه که ی داخر دبوو، زۆر به په له ده پۆیشتین تا فریای سی و دوو چاو بکهوین که له چاوه روانیی مه رگ و ئیمه بوون، (ئیمه و مه رگ کێر کێمان بوو ئاخۆ کاممان زووتر پێیان ده گه یان). پێیه کی زۆرمان بری، ئاوی ده به کان گه رم ببوون، هیند شولقا بوون، گه ر ماست بوایه ده بوو به دۆ، به چوار ده وردا چاومان ده گیرا، ئاخۆ له چ لایه که وه ده رکه ون. وریا وتی له هیچ لایه که وه دیارنین، چار چییه؟ وتم زۆر ده ترسم له برسان و تینوان بیهۆش که وتین، یا مردبن، ئیمه به م گه نجی تییه ی خۆمان، توانامان لێ پرا، ماله به دووه که به توانای هینای نه وه.

بی ده نگ بووین، تا چاو برکا ده مان پوانییه دوور، بی ئومید تری ده کردین، گویم ده زین گایه وه، هاواریان ده کرد، (سۆز، به کزییه وه

چېرپانیه بنگویم، بیتوانایی ته وای پټوه دیاربوو، دهیوت بابیه
 گیان، فریامانکون، له تینوا خنکاین، گهر زوو پیمان نهگن، مهرگ
 زووتر پیمان دهگا، زور پهریشانبووم، لیشاوی له فرمیسک،
 دهمارهکان چاوی تهستور کردم، هزمدهکرد بگریم، تا دهنگ له
 گهرومدایه هاواربکه و قولابی قورگ و میشم بقرتینم، تا که می
 نارامدهبنهوه، له گهل برینی پی، نه شک به لیژمه دهباری، پرومهت و
 پیش و لمه تینوه که ی بیابانی ته پرده کرد. وریا وتی ده بی دهوریهکان
 نه یان گرتین؟ وه لأم بو نه درایه وه، که ته ماشایکردم، زانی زور
 په روشم و که وتوومه ته گیزاوی خه یال وه، پرسپاری دووباره
 نه کرده وه و نه ویش که وته نه شک بارین، یه که م جاربوو، وریای
 هاوړیم به چاوی پر فرمیسکه وه ببینم. وه ستام، (وریاش وه ستا،
 هیچمان قسه مان بو نه دهکرا، باوه شمان به یه کدیا کرد و دامن له
 کولپه ی گریان، زور گریان، که می دانیشنتین و چهند سهرقاپی
 ناومان خواردوه و که می دلوده روونمان نارامکرده وه، وتی سامان
 گیان، چیمان له م خیزانانه کرد، به لأم من تاوانبارم، تو ناگاداری
 هیچ نه بووی، من توشم خسته نیو نه م گیزاوه نه گبه تییه وه.

— هز ناکه م وا بلئی و وا بیرکته وه، تو له بهر دلسوزی به منت
 وت، باشه گهر په نابهریتیان بداینی نه و کاته چیی؟ ههسته،
 ههسته وریا گیان، با کات به فیرو نه دهین، ئینشه لا دهوریه ش
 نزیکیان نه که وتووه.

كه وتينه وه پږي، پاش كه مي له پوښتنمان، له دووره وه
 په شايه كمان بيني، په له تر هه نگاومان د هئا تا ته واو نزيك بووينه وه،
 كه وتنه جو له، هه نديكيان هه ستانه سهر پي، كه به ته واوي ئيمه يان
 ناسييه وه وده به ئاويان به د سمانه وه بيني، گه شبوونه وه كه له
 مردن رزگاريان بوو، به لام ئه ژنويان شكابوو، نه يانده تواني
 به ره وپيرمان بين، ته نيا نوزه يه كيان ليوه ده هات، هاواري دهنگي
 ناسكيي منداله كان نه ما بوو، به سهر قاپي ده به كان ئاومان ده داني،
 ده ستم ده له رزي كاتي ئاوم ددها به منداله كان، ليوي سوور و ناسكي
 منداله كان وشك بوو، گوښه ي ده ميان سپي ببوو، وهك بيچوه
 چوله كه ده ميان كرده وه بو كه مي ئاوي گهرمي سوږاو، فرميسك
 چاوه كاني بهر نه ددهام، هه ستم ده كرد تاوانبارين به رانبهر ژن و
 منداله كان. گه لايژ دورور دانيشتبوو، ته ماشاي ده كرد و پيده كني،
 ته زووي به جه سته مدا هيئا، چونكه پيكه نينه كه ي ئاسايي نه بوو،
 نازه چرپانييه بنگويم و وتي گه لايژ شيټ بووه، شه وي پرايده كرد
 و باوه شي گرتبوه وه، ده يوت وهره دانا، وهره باوه شم پامه كه،
 چه ندجاري ئه حمده و فايه ق ده يهينانه وه، به لام ئه وه هه ميشه له
 دوورمان داده نيشته و لاي پاكردني گرتبوو.

هيواش هيواش به ره و پووي چووم، وتم گه لايژ، خوشكه
 به پريزه كه م، فهرموو كه مي ئاو بخووه. پيكه نني، له پر گرياني تيكل
 پيكه نينه كه ي بوو، وتي (دانا) ي كوږم له وساوه به ده ورتا
 ده خوليته وه، تا كه مي ئاوي بدهيتي، تو بو پشتت ليكردي؟!

وتم: تو ئاۋ بخۆرهوه، ئیسته بۆ (دانا)ش ده بهم.
 زهرده خه نه یه کی کرد و وتی وایی ده خۆمه وه.
 ئەحمەد هاته نزیکمه وه و مژگی له جگهره کهیدا و وتی ده سه کانتان
 خوشبئی، به راستی فریامان که وتن.
 به زه ییم پیا هاته وه، وتم خۆزگه (گه لای ژخان)م بهم شیوه یه نه نه دی.
 به هه ناسه یی سه رده وه، وتی ئیسته باشه، شه وی رایده کرد و
 باوه شی کرد بو وه، ده یوت (دانا) وهره پامه که، هاواری بۆ من و
 فایه ق ده کرد و ده یوت (دانا) بگرن، (دانا) بگرن پوشت.
 بانگی هه مووانم کرد، وتم وهرنه لای گه لای ژخان دانیشن، نۆره ی
 (نان) خواردنه.

پاش ئەوه ی هه موو نان و ئاویان خوارد، که می هیژیان پهیدا کرد و
 گه شبوونه وه. فایه ق وتی، ئیسته مه ترسی برسیتی و تینویه تیمان
 نه ماوه، با ده سکه یین به روشتن.

وریا: ده وریه له م نزیکانه زۆره، خه ریکبوو ئیمه ش تووش بین و
 بمانگرن، به لام مالی به دوه که هه شاریاندا یین.

ئەحمەد: راست ده کا، با تاریکی بکات، ئینجا ده سده که یین به
 پوشتن. پریارماندا دوا ی خۆرئاوا بوون پڕوین.

له بهر ئەو خۆره گهرمه دانیشتبووین، هه ریه که به خه یالیکه وه
 ده یویست کاته که به سه ره ری، گه لای ژ به په نجه ره ق و درێژه که ی،
 باز نه یه کی له له که دروست کردبوو، په نجه ی تیدا ده خولانه وه و
 خۆی پێوه خه ریک کردبوو، جاروبار زهرده خه نه، هه ندی جار دلۆپی

ئەسرىنى دەپژانە سەرلەمەكە، خۆزگەم دەخواست بزانم چىيى لە
میشك و دۆدەرۈونىا پەنگ دەخواتەو!

سۆز لە نيوان مەن و ئەحمەد دانىشتىبوو، دەستىكى لە سەر پانى
ئەحمەد بوو و دەستەكەى دى لە سەر پانى مەن، بەو مەندالىيەى
سۆزى بۆ ئەحمەد ھەبوو، ئەویش ھۆگرى بېبوو، سەيرىكى كردم و
تەيگەيانم چۆن سۆز دەستە خەنجىلەكەى لە سەر پانى دانائەو، ماچى
سۆزى كرد و وتى خوا بۆ ئىمەت بىللى. وتەم كچ، كچى خۆتە، وتى
سوپاس، بە راستى لەو رۆژەى (دانا)م لىداپراو، سۆز بەم
مەندالىيەى ھۆگرم بوو، بە راستى دلى تەواو ھىور كردومەتەو،
خەزم نەدەكرد زۆر لە سەر ئەو باسە بدویم و برىنى ئەحمەد
بەكولىنەو، وتەم گوى بگرم، با باسى بەسەرھاتى خۆم و وريا
بەم، لەو پىيە چىيەمان بەسەرھات. دەستم بە گىرانەو،
بەسەرھاتەكان كرد، تەنەت باسى خەوبىنىم بە پىاوە پىرە
ئەفالىكراو، كەوھش كرد.

زۆر بە تامەزىو، گوىپرايەل بوون، ھەر بۆيە لە سەرخۆ و خال بە
خال باسەكەم بۆ كردن، تا كاتەكەى پىيەسەر بەرىن.

فايەق: ئەو مائە بەدووە بىويژدان بوونە، چۆن پىكابەكەيان بۆ
دەرنەكردن.

ئەحمەد: وا مەلى فايەق، ئەم رۆژمە زۆر دېندەيە، ئەوان ئىمەيان
سەندەو، نان و ئاوى ئەوانە ئەم ھەموو، لە مردن رەزگار كرد.
وتەم: مەنىش وا دەلىم، بە راستى فرىمان كەوتن.

له پړ وړيا هه ستايه سهرپي، وتي سامان نه وه لورييه كه نيه پړو
ليړه ديټ؟! هه موو هه ستاينه سهرپي، وتم خويته تي، چونكه
لورييه كه پيشه وه ي سووربوو، بوډي دواوه ي شينبوو،
دلخو شبوو ين كه دين و رزگارمان ده كن.

نزيكبوونه وه، پيكابي له دواي لورييه كه وه دهر كه وت، به تهنشتيدا
تيپه رېوو، دلم داخوړيا، زور ترسام، چونكه نه و پيكابه به
مه فزه كه ي به ياني ده چوو، بوم دهر كه وت ماله به دوو كه خبه ري
ليداو ين، پيكابه كه زووتر گه يشته سهرمان و وه ستا، هر چه كدار
بوو، له پيكابه كه وه خويان فريده دا، به جامانه ي سوور، سهر
به چكيان به ستبوو، ته نيا هر دوو چاويان دياربوو، پړوي لووله ي
تفه نغيان ليكر دبوو ين، ده يانوت ده ستان به رزكه ن، ئيمه ش
ده ستان به رزكرده وه، مندا له كانيش ده سته خنجيلانه كانيان
به رزكردبوو وه.

له شوين خو مان واقمان وړمابوو، دهموت نه مه نه و پوژيه ليي
ده ترساي ن، لورييه كه وه ستا، كابر اي عاره بي به دوو بوو، كه نه م
ديمه نه ي بيني، پهنكي زور تي كچوو، زاني تاواني گه وړه ي كردو وه.
چه كداره كان زانيان له و مرو قانه نين خراپه كاريمان ليپوه شيته وه،
نه فسه ره كه هاته پيش، چوار شانه ي په شتاله، داني زيپري له دم
بوو، خالي له سهر پړوومه تي كوترابوو، سهر يكي كردين، وتي:
ئيوه چيي ده كن له م بيا بانه؟!
نه حمه د: له بهر هه ژاري و نه داري پړومان ليړه كردو وه.

له شیوازی ئاخافتنه که ی ئه حمده، پرسى، وتى ئیوه عاره ب نین،
وانییه؟

ئه حمده: به لى، ئیمه کوردین.

وتى: ئیوه ی کورد چون گه یشتوونه ته ئیره؟!

وتم: ئیمه هه موومان خیزانى هه ژاریین، داواى هاوکارییتان
لیده که یین

بمانگه یه ننه وه نیو شاره کان و ئازادمانکه ن.

— مندا لىكى تاقانه م به هو ی نه خوشییه کی کوشنده وه له م بیا بانه
مرد و ناشتمان، ژنه که م به له دهستدانى مندا له که مان شیت بووه،
به زه ییتان پیمان بیه وه، با بچین، گوپی کورپه که م بدوژینه وه و
دهری بینین، تا له گه ل خو مان بیبهینه وه.

بیده نگبوو، ته ماشایه کی کردین، سهرنجی (گه لاویژ)یدا ته نیا ئه و
دانیشتبوو، په نجه ی به نیو لمه که ده گیرا. به توورپه ییه وه وتى:

ئیوه تاوانبارن، چون به زه ییتان به م ژن و مندا لانه نه ها توته وه؟.

وریا: تازه کار له کار ترازاو و له بهر هه ژاریی پوومان له م ناوچانه
کردوو. ژن و مندا ل هه موو هاواریان ده کرد و ده گریان. له و کاته دا
ویستم په لاماری چه کی چه کداری بدهم، به لام نه متوانی و یه کسه ر
په شیمان بوومه وه، له وهش ده ترسام گهر سه رکه وتوو نه بم، هه ر
له ویدا هه مووان بکوژن.

ئه فسه ره که: برۆنه نیو لورییه که وه، (نازه و چرو) به دهسته
له رزو که کانیا ن، ئه ملاوئه ولای قولى گه لاویژیان گرت و له سه رخو

بەرەو لۆرییه که یان هیئا، دوا سات ئەحمەد وتی گەرەم، بەلکو بچین
 تەرمی کۆرە کهم بدۆزینەو و لەگەڵ خۆمان بێنینەو. تۆرە بوو وتی:
 تەرمی ئەوت بۆ چییە، ئێوەش بە دەردی ئەو دەپۆن.
 بە تەنیشت بەدووە که پۆیشتم، و تەم ئەی بیویژدان، چییە پێکردین؟
 بێدەنگبوو، پەنگی تێکچوو بوو، دیمەنی وای نەدیوو، زۆرخۆی بە
 تاوانبار دەزانی.

چەند چە کداری لە دواوەی لۆرییه که لە سەرمان وەستابوون.
 ئەحمەد: براینە، دەلێن لە (هەولێر) هەو هاتووین، چونکە هەولێر
 ئازادە و سەر بە پزێم نییە، دەتوانین بلێن، لەبەر ناخۆشی
 کوردستان شەپی براکوژی و هەژاری پامانکردووە، بەلام بۆ
 (کەرکوک) ناتوانین هیچ بلێن. چە کداری بە ئەحمەدی و تە بێدەنگ
 بە، با نەیهەم بە قوناغە تەفەنگ پشەتت بشکێنم، ئەی
 تاوانبار. ئەحمەد بە تووڕەییە که هەو سەیری کرد، ئەویش بە
 تووڕەبوونەو و تە سەیر مەکە، بە ناچاری سەری داخست و
 ئاھێکی لە ناخی دلێیەو هەلکێشا و هیچ قسە ی نەکرد.

لە نیو لۆرییه که، هەموو نزیکبووینەو لە یە کدی، چاوەکان بۆ
 یە کدی دەدوان و زمانیش لال ببوو، نەیان دەهێشت قسە ی پێکەین،
 مندالەکان باری دەروونیان زۆر نالەبار بوو، خۆیان نوساندبوو بە
 دایک و باوکیانەو، جاروبار بە ترسەو و بە دزییەو سەیری
 چە کدارەکانیان دەکرد، لە پەر چاویان دەشاردەو، زۆر دەترسام،
 هەموو وەک (دانا)، تووشی نەخۆشی میشتکەن.

که گویم له سه‌گوهر بوو، زانیم له مائی به‌دوه‌که نزیک‌بووینه‌ته‌وه. لورییه‌که وه‌ستا، هه‌موو به‌سه‌ریه‌کدیا که‌وتین، دیسان ژن و منداڵ هاواریان کرد، هه‌زمده‌کرد، منداڵه‌کان خه‌و بیانباته‌وه و چیدی ئەم دیمه‌نه قیزه‌وانانه نه‌بینن، جاروبار خۆزگه‌م ده‌خواست، وه‌ك (دانا) مان لیها‌تایه و گیرۆده‌ی ده‌ستی دوژمن نه‌بووینایه.

ده‌ستکرایه‌وه به‌پویشتن، خۆریش کوتایی هات و چووه‌وه چه‌قی بیابان، خۆی له‌بینینمان رزگارکرد، ئەستیره و مانگیش ده‌رکه‌وتن و بوونه‌وه هاو‌پێمان، کز دیار‌بوون، هه‌ست و ناخۆشی خۆیان بۆ ده‌رده‌برین. ئەحمده‌له‌سوچیکی لورییه‌که‌وه، نه‌یده‌توانی جگه‌ره‌ بکێشی، سه‌ری له‌ئامیزی خۆی هه‌شاردا، ئەو ئامیزه‌ی هه‌موو یادگاره‌کانی (دانا) ی‌تیدا ده‌بینییه‌وه، گه‌ر ئەو ئامیزه‌ ببوایه‌ چه‌ند تابلویی له‌یادگارییه‌کانی کوره‌که‌ی، ئەوا پیشانگه‌یی دلت‌ه‌زینی لیده‌رده‌چوو.

زۆر رویشتین تا گه‌یشتی‌نه‌نیو‌شار، چه‌کداره‌کان، جامانه‌کانیان له‌سه‌روملیان کرده‌وه، پووی د‌پ‌ند‌یت‌ییان ده‌رکه‌وت که‌ وینه‌ی گورگی برسی و د‌پ‌نده‌ی بیابانی له‌خوگرت‌بوو. ده‌گه‌یشتی‌نه‌هه‌ر زالگه‌یی، به‌گورانی و به‌رزکردنه‌وه‌ی چه‌که‌کانیان، خو‌شی خۆیان ده‌رده‌ب‌ری، که‌ ئەم چالاکییه‌یان نه‌نجامداوه و ئیمه‌یان گرت‌ووه.

لورییه‌که‌ له‌شوینی وه‌ستا، چه‌کداره‌کان خۆیان فریدا، به‌ئیمه‌یان وت دابه‌زن، ئیره‌جیگه‌تانه.

له‌پیش مه‌رکه‌زی دابه‌زین، دراینه‌پیش، نزیک‌بووینه‌وه‌له‌ژووریکی

نزيك دهرگای مەرکهزهکه، ئەفسەرەکه وتی، پیاوێکان بکەنە ئەم ژوورەوه. که وتان له ژن و منداڵ جیامان مەکەنەوه. ئەفسەرەکه به زەردەخەنەیی ناشرینەوه سەیری کردین، پووی کردە چەکدارەکان و بە گالته پیکردنەوه وتی:

لەم ئوتیلە، ژووری تایبەت نییە بۆ چوار خێزان؟ پاشان وتی بە خێراییی بیانکەنە ئەو ژوورەوه و دەرگایان لێداخەن، با ئەو دەم و چاوانە نەبینمەوه.

منداڵەکان خۆیان پێمانەوه نوسان بوو، بەلام بێسوودبوو. چەکدارەکان کردیانینە ژووریکەوه و دەرگایان لێداخستین.

ژووری تاریک، هەستمان لای ژن و منداڵەکان بوو، که دەیانبردن بۆ نیو مەرکهزهکه. دەنگ نەما، حەپەسا بووین، باوەرمان نەبوو ئەمە راستییە، هەر وامدەزانی خەونە. ژوورەکه هیند تاریکبوو، یەکیدیمان باش نەدەبینی، چونکە رووناکیی تیا نەبوو، تەنیا پەنجەرەیی بچووکی له بەرزی پێوه بوو. کەمیکی پێچوو بەرچاومان پووناک بوو، سپییهتی دیوارهکه، وەک لاپەرەیی سپیی گەورە دەهاته پیشچاو، چەندین یادگاریی له سەر نووسرابوو، وەم دەبی ئیمە هیند بمینینەوه بەناچاری دیوارهکه بکەینە نووسینی یادوهرییەکانمان؟ کەس وەلامی نەبوو، بێدەنگ، له گێژاوی خەیاڵدا بووین، هەستکردن بە تاوانباری دەخواردینەوه، چۆن ئەو ژن و منداڵە ناسکانهمان به دەستی خۆمان ئەنفالکرد، خوا دەزانی

چييمان ليده كهن، كي دهلي به برياري نامانيه نه بيا بانه كه، وه
نه نغاله كان زينده به چال ناكړين.

لهو مشتومر ويړكردنه وانده بووين، دهنكي زور له دهره وه دهات،
بيده نكبووين، هر چوارمان چووينه پيش دهرگاكه، هستمان له
دهنگه كه راگرت، تا به ته واوي نزيكبوونه وه، دهنكي كردنه وه
دهرگاكه هات وكردiane وه.

نه فسه ره كه چه كداره كاني له گهل ليرسراوي مهركه زه كه دا بوون كه
پله ي نه قيب بوو. وتي گه وره، ژماره ي ژن و منداله كان چواردهيه،
پياوان، چوار، هه موو ده كاته هه ژده كه س.

نه قيب سه يړكي كردين، رووي وهرگيړا بولاي نه فسه ره كه، وتي:
دهستان خوشبي، پيوسته نه م تاوانبارانه به زووترين كات
بدرينه دادگا، باشتري سزا بدرين. ويستماني قسه بكهين، هيچ
ماوه ي نه دا و وتي قسه مه كهن، گويم ليتان نه بي، فرمانيدا
دهرگامان ليدابخه ن.

دهرگايان داخست، گويمان له نزيك دهرگاكه وه هه لخت، بو نه وه
بزاني چي ده لين. به نه فسه ره كه ي وت، خوت و نهو چه كدارانه ي
به شداربوون له نه نجامداني نه م چالاكييه، سي روز مؤله تن، هر
نيسته خوتان ناماده كهن تا مؤله ته كان واژو ده كم. هه موويان
سوپاسي نه قيبه كهيان كرد، هيند به توندي سلاوي سهربازيان بو
ده كرد، دهنكي پييان زه وييه كه ي ده لهرانه وه. پيش ژوره كهيان

چۆلکردىن، زۆر بېھىوا بووين، وتم دھزانن لھ "دھمى گورگ
بھربووين، چووينه دھمى شيرھه".

تھپھى پيھىكى زۆردھات، بھ پھلھ بھ پيش ژورھكھ تپپھردھبوون،
زۆردلخۆشبوون، مۆلھتن و دھچنھوھ نيو مال و منداليان و باسى
پالھ وانيتتى خويان دھكھن.

مھركھزھكھ كشمات، چھند تاريكىى ژورھكھ زيادى بكرديھ،
ھھستمان دھكرد دھچينھ نيو قولايى شھوى تاريكھوھ و پتر دلمان بھ
خيزانھكانھوھ دھبوو. ديسانھوھ دھنگى پى ھات، دھنگھكھ
نزيكبووھوھ لھ دھرگاي ژورھكھمان، دھرگايان ليكردينھوھ، گوتيان
بھ پھلھ وھرنھ دھرھوھ. چووينھ دھرھوھى ژورھكھ، دھيانوت خھمتان
نھبى، نھقيب ئيبراھيم كوردھ و ليپرسراوى يھكھمى مھركھزھكھيھ،
ئھو فھرمانى پيكردووين بتانبھينھ نيو خيزانھكانتتان. وھك دوو
فريشتھ لھ ئاسمانھوھ ھاتېن و فريامانكھون، وابوون. سھرمان
سوورمابوو، نھماندھزانى راستھ يا راست نيبھ، زۆر بھريژھوھ
فھرموويان ليدهكردىن تاچووينھ ژوروى خيزانھكانمان، مندالھكان
بھ پاكردن بھرھو پيرمانھوھ ھاتن، خويان ليئالانين، ئيمھش باوھشى
خۆشھويستىى باوكايھتيمان بو كرددھوھ، ھيئد پھرۆشبووين،
واماندھزانى لھ ميژھ لھ يھكدى دوورين، زۆر پھشيمانبووم
بھوشيوھيھ باوھشمان بو مندالھكان كرددھوھ، ئھحمھدمان لھ بھر
نھبوو، لھ نزيك گھلاويژ دانىشتبوو، پشتى سھرى بھ ديوارھكھوھ

نوساندبوو، تهنیا به چاوه‌کانی ده‌پروانییه ئەو دیمەنە ، زانی من
 هەستم پێکرد، یەكسەر پرووی لە گەلاوێژ کرد وتی ئیستە چۆنی؟
 - هیچ باش نیم، بۆ (دانا)ت لە ئامیز نەگرت، کاتی بەرەو پرووت
 هات، بزانی ئەوان چۆن باوەشیان بۆ منداڵەکانیان کردبوو. هە
 تەزویی بە لەشەمدا هات، زۆر پەشیمانبووم، بەلام چیی بکەین
 تهنیا ئومیدی منداڵەکان، لەم ساتەدا، ئامیزی دایک و باوکیانە.
 ئەو شەو بە فرمانی نەقیب، پاسەوانەکان زۆر خزمەتیان کردین،
 لە هینانی خواردن و جیگەوبان، هەموو پراکشابووین، چونکە زۆر
 شەگەتومان دووی نیو لۆری و هەلسوکەوتی نالەباری ئەو چەكدارانە
 بووین. شەوی درەنگ، پۆلیسی، بە هیمنی دەرگاکی کردووە، من و
 ئەحمەد لەو کاتە بە ئاگا بووین، هەر لای دەرگاکیوە بانگی کردین، کە
 چووم وتی نەقیب ئیبراھیم دەلی پیاوێکیان بین بۆ ژوورەکەم.
 زۆر شیرزە بووین، ترساین دیسان جیامان بکەنەو، (وریا و
 فایەق)، نوستبوون، بانگم کردن، هەر چوارمان بە دلەپراوکی و
 ترسەو، کەوتینە دواي چەكدارەکە بەرەو ژووری نەقیب. چووینە
 ژوورەو، بە چەكدارەکە و تۆ بڕۆ. ئیمەش لە شوینی خۆمان
 وەستابووین، ئاخۆ دەبی چیییمان پێییلی، دەبی بە جنیودان
 پرسیوامان نەکا و نەمانکاتە ژووری تاریک تا ئازارمان بدەن، چونکە
 دارودەستە پێژیم، زۆرجار لە نیو شەو دا ئازاری بەندکراوان
 دەدەن. تەماشایەکی کردین، بە زمانی کوردیی بادینی وتی فەرموو
 دانیشن. ژوورەکە بە قەنەفە و پەردە جوان و فینکەرەو

پازابووهوه، ئهوهی که زۆر سهرنجی راکیشام، تهلهفۆنی سهر
میزهکهی بوو.

له چاوهپوانیی و گوێرایهلی وشهیی بووین، له زاری بیته دهر، جا
ئهو وشهیه (شیرینه یا تاله)، نازانین. به زهردهخه نهیی پر له شهرم و
پیزهوه، وتی براکانم، داوای لییووردن دهکهه، ئیواره لیلتان تووپه
بووم، دلتان نه ترسی، ئیوه برای منن، خیزانتان خوشکی منن،
مندالتان کوپ و کچی خۆمن، چیی له توانام بی هاوکاریتان دهکهه،
له بهر ئیوه سی رۆژ مۆله تم پیدان تا بتوانم سهر به ستانه هاوکاریتان
بکهه، گهر له پیشچاو ئه مانه تووپه بووم، دلتان نه ترسی، چونکه
زۆر گلاون، چاوهپوانیی ههلهیهکن بیکهه، تا پاپۆرتم له سهر
بنووسن و بیگهیهننه سهر و مانهوه، ته نیا بۆ ئافهرینی. بهردهوام بوو
و وتی ئهو ئه فسه ره ی ئیوه ی گرت، زۆر که سیکی پیسه، (نایب
زابت) بوو، به لام له حیزیی به عس پله ی ره فیق حیزیی بوو، به
بریار ی سه دام بوونه ته (ئه فسه ر)، له و باوه رده دام هه ر ئه فسه ری دیکه
بوایه، به ره لای بکردنایه، پاشان وتی من کوردم و خه لکی شاری
(موسل)م، له بهر ئه وه ی زۆر پشتگیری حیزیم نه ده کرد،
گواستیانمه وه بۆ دوورترین

خالی سنوور، که ئه م شار هیه و پییده لیین (سه فوان).

دلی خو شکردین، دله راوکی و ترسی له دلۆده روونمان رامالی. وتم :
ده توانین به و ته له فۆنه، پیوه ندیی به که سوکارمانه وه بکهین.
- خۆم به نیاز بووم بیلیم، ته له فۆنه که ی هی نایه پیشه وه .

ئه حمەد پەراوی تەلەفۆنی لە گیرفانی دەرھێنا و ژمارە یەکە لێدا،
چەند جاری هەولیدا، دواجار وەرگرت و پێوەندیی بە (محەمەد)ی
برایەو کرد. هەموو بێدەنگبووین، گوێرایە لێبووین.

– (محەمەد گیان هەندەرانی چیی، ئێمە سنوور داشکراوین،
کەوتووینەتە دەست پڕۆژیم و لە زیندانی شاری (سەفوان)ین، بە پەلە
بە کەسوکاری خێزانەکانی دیکەش بلی تا بە هەموو لایێ هەولێدەن
بۆ ئازادکردنمان). کە ئه حمەد بە قورگی پەرگریانەو قسە ی کرد
زانیم براکە ی پرسیاری دانا و گەلاوێژی کردووە. هەستام و بە پەلە
لە دەستی وەرگرت، ئەویش زۆر بە هیمنیی دایە دەستم، سەری
خۆی داخست، حەزم نەدەکرد زۆر قسە بکەم، راستەوخۆ و تەم محمد
گیان، خەزم و کەسوکار تیگەیەنە، زوو بێن و فریامانکەون.

– بە سەرچاو، بەلام کاکەم بۆ نەیتوانی بەردەوام بێ لە قسە کردن
هیچ نەبوو؟

و تەم: دلنیا بە هیچ نەبوو، بەلام لە شوێنی غەریبی دل ناسک دەبێت،
هەر ئێستە بڕۆ هەوالە کە بگەیهنە کەسوکارمان. خوا حافیزبوونم
کرد و تەلەفۆنم داخست، زۆر سوپاسی (نەقیب ئیبراھیم)مان کرد.
زەنگی لێدا، پاسەوانەکە ی هاتە ژوورەو، پێیوت ریزی چامان بۆ
بێنە. بێدەنگبووین، چونکە حەزمان لە چاکە هەبوو.

وریا : گەورەم، ئێمە لەو رێیە ئازاری زۆرمان چەشت، چەند پۆژ بە
پێ دەپۆیشیتین و هیچ ئاوەدانی نەبوو، تینویەتی و برسێەتی
تەنگی پێهەلچنین، لە هەمووی ناخۆشتر، کوپێ تا قانە ی ئه حمەد،

به هوی نه خوشییه کی کوشنده وه گیانی له دهستدا ، له بهر بیتوانایی، به ناچاری له و بیابانه چالیکمان هه لکن و ناشتمان، هه به هوی ئه و کاره ساته وه ئیستا دایکی مندا له که باری دهروونی ناهه مواره .

به په رۆشه وه وتی به راستتانه؟! پرووی کرده ئه حمه د و وتی هاو به شی خه متهم و خوا سه بوریت بدا . ئه حمه د سوپاسی کرد و وتی به لئی ئه و کاره ساته مان به سه رهات، گهر نه گه یشتینایه ئاوه دانی، زۆر به مان گیانمان له دهست ئه دا .

پاسه وانه که، له و کاته چاکانی هیئا و دابه شی کرد، ده سمان کرد به چا تیکدان، بیده نگ دانیشتبووین و جاری فریکمان له چا که ده دا . نه قیب هه ناسه یه کی هه لکیشا، دهستی برد بو پاکه تی سه ر میزه که ی وتی داوای لیبور دنده که م، جگه ره م پیشکه ش نه کردوون . له سه ر کورسییه که ی هه ستا، دهستی درێژ کرد بۆلای ئه حمه ده وه و چه رخه که ی بو داگیرسان، چه ند هه ولئ دا نه هیلئ، به لام ئه و جگه ره که ی بو داگیرسان و وتی فه رموو بیده ره ئه وانی دیکه . گشت هه زمان به کیشانی جگه ره و چا خواردنه وه که بوو .

نه قیب وتی سه به ینی به یانی ، ئیفاده تان وه رده گرم، من پرسیار ده که م و مفه وه زی ده ی نووسی، ده مه وی وه لامتان یه کبی، چونکه هه ر گۆرانکاریی له وه لامه کان هه بی، دادگا به رانبه رتان هه لویستی باش نابی .

سه به ینی ئه م پرسیارانه ده که م و وه لامم بده نه وه .....

پرسىيار / خەلکى کوين؟
 وەلام / شارى کەرکوک
 پ: چەند خيزان بوون؟
 و: چوار خيزان.
 پ: ژمارەتان چەند بوو؟
 و: ١٩ کەس (٤ پياو، ٤ ژن، ١١ مندا)، بەلام منداڵى
 ئەحمەد لەو رڤيه گيانى سپارد.
 پ: بۆ بەرەو هەندەران چوون؟
 و: لەبەر هەژاريى و نەداريى .
 پ: لەگەڵ کى چوون بۆ هەندەران؟
 و: کوپى کورد کە ناوى (رڤىوار)ە.
 پ: خەلکى کوينه؟
 و: خەلکى شارى هەوليرە.
 پ: بە هوى کيوە توانى بتانگەيه نيته ئەو دەوله ته؟
 و: بە هوى ماله بەدوھەکان.
 پ: ماله بەدوھەکان دەناسن؟
 و: نەخیر، چونکە ئيمە هەر کە گەيشتینه شارى سەماو،
 پاسى شلوقى خراپيان هينا، زۆر لە شار دووريان خستينه وە ،
 پاشان چەن کاتر ميړى بە بيا باندا روڤشتين، لەبەر توژى لمى بيا بان
 هيچ شويى ديار نەبوو، تا گەيشتینه دەوارى رهش، لەو يشدا کە
 سەيرى چوار دەورى خومان دەکرد ، هيچ ئاوە دانى نەبوو.

پ/ چۆن گەشتنە سنوور و پەرىنەو؟

و/ بە پىكابى دەبل قەمەر، گەشتىنە نزيك سنوور،
خۇمانىش ھىندى بە پى رۆشتىن تا گەشتىنە دوو زنجىرە
گردۆلكەى بەرزى سنوورى نيوان ھەر دوو ولات، برىمان و چووينە
سعودىيەو، خۇمان گەياندە مەركەزى سەربازىي سنوور، بە ناوى
مەركەز شووعرا.

پ/ بۆ وەرەنگىران؟

و/ وتيان پىشسوازىي نەماو، مافى پەنابەرىي بە كەس
نادەين.

پ/ داواكارىتان چىيە؟

و/ ئىمە لەبەر ھەژارىي و نەدارىي سەرى خۇمان ھەنگرتووە،
دەمانەوى ھاوکارىمان بکەن و ئازادمانکەن.

(پاش تەواوبوونى پرسىيارەکان، جىگىرکردنى وەلامەکان)، نەقىب
وتى ئەم وەلامانە، با ژن و مندالەکانىش بىزانن، نەوەك پرسىيارىان
لىبکرى، بەلام واکاکە، گەر ژن و مندال پرسىيارىان لىکرا، بىژن
زمانى عارەبى نازانىن، تەنيا زمانى خۇمان دەزانىن، پاشان وتى زۆر
ماندوون، ئىستە بچن پشوو بدەن.

زۆر سوپاسمان کرد. پاسەوانەکەى بانگکرد وچووينەو ژوورى
خۇمان، ژنەکان بە ئاگا ھاتبوون، لە چاوەپروانىيدا بوون.

باسەکەمان بۆکردن، خوشترىن ھەوال بوو بۆيان بە تايبەت
پىوھندىي کردنمان بە (محمد) براى ئەحمەد. شەو تا درەنگ لە

دووباره کردنه وهی وه لآمی پرسیاره کان بووین. فایه ق باویشکیکیدا
و وتی ئیسته هه موو وه لآمه کان ده زانین، ئینجا با بنووین.

به یانی زوو له گهل لیډانی ده رگا به ئاگاها تین، هه رچه نده لیډانه که ی
به هیزنه بوو، به لآم خۆم هه ر له چاوه پوانیدا بووم تا به زووترین کات
پۆژبی، کات و ساته کانمان زوو تیپه پبی.

سی پاسبه وان خواردنیان بو هینانین، پاشان (٨) ی به یانی پۆلیسی
هات و وتی ته نیا پیاره کان بین.

بیډله پراوکی و بیترس هه ر چوارمان چووینه بهردهم ژووره که ی
وه ستانین، یه کهم کهس فایه ق چوو ژووره وه، دوا کهس خۆم بووم،
چوومه ژووره وه و سلاومکرد، نه قیب خوی به چه ند په په ییکی سه ر
میژه که یه وه خه ریک کردبوو، وه لآمی نه دامه وه، مفه وه زه کهش به
لالوتیکه وه وه لآمی دامه وه. ١

نه قیب روی تیکردم و به توو په ییه وه وتی ناوت چییه؟

— سامان به کر.

هه ستایه سه ری، چوو نه ریک په نه ره که و پشتی تیکردم، سه یری
ده ره وه ی ده کردو پرسپاری ده کرد، منیش وه لآم ده دایه وه،
مفه وه زه که ده ی نووسی. ناوپی دایه وه و دوا پرسپاری لیکردم، زانی
به نمایشی، سه ری لیشیوانووم، له و کاته ی مفه وه زه که سه ری
داخستبوو ده ی نووسی، زه ده خه نه یه کی بو کردم، دلپراوکی
نه هیشتم. زه نگیکی لیډا، پاسبه وانه که هات، وتی بیگه یه نه شوینی
خوی.

گشت، دلخوشبووین که نه قیب ئیبراهیم پشتمانه. دەرگا کراوه بوو
 بوژن و مندالەکان، به بهندی نه ده چووین، فایه ق لای په نجه ره که
 وه ستابوو، خه یال بردبوویه وه و ته ماشای دهره وهی ده کرد، له پر
 وتی کوره وهرن سهیرکه ن!، ئەمه ئەو پوژیه لیی دترساین، به
 پهله، هه موو چووینه لای په نجه ره که، چه ندین پیکاب و لاندکروژ له
 پیش مه رکه زه که وه ستاون و کلاو سووره کانی پرژیم به پهله ده هاتنه
 خواره وه، دابهش ده بوون به سه ر چواره دوری مه رکه زه که و
 سه ربانه کان، نه قیب و چه کداره کانی له پیشوازیدا بوون، زور
 ترساین و ئەژنوی شکاندین، پاش چه ند خوله کی، قه مه ره یی دوا
 مؤدیل، جام رهش، له نزیکه وه وه ستا، پاسه وانه تایبه ته که ی به
 پهله دەرگای دوا وهی کرده وه، چاکه ت و پانتۆل له به ری دابه زی،
 سه رو سیما مامنا وه ند، نه قیب ساڅوی سه ربازی بو کرد و پاشان
 ته و قه ی له گه ل کرد، فه رمووی لی کرد بو نیو مه رکه زه که، خوی چوو
 لای چه پییه وه، ئەو که مه خۆشییه ی له دل مان بوو، باری کرد و
 نه ما، وتمان ئەمانه به تایبه ت بۆلای ئیمه هاتوون، له گه ل خویان
 پاپیچمان ده که ن، نه قیبش به رانه ر ئەمانه هیچی بو ناکری.

ترسی توقینه ر بالی کیشایه ژووره که مان، بیده نگیکرد بووین،
 له نیو ژووره که هاتو چۆمان بوو، جاروبار له په نجه ره که وه سه یری
 دهره وه مان ده کرد، کلاو سووره کانه مان ده بیینی، یه کجاری ئەژنۆمان
 ده شکا. جاروبار ده چووینه نزیک دەرگا که، گوپرایه ل بووین بۆ هه ر
 ده نگوباسی، ئەو مه رکه زه زور شله ژابوو، پولیسه کان شیرزه ببوون،

دەنگى پىيان و خىرايى پۇيشتىيان بە پىرەوھەكان، شىپىرەيىيانى
 زىاتر دەردەخست. پاش نىوكاترژمىرى دەرگايان لىكرىنەو،
 پۇلىسى بوو وتى فايەق تۇفيق، كىيە؟ بىتە دەرەو. فايەق تەواو
 رەنگى تىكچووبوو، وەلامى بۇ نەدەدرايەو، خەرىك بوو بلى ناچم،
 وايدەزانى بە ويستى خۇيەتى. ئەحمەد وتى ھىچ خۇت شىپىرە مەكە
 و زۆر بە سادەيى وەلام بەدەرەو، وەك وەلامى ئىفادەكان.

كەوتە پىش پۇلىسەكانەو. لە وەلامدانەو، فايەق، بىباكبوم،
 چونكە ھىند وەلامى پرسىيارەكانمان گوتىبوو و دووبارەمان
 كىرەبوو، بەلام ترسم لە دىندەيى ئەمانە بوو، كە ھاتىبون.

زۆرى پىچوو، كات نەدەپۇيشت، ترس وەلەپراوكى پەرىشانی
 كىردىن، مندالەكان پووى گەش و ناسكىيان بە بەرگى لە ترس
 داپۇشرايوو، چاوە گەشەكانيان دەشاردەو، دەستمان بە سەريان
 دەھىنا، قسەى خۇشمان بۇ دەكردن تا دلۇدەروونى پاكوبىگەرديان
 ئارامبىتەو، ئەوانىش باوەريان نەدەكرد بە ئاسانى لە پىاوانى
 پىژىم پىزگارىين. دەرگايان كىردەو و فايەق ھاتە ژوورەو، داواى
 كەسى دىكەيان نەكردىن. لىنى كۆبووینەو و تمان فايەق قسە بكە،
 چىي بوو، چ پرسىيارىكان كىرد؟ ھەناسەيى توندى ھەلكىشا، توندى
 ھەناسە دانەو، كەيشى گوپەكانى ئاوسانبوو، چ ترس و خەمىكى
 ھەبوو فېرى دايە دەرەو، ئىنجا وتى ئەمانە لە پايتەختەو
 ھاتوون، بە تايبەتى بۇ ھەوالى ئىمە نىردراون، ئىستىك بىدەنگبوو،
 ھەموو گوپرايەل بووين بۇ وشە بە وشە كە لە زارى فايەق بىتە

دەرەوه، وشه کانی هیند به نرخ بوون، سیوچوار چاو، سیوچوار گوی، له چاوهروانی دهربرینی وشه یه کیدا بووین.

به ردهوام بوو و وتی هر پرسیری ئیفاده کانیان لیکردم، به لام نهوهی سهرنجی راکیشام نه م که سهی هاتوو، یه که مجاره مروقی و ببینم له دارودهستهی پژی، هیمن، به سوژو به زهی، چونکه دهیوت من هاتووم بتانبه م بو پایتهخت بو لیکوئینهوه، به لام خو م بو م دهرکهوت، ئیوه جاسوس و پیاو خراپ نین، له بهر هه ژاریی سهری خو تان هه لگرتوو، جا بویه هیچ مه ترسن، هه ولده دهین به زووترین کات نازاد تانکهین. که نه قیب وتی گه وره م که سی دیکه یان بانگکهین؟ وتی پیویست ناکات، تییا نگه یشتیم.

براینه، نابی چاکه ی نه قیب ئیبراهیم له بیرکهین، زور پرسیار که وه لام دهادیه وه، هاوکارم ده بو له وه لامدانه وه و پروونکردنه وهی وه لامه کان، نه مه برایه و پشتمانه، نازانین چیی بو بکهین تا بتوانین چاکه ی بدهینه وه. (قسه کانی فایه ق، هیوری کردینه وه).

نه حمه د چوو له ی په نجه ره که وه وتی و ابرانم ده پۆن، چونکه هه موو پاسه وانه کان، که وتوونه ته جو له و به وریاییه وه ته ماشای ده و روبه ری خو یان ده که ن. هر له گه ل قسه کردنه که ی، کو مه لی له پاسه وانه کانی نیو مه رکه زه که، به راکردن چوون به ره و له ی ئوتومبیله کان و میوانه که له گه ل نه قیب ئیبراهیم دهرکهوت، چوون به ره و له ی قه مه ره ی لیپرسرا وه که. دهرگایان بو کرده وه و نه ویش زور به پرووخو شیییه وه، ته وه ی له گه ل نه قیب کرد و سوار بوو، نه قیب

سلاوی سەربازی بۆ کرد، ھەموو ئەو ناوھیان چۆلکرد و مالاواییان کرد. نەقیب بە پەلە، زۆر بە دلخۆشییەو ھەراپەو.

لێشاوی ترس یەخە ی بەرداین، چاوەروانیی ھەوالی تازەبووین. پۆلیسەکان سینی پاقلاو و سنوقی ساردییان بۆ ھیناین، کە لە میوانەکان مابوو ھەو، ھەموو ئەو کەسانە ی لە مەرکەزە کە بوون، پوو خۆشوگەش دیاربوون، ھەستەدە کرد، لەبەر ئیمە دلایان خۆشە، کە بە ئاسانی پزگار بووین لەوانە ی ھاتبوون. دەرگایان لێکردینەو. نزیک ەسربوو، نەقیب ئیبراھیم، خودی خۆی ھات بۆ ژوورە کە مان، چەند چە کدارێکی لە گەل بوو، ھەموو ھەستاینە سەرپی، بە چاوی سۆز و بەزەییەو ھەوانییە ھەمووان، وتی فەرموو دانیشن. خوشک و برایان، بە زمانی عەرەبیی باسی ھۆی ھاتنی میوانەکانی پایتەختتان بۆ دەکەم، تا پۆلیسەکانیش تیبگەن چیی دەلیم.

ئەم میوانانە ی پایتەخت بۆ ھەوالی ئیو ھاتبوون، چونکە ھەوالیان پیگەشتبوو ئیو جاسوس و پیاوخراین، ئەوانە ی سی پۆژ مۆلەتم پیدان، لیرەو و راستەوخۆ چووبوون بۆ پایتەخت، ھەوالە کە یان گەیانەدبوو، نەو کە من ھیچ لای ئاگادار نەکەمەو، چونکە کوردن ولە خو من، ئازادیانکەم. پێشنەو ھە لە گەل تان لیکۆلینەو بکری، لێرسراو ھەم تیگە یاند، کە ئەمانە لەبەر ھەژاریی ملیان ناو ھەتە بیابانەو، جگە لەو ھەش مندالیکیان گیانی سپارد و دایکی مندالە کەش باری دەروونی تیکچوو، گەر نە گەشتنا یە ئاوەدانی، زۆرە یان لە تینویەتی و برسێتیییدا دەمردن، ئایا دەبی ئەمانە

سیخوړی بکه و پیاو خراپین؟! که پوون کردنه وه که ی گوی لیبوو،
 سه ریسوړما وتی یه کیان بانگکه ن ، منیش فایل که کانم خسته پیښی و
 وتم جه نابت یه کیان هه لبرڅیره، یه که م فایل هه لبرڅارد، که فایه ق
 توفیق بوو.

پاش لیکولینه وه که، لیپرسراوه که وتی بوم دهر که وت قسه کانت
 راست و دروستن، به لام نه وانه ی هه واله که یان گه یاندووه ناراست و
 ناژاوه گپن. له سه ر لیپرسراویتی خوی هه واله که یانی به درو
 خسته وه و واژوی کرد که سیخوړ نین و هه ژارن، وتیشی نه م
 هه ژارانه نابهم له گهل خوم، به لام داواکارم له م مهر که زه نه مینن،
 چونکه نه وانه ی هه واله که یان گه یاندووه، وتوویانه نه قیب ئیبراهیم
 کورده، به زه یی پیانندیته وه، چه ندجاری له راپورته که دووباره یان
 کردووه ته وه، "بیانگوازه وه مهر که زی دیکه" هه ولما تا هر لای
 خوم بمیننه وه، به لام نه و وتی وا چاکه لای خوټ نه بن به ویستی
 خوټ، بوچ مهر که زی ده یاننیری، سه ر به سستی، جگه له وهش،
 ده توانی چاوت لیانی و چییت ویست، منیش هاوکارتم سوپاسم
 کرد و وتم فه رمایشتان به جییه، به زووترین کات جییه جی
 ده کری. ئیسته نه وه ی ده مه وی به ئیوه ی راگه یه نم "خوتان
 ناماده که ن، ده تاننیرم بو مهر که زی تر هر له م شاره، لیپرسراوی
 مهر که زه که، ناوی (عه لی) یه، زور هاوړیمه، دلنیا بن، له هر شوینی
 بن هاوکار تانم.

ۋەتەن: زۆرمان پېنناخۆشە لای جەنابى بە رېزىت دەپۇين، بەلام چۆنى
بە باشدەزانى، چىيىت پىئوتراۋە، جىبەجىيى بىكە .

پۇيىشتەۋە بۇ ژوورى خۇي. پاش كاترمىزى، بانگىراين بۇ گۆرەپانى
مەركەزەكە، سواری دوو ئۆتۈمبىل بووين بەرەو شويىنى تازە.

لەبەردەم مەركەزەكە ۋەستايىن، نووسراۋەكەيان بىردە ژوورەۋە،
پاش ماۋەيى، مەۋەزى كورتە بالا، لاۋازى دەموچاۋ ئاۋلۇي،
ئەسمەر، ھاتە دەرەۋە. بە توورەيىيەۋە ۋەتەن دابەن، گىشتەمان بە دىلى
پەرلە ئازارو خەمەۋە دابەزىن، ژماردىنى، بە چەكدارەكانى ۋەتەن
بېرۇن، ئەم تىكەدەرەنە لای ئىمەن، پىئوۋەندىيان بە ئىۋەۋە نەما.
ئەخمەد : ئىمە تىكەدەرنىن.

بە توورەيىيەۋە ۋەتەن ئىۋە مەندالى نىۋىيىشكەتەن تىكەدەرە، ئىنجا
پىزى خۇتەنگىرن ۋە قەسە زىاد مەكەن.

چەكدارىك: ئەمانە مەۋقى باشن، ھەژارن، پىئويىستە پىزىيان بىگىرن.
پىۋى كىردە چەكدارەكە، بە گىزىيى ۋە توورەبوۋنەۋە، ۋەتەن ئىۋە
بېرۇن، بە پاسەۋەنەكانى خۇيانى ۋەتەن بىيەنەنە گۆرەپانى مەركەزەكە
ۋەزۇر بە جوانى بىيەنەشكەن، ئىنجا ژەن ۋە مەندال بىكەنە ھۆلىكەۋە،
پىۋەكانىش بۇ ھۆلىكى دىكە. چەكدارەكان زۆريان پىنناخۆشبوۋ،
ھەر بە پەلە گەپانەۋە، بەلام لە سەيىر كەردىيان، بۇم دەرەكەۋەت دەچىن
بە نەقىب ئىبراھىم دەلىن، تا بە زوۋىيى بى ۋە فرىامانكەۋى.

لە دەرگايەكى گەۋرەۋە، چوۋىنە نىۋە مەركەزەكە، لە گۆرەپانى
نىۋەندە مەركەزەكە، ۋەستايىن بۇ پىشكىن، ۋەماندەزانى تازە

گرتوویانین. مفهوه زه که وتی پیاوان، مندال، ژنان، به جیا
بوهستن.

وتم: منداله کان بی دایکیان ناتوانن، به لام ئیمه ی پیاوان جیا
دهبینه وه.

له پشته وه داریکی پیمدا کیشا وتی تو پیمان بو ده کیشی؟
هموو وتیان با جیا بینه وه، منداله کان له نزیک خو مان ریز ده کهین
با تووشی کیشه نه بین. له و کاته، ئه فسه ری دوو ئه سته ره، قه له وی
خره، ورگن، ئه سمه ر، بو لامان ده هات.

مفهوه زه که چوو به ره و پیرییه وه، سلاوی سه ریازی بو کرد، نزیک
بووه وه، به دهنگه دانوسا وه که ی وتی مفهوه ز جه ربوع ژماره یان
چهنده؟

— گه وره م، ژماره یان (۴ پیاو، ۴ ژن، ۱۰ مندال)، واته هه ژده
تیکده ر.

وتم: گه وره م ئیمه تیکده رنین، ئه م مفهوه زه چه ن جاریکه ده یلیتته وه.
ئه فسه ر: چه پبه، زیان دریرژی مه که، گه ر تیکده رنین له باکوره وه کی
ئیوه ی گه یانده ئیره. جه ربوع له پشتمانه وه وه ستابوو، داریکی
دیکه ی پیمدا کیشا و وتی ئه مه زوربلییه، به هه ره شه کردنه وه وتی:
دوایی چارت ده که م، ئه مانه به لیدان ی کییل نه بی، له زمان دریرژی
ناکه ون.

ئه فسه ر: به په له بیانیشکنن و بیانکه نه هو له کانه وه.

هه موو ئه بئەق ببووین، زۆر دەرسان، به تایبەت له مفعول
جەربوع، که به راستی ناوی به خۆیهوه بوو.

گه لاویژ له ریزی ژنان چوو دەرەوه بهرەو سیبەرەکه دەرۆشت.
جەربوع هاواری لیکرد، که بگهڕێتهوه، به لام گه لاویژ گوێی نه دای و
له سیبەرەکه دانیششت. جەربوع به پاسهوانهکانی وت:

هەر به قوناغه تفهنگ بیهێننه ریزهوه، مه لێن ئه مه ژنه و بهزهیستان
پێیدا بێتهوه.

ئه حمەد پووی کردە ئه فسهره که وتی: گه وهره، با وازی لیبینن، باری
دەروونی باش نییه و زۆر خراپه. له و کاته ناسکه، نه قیب خۆی کرد
به مه رکه زه که دا، ئه فسهره که به پاسهوانهکانی وت لیبگهڕین با
له بهر سیبەرەکه بی.

به رهو پیری نه قیب ئیبراهیم چوو، دهیوت، ههله، ههله ب کاکه
ئیبراهیم و سلاوی سهربازی بو کرد و یه کدیان ماچکرد. هه موو
ئاو پرمان دا بو هوه، دله راوکی و ترسمان که مبووه وه. دهستیان خسته
نیو دهستی یه کدی و به رهو لامان ده هاتن، له گه ل هه رهنگاوی،
کومه لی خه می دهره وانه وه. جەربوع سلاوی سهربازی بو کرد،
نه قیب ته ماشایه کی جەربوعی کرد و دهستی بو ئیمه و بۆلای
گه لاویژ درێژ کرد وتی ئه مانه تیکه درن؟!

ملازم عه لی، چرپانییه بنگوێی نه قیب و به جووته به رهو ژووری
ملازم عه لی چوون. (جربوع)، وه ک سه گ به دوا یانه وه بوو.
پووم کرده یه کی له و پۆلیسانه ی که لامان بوون، وتم:

مفەوھز جەربوع بۆۋا بەرانبەرمان خراپە؟

نەیدەویرا ۋە لامبدا تەۋە، بەلام پۆلیسەكەى تەنیشتى ۋتى:

ئەم جەربوعە براپەكى لە باكور، تىكدەرەكان كوشتوويانە، لەبەر ئەۋە ئىۋە بە دوژمن دەزانى، بەلام خەمتان نەبى، نەقىب ئىبراھىم لەگەل ملازم عەلى يەكديان زۆر خوشدەۋى، چونكە شىعە و كورد يەكديان خوشدەۋى، (ملازم عەلى) یش شىعەيە، پۆلیسەكە ويستى شتى دىكە بدركىنى، بەلام جەربوع گەراپەۋە، ھەموو بىدەنگبوين، نەك لەبەر ئەۋەى دەترساين، چونكە بە راستى ترسمان نەما بوو.

بە توورەيىيەۋە ۋتى:

ئەۋ شىتە بىننە پىزەۋە. گەلاۋىژ خۆى بىزار ببوو، ھىۋاش ھىۋاش بەرەۋ لامان دەھاتەۋە. ئىنجا ۋتى ژن و مندال بىنە ئەم ھۆلە، پىاۋانىش بۆ ئەۋ ھۆلەى بەرانبەريان.

ئەحمەد: پىاۋى چاك بە، جىامان مەكەرەۋە.

لەم مشتومپردا بووين، ھەر دووكيان لە ژوورەكەۋە دەرکەۋتن و پوو لە ئىمە دەھاتن، كە نزىكبوونەۋە، جەربوع سلاۋى بۆ كردنەۋە ۋتى: گەرەم، ژن و مندال، ئەۋ ھۆلەمان بۆ داناۋن و پىاۋان ئەم ھۆلەى بەرانبەريان.

ۋتم: گەر بكرى ھەموۋان پىكەۋەين، ۋەك لاى جەنابى نەقىب. مفەۋەزەكە بە قىنىكەۋە تەماشايەكى كردم، گەر نەقىب لەۋى نەبۋايە، دارىكى پىمدا دەكىشايەۋە.

ملازم عهلی: ئەم مەرکەزە شوونی ژن و پیاوی جیاوازه، من باش له مەبەستان دەگەم، وێرایی ئەوەی دڵنیام لە پۆلیسەکانم کە هەلە ناکەن، بەلام ئێوەی پیاوان دەتوانن لە پەنجەرەیی هۆلەکانەوه، سەیری هۆلی خێزانتان بکەن، هەر جاری یەکیکتان بین بە پاسەوان، چونکە ئێوە ئابرووتان زۆر خوشدەویی و پیروزلاتان، لەبەر پێزی نەقیب ئیبراھیم ئەم پێیەتان پێندەم.

نەقیب سوپاسی کرد و پووی کردە ئیمە و وتی:

ملازم عهلی هەر وەك منە وبە هەموو شیوەیی هاوکاریتان دەکات. پووی کردە ملازم و وتی ئەم خزمانەم بە تۆ دەسپێرم.

جەربوع زۆری پێناخوشتبوو نەقیب "پیسەکەیی کرد بە خوری".

ملازم نەقیبی بە پێکرد وبە پەله گەرایەوه وتی مفعوژ جەربوع.

وتی: بەلێ گەرەم.

– ئەمانە دەچنە هۆلەکانەوه، سەبارەت بە ژن و منداڵ، لە کاتژمێر (٢) دواي دەوامی فەرمی، دەرگایان لێدەکێتەوه سەر بەست دەبن. جەربوع: گەرەم لەم تیکدەرانی دڵنیای؟

تووڕە بوو، وتی:

جەربوع، ئەمانە هەژارو دیلن، دەرەویی تۆلەیی براکەت لەم بێدەسلاتانە بکەیتەوه، گەر تۆ هیند پیاوی ئازا و تۆلەستینی، کاتی فەرمانی گواستنەوت بۆ باکوور دەرچوو، بچوویتایە و چەند تیکدەریکت لە بری براکەت بکوشتایە، نەك چەندین ئەملاوئەولات

کرد، تا نه چوویت، د لنیام نه مانه کاری خراب ناکه، ده ئیسته
بیانکه نه نیو هو له کانه وه با پشوو بدن .

جهر بوع رهنګی تیځچوو، ده می ته ته له ی ده کرد، وتی به لئ گه وره،
هر ئیسته.

هو هو له گه ورانه، هیچ به ندکراوی دیکه ی تیدا نه بوو، نه مانده زانی
بوچی، ئایا خه لکی ئیره، نه وه نده پو شنیر و پیشکه وتوون؟
پاسه وانیمان دابه شکرد به سهر هر چوارمان، هر یه کی دوو
کاتر میری به رده که وت، (فایه ق له کاتر میږ ۷، وریا له ۹، من له ۱۱،
نه حمده له ۱۰ ی شه وه وه) نوره مان بوو. شهو خه ومان نه بوو، چونکه
جیا کرابو وینه وه له خیزانه کان، جیځوږیش ببوین.

نه حمده : ده زانن کوږینه، که سوکارمان زوریان پیچوو، ئیمه ته نیا
کاک ئیبراهیم ده ناسین، نه ویش هیند چاکه ی له گه ل کردوین،
پیما ن شهرمه بو تیلیفون کردن، پیییلیینه وه. گهر (محمد) ی برام
بهاتایه، له م باشووره هاوړی زورچا کوده سږوم هیه، د لنیام
ده توانی هاوکاریمان بکات له نازاد بوونمان.

وری: چونه وا هاوړیت له م باشووره هیه؟ له و کاته فایه ق بانګی
وریای کرد و وتی وهره نوره ته.

نه حمده : وریا گیان برؤ تا تووړه نه بووه، کاتی دیکه باستان بو
ده کم که چو ن نه م هاوړییم لیږه پیدا کردووه.

یازده ی شهو بوو، نوره ی پاسه وانیم هات، یارمه تیم له نه حمده
وهرگرت وتم بنوو، چونکه دوا ی من نوره ته.

لښپراکشا وتی ئای بۆ جگهره یی.

چوومه لای په نجه رکه وه ستام، چاودیریم ده کرد، پاسه وانه کان که وتبونه گفتوگو، پوومه تم نوسان به په نجه رکه وه و ته ماشام ده کردن، جگهره یان ده کیښا، سهیری لای نه حمه دم کرد، دهستی نابووه ژیر سهری و خه یال بردبوویه وه و پهریشانبوو بۆ جگهره، بانگی پاسه وانه کانم کرد، یه کیان هات پیموتم جگهره تان پی هیه؟ دوو جگهره یی ده رهیڼا ویه کیانی داگیرسان و دایه دهستم و ئهوی دیکه ی پیمدا و وتی نه میش وهرگره.

سوپاسم کرد و به پهله چووم بۆلای نه حمه د، جگهره که ی بیینی به پهله دهستی له ژیر سهری ده رهیڼا و دانیشیت وتی سامان گیان نه مه بۆ منه؟!

- ئه ی بۆ کییه، خو من جگهره ناکیشم.

جگهره که م دایي، به پهله چهند مژیکي لیډا، جگهره که ی دیکه م پیشاندا، وتم، فهرموو نه م جگهره یه ش بگره، زور دلی خوشبوو، گهر (دانا) م به زیندوویی بهیڼایه بهر دهستی، هر نه وهنده دلخوشه بوو.

نزيك نيوه شهو بوو، دهنگی پیی پوليسه کان به توندی ده هات، سلأوی سهریازيان ده کرد، هه ستم لای دهنگه که بوو، گویم له په نجه رکه که نزيك کرده وه، پوانيمه لای ده رگا که، پوليسه کان له گه ل میوانه که قسه یان ده کرد، پیاویکی دشدشه سپیی له بهر بوو، چوار شانه، زور قه له و، هاته نیو مه رکه زه که وه، هر هه نگاویکی، چهند

ههنگاویکی ئیমে ده‌بوو، ده‌ستیکی له‌گیرفانی‌دا بوو، به‌به‌رده‌م په‌نجه‌ره‌که تیپه‌پ‌بوو، به‌ره‌و ژووری ئەفسه‌ره‌که ده‌پ‌و‌یشت، دیسانه‌وه ده‌نگی پ‌ی‌ی پ‌ول‌یسه‌کان هات، ئەمجاره‌یان، نه‌قیب ئیبراهیم و ملازم د‌حام بوو، ئەوانیش هاتنه ژووره‌وه و به‌په‌له به‌به‌رده‌می مندا تیپه‌پ‌بوون، به‌ره‌و ژووری ملازم‌ه‌لی ده‌پ‌و‌یشتن، حه‌زمده‌کرد بانگی نه‌قیب ب‌که‌م، شه‌رمم ده‌کرد، به‌لام ئەوه‌نده‌ی هه‌بوو، د‌له‌پ‌اوکی و ترسی ل‌یکه‌م‌کردمه‌وه، ئەوه‌ی ج‌ی‌ی سه‌رس‌وپ‌مان بوو، ملازم د‌حام بوو، ده‌ب‌و‌ایه سبه‌ینی به‌اتایه‌وه، چونکه سی پ‌وژ م‌وله‌ت بوو، که‌چی هات‌ب‌وه‌وه. زه‌نگی له‌ ژووری (ملازم‌ه‌لی) یه‌وه ل‌یدرا، پ‌ول‌یسی به‌په‌له پ‌ای‌کرد ب‌وژووره‌که، ئەحمده‌ه‌ستا وتی ئەوه ج‌یی‌ه؟

و‌تم له‌ ژووری ملازم‌ه‌لی ک‌و‌بوونه‌وه هه‌یه.

ئەحمده‌هات، هه‌ردووک لای په‌نجه‌ره‌ی ه‌وله‌که‌دا وه‌ستا‌بووین، هه‌ستمان پ‌اگرت‌بوو، ئاخ‌و به‌م نزکی نیوه‌شه‌وه، ده‌بی ب‌و‌ج‌یی ک‌و‌بووبنه‌وه.

پاش ماوه‌یه‌کی که‌م، پ‌ول‌یسه‌که له‌ ژووری (ملازم) هاته ده‌ره‌وه، خه‌ریک کردنه‌وه‌ی ده‌رگای ه‌وله‌که‌مان بوو، هه‌ر دوو‌ک‌مان سه‌یری ده‌رگای ه‌وله‌که‌مان ده‌کرد، کردیی‌ه‌وه و هاته ژووره‌وه وتی سامان ب‌کر ک‌یی‌ه؟ که‌می شیرزه‌بووم، زانیم ل‌یک‌و‌ل‌ینه‌وه‌یه، و‌تم منم فه‌رموو. پ‌ول‌یسه‌که وتی له‌ ژووری ملازم‌ه‌لی کاریان پ‌یته.

له گهل پۆلیسه که دا چووم بۆ ژووری ملازم عهلی، به دلی له رزۆکه وه
 چوومه ژووره وه، دشداشه له به ره که، له شوین (ملازم عهلی)
 دانیشتبوو، ده مانچه که ی له سه ر میزه که و له پیش خوی دانا بوو،
 (هه ردوو ملازمه که ونه قیب ئیبراهیم، له سه ر قه نه فه کان
 دانیشتبوون، به وه دا زانیم دشداشه له به ره که، له وان پله ی به رزتره .
 سلۆم کرد، وه لامیاندا به وه، دشداشه له به ره که وتی (هه له، هه له
 بکاکات، هه له بره بکاکه ئیبراهیم)، هه موو پیکه نین، منیش وه ک
 ئه وان پیکه نیم و وتم سوپاستان ده که م. وتی له و قه نه فه یه ی لای
 خۆت دانیشه، به رانه به ری دانیشتم.

ده سستی به سمیلتیدا هیئا، سه یری هه مووانی کرد وتی چه ند
 پرسیاریکت لیده که م، ده مه وی به راستی وه لامده یته وه، نه خۆت
 تووشی سه ریشه بکه، نه ئیمه .

– دلنیا به، به راستی وه لام ئه ده مه وه.

وتی: هۆی چوونتان بۆ ولاتیکی ئیسلامی چیی بوو؟

– ئیمه له به ره ژاری بۆ ئه و ولاته چوین.

– ئه و قاچاخچییانه ی بردتانی، خه لکی کوین؟

– ریبواری قاچاخچی، دانیشتووی شاری (هه ولیر) ه. به دوه که ش
 له بیابانی شاری سه ماوه یه .

– ده توانین هه ردووکیان ده سگیرکه ین.

– ریبوار له هه ولیره، سه به اره ت به ماله به دوه که، شاره زای ئه و
 بیابانه نیم، تا بیدۆزینه وه.

وتى: ھەستت نەدەکرد، سەر بە حىزبە ئىسلامىيەكان بن؟
 وتم: گەرھەم، ھىند بېويژدانىبون، بە جوولەكە دەچوون.
 ھەموو پىكەنن، خۆمىش دەموىست، قسەى خۆش بدۆزمەو ھە
 دوورى بکەمەو ھە پرسیارکردن و تووپەبوون.
 ھە سعودىيە، كەستان جيا نەكرانەو، تا بە جيا قسەتان لەگەل بکەن؟
 - نەخىرگەرھەم، ھەموو ھەرىكەو بووین. بىدەنگبوو، دەستى
 برد بۆ شوین پىنووسى سەر مێزەكە، پىنووسىكى دەرھىنا و ھە
 پارچە لاپەرھى تىبىنىيەكانى دەنووسى. دەستى برد بۆ پاكەتەكەى
 بەردەستى و فەرمووى جگەرھەى لە ئەفسەرەكان کرد، جگەرھەىكى
 داگیرساند، ئەمجارەيان پووى تىكردمەو ھە وتى:
 ھىچ مەفرەزەتان تووش نەبوو، بە پارە ھاوکاری کردبن.
 - نەخىر. تووشى ھىچ مەفرەزەى وا نەبووین.
 - چۆن ھە سنوور پەرىنەو.
 - تا پەرىنەو زۆر ماندووبووین، چونكە دوو ساترى بەرز سنوورى
 ھەردوو ولاتى جياكردبوو.
 وتى: سنوورى نىوانمان چالە يا ساترە؟
 وتم: ساتر بوو.
 وتى: نەخىر چالە، ملازم دھام، زانى رووى پرسیارى دەكرىتى
 يەكسەر وتى گەرھەم توو راستدەكەى، سنوورى نىوانمان چالە، بەلام
 لەو شوینەى ئەمان پىیدا تىپەرببوون، ساترە. ھەك تىبىنى نووسى
 و ئىنجا وتى:

چۆن توانیتان بى قاچاخچى بگه رينه وه؟

- ئهستيره كمان كرد به نيشان وبهره و پووى ئهستيره كه دهريشتين تا هر به دورى خوماندا نه خوليينه وه.

وتى ئافه رين، ئيوه چۆن ئه شتانه ده زانن، سهره پاي ئه وهى له شاخ ده ژين، پووى كرده نه قيب، وتى كاكه ئيبراهيم، ده زانى ئيوه زور زيره كن؟.

نه قيب ئيبراهيم: به لى گه وره م، ئيمه زيره كين.

ملازم دحام: گه وره م، ئه مانه له گه رانه وه، منداليكيان ليده مري گه ر تووشى ئاوه داني نه بوونايه، زور به يان ده مردن، به لام خويان و به ختيان تووشى مالى به دوو ده بن، پاشان، ماله به دوه كه پيپراگه ياندين، ئيمه ش ئه وه ده قهرمان پشكنى و دوزيماننه وه. وتى: كيتان لى مردوه.

وتم: گه وره م، مندالى ته مه ن چوار سال، داىكىشى به هوى له ده سداني منداله كه يه وه، بارى ده روونى زور خراپه. مژىكى له جگه ره كه يدا و به په رو شه وه وتى چۆن، كورم به راسته؟!

- به لى، مندالى (ئه حمده ئه مين) ه.

- تو برو، ئه وه ئه حمده دم به په له بو بانگه كن.

ملازم عه لى: گه وره م، گه ر به ئه رك نه بى، هر لاي خوته وه زهنگى ليده. له گه ل زهنگ ليده كه، پوليسه كه هاته ژوره وه، دشدشه له بهر وتى ئه حمده بانگه كه. له گه ل پوليسه كه چومه ده ره وه.

نازه و چرۆ، له په نجه ره ی هۆله که یانه وه، بانگیان کردم. یارمه تیم له پۆلیسه که وهرگرت، وتی فرموو، به لام که می په له بکه. که چوومه لای په نجه ره که، نازه وتی سامان بۆچی بانگیان کردن، چیی بووه؟. وتم هیچ نییه، ته نیا لیکوئینه وه ده که ن، بچن بنوون، با نه زانن به ناگان، نه وه کو بانگتان بکه ن، شه و تان شاد.

چوومه وه بۆ هۆله که ی خو مان، نه حمه د له گه ل پۆلیسه که بۆ لیکوئینه وه چووبوو. لای په نجه ره که وه ستام و چاوه پروانیی نه حمه د بووم، نیوکا ترمیری له چاوه پروانیی، ئینجا نه حمه د هاته وه. وتم: پرسپاری چییان لیکردی؟.

- پرسپاری سادیه یان لیکردم، به لام بۆ مه رگی (دانا) و نه خوشبوونی گه لاویژ، زۆریان پینا خوشبوو. ده زانی دشداشه له به ره که به ریوه به ری ئاسایشی ئهم شاره یه، پله ی (موقه ده مه)، ناوی (جه دوعه)، زۆر پیزی لیگرتم، وتی هاو به شی خه متین و ئینشه لا هاوکاریتان ده که ی ن.

وتم: نه و که ته یه، به ریوه به ری ئاسایش بوو؟!

- به لی، ملازم عه لی پیناسانم... له م قسانه بووین ده نگیان ده هات، که سه رنجماندا، مالاواییان له ملازم عه لی کرد و پۆیشتن. به یانی هه ر به زوویی، له ده نگی (جه ربوع) به ناگا هاتین، خواردنیان بۆ هینانین، پاشان، جه ربوع وتی پیاوان با بینه ده ره وه.

چووینه گوپه پانی مه رکه زه که، جه ربوع که وته وتار خویندنه وه، وتی ئیمپۆ، ئیوه ی پیاوان ده گوازینه وه بۆ زیندانییه کی دیکه له

شاری (زویپر)، تایبته به (نه هیشتنی تاوان)، ته نیا ژن و مندالتان
لیره ده مینن. زورمان پینا خوشبوو، ئه ویش چه زیده کرد، هه وائی
ناخوشمان پیراگه یه نی.

وتم ناکری ئیمه لیره بمینینه وه؟

وتی ئیوه تاوانبارن، ده بی سزای خوٚتان وهرگرن.

ئه حمه د : ده مانه وی له گهل (ملازم عه لی) قسه بکه یین.

زوری پینا خوشبوو، به لووتی به رزه وه وتی قسه ی من و ملازم عه لی
هر یه که، ئه و به یانی فرمانی پیکردوم.

وریا : ئیمه نه دزین نه پیاو کوژتا بماننیرن بۆ زیندانی نه هیشتنی
تاوان. به گالته پیکردنه وه وتی : بۆ به ئاره زوی تو یه؟.

ژن و مندال له په نجه ره که وه سه یریان ده کردین فرمیسکیان ده پرشت.

پولیس هات و به (جهر بوع) ی وت (ملازم عه لی) ده لی، پیاوه کان

بیّن بۆ ژوره که م. زانی ملازم، ده یه وی هاوکارمان بی، به نا

به دل ییه وه وتی وهرن بۆ ژووری ملازم. ههر به په له چووین. له

پیشمان هه ستا و زور پیزی لیگرتین، فهرمووی دانیشتنی لیکردین،

ته نیا (جهر بوع) به پیوه وه ستابوو، ته ماشای (جهر بوع) ی کرد وتی

تو فهرموو پرۆ. ئه ویش په رنگی تی کچوو به م هه لسوکه وته ی ملازم، به

تونیدی سلاوی کرد، چووه دهره وه. زور به پرزه وه وتی شه وی

(موقه ده م جه دوع)، به پر یوه به ری ئاسایشی ئه م شاره یه، فهرمانیدا،

ته نیا پیاوان بنیرینه شار ی دیکه، چونکه ئه م شاره، به بریاری

نه ته وه یه گگرتووه کان، بریاری (چه ک دامالینی) له سه ره، ههر

به ندکراوی، له یهک پوژ پتر نابی بمینیتته وه له بهندیخانه کان به تایبه تی له پوژ هوهی دوو به ندکراو له بهندیخانه یه وه رایانکرد. من و نه قیب ئیبراهیم، زورمان پینا خوشبوو، زور هه ولماندا تا توانیمان ژن و منداڵ بهیلینه وه. ئه حمه د وتی سوپاستانده کهین، به لام داواکارییه کم هه یه، گهر بکری، یه کی له ئیمه ی پیاوان لای خیزانه کان بمینیتته وه.

- ئه مه فهرمانی (موقه ده م جه دوع) ه، به لام هه ر ئیسته تیلفون بۆ نه قیب ئیبراهیم ده که م، تا پیوه ندیی به (موقه ده م جه دوع) ه وه بکا، ده سستی بۆ تیلفونه که برد و پیوه ندیی له گه ل نه قیب دا کرد و پاشان هه موو له چاوه پروانیی نه قیب بووین.

زه نگی تیلفون لیدرا، نه قیب ئیبراهیم بوو. ملازم عه لی به نه قیب ئیبراهیمی وت ده ستت خوشبی، ئه نجامدانی کار هه ر له خۆت دی، زانیمان شتیکی باشیان بۆ ئه نجامداوین.

تیلفونه که ی داخست گوتی براینه، نه قیب پیوه ندیی به (مقدم جه دوع) ه وه کردووه، له سه ره تاوه رازی نه بووه، پاشان وتویه تی، ئه و پیاوه ی ناوی ئه حمه د بوو، به سه رهاته که ی زور کاری تی کردووم، با ئه و بمینیتته وه خۆم که فاله تی ده که م. هه موو، زور سوپاسمان کردن. ئه ویش وتی هه رچی یی به ئیمه بکری، ده یکه ی نه سه رچاومان، چه زده که م له بهر مندا لا کان تا دوا ی نیوه پو بچه نیو خیزانه کان پاشان، ده تانی رین.

زەنگى لىدا ، جەربوع) ھات. ملازم وتى ھەر چواريان بۇ ھۆلى ژن و
 مندالەكانيان بىبە، تا كاترّمير اى پاشنيوهرؤ، لەويدا دەمىننەو،
 پاشان، (ئەحمەد ئەمىن) لە ھۆلى خىزانى دەمىننەو و سيانيان
 دەبرىن بۇ (زويىر). (ويستى قسە بكا). بىياكانە، بە توورپەيىو وە وتى:
 فەرمانيان بە سەردا كردووم جىبەجىيبكەم، منىش فەرمانت بە
 سەردا دەكەم، چىيىت پىدەلّيم وابكە.

زانى ملازم توورپە بوو، وتى بەلى باشە، گەورەم.

چووينە ھۆلەكە و ديسانەو، باوھشى سۆز و خوۋشەويستىيمان بە
 يەكدىدا كرد. ئەمجارەيان (سۆزى كچم، باوھشى لە ئەحمەدیشدا،
 دەستە خنجىلەكەى لە مىلى كردبوو، زۆرم پىخۆشبوو، بەو مندالىيە،
 ئەو ھەستە ناسكەى ھەبوو، دلى ئەحمەد ھىوركاتەو و مەيلى
 (دانا)ى بداتى... ۋەك ئەوھى (دانا)ى لە ئامىزگرتى، گوشىيە خوۋى
 و چەند ماچىكى كرد.

بىدەنگى پىروى لە ھۆلەكە كرد، خەيال بردبووينىيەو، سەرنجى
 ئەحمەدەدا ، دەستىكى بە پىشە درىژ و ماش و برنجىيەكەيدا ھىنا،
 زۆربەى سىيى بىبو، ئەو پىرو و دەموچاۋەى يەكەمجار ئاشناى
 بووم، زۆر گۆرپابوو، ئەحمەدى دىكە بوو. زانى تەماشاي دەكەم،
 ھەناسەيى سەردى پىر لە ئائومىدى ھەلكىشا، بە دەنگى نەوى
 گوتى سامان، ھەزدەكەم لەبەر سۆز تۆ بىمىننەو. وتم سۆز كچى
 تۆيە، زۆر تۆى خوۋشەو، تۆش برا گەورەى ھەموو لايەكى.
 فايەق بە توورپەيىو وە وتى:

نازانم، نازانم ئەم كەسوكارانەمان بۇ نەھاتن؟!
 ئەوھ سى پۇژە تىلىفۇن كراوھ، پىشىنان راستيان وتووه: "تير
 ئاگاي لە برسى نيه."
 ئەحمەد: ئيمە زۆردوورين، بە دوو پۇژ ئىنجا ئەگەر بگەن، پاشان
 خۇ نابى بە دەسبەتالى بىن، خۇ دەبى كەمى پاره بىنن.
 وريا: بىپاره بىن هيجيان بۇ ناكرى.
 وتم: گەر پاره نەھىنن، نەھاتنinan باشتەر.
 لە نيو خىزانەكان ماینەوھ، تا نزيك كاترئير، ۱ى پاش نيوھپۇ.
 ھىند بە پەرۇشبوو بۇ جىبەجىكردىنى فەرمانى گواستەنەومان، بە
 زووىى خواردنى خواردبوو، لە گۆرەپانەكە وەستا و بە دەنكى
 شقارتە، ژير دانى پاك دەكردەوھ و تەماشای دەكردين.
 پولىسى دەرگای ھۆلەكەى ليكردينەوھ، وتى مفعوھزجەربوع لە
 گۆرەپانەكە وەستاوھ و دەلى، ئەو سى كەسەى، برىارى
 گواستەنەويان دەرچووھ، بىنە دەرەوھ. نەماندەزانى چىون
 جىيانبىلن، كە ھەستايىن، سۆز وپۇز توند دەسيانگرتبووم، وتم
 كچەكانم، ئيمە دەرۋىن پاش تۈزىكى دىكە دىينەوھ. پەنگى ئال و
 جوانيان، زەرد ببوو، دەيانزانى ديسانەوھ جىادەكرىينەوھ. فايەق
 ھەر پىنج مندالەكەى لىي ئالابوون، وريا ھەردوو مندالەكەى لا
 نەمابوو، گەرپابوونەوھ لای دايكيان.
 جەربوع لە گۆرەپانەكەوھ ھاوارىكرد، درەنگيان پىچوو، بانگيان
 بکہ.

گوتم فایه ق په له که، نه ویش چاوه کانی سپریه وه، پوو له دهر گای
هو له که هات. ژن و مندال. به تیلی چاوی گهش ونه شکاوی
دهیانروانی، به نابه دلپیه وه مالاواییان لیده کردین.

دوو که له پچه ی له پشتینی پانتوله که ی دهر هیناو دهست من و
وریای پیکه وه به ست و دهسته کانی فایه ق، به که له پچه یه که وه،
وتی دلنیا بن بو دوزه ده تانبه یین، تا بزانن تاوان چییه!!

ژن و مندال له په نجه ره که وه هاواریان ده کرد، به گریان وه دهیانوت
بو دهستیان ده به ستی، بوچی، بو کوئیان ده به ن؟!

جهر بوع به فیزیکه وه، زالبوونی خو ی پیشانده داین. پروم تی کردن
وتم بچن دانیشن، کارتان به نیمه وه نه بی، نه م پیی خوشه له
نازاراین، جهر بوع وتی به زمانی کوردی قسه مه که.

- زمانی خو مانه و له گه ل یه کدلی به زمانی خو مان قسه ده که یین.

له م مشتومر ده دا بووین، ملازم له ژوره که ی هاته دهر وه و سهیری
کاتر می ره که ی دهستی کرد و پوو له نیمه هات. که بیینی ده سمان
به ستر وه، وتی جهر بوع، گهر قسه ت پیده لیم، ده لئی ملازم له گه لم
باش نییه، شهرم ناکه ی ده سیانت به ستو وه، نه خوازه لا، له پیش
چاوی ژن و مندالیان.

- گه وره م من له گه لیان دهر پوم، له پیگه رابکه ن هرمن بهر پرس ده بم.

ملازم: ده ته وی بیسه لمینی نه مانه جیی مه تر سین، تو وره بوو له
جهر بوع و وتی که له پچه کان بکه وه. زوری پینا خوش بوو،
شهرمه زار بوو، په نگه رهش و ناو لاوییه که ی زهر د هه لگه را، به

دەستی لەرزۆکییەوه، کە لە پچەیی لە دەست کردینەوه، نەیدەزانی
 چیی بکا و سەیری کوی بکات، حەزی دەکرد زەوی قوتی بدا و
 جاری دیکە ئەو دیمەنە نەبینی.
 پۆلیسەکان حەزیان بەو رەفتارە ناشیرینەیی نەبوو، بە کردنەوهی
 کە لە پچەکانی دەستمان، خوشحالییان پیشاندەداین.
 گەر شەرم نەکردایە، چە پلەیه کم لێدەدا و ئەو دیمەنەم لە بەرچاوی
 جەربوع ناخۆشتر دەکرد. دوو پۆلیسی بانگکرد و وتی بە پیکابە کە
 بیانگە یەننە بەندیخانەیی (نەهیشتنی تاوان) لە زوێر، بە (جەربوع)
 ی وت پێویست ناکا تۆ هەر بجی، خۆم بەرپرسم لە هەرچیی پووبدا،
 کە دڵنیام پروونادات.

بەندىغانەي نەھىشتىنى تاوان

گەيشتىنە نىۋى شارى زويىر، خەلكى زۆر دەسۋورپانەۋە ، سىماي
بىكارى پىيانەۋە دىاربوو، ھەژارىي بالى كىشاپوۋە ئەۋ شارە،
ويىراي ئەۋە خۆزگەم دەخواست، ۋەك ئەۋان سەريەست بووينايە،
ۋەك ئەۋ كەناسەي سەر شەقامەكانى پاك دەكردەۋە و پىسيىيەكەي
دەخستە نىۋى عاربانەيىك و پالى پىۋە دەنا، ئازاد بووينايە، نەك
ۋەك ئىستە، دىلين و بۆ بەندىخانەي (نەھىشتىنى تاوان) دەمانبەن ،
كە جىگەي دز و پىياۋكوژە. ھىچ كاتى چاۋەروان نەبووم، پۆژى لە
پۆژان چارەنووس بىمگەيەنى بەم شوينە.

پوۋى كىردە دەرگايى گەرە بە ئۆتۈمبىلەكەۋە، چوۋىنە ژوورەۋە.
قەلەۋىكى ۋرگىنى چۈر شانە، چۈر خەت لە سەر شانى بوو ، واتە،
(سەرۋك عەريغان_رئيس عرفە) بوو، قولى كىرەبوۋە، كىبلىكى بە
دەستەۋە بوو، چەندىن خالى لە سەر بازۋى كوتىبوو، شەقاۋەيى
خۋى دەنۋاند. نوۋسراۋەكەي لە پۆلىسەكان ۋەرگىرت و بۆ ژوۋرى
لېپىرسراۋى برد، كە ھاتەۋە، پۆلىسىكى خۋى بانگىرد وتى باش
بىانېشكەن، بە دوۋ پۆلىسەكەي وت ئىۋە دەتۋانن برۇن.

پۆلىسەكە پىشكىنىنى، پاشان (س.ع) پىرسىيىرى ناۋى لىكىردىن، زانى كوردىن، بە پۆلىسەكانى وت بىيانبەن بۇ ھۆلى ژمارە سى. لە شىش بەندى ھۆلەكانەۋە، بەندىيەكان سەيرىان دەكىردىن، دەيانوت، بەخىر بىن (كاكات)، ۋەك ئەۋەى لە نىۋچەۋانمان نووسرابى كوردىن. دەرگاي ھۆلى ژمارە (۳)يان بۇ كىردىنەۋە، بۆنى زۆر قىزەۋن و پىس بە ۋوماندات، ھۆلەكە بچووك بوو، بەلام سىسەد تا چوارسەد كەسى تىدابوو، بەندىكراۋەكان، تەنيا شۆرتىكىيان لە پىكىردبوو، نىشانەى كىبىل و ئۆتوو بە جەستەيانەۋە دياربوو، خويانىش، چەندىن خالىيان لە وىنەى دوۋپشك و مار لە سەر سىنگ و قۇليان كوتىبوو، چاۋدىرى بەندىكراۋان كە ئەۋىش يەكىك بوو لەۋان، زانى كوردىن ۋەرىيىن وتى بچەن نىزىك سەراۋەكە تا شوينىكتان دەسكەۋى.

بەۋ رىچكەيەى نىۋەندىى ھۆلەكە، چوۋىنە نىزىك سەراۋەكە، شوينىى يەك مەترىمان بۇ دابىن بوو، بە وىنەى سىكوچكەيى، ھەرسىكىمان دانىشتىن، چەپەسابوۋىن، ھەرسەرنجى يەكىدىمان دەدا، باۋەرمان نەدەكىد، كەۋتوۋىنەتە نىۋ ئەم دز و پىياۋ كوژانەۋە.

دەۋرۋبەرمان خىرھاتنىيان لىدەكىردىن. يەكىۋ وتى كاكە ئىۋە بۇ بەندىكراۋن، تاۋانتان چىيە؟ فايەق چوۋە پىشەۋە پىيوت ئىمە سنورداشكراۋىن، لە سنوۋر گىرتوۋىيانىن. زۆر بە سادەيى وتى ھىچ نىيە، شەش سالى بەندىبوونتان بۇ دەردەچى. ئەۋ قسەيە سەر ودلى گىرتىن، توۋشى خەمى زۆرتىرى كىردىن. فايەق تف لە قورگى وشك بوو

وتی به راسته؟! وتی کاکه زۆر نییه، ئەم بەندکراوانەى دەیبینی،
تا ئیستە فەرمانی دادگایی بۆ هەر کەسێ دەرچووبی، گەر سێدارە
نەبووبی لە بیست ساڵ کە مەتر نەبوو، چونکە تاوانەکان، دزی و
پیاوکۆژییە.

فایەق : هەموو لە سەر دزی و پیاوکۆژی گیراون؟

- نابینی نیشانەى ئوتوو، کیل بە لەشمانەوه، ئەوه هەموو ئازار و
ئەشکەنجەدانە بۆ دانپیانان و سەپاندنی تاوانەکان، لەوانەى هەبى
لەبەر ئازار و ئەشکەنجەدان، دانی بە تاوانیکدا نابى کە نەیکردوو،
یا دارودەستەى ئاسایش و پۆلیس بە زەبرى پارە لە برى
دەولەمەندى، هەژاریکیان گرتبى و تاوانەکیان بە سەردا سەپانبى،
یا کەسێ هەژار، تاوانى دەولەمەنیکى کردووە ئەستۆى خۆى، تا
برى پارە بۆ بژێوى ژيانى خێزانەکەى مسۆگەر بکا.

فایەق : بۆ شتى وا هەیه؟!!

- بەلى هەیه، بەلام زۆرەى ئەمانە خۆیان تاوانبارن.

بەسەرھاتى ئەم بەندیخانەى، یەكجاری ژيانى ولاتى لە پێشچاو
خستین، هەرچەندە لە ناوچەکانى خۆمان بەم شیوەى نییه، بەلام
دەترسام پۆزى بى و لەمانیش خراپترمان بە سەربى.

ئاوړیکم دایەوه لە بەندیەکەى نزیکم و وتم تۆ تاوانت چیه؟ زۆر بە
سادهیى وتى دزی، بەلام باوەر ناکەم دادگا فەرمانى سێدارەم بدا.
زانى ئەم باسانە لای ئیمە سادە نییه و سەرسوڕھێنەرە، بزەیی
گرتى، کەمى بێدەنگ بوو، پاشان وتى کاکە گوى بگرن، خەلکى ئەم

ناوچهیه له بهر هه ژاری و برسیتی، هه کارێ نابه جی بکا بۆ
 بژێوی ژیا، لی ئاگیرێ و له نیو کۆمه لی ئیره به چاوی سووک
 سهیر نا کرین، ته نانه ت ناتوانین پێ له دایک، خوشک، کچ و ژنمان
 بگرین، گهر بیهوی له ش فرۆشی بکا بۆ بژێوی ژیا،
 هه ندیجار خۆمان چاوپۆشیان لیده کهین.

قسه کانی کاری له خۆشی کرد، (وا دیاربوو له خیزانیدا رویداوه،
 به نا چاری چاوپۆشی کردوه)، بهردهوام بووه وه له ئاخافتن، به
 قورگی پڕ له گریان، دهنگی لهرزۆکه وه وتی ههیه پاره دار
 ده دۆزیتوه و له ش فرۆشی به ژن و خوشکییه وه دهکا، نهیتوانی
 پتر بدوی، سهری داخست. به زه ییم پێدا هاته وه، زۆر کاری
 تیکردین.

وتم: وریا لای خۆمان زۆر باشتره لی ره، کۆمه لگهی ئیره شیرازه ی
 ته و او تیکچوو، وێرانه یه.

عاره به که سهری هه لپری، ته ماشای کردین، زانی به سه رهاته کان
 کاری تیکردوین، دهستی برد، له نیو گونییه که ی ژوور سهری
 ده به یی بچووک ئاوی ده رهینا و دایه ده ست فایه ق، یه کسه ر
 وه ریگرت و که میکی خوارد وه، ئینجا دایه ده ستی ئیمه، له و ئاوه
 گهرم و سویره مان خوارد وه، سوپا سمان کرد.

هۆله که زۆر گهرم بوو، شه رمان ده کرد وه ئه وان خۆمان پووت
 کهینه وه. هه میشه لای (سه راو) هکه، جه نجا ئبوو، بۆنی پیسی و
 پیسای ی کاس و وپی کرد بووین، هه ر که سی له سه راو هکه وه

دهرده چوو، ئەو دهبه بچوکه سپییهی که له بری مهسینه بردبووی،
 گهر که می ئاوی له ژێر بمایه تهوه، سه د کهس دهستی بو دهربرد،
 ئەویش، جاری وا هه بوو بهزهیی دههاتهوه و دهیدا به دهست یهکی،
 ئەو کهسه به تامه زرووه بینی پێوه دهنه و دهیخواردوه.

زۆر ترسام روژی بی وبه ناچاری دهسبه رین بو دهبه کانی سهراو!!
 ده رگایان کردوه، قازانی گه وره چیشتیان هینایه ژووره وه، هه
 یه که و قاپی خوێ هه لده گرت و زۆر به هیمنیی و به ریزه وه دهچوو
 ریزه وه بو وهر گرتنی به شه خواردنه کهی، سه رمسورما بوو، ئەمانه
 دزو پیاو کوژن، که چی هیند به ریز و هیمن بوون.

هیچ کهس ئاوپی لینه داینه وه تا بتوانین خواردن وهر گرین، هه موو
 چاو برسیبوون، هه ر خویان له بیر بوو، ته ماشای لای
 جه نجالیه که مان کرد، چاودێره که بانگی کردین، فایه ق به په له
 هه ستا و چوو بۆلای چاودێره که، ئەویش، قاپه کهی خوێ پرکرد له
 چیشت، له گه ل سێ سه موون، دایه دهست فایه ق، خواردنه که
 سلقاو بوو، به لام ته نیا سلق بوو، له گه ل ئاوی گهرم.

شه و هات، کاتر میژ (۹) ی ته و او، چاودێره که سۆنده یه کی به
 دهسته وه بوو، دوو جار دایه سه پرانی وتی تا سێ ده ژمیژم، که
 گه یشته ژماره سێ، کهس به دانیشتنه وه نه ما، ته نیا هه رسیکمان
 نه بی، هه موو له سه ر ته نیشت پالکه وتن، خویان چه مان بووه وه له
 شیوه ی هیما ی پرسیار، ته و او چوو بوونه کوژی یه کدییه وه، چونکه

جیگه نه ده بووه وه، هاواری کرد بو ئه وانه ی نزیکمان، که جیگه مان بکه نه وه، ئیمه ش چووینه ریزه وه و پالمان دایه وه.

بوئی هو له که، میشکی پرکردبووین و نه مده توانی بنووم، نابوایه پیته به ئاره زووی خوته رابکیشایه، چونکه ده که وته سه ره وه ی خوارته وه. پرخه پرخیان خه وی زپانم، پرخه ی (فایه ق) کیپرکییبوو له گه له پرخه یان. وریا زانی نه نوستووم، وتی سامان نه نوستوی؟

وتم: نوستنی چیی! جه ربوع راستیکرد، ده یوت بو دوزه خ ده تانیترین. وریا: ئیره هیند ناخوشه، خیزانی له بیر بردووینه ته وه.

وتم: با مه ولده ی بنووین، تا چاودیره که هاواری لیته کردووین.

شه و درهنگی کردبوو، خه والو ببووم، گرانیی له سه ره شانم بوو و به ئاگای هینام، پییی زلی رهشی قلیشاوی بوو، به دلکی پر له قینه وه، پییه کهم له سه ره شانم لایرد و فریتمدا تا خاوه نی به ئاگا بیته وه. ویستم نه مجاره یان چاو لیکنیم و نه یکه مه وه، به لام له شم که وته خوران، ئه سپی، بووه میوانی پیست و خوینم، ده یکه زیم و خوینی له شی ده مزیم، نه و شه وه نه که خه وتن ته نانه ت نیوکا تر میری خه والو نه بووین.

به یانی زوو، چاودیره که وتی یه که، دوو که گه یشته ژماره سی، هه موو راستبوونه وه و دانیشتن، که سی هه لئه سایه، یا درهنگی پیچوایه، به سونده که ی دهستی لییده دا، که هه ستامه سه رپی، زور به ئازاره وه چوکم راستبووه وه، ده سمکرد به وهرزشکردن، وتم ئیوه له گه له ئازاری له شتان چوئن؟ وریا وتی زورخراپ، گه را و بپروا

له شمان ته واو تیکده شکي. فايه ق وتی نه مشه و من هيچ نه نوو ستم.
و تم فايه ق تو باشبووی پر خهت ده هات، به لام من و وریا هيچ
نه نوستين.

به و به يانی زووه، قازانی پر له چا و سه مونیان بو هیئینان،
دیسانه وه چاودییره که فریامان کهوت، هه ستت به شیرینی چاکه
نه ده کرد، جگه له وهش زور پوون بوو.

ئه و به يانییه، به ندرکراوان جلوه رگیان له بهر کرد، ئاوینه یان
دهر هیئابوو، مووی ده موچاویان هه لده کیشا، خو یان جوان وپوخته
ده کرد، چونکه پوژي (سهردان) ی بوو.

وریا : ده بی ئه و پو نه یه ن تا لی ره رزگار مانکه ن؟

پولیس ی پارچه په راویکی دایه ده ست چاودییره که.

چاودییر: هه موو گوی بگرن، یه گجار ناو ده خوینمه وه.

هه ر که سی ناوی ده خوینرایه وه، به په له ده چوو له لای ده رگا که و له
شیش به نده کانه وه، ماوه ی پینج خوله ک له گه ل که سوکاری قسه ی
ده کرد. تا دوا لیستی سهردانی خوینرایه وه گویرایه لبووین، به لام
نائومید بووین.

سهردانی ته واو، ئه و که لوپه ل و خواردنانه ی بویان هیئابوون،
ناوی زیندانییه که ی له سه ر نو سرابوو، چاودییره که ده یخوینه وه،
ئه وانیش لیو هه ر ده گرتن. خه لکه که زور چاوبرسیبوون،
خواردنه کانیان له نیو پریاسکه یی کوده کرده وه وحه شاریانده دا،

بیریان له تیكچوون و بۆگهنبوونی نه ده کرده وه، ناههقیان نه بوو،
 چونكه ده بوايه ئه وهی بۆی هاتوو تا ههفتهی بهشیکردایه.
 وشه ی فرموویان نه بوو، هزیانده کرد، سهردانیمان بهاتایه، نهك
 له بهر ئه وهی بهزییان پیمان دیته وه، بهلكو، تا فرموو هه نه كه ن.
 ئه و عاره بهی ئاوی پیداین، خورمای بۆ هیئاین، چاودیرهكesh
 میوهی بۆ هیئاین، بهلام به زۆر وه مانده گرت، به راستی هه زمان به
 وه گرتنی نه بوو، بهلام ناچاریان ده کردین.
 ئه و پۆزه هه له خۆمه وه بیه یوا نه بووم، به (وریا) م وت دلنیا به
 ئه و پۆ كه سوکارمان دین. وریا وتی چون ده زانی؟ وتم وا بۆ شهش
 پۆژ ده چی هه والیان پیگه یشتوو، ده بی ئه و پۆ ده ربكه ون.
 نزیک عه سر، چاودیرهكه بانگی کردین، وتی سهردانیتان هاتوو.
 به په له پۆشتینه لای ده رگای هۆلهكه، به په رۆشه وه چاوم ده گێرا
 "باوکی نازه، باوکی وریا، محمدی برای ئه حمه د و جوامیری برای
 فایه ق" هاتبوون. گریان گرتبووینی، بهلام خۆمان گرت بۆ ئه وهی
 له بهر چاوی به ندکراوه کان نه گرین. محمد زانی زۆر بارودۆخمان
 ناله باره وتی هاوپیی خۆشه ویستی ئه حمه د لیڤه یه، به نیازه
 هاوکاریمان بکات. باوکی نازه وتی به راستی مالی باشن، وێرای
 ئه م گرانییه ی ئه و پۆ خه لکی پیوه ی ده نالینی، ناهیلن بچین بۆ
 ئوتیل، ده لێن تا ئازاده بن، ده بی مالی ئیمه به مال خۆتان بزائن.
 وتم: ناوی خاوهن ماله كه چییه؟

- ناوی (ضیاء)ه، کاتی خوئی کاکهه له مردن رزگاری کردبوو،
هر به و هویه وه هاتوچومان بو مالی یه کدی هیه، ئیستهش نه و
دهیهوئی پیاوه تی کاکهه بداته وه.

وریا: راسته که ی، جاریکیان کاکههت ویستی باسی نه و ماله مان بو
بکا، به لام ماوه ی نه بوو.

(س. ع) وتی کاکه، سهردانی ته و او. فایه ق وتی ههرچوئی که،
جاری رزگارمان که نه له م به ندیخانه یه، جگه له وه ی شوینی زور
ناخو شه. جیی دن و پیاو کوژه. جوامیر وتی هه ولده دین.

چهند پریاسکه یی خواردنیان بو هینا بووین، وهرمانگرت و ئیدی
نه وان پویشن، فایه ق ته ماشای ههر سی پریاسکه که ی کرد و
وتی: زور باشه، (له فه، خورما و میوه، سه موون) یان، بو
هیناوین. وتم جاری له فه یی بده ره نه و کوپه ی پشتمانه وه.

وتی نه که نه بلین به شی نه م چاویرسییانه ی لیبدین.

وریا: پیم باشه به شی چاو دیره که ش بده ی. فایه ق توو پره بوو، وتی
کی ده لی به شی خو مان ده کا. من و وریا وتمان له به شی ئیمه
بیانده ری.

له و کاته یه کی هات، به (فایه ق) ی وت که سه موونیکی بداتی،
فایه ق زور به راشکاوانه و بی شه رم وتی پرۆ باب به پرۆ، تا ئیسته له
کوی بووی؟

وریا ویستی دەست بو پریاسکه که بیات و دلی عاره به که نه شکلی
فایه ق توو پره بوو گوتی ئیوه پیوه نندیستان به م پریاسکانه وه نییه،
هر کاتی برسیستان بوو، پیم بلین تا به شتاندیم، باش؟
کابرای عاره به شه رمه زارییه وه گه پرایه وه.

فایه ق دهستی خسته نیو پریاسکه ی له فه کانه وه و سی له فه ی
ده رهینا، ده سمانکرد به خواردنی، ده ورو به رمان تا دوا پارووی
له فه که، سهیری ده میان ده کردین، به راستی زور ناخو شبوو،
حه زمه کرد به شی هه موو به ندرکرا وه کانی بکرایه.

چاو دی ره که بانگی کردینه وه. فایه ق وتی وریا برۆ، له و با وه پره دام
جوامیر ئا وه که ی بو ناردین، چونکه پیمگوت که ئاوی ساردمان
بو بین. وریا پویششت، به ده به یی ئا وه وه هاته وه، ئاوی زور
ساردبوو، له بهر ساردییه که ی هه ستمان به سویرییه که ی نه ده کرد.
وتم فایه ق گیان، چا وه که م، له میوه که بو چاو دی ره که بنیره و
له فه یه کیش بده ره دهستی ئەم کوپره ی پشتمانه وه، با نه لین کورد
چاو برسییه و چاکه ی له چاو نییه.

زور به نابه دلاییه وه له فه یه کی ده رهینا، دایه ده ست کوپره که ی
پشتمانه وه، دوو پرته قالی دایه ده ست وریا، که بیداته
چاو دی ره که. پاشان گوتی هیچی دیکه نه لین.

نزیک شه و بووینه وه، ناخو شی نووستنه که مان دلی ته نگ کردینه وه،
چونکه خواردنی باشمان خواردبوو، زور گه رما مان بوو. (۹) ی شه و
هات و دیسانه وه، وه ک شه وی رابردوو پالماندایه وه، ئەمجاره یان

زووتر ئەسپى بوو بە ميوانمان، بە راستى نەيدەھىشت بنووين.
بەيانى زوو ھەستائىن، گيانمان تىكشكا بوو، لاي دوو سەراو ھە
زۆر جەنجالبوو، زۆربەى بەندىيەكان نۆرەيان گرتبوو، چونكە
خواردنى باشيان خواردبوو. فايەق وتى با بچىن نۆرە بگرىن و
بچىنە سەراو.

سەرەراي ئەو ھى زۆر پىيوست بوو بچمە ريزەو ھە بۆ سەراو، بەلام
شەرم دەکرد، ھەر لەبەر ئەو ھە من و وريا گوتمان ناتوانىن بىيىن،
شەرم دەكەين لە پىشچا و ئەمانە بچىنە سەراو. فايەق گوتى شەرم
ھەيە، من وا سىم دەتەقى. چوو ھە ريزەو ھە، زۆرى پىچوو تا نۆرەى
ھات، كە گەرايەو ھە، گوتى ئەى ئىو ھە ناچن؟

وتم: گەر سىم لە ئازارا ھەراسانم بكا، ناتوانم بچم.

— لەم شوینانە دەبى شەرم نەكەى، بۆ ئەوان شەرمناكەن.

وريا وتى راھاتوون. فايەق وتى دەبى ئىو ھەش رابىيىن. راستىدەکرد،
بەلام شەرمەكە بە سەرماندا زالبوو.

لەو ھۆلە زۆر بىزاربووين، شوینى ئازەلان لە شوینى ئىمە خوشتر
بوو، بەلام چارنەبوو، تەنيا چارە، يا كەسوكارمان بە يەكجارى
ئازادمانكەن، يا لەم گرتوو خانەيە بمانگوازنەو ھە بۆ شوینى دىكە.

بەو بەيانىيە، ھىشتا خىروشەر بەش نەكراو ھە، لە ھۆلى ژمارە دوو،
بوو بە شەپو ھەرا، (س. ع) و پۆلىسەكان، چوونە ژوورەو ھە بۆ
لیدانيان، لە تاوانبار و بىتاوانى ئەو (شەپەيان) دەدا، ھۆلەكەمان
ھىند بىدەنگبوو، گویت لە ھەناسە نەدەبوو، ھەموو سەريان

داخستبوو، سهرمسورمابوو، له هوډی دیکه شهړه، هوډهکە ی ئیمه
له ترسان نه بلقبوونه!!

تهماشای درگای هوډهکەمان دهکرد، چاودیږهکه هیمای بو
کردین، تا به پهله بگینه لای، خو مان گه یانده لای چاودیږهکه.

- هزدهکه م ئیسته ببینن چیان لیډهکەن، به لام به تیلی چاو و
زور به وریاییهوه، وانهکەن بزائن ئیوه تماشایان دهکەن.

ئفسهړیکی قوله رهشی لهچ ئهستور، قژلوولی چوارشانه، داری
له ژیر بالیدابوو، له ناوه پراستی گوږه پانهکه وهستا، دارهکە ی له
ژیر بالی لابرده، دهیدا به رانی خویدا وسهرنجی هوډهکانی ددها،
یهکسهر سهرمان داخست، هاواری کرد وتی نهو پالوهانانه کیڼ؟!
بیانهینن. سی کهسیان به شەق، به لیډانی کیڼل گه یانده لای
ئفسهړهکه، په لاماری پوستانلی ئفسهړهکیان ددها، ئه ویش به
دارهکە ی دهستی کهوته لیډانیان، به شەق دهیدایه نیو ده میان تا
ماندوو بوو. پاشان وتی (س. ع)، هاشم به پهله فه لاقه یانکه.

سی به ندرکراوهکه، هر ده پارانوه له ئفسهړهکه، دهگریان و
دهیانگوت توبه، توبه گهره، قوربانت ده بین وازمان لیږینه.
ئفسهړ: به سهرچاو، پاش فه لاقه کردن، وازتان لیږدینن.

نهمده زانی فه لاقه کردن چییه، ته نیا ناویم بیستبوو.

یهکی له پولیسهکان داری درېژو په تیکی هینا، یهکی له
تاوانبارهکانیان هینا یه نزیك ئفسهړهکه وپالیان خست، هر
هاواری بوو، دوو پیښیان له قوله پیوه به ناوه پراست دارهکوه

بهست، هر پۆلیسی، لایهکی دارهکهی گرت، ههر دوو پییان
بهرز کرده و گوتیان گهرهه ئامادهین.

ئهفسهرهکه پووی کرده (س. ع) وتی دهسپیکه. به کیبلهکه کهوته
لیدانی ژیر پیی بهندکراوهکه، هاواریدهکرد، تۆبه، جاریکی دی
شهر ناکهم، له گهل دهنگی شلپهی لیدانی به کیبلهکه، چوارسه
کهسی هۆلهکه رادهچلهکین، به دهه و دهستی پهلاماری پۆستالی
ئهفسهرهکهیدهها ماچی بکا تا وازی لییین، بهلام، تا خوین له ژیر
پیی فیچقهی نهکرد، فرمیسک و لیک و ئارهقی تیکهل نهبوو و
رهنگی مردووی لیینهنیشته و بیهوش نهکهوت، وازیان لیینههینا.
بهزهیی لهو مهرکهزه مالوایی کردبوو، له درندهترینی ئازهل نیو
دارستان، درندهتر بوون. پییان له دارهکه کردهوه و به چوار دهسه
دوریان خستهوه، دووه بهندکراویان هینا، لال ببوو، وهک شیت
پهلاماری پۆستالی ئهفسهرهکهی دهها، ئهویش دهیوت ئهی ئیوه
پالهوان نین؟!، به توورپهیهوه، بیبهزهییانه، وتی دهسپیکه.
ئهمیشیان به دهردی ئهوی دی و سییهمیش به دهردی ئهمانی
دیکه برد. سی لاشه له گوپهپانهکه کهوتبوون، هۆشیان نهماوو،
ژیر پییان سوور ببوو له خوین، ئهفسهرهکه گوتی بیانیهینهوه
هۆشی خویان، ئهمانه درۆ دهکن. (س. ع)، ناردی بۆ ئاو، به یهک
دهبه ئاو ههرسیکیانی هینایهوه هۆشی خویان، ئهفسهرهکه وتی
تۆبه دهکن یا دووبارهی بکهینهوه؟ گوتیان قوربانتین گهرهه، گهر

دەنگمان لىۋە ھات، ھىمەن نەبوۋىن، بىمانكوژن، تەنيا ئەمجارە
وازان لىيىن.

ئەفسەرەكە: (س. ع) ھاشم، چەن كەس لە ھۆلى ژمارە دوو. گوتى
گەرەم، بەم سىيانەو، پازدە كەس. وتى ھەر پازدە كەسەكە،
بەكەنە ھۆلى ژمارە سى، پازدە كەس لە ھۆلى ژمارە (سى) ۋە
بەكەنە شوينيان ئەمانىش، بە پىي خويان، دەبى برون بو ھۆلى
ژمارە سى.

كە پروى كىدە ھۆلەكەمان، بە پەلە سەرمان داخست، ئىنجا گوتى
بە زووترىن كات فەرمانم جىيەجىيەكەن.

(س. ع) سلاۋى سەربازانەى كىدە وگوتى بەلى گەرەم.

ئەۋىش چوۋەو بەرەو ژورەكەى خوى.

س. ع گوتى ھەر سىكتان ھەستەنە سەر پى، گوتيان گەرەم وازمان
لىيىنە، بە دانىشتەو بە خشكە خشك دەپوين، چونكە ئازارمان
زۆرە. وتى پەلە بەكەن، گەرنا، ھەر ئىستە فەلاقەتان
دەسپىدەكەينەو. ئەمانىش لە سەر لاپىيان، بە گەستنى زمان و
لىويان لە ئازارا، ھەستەنە سەرى. پىيگوتن زوۋ برون بەرەو ھۆلى
سى.

بە ناچارى و بە ئازارىكى زۆرەو، ھاتنە ھۆلەكەمانەو. ھەر بە
لىدانى كىبل، دوازەكەى دىكەيان لە ھۆلى (دو) ھىنا. بىدەنگ
بىوين، جۆلەمان نەدەكە، س. ع وتى ئىستە پازدە كەس،

دەنئىرىن بۇ ھۆلى دوو. لەو كاتە تەنیا سەرمان بەرزكردەو،
ورته مان لیوہ نەدەھات.

دەستیکرد بە ھەلبژاردنی بە تەمەن ونەخۆشەکان، لە پەرگوتی
كوردەكان لە كوین؟ ھەر سیکمان بە پەلە ھەستاینە سەرپی گوتی
بەرۆن بۇ ھۆلى (۲). ھەر بە پەلە خۆمان ئامادە کرد و چووین بۇ
ھۆلى ژمارە (۲)، لە چاو ھۆلى ژمارە سیڤا زۆر جیاوازیبوو،
گەرچی ئەو ھۆلەش بچووک بوو، بەلام کەمتر بووین، خەوتنی تیدا
باشتربوو. ئەو شەو ھەمان لەو ھۆلەدا بردە سەر، لەگەڵ بەندییەکان
ئاشناییمان پەیداکرد، تا نیوہشەو بە سەرھاتمان بۆ یەكدی
دەگێرایەو، پاشان بە ویستی خۆمان نوستین.

بۆمان دەرکەوت ئەو ھۆلى ۳ بنیڕن سزادانیکی گەرەبیە،
سەرھتا ئیمەیان وەك سزادان بۆ ئەو شویئە نارد.

لە نزیک نیوہرۆ، باوکی وریا و محمد ھاتن، زۆریان پێخۆشبوو
پزگاربووینە لە ھۆلەکەى دیکە، بەلام ھەوالی ناخۆشیان پیداین،
کە سبەینی بە ژن و مندالەوہ دەمانبەن بۆ (بەرپوہبەرایەتى
ئاسایشی گشتی - مدیریہ الامن العامہ) لە شارى بەسەر، زانیان
ھەوالەکە زۆر کاری تیکردین، محمد وتی خەمتان نەبێ، خزمی
ھاوپیکیەى (کاگەم ئەحمەد)، ھاوپی بەرپوہبەرى ئاسایش
ودادوہرى دادگاگەتانە، پیویستە بچنە ئاسایش، چونکە دەلین
پیش دادگایی کردن، دەبێ نوسراوی ئاسایشی گشتی لەگەڵ ئەو
مامەلە یەدا بێ کە دەچیتە بەر دەستی دادوہر.

باوکی وریا: ئەو پۆ دەتوانی بە پارە خەلکی لە سیدارە پزگارکەیی،
 ئیتمەش لە سایەیی خزموکە سوکارەو، پارەیی باشمان بۆ
 ئازادبوونتان هیناوە. (ئەوان مالاواییان کرد و پۆشتن).
 دلتەنگیمان پێوە دیاربوو، هەر بۆیە بەندکراوی پرسی گوتی کاکە
 چیی بوو؟

وتم: بەیانی بۆ ئاسایش دەبرین.
 هیچی نەگوت، بێدەنگبوو. بەندیی دیکە گوتی، هەولەن بە پارە
 خۆتان لە ئاسایش رزگارکەن و نەچن، دلنیا بن، ئەم هۆلە لە چاو
 ئەویوە ئوتیل شیراتۆنە.

زۆر باسی ئازارو ناخۆشییەکانی ئاسایشیان بۆکردین، یەکی لە
 بەندییەکان گوتی (من بەرگەیی ئازارەکانم دەگرت، بە هیچ شیوەیی
 دانم بە تاوانە کەم نەدەهینا، بەلام ژنەکیان هینام و گوتیان گەر
 دان بە تاوانە کەت نەهینی، لە پیشچاوت کاری خراپی لەگەڵ
 دەکەین، لە سەرەتاوە باوەرم نەدەکرد و هەر سووربووم لە سەر
 بیتاوانیم، بەلام یەکی لەو بینابروانە، پەلاماریدا، ژنە کەم هاواری
 بۆ دەکردم، خۆم پادەپسکان تا ئەو کۆت و زنجیرەیی پێوەی
 بەسترا بووم، بپسینم و ژنە کەم پزگارکەم، بەلام ئەو توانایەم
 نەبوونتەنیا پر بە گەرووم هاوارم دەکرد و جنیوم پێدەدان،
 لیکۆلەر، گوتی دان بە تاوانە کەت دینی، یا فەرماندەم
 پووتیکەنەو، لە پیش چاوت کاری نەشیاری لەگەڵ بکەن، بە
 ناچاری گوتم وازی لیبینن، دان بە تاوانە کەم دەنیم. پاش

وهرگر تنی زانیاری ته واو له باره ی تاوانه که وه، به پیکه نینی
 گالته جاپیه وه، په لاماریان دایه وه، سهرم داخست، هاوارم ده کرد،
 به لام دوانیان گرتیان به قره کهم، به زور سهریان به زده کردم وه،
 تا بیانینم چ بیئا پرویه کن)، نه ی توانی به رده و امبی له گیرانه وه ی
 به سهر هاته که ی، دای له کولپه ی گریان، هه مووان به زه ییمان
 پیده هاته وه، قورگی نیمه یشی پر کرد له گریان، نه ختی هیور
 بووه وه، گوتی، دلنیا م له سیداره ش دهریم.

دهستم نایه سهر شانی، گوتم ئینشه لا وانا بی.

- هیچ باکم نییه، با له سیداره بدریم، سه دامی خوینمژ و
 داروده سه که ی، ژیانیان له پیشچاو خستووین، به رده و امبوو و
 گوتی کاکه ئه مانه درندن، زور هه ولدن با خیزانتان نه که ویت بهر
 دهستی ئه م درندانه.

ئهم به سهر هاته زور ترساندینی، چونکه ههر سبه یینی به مال و
 منداله وه بو شوینی ئهم به سهر هاته ده چین.

ئیواره ی ئه و پوژه دیسانه وه (باوکی وریا و محمد)، له گهل
 که سیکی خړه ی بالا کورت، سمیل و سهری ته واو بویه کرد بوو،
 ره شییه که ی بریقه ی ده هات، زور پاکو خاوین و گورجو گول بوو،
 پیشنه وه ی بگاته لامان، له گهل (س. ع) هاشم، یه کدییان ماچکرد،
 ئینجا به ره و هوله که مان هاتن، (محمد) پیینا ساندین که ناوی (ئه بو
 مونا) یه، ده سپویه له نیو داروده سته ی پژییم. زور قسه ی
 خوشبوو، وره مانی به رز کرده وه، گوتی ئینشه لا به زووترین کات

پزگاردەبن، سبەينى دەتانبەين بۆ ئاسايش، دواى ئەوھى كە لە
ئاسايش تەواو دەبن، دەچين بۆ دادگا. ئەمەى گوت و بە (س. ع)
گوت چ ئەفسەرى لە ژوورەوھە.
وتى: رائد عومەر.

- زۆرچاکە، بابچين بۆلاى. باوکی وريا، لەگەليان روښت و محمد
لاى ئيمە ماىەوھ. لە بارەى (ئەبو مونا)وھ، دەىگوت خزمى مالى
(ضياءى) ھاوپړى (کاکەم ئەحمەد)ه، زۆر دەستى دەپوا، ئەمشەو
بانگيشتى بەرپوھبەرى ئاسايش و دادوھرى کردوھ، بۆ خواردن و
خواردنەوھ، تا سبەينى کارەکان بە ئاسانى پړوا.

لە ژوورى ئەفسەرەکەوھ ھاتنە دەرەوھ، ئەو ئەفسەرە زالمەى لەگەل
سيبەرى خویدا شەپرى دەکرد، دەستى لە نيو دەستى (ئەبو مونا)
بوو، بە پوويەکی خوشەوھ بە پړى دەکرد. وړەى بەرزکردینەوھ،
دەرکەوت ئەبو مونا دەستى دەپوا.

ھاتنەوھ بۆلامان ئەبو مونا گوتى ھيچ مەترسن، دلنباين سبەينى بە
ئاسانى قوتارتان دەکەم.

س. ع ھاشم: کاکات، (ئەبو مونا) خەلکی خوشیدەوئ و بە
مسوگەرى دەتوانئ ئاسانکاریتان بۆ بکا.

ئەبو مونا سوپاسى کردو گوتى ئەمانە خزمى منن، ھاوکاریيان
بکە. مالاوايان ليکردين و پوښتن.

پاش پوښتنى ئەوان (س. ع) ھات بۆ لامان و گوتى ھەر چييتان
دەوئ بلين، دەيخەمە سەر چاوان، چونکە ئيوە خزمى (ئەبو

مونا)ن. سوپاسمان کرد، ئەویش پۆیشت. یەکی له بەندکراوەکان
گوتی دڵنیابن کارتەن ئاسانبوو، چونکە واسیتەکەتان زۆر زیرەکە
و قسەى لای لیپرسراوان گەرانەوێ نییە، چونکە ئەم ئەبو
(مونا)یە، باش دەناسم!! گۆتم چۆن دەیناسی؟ گوتی ئەمە تەنیا
ئیشی ئەوێ، ببی بە واسیتەى خەلکی.

وریا: پلەى چییە وا دەسپۆیە؟

— پلەى نییە، بەلام پارەى باشدەدا بە لیپرسراوان، جگە لەوێش
بانگیشتى بارەکانیان دەکا، بۆ پاراواردن و بردنە سەرى
شەوانەیان. زۆرم پیناخۆشیوو کارمان کەوتوو تە دەست کەسى
وەک ئەبو مونا، بەلام دەسلەلات نییە، دەمانەوێ ئازادبین
و ئابروومان نەکەوێتە دەستى ئەم دڕندانە.

ئەو شەو خەوم نەبوو، تامەزۆی ئەو نەبووم، سبەینی بەیانى
مندالەکانم دەبینم، چونکە حەزم نەدەکرد لەو شوێنانە بیانبینم،
پەنگوڕوخساریان بێئومیدی و ترس دایپۆشیبی، تریپەى دلى
ناسکیان هەناسەى تەنگکردن. سەرنجى ئەو بەندیەمدەدا
بەسەر هاتەکەى هاتەوێ یادم، خستیمە نیو دەریای خەيالى
ناخۆش و ئالۆزەو، بیر و هوشم لای ئاسایش و ژن و مندال بوو.

بهره‌و دهرگای ئه‌منی به‌سره

له‌گه‌ل ئه‌وه‌ی شه‌و خه‌ومان نه‌بوو، به‌لام به‌یانی زوو به‌ ئاگا هاتین،
چاوه‌پروانی چاره‌نووسی ره‌شیی دیکه‌ بووین، به‌ندکراوه‌کان به
چاوی به‌زه‌یییه‌وه‌ سه‌یریان ده‌کردین، چونکه‌ ئه‌و شوینه‌یان
بینیوو، کوئییه‌ و چۆنه‌!!

له‌ پر (ئه‌بو مونا) و (مه‌مه‌د) هاتنه‌ نێو مه‌رکه‌زه‌که‌وه‌، هه‌ر به‌ په‌له
چوون به‌ره‌و ژووری لێپرسراو، که‌میکی پیچوو، له‌گه‌ل (س. ع)
هاشم هاتن و ده‌رگایان لێکردینه‌وه‌ و چوینه‌ ده‌ره‌وه‌ی مه‌رکه‌زه‌که‌.
پاسی گه‌وره‌، مۆدیلی زۆر کۆن، له‌به‌ر ده‌رگا وه‌ستابوو،
سه‌رکه‌وتینه‌ نێو پاسه‌که‌، دیسانه‌وه‌ ئامیزمان بو‌یه‌کدی کرده‌وه‌،
چاو و دلمان پوونبووه‌وه‌، چوار پۆلیس پاسه‌وان بوون له‌ نێو
پاسه‌که‌، دانیشتبوون و لۆژیاندا دا‌بوو.

لاندکروزی ئه‌بو مونا، له‌وبه‌ری شه‌قامه‌که‌وه‌ بوو، که‌سوکاری تیدا
بوون، ئه‌بو مونا به‌ شوفیری پاسه‌که‌ی گوت تو‌ برۆ ئیمه‌ به
دواته‌وه‌ین. هه‌ر یه‌که‌و لای خێزانییه‌وه‌ دانیشتبووین، هه‌موو هه‌ر
ده‌پارینه‌وه‌ که‌ خوا بمانپاریزی، که‌ گونیه‌یی سه‌مون و خورمام

بىنى، داچلەكىم، ترسام لەوھى دەچىنە ژوورەو زۆرمان پىدەچى.
لاندكروژەكە، بۇ دلنەوايى، جاروبار دەكەوتە تەنىشتەمان.
نزىك دەرگای ئاسايش بووينەو، وەستەين، تەلارى مەترسىدار
بوو

دىوارەكانىش سەروسىماي جەللادىان لىنىشتىبوو.
دوو پۇلىسيان، بە نووسراوئەكەو دابەزىن و بەرەو پرسگەي
ئاسايش چوون. لە جامەكانەو مەقوتىمان بوو، ئەبومونا ديار
نەبوو، لاندكروژەكەشى دوور راگرتىبوو، لە ناكاو بە پى و بە پەلە
بە تەنىشتەماندا تىپەرپوو، چوو نىو تەلارى ئاسايشەو.
بە مندالەكانم گوت ئىو زۆر پاكن، نزا بكەن، لە خوا بپارپىنەو،
تەنيا لىرە پزگارپىن. لە سوچىكەو، دەستە خنجىلەكانيان
بەرزكردبوو، بە ئاسپايى و بە بىدەنگ، دەمیان دەجولانەو،
خۆزگەم دەخواست، ئەو وشە ناسكانەيان چىيە و چۆن لە زاريان
دیتە دەر، ئاخۆ دەبى چىي بە خوا بلىن وداواكارپيان چىيى!!
دەيانروانىيە ئىمە، چۆن پەنگوپوخسارمان بە نىگەرانى و ترس
داپۆشرابوو، دەترسان، پتر دەپارانەو، ئىمەش چاويكمان لای
دەرگای ئاسايش، چاويكمان لای ھەستە ناسكەكانى مندالەكان
بوو، دەمويست خوگريم، و رەي خوّم بەرزكەمەو بتوانم دلنەوايى
ژن و مندالەكان بكەم، بە لام شوينەكە ھىند ترسناكبوو، زمان لە
دلنەوايىكردن وەستابوو، ئەو درۆ گەورەيەي بۆ نەدەكرا، بلى
(ئاسايش ھىچ نىيە!!).

پاش کاتژمیږی ته‌واو، ئەبو مونا دەرکەوت، دە‌مویست پوخساری
 بخوینمە‌وه، ناخۆ‌ه‌والی ناخۆشی پییە یا خو‌ش. بە‌گورجیی، بە
 بیر و می‌شکی ئالۆزە‌وه، تیپە‌ربوو، ئاوپری لی‌نه‌داینە‌وه، چوو‌ه‌وه
 نی‌و لاندک‌رۆزە‌که‌ی. هەر دوو پۆ‌لیسه‌که‌ له‌ دەرگای ئاسایشه‌وه
 دەرکە‌وتن، بە‌په‌له‌ بوون، هاتنه‌وه‌یان نیمچه‌ پاک‌کردنی‌ بوو.
 نوسراوه‌که‌یان بە‌ ده‌سته‌وه‌ بوو، تا گه‌یشتنه‌ نی‌و پاسه‌که‌، هه‌موو
 "پو‌حمان له‌ مشت‌مان بوو". هەر که‌ گه‌یشتنه‌ نی‌و پاسه‌که‌،
 شوفی‌ره‌که‌ گوتی دل‌مان ته‌قی له‌ چاو‌ه‌روانییا، چیی بوو؟!!

بە‌ هۆی ماندووبوون و خو‌شی هه‌‌واله‌که‌، هه‌‌ناسه‌یه‌کی خوارده‌وه،
 ده‌ستی بە‌ سینگییه‌وه‌ گرت، پ‌ووی کرده‌ ئی‌مه‌ و بە‌ هه‌‌ناسه‌ برک‌یوه
 گوتی مزگ‌ینی، به‌‌پ‌و‌ه‌به‌ری ئاسایش، وه‌‌لامی خو‌ی له‌ سه‌ری
 نووسی و مۆ‌ری کرد و گوتی هەر ئی‌سته‌ بیان‌به‌ن بۆ دادگا کار‌تان
 لی‌ره‌ ته‌‌واو بووه‌. پۆ‌لیسه‌که‌ی دیکه‌ به‌ شوفی‌ره‌که‌ی گوت بە‌ په‌له‌
 بس‌وپ‌و‌ه‌ تا به‌ زوویی بگه‌ینه‌ دادگا، چونکه‌ ئە‌بو مونا گوتی لای
 دادگا چاو‌ه‌روانییتان ده‌که‌م.

له‌ خو‌شییان، فرمی‌سکی خو‌شیمان ده‌‌باران.
 فایه‌ق ماچی پۆ‌لیسه‌که‌ی کرد گوتی خو‌شترین مژده‌ت پ‌یداین، چ
 مژدانه‌یه‌که‌ ده‌‌لیی ئاماده‌ین. ماچی (فایه‌ق)ی کرد، گوتی
 مژدانه‌مان ئازادبوونی ئی‌وه‌یه. هه‌‌مووان سوپاس‌مان کردن.
 ده‌ستم خسته‌ سه‌ر ملی سۆ‌ز و رۆ‌ز، ماچم کردن و گوتم نزای
 ئی‌وه‌ی پاک و بی‌گه‌ردبوو، که‌ به‌ ئاسانی لی‌ره‌ پ‌زگار‌بووین.

پۆلیسی ھاتە نزیکمەو، پیرۆزیایی لیکردم گوتی:

بە راستی خوا بەزەیی پیتان ھاتەو، گەر بچوونایەتە ژوورەو،
ھەروا بە ئاسانی پزگار نەدەبوون، زۆر ئازاردەدران، ھەمووتان بە
گۆجی دەر دەچوون، نەخوازەلّا، ژن و مندال!! بە دەنگی نەوێتر
گوتی (ویژدان، بەزەیی، مۆیی لەو شوێنە ھەلگیراوە)، ژن، مندال و
پیر ناپرسنەو، چیی خوا پیتی ناخۆشە ئەم درێندانە دەیکەن.

نزیك تەلاری دادگا وەستان، لەبەر جەنجالی، کەس بە کەسەو
نەبوو، وڵاتمان شلەژابوو، ھەژاری و برسیتی، وای لە خەلکی
کردبوو، بو پارووە نانی، پیتی خراپەکاری وڵادانی زۆر نابەجی
بگریتەبەر، پێشینان راستیان گوتوو "برسیتی پەگی ھاری
پیوہیە" ئەنجامی خراپەکاریش، مۆق توشی زیندانی و بەرەو
پووبوونەوہی دادگا دەکا.

زۆر بە ئاسانی، ژن و مندالەکانی گەیانە ژووری دادوەر، زۆری
نەخایاند، ھاتنەو. ئەحمەد گوتی (ئەبو مونا)، چیت بو کردین،
مژدەمان دەری، گوتی دوایی ھەموو شت دەزانن، ئیستە ئیوہی
پیاوان وەرن. چووینە ژووری دادوەر، ھەر چوارمان وەستان، لە
سەر میزەکە ی خەریک نووسینبوو، تەوقی سەرە کەچەلەکە ی
بریقە ی دەھات، ئەبو مونا چووہ نزیکەو، سەری ھەلپری، ھیند
سووروسیپی، پاکوپوخت و جوانبوو، بەو نەدەچوو لەم وڵاتە
وێرانە یە بژی، کە دادوہرم بەو شیوہ بینی، دلخۆشبووم، زانیم

بەرتىل خۆرە، لە سەر دەستى ئەم دادوەرە ئازادەين، لەو باوەرەم،
چەندىن بىتوانى بە تاوانبار دادگايى كردى.

چەند پرسىارىكى لىكردىن، ئەو پرسىارانە بوو، (نەقىب ئىبراھىم)
لىكردىبوو، ترس ئەو مان نەبوو هەلە بکەين، چونکە هەموو
و ئەلامەکانمان لەبەر بوو، زۆر بە پىزەوە فەرمووى لىكردىن بچىنە
دەرەو، تەنیا (ئەبو مونا) لای مایەو، لە دەرەو چاوەروانى
ئەنجامى دادگايىيەکەمان بوو.

لەو کاتە (ضیا) هات، گوتى داواى لىبوردن دەکەم، هیندى کارى
بازرگانى سنوورمان هەبوو، بەلام لەبەر ئیو نەچووم، برادەرەم
نارد و بە پەلە چووم بۆ ئاسايش گوتيان چوونە بۆ دادگا. پاشان
گوتى ئەبو مونا لە کوێيە، چىيى کرد؟! وتمان لای دادوەرە،
ئىمەش لە چاوەروانى ئەنجامى دادگايى. بە پەلە چوو بەرەو
ژوورى دادوەر، ئەميش، يەكسەر چوو ژوورەو. زۆريان
پىنەچوو بە جووتە هاتنە دەرەو. ئەبو مونا گوتى مزگىنيم دەوى،
باوکی وريا گوتى مزگىنيت سەرچاومان.

وتى: ئن و منداڵ هەر ئەوپۆ ئازادەبن، بەلام پياوان دادگاييان تا
پازدە پۆژ دواخرا، ئىستەش سواری پاسەکە بن و بچن بەرەو
مەرکەز، تا ملازم عەلى فەرمانى دادوەر جىبەجى بکات. چووينە
(مەرکەز) هەو، (جەربوع) ديار نەبوو، کە هەوالەکەيان گەياندە
ملازم عەلى، بە پەلە هاتە دەرەو. پىرۆزبایى لىكردىن، واژوى

نوسراوی ئازادبوونی ژن و مندالەکانی کرد و گوتی خوا کەریمە بۆ
ئێوەی پیاوان، دلنیا بن، (ئەبو مونا) ئێوەش ئازادەکا.

بە فرمێسکی خوشیی، کردنەوێ باوەشی خوشەوێستی
مالاوا ییمان لە ژن و مندالەکان کرد، هەموو پوێشتن، تەنیا
هەرچوارمان لەگەڵ ملایم و پوێسەکانی لە گۆرەپانی مەرکەزەکە
ماینەو.

فایەق بە عەلی ئەفسەری وت :

حەزەدەکەین تا ئازادەیین لای جەنابت بێنێنەو، چونکە زۆرمان
پێناخۆشە بچینەو و گرتوو خانەکە ی زوێر.

وتی : گەر لە دەست من بووایە، بە چاوان، بە لام ئاسایشی ئێرە
ناهیێن و قەدەغەیه.

وریا : گەر نەگەرپێنەو و زوێر، ئیدی لە هەر شوێنی دیکە بین،
کێشە نییه.

ملایم عەلی : خەمتان نەبی، ئەبو مونا دەتوانی بتانگوازی تەو بۆ
شوێنیکی دیکە، ئەمشەو لیێرە دەتانهێلمەو، سبەینی لە
چاوەروانیی ئەبو مونا دەبین.

سوپاسمانکردن و چووینە ھۆلەکەو، دەرگایان لێداخستین.

(مفەوێز جەربوع) بە تیژی تیپەربوو بەرەو ژووری ملایم، پوێسی
لە پەنجەرەکەو گوتی (جەربوع) مۆلت بوو و ئێستە ھاتەو،
ھەوایی ئازادبوونی ژن و مندالەکانی زۆر پێناخۆشبوو. دیسانەو
بە لای پەنجەرە ھۆلەکەمان تیپەربوو، لە بری سلاو و پیروزیی،

ئەم ضىيائە بوو، بە دەنگى پىر ئائۇمىدىي وتى ھەوالمان
 پىنگەيشتوو، ئەمشەو ھىر شىمان بۆ دەكرى، پەبىيەم جىيەشت
 وپامكرد، بەرەنگارى پىشمەرگە و جەماوهرم بۆ ناكرى، سەرەپاي
 ئەوش خۆم بۆ كى بە كوشتەم، خاوەن خىزانم و مندالم ورده،
 تكاندەكەم ھاوكارىم بكەي و لە مالەكەت بمشارىتەو.

لە سەرەتاو دوودل بووم، ئايا دەبى فىل نەبى، بەلام بە گریانەو
 وتى گەر بكوژىم، كەس نىيە مندالەكانم بەخىو بكا، تكات
 لىدەكەم، فرىامكەو. زۆر بەزەيىم پىياھاتەو، بى دوودلى بردمە
 ژوورەو و بە پەلە دەرگام داخست، جلوپەرگى خۆم پى لەبەرکرد،
 لەو كاتە دايكم ھات و گوتى كوپم ئەو چىيە؟ گوتم دايە گيان، ھىچ
 نىيە، ئەم سەربازە لە ترس كوشتن پرووى لە مالى ئىمە كردوو تا
 بىشارىنەو و بىپارىزين، چونكە دەلى ئەمشەو ھىزى پىشمەرگە
 دەگاتە كەركوك، لەو كاتە (محمد) و (گەلاويز) ھەستان و گوتيان
 ئەو چىيە، چىي بوو؟ گوتم ئەم سەربازە بەسەزمانەيە، داواي
 ھاوكارى دەكات، دالەيدەين.

ئەويش ھەر سەيرى دەمى دەكردين، ئاخو، چىي دەلەين. جىگەمان
 بۆ راخست، گوتم بنوو، ھىچ مەترسە، ئىرە مالى خۆتە.
 نزيك بەرەبەيان بوو، لە دەنگى (دۆشكە و ئاربيجى و كلاشنيكوف)
 بە ئاگا ھاتين، ضيا ھەستابوو، دەلەرزى، زۆر دەترسا، بە دەنگە
 لەرزۆكەكەي دەيگوت كاكە، توخوا ئاشكرام نەكەن، گوتم دلەيا،

گەر (محمد)ی برام بدهمه دستهوه، تو نادمه دهسیان، تو ئیسته
برای منی ویهکیکی له ئەندامانی خیزانهکه مان.

به پهله چوومه سهربان، (رهبیهکان)یان دابووه بهر ئاریجی،
هاواری سهرباز و پارانهوهیان له پیشمهههگهکان، تا نه یانکوژن
دهنگی ده دایهوه، دلخوشبووم ئەم (ضیا) ئەم پرگارکرد و فریای
که وتم، چوومه خوارهوه گوتم رهبیهکانیان گرتووه، پیشمهههگه
جه ماوه که وتوونه ته نیو شار، به (محمد)م گوت تو لای (ضیا)
بمینهوه تا دیمهوه، گوتی کاکه چه زده که م منیش بیم، گوتم له بهر
(ضیا) نابی بیی، من ده چم که هاتمهوه تو بچو.

رووم کرده (ضیا) گوتم هیچ خه مت نه بی، رهبیهکانتان نه ما، رژیم
پوخا، توش مه ترسه، ئیره مالی خۆته، ده پۆم و هه به زوویی
دیمهوه، دلنیا ببوو گوتمی به ئاره زووی خۆت.

چوومه دهرهوه، خوشترین پۆژیوو، زۆریه ی شوینهکان له ژیر
دهسی خۆمانبوو، یه که مجاربوو، پیشمهههگه ببینم وبه ویستی
خۆیان له نیو شار بسوڕینهوه. تا سی رۆژ (ضیا) له مال نه ده هاته
دهرهوه، له چواره مین پۆژ گوتمی داواکارییه کم هیه، (دهتوانی
بمگه یه نییه گهراج تا بچمهوه به رهو شاری به سره)؟

وتم به سه رچاو، هه ر کاتی بلایی، لاریم نییه.

به هیمنی و به شهرمهوه، گوتمی:

به لام کاکه من یه ک دینارم له گیرفان نییه.

گوتم: گيرفانى من، گيرفانى تۆيە، ھەر ئىستە پىشتىت بتاشە، تا گەرمات بۇ ئامادە دەكەن، لە پاش نيوەپۇ دەتگەيەنمە گەراج. پاش نيوەپۇ، چووين بۇ گەراج، ئۆتۆمبىلى كەم لىبوو، زۇر ماينەو لە گەراج، لە پەر ئۆتۆمبىلى ھات، خۇي و بەختى، گوتى بەرەو باشوور دەچم. ھەزەكەم بۇ ھاودەنگى چەند كەسى ھەلگرم، گەر پارەش نەدەن گرفتى نىيە، بەلام من پارەمدا و (ضيا) گەرايەو بەرەو باشوور.

جگەرەيەكى دەرھىنا و گوتى با ئەم جگەرەيە داگىرسىنم، ئىستىك بىدەنگبوو، مژىكى لە جگەرەكەيدا گوتى ئەم (ضيا) ئە بىوفا نەبوو، كە زانى پزىم پەلامارى كوردستانىداو، خەلكى كوردستان كۆرەويان كوردووە بەرەو سنوورەكان، مالىسەرەوتيان جىھىشتووە، خۇي گەياندبوو مالىمان، پارىزگارى لىكرد و نەيھىشتبوو ھىچ كەس مالىمان تالانىكات.

وريا: ئەي لە كۆرەو كە تا كوى چوون؟

دوا مژى لە جگەرەكەيدا، چەقانىيە زەويەكە و كورژانىيەو و گوتى ئەويش باس و بەسەرھات و لىقەوماويى دىكەمە، ھەناسەيىكى ھەلكىشا، زانىم كارەساتى دلەزىنى دىكەي بىنيو، گوتى:

كۆرەو، خەلكانى زۆرى سەرگەردانكرد، چىرۆك و سەرگوزشتەي زۆرى لىكەوتەو، ئىمە، بەرەو سنوورى ئىران پۆيشتىن، ھەموو كوردى لە پۆژھەلات پىشوازيان لىدەكردىن، زۆرەيان ژوورى تايبەتياان ئامادەكردبوو بۇ فرياكەوتنمان، جگە لە

دەستەلاتدارانى ولاتيان، كە چەندىن ئۆردوگايان كىرىدۇ ۋە بۇ
پىششوزى و فرىاكەوتنى ئاۋارەكان، ئەۋ كاتەش مىندالىكمان
ھەبو، تەمەنى يەك سال بو، ھەر ناۋى (دانا) بو، بە ھۆى
سەرما و سۆلەي پىۋېبان توۋشى سىچوون وپشانەۋە بو،
زۆرىشمان مابوۋ بگەينە سنور، لە مالى مەلەي گوندى مەينەۋە،
شەۋى درەنگ، بۇ دۈجار چاۋەكانى لىكنا، ھەر لەۋ گوندە
ناشتان.

زۆرمان پىناخۇشبو، بىرەنەكەيمان كولانەۋە كە ھىشتا بىرىنى ئەم
(دانا) يەى سارپىژ نەبوۋە، داۋاي لىبوردنمان لىكرد، ئەۋىش گوتى
ئىدى ئەمە ژيانە، دەبى خۇشىي وناخۇشىي تىدا بىينى، مروف
نابىت بى ھىۋا بىت، سەرەپراى ئەم بەسەرھاتانە، دەمانەۋى لە ژيان
بەردەوامىن، من دوو(دانا)م لە دەستچو، پاش ماۋەيى دىكە بىر
لە (دانا)يى دىكە دەكەمەۋە، دەبىتە ھىۋايەكم، ئەۋ ھىۋايە
بەردەوامى دەدا بە ژيانم.

فايەق: پاش ناشتنى دانا بۇ كۆي چوون؟

- چوۋىن بۇ ئۆردوگاكان، تا لىبوردنى گىشتى دەرچو، ئەۋسا
گەپراينەۋە بۇ شارەكەمان، كە چوۋىنەۋە بۇ مال، يەكەمىن كەس ئەم
(ضيا)ئەمان بىينى، ببوۋ بە پاسەۋانى مالەكەمان، ئەۋىش
بەسەرھاتەكەم دەزانى.

ئىستىك بىدەنگىبووين، پاشان بە زەردەخەنەيى (بە توانايى
بەرانبەر ناخۇشىيەكانى پيشانداين)، گوتى ئوۋ بەسەرھاتەكەم بۇ
باسكردن، ئەي ئوۋ لە كۆپرەۋەكە گەيشتنە كوي؟

ۋەم: ئىمە لەۋ پىيە زۆر ماندوۋبووين، نەنكم توۋشى نەخۇشى
بوو، ھەر جارى بە كۆلى يەككىمانەۋە بوو، جگە لەۋەش، تا
گەيشتىنە سنوۋرەكان باران لىينەدەكرەۋە، چووينە ئۆردوگا،
نەخۇشىيەكەي دىرئەي كىشا، زۆر بىھىزى كرد، گەيانمانە
نەخۇشخانەي نىۋشار، لەبەر كوشندەيى نەخۇشىيەكەي، گيانى
سپارد، ئىستەش گۆرەكەي لە شارى (مەباد) لە رۆژھەلات.

ئەحمەد: ئىمىرۇ باسى كۆپرەۋە، پوۋى كىردە وريا گوتى ئىمە باسى
خۇمان كرد، تۆش باسى خۆت بكە، پاشان نۆرەي فايەق دى.
وريا: دەرسم باسەكە بكەم، فايەق توۋرەي.

- بۇ توۋرە دەيم، ھەر ئىمە نەبووين شەرمان بوۋى، چەندىن
كەسوكار لە يەكدى توۋرەدەبوون، برا لەگەل برا نەدەگونجا،
خەلكى چاۋبرسىيى بوون، دوو خىزان بلىن پىكەۋە چوۋىن، ئىستە
گلەيى لە يەكدى نەكەن.

- وريا، قسەي فايەق راستە و توۋرەش نابى، ھەرچىي ھەيە باسى
بكە.

- تا گەيشتىنە سنوۋر و ئۆردوگاكان، ئەم (فايەق) چەندىن جار
شەپرى لەگەلمان دەكرد، نەك ھەر لەگەل ئىمە، لەگەل براكانىشى.

بەم باسانە گەشتىنە نازىك پۇژاۋابوون. پۇلىسى ھات گوتى
سەردانىتان ھاتوۋە، (مەھمەد) ھاتە لاي پەنجەرەى ھۆلەكە ، گوتمان
خىزانەكان چىيى دەكەن؟وتى مام مەھمودى باوكى نازەخان و
جوامىر، بىردىننەۋە.

ئەو پۇيشت و شەومان بەرىكرد بە گىرپانەۋەى بەسەرھات
وسەرگوزشتەكانمان.

پۇژبوۋەۋە، تا نازىك نىۋەپۇ لە چاۋەپوانىدا بووين، باوكى وريا و
مەھمەد و ئەبو مونا، تىپەپوون وچوون بەرەو ژوورى ملازم عەلى
زۇريان پىننەچوۋ لەگەل ملازم عەلى لە گۆرەپانى مەركەزەكەدا
ۋەستان، پۇلىسى دەرگاي لىكردىنەۋە، كە بۇ لايان چووين، ملازم
عەلى وتى نەمگوت ئەبو مونا دەتوانى بتانگوازيۋتەۋە، نوسراۋىكى
پيشاندان وتى بە پىيى ئەم نوسراۋە، ئىۋە دەچن بۇ زىندانى
بەسرە.

مالاۋايىمان لىكردن، تەنيا لە (مفەۋەز جەربوع) نەبى، لە پەنجەرەى
ژوۋرەكەيەۋە، تەماشاي دەكردىن و پىيشى دەخواردەۋە.

گەشتىنە مەركەزى شارى بەسرە، لە دەرگايەكى گەراجى گەۋرەۋە
چووينە ژوۋرەۋە، ئەم مەركەزە تايبەت بوو بە (تەسفىرات)، واتە
ئەۋانەى تاۋانبارن و دادگايىيان كرابوو، لەۋيۋە دەناردانە
بەندىخانەى گشتىيى، بۇ ۋەرگرتنى سزاي دادگايى كردنەكانيان.

يەك پىز ژوۋر لە پال يەكدى، ھەر ژوۋرى، دەرگاي شىيش بەند
بوو. چووينە ژوۋرىكەۋە، زۇر پاكبوو، جگە لە سەراۋ، گەرماۋىشى

تیدا بوو، ئاوی زۆر باشیان هه‌بوو، ته‌نیا مه‌گه‌ر به‌ ده‌رگا شیش به‌ندییه‌که‌ی، هه‌ستت بکردایه به‌ندیخانه‌یه، به‌رانبه‌ر ئه‌م ژوورانه، گوڤه‌پانی مه‌رکه‌زه‌که‌ بوو، له‌و به‌ر گوڤه‌پانه‌که‌وه، ژووری کارگیڤی ولپه‌رسراوی مه‌رکه‌زه‌که‌ بوو، ژووره‌که‌ی ئیمه، دوو گه‌نجی تیدا‌بوو، یه‌کیان ناوی (که‌ریم)، ئه‌وی دیکه (حوسین)‌بوو، جیی پاک وپوختیان له‌مبه‌روله‌وبه‌ری ژووره‌که‌ راخستبوو، ئیمه جیوبانمان له‌لا نه‌بوو، که‌شوه‌هاش گوڤا‌بوو، پیویستمان پی‌بوو، هه‌ر به‌ په‌له (محمد) چوو بۆ مائی (ضیا) و پیخه‌فی بۆ هیناین.

که‌ریم: گه‌رماو هه‌یه، ئاوی زۆر باشی لییه، بۆخوتان ناشۆن؟ ئیمه‌ش هه‌ر جاری یه‌کی‌کمان خۆمان شو‌ری و پاک‌بوینه‌وه.

نزیك ئیواری بووینه‌وه، (که‌ریم) هه‌زیده‌کرد بزانی ئیمه‌ی کورد چۆن که‌وتووینه‌ته‌ ناوچه‌که‌یا نه‌وه. ئیمه‌ش واما‌ن لیها‌تبوو، هه‌زمانده‌کرد، به‌سه‌ره‌ات و سه‌رگوزشته‌ی به‌ندکراوان بزانی، زۆر هه‌زیده‌کرد، بزانی (که‌ریم) بۆچی به‌ندکراوه، ئه‌و کوڤه‌ لاوه هیمن ویده‌نگه‌ بۆچی به‌ندکراوه که‌ وا خو‌ی شو‌ری‌بوو، په‌نگوپو‌خساری سوور و سپیی، گه‌لی جوان‌بوو به‌ عاره‌ب نه‌ده‌چوو، له‌ سه‌ر جییه‌که‌ی پاک‌شا‌بوو، خه‌یال برده‌بویه‌وه.

جییه‌که‌مان نزیك که‌ریم راخستبوو. له‌ په‌رسیا‌رکردن ده‌سپیشه‌که‌ری لی‌کردین، گو‌تی له‌وکاته‌وه‌ی ها‌توون، ده‌مه‌وی په‌رسم، ئیوه‌ی کورد بۆ گه‌یشتون‌ه‌ته‌ ئیره‌؟

ئەحمەد: چىيىت بۇ باسكەين، كاتى زۆرمان دەۋى تا بەسەرھاتەكە دەگىرىنەۋە.

بە بزەيەكەۋە گوتى منىش بەسەرھاتى وا دورودريژم دەۋى.
ئەحمەد زۆرى پىچوو، ھەموو بەسەرھاتەكانى باسكرد تا ئەو شوين و كاتەى لەگەل (كەرىم) دانىشتىبويىن.

زۆر كارى تىكرد، يەكسەر ماچى ئەحمەدى كرد وگوتى تا ئىستە، مروقى ۋەك تۆ خۇپاگرو پۇشنىرىم نەبىنىۋە.

جگەرەى دابەشكردەۋە، خۇيشى جگەرەى نەدەكوژانەۋە. نەختى بىدەنگى بالى كىشايە ژورەكە، پاشان پروم كرده كەرىم گوتە بەسەرھاتى ئىمەت زانى، نۆرەى ئىمەيە بەسەرھاتەت بزانىن.

– من قاچاخچىيى عەرەق و بىرەم، لەو رېيەى ئىۋەۋە دەچووين بۇ (سعودى) يە، بست بە بستى شارەزام، دەتوانم تەرمى پىرۋىزى كوپى ئەحمەد بدۆزمەۋە گەر پىم بلين چ مائە بەدويى بوو.

فايەق قسەكانى پىپىرى وگوتى ولاتى سعودى پروگەى موسلمانانە، چۆن خواردنەۋەى كحولى لىدەفروشرى؟!

– لەوشوينە بە نرخى گرانىش دەفروشرى و ئارەزوومەندىيى زۆرە. ئەحمەد: زۆر راستە، تەنانەت ھەر كەس لەو بازىرگانىيە كار بكات زۆر دەۋلەمەند دەبى.

ۋەتم : تۆ دادگايى كراۋى؟

– بەلى دادگايى كراۋم، ھەوت سال زىندانىم بۇ دەرچوۋە، چاۋەپوانم بمبەن بۇ ئەبو غرىب.

سەرمان سوپما بوو، حەوت سال زیندانی لای ئاسایی بوو.
لەو کاتەدا (حوسین) لە نیو خەویکی قوولدا بوو، کەمی جولایەوه
و پرخەکەیی کەمبوووه و گوتم باشە ئەو ئەو کۆرە قۆزە بۆچی
گیراوه و تاوانی چییە؟

– ئەو کۆرە دەبینن چەند پاکوپوختەیه و چەندی لە خەوی قوول
و شیریندایە، ئەو کۆرە دادگایی کراوه دەبی لە سیدارە بدری. زۆر
سەرسامبووین. فایەق زۆر بە پەرۆشەوه، گوتی ئیستە ئەو کۆرە لە
سیدارە دەدری و بەم شیوەیەش خەوی لیکەوتوو؟!!

– ئەوه جیئ سەرسوڕمانی منیشە، هەموو پۆژی مووی پوخساری
هەڵدەکیشتی و دەچیته گەرماو.

وریا: ئیوه سەیری دیوارەکە بکەن، چەند بە جوانی خاوی و جل
وبەرگی پیاھەلواسیوه.

ئەحمەد: مەرقە تا ئەو پۆزەیی دەمری و تا دوا هەناسە، هیوای بە
ژیان نابری، ئەم کۆرەش تا پەتی سیدارە لە گەردنی دەنن، هەر بە
ئومیدی بپاری لیبوردن و هەوائی خوشە تا ببیتە هۆی ئازادبوون
ولە سیدارە نەدانی.

وتم: بۆچ لە سیدارە دەدری، تاوانی چییە؟

بە دەنگی نەویەوه، گوتی ئەم (حوسین)ە، کچ و کۆریکی ئامۆزای
خۆی کوشتووه. فایەق چاوهکانی کردووه، زۆر بە
سەرسوڕماوییهوه، بە دەنگی بەرز گوتی ئیستە، ئەمە دوو کەسی
کوشتوو؟!!

کهریم سهیری لای (حوسین) ی کرد، زانی له نیو خهویکی قولایه،
 گوتی بوی باسکردووم له سهر مافی خوئی ئاموزاکانی به تهوور
 کوشتوو. ئهم کوپه له مندالییهوه، کچی (مامی)، له لایهن مامیهوه
 پیشکesh کرا بوو، چهند سالی له مهوبهر ئهم حوسینه باوکی
 دهمری و خوئی دهبیته لیپرسراوی خیزان، له م بارودوخه ی ئیسته
 که ههژاری پووی کردووته زۆربه ی خه لکی، ئهمانیش زۆر ههژار
 دهبن، به لام مالی (مامه ی) به هوئی ئه وه ی کوپیکیان له دهره وه ی
 ولاته، گوزهرانیان زۆر باشه، دایکی، پیی دهلی کوپه که م بچۆره
 لای مامت داوای کچه که ی لیبکه، با به هوئی کچه که یانه وه له
 دهردی ههژاری پزگاریین، (ئهم دهیگوت زۆرجار دایکم ئهم
 قسه یه ی دووباره ده کرده وه، به لام من حهزم نه ده کرد هه لی له و
 شیوه یه بقۆزمه وه تا له ههژاری پزگارمانبی، ویپرای ئه وه ش مامه م
 کویربوو، ته نیا ئه و کچه ی هه بوو خزمه تی بکات، چونکه مامۆژنم
 نه مابوو، به لام حوسین له لایهن دایکییه وه زۆری لیده کرا، که
 ده بی ئهم کاره ئه نجامبدا و داوای ئاموزاکه ی بکات، ناچار به
 قسه ی دایکی ده کات، ده چی به ره و مالی مامی، که ده چیته
 ژووره وه و سلاو ده کات، مامی وه لامده داته وه، به لام کچه که وه لام
 ناداته وه و بۆ مه تبه قه که ده چی. حوسین به مامی ده لی، هاتووم بۆ
 ئه و به لینه ی به باو کمت دابوو، جیبه جیبه که ی، مامی ده لی کام
 به لی؟ ده لی (شه یما) ی کچت، له مندالییه وه بۆ من دانراوه،
 ئیسته ش هه ر دوو کمان گه وره بووین، ده مه وی زه ماوه ند سازکه یین،

مامى به گالتەپيكردنه وه دهلى چۆن كچت بدهمى؟ ئىيوه نان نىيه
بيخۆن، چۆن كچى من به خىو دهكهى، كچهكه مېش پازى نابى،
جگه له وهى ئىسته جارن نىيه زۆرى لىبكه م گهر بمهوى بیده مه
شو، مالى، كه پيشانگه ئۆتۆمبيليان ههيه، چه ندىجارى داوايان
ليكر دووم، گفتم پينه داون.

ئەم قسه يه زۆر پيناخۆشده بى، هه لده سى، ئەچى به ره و
مه تبه قه كه به شه يما دهلى به نياز نيت شووم پىبكهى؟
ئەيش به شيوه يى سووك ته ماشاى دهكات و دهلى، به تو؟ كه س
نهما تو؟!

حوسين دهلى بو من چييمه، تو و مام ئيمه به چىي دهزانن،
شه يما دهلى ئىيوه نان نىيه بىخۆن. حوسين دهلى ئىيوش نان نه بوو
بيخۆن، به لام (جه وهه ر)ى براتان چوو بو ئه وروپا، ئىسته كه مى
باشن، كچه دهلى توش نازا به، وهك براكه م بچو بو ئه وروپا، هه ر
له م پۆژانه ش دۆلارى زۆرى بو ناردينه وه.

حوسين ئەلى كى ئەلى درۆ ناكهى، ته نيا بو ئه وهى خوتان
دهوله مند پيشاندهن تا شوو بكهى به كوپى دهوله مند.

شه يما به و قسه يه توو پر ده بى و دهلى نه خىر، پارهى زۆر چاكامان
له نيو كه نتۆر كه دا هه يه، به كوئيرايى چاوى ناحه زان و دوژمن.

له م مشتوم پر ده بن، باوكى شه يما دهلى كچه كه م ئه وه چييه؟

شه يما دهلى بابە گيان، برازاكه ته هاتوو به بۆ سوال.

حوسین دهلّی که هاتوومه بۆ سوال، ههندی له دۆلاره کانم بدهری،
 شهیما دهلّی برۆ دهره وه، جارێکی دی نه تبیینه وه، گهر دهرنه چی
 ئیسته (جهبار) ی برام دیته وه و ههر به شەق دهرت دهکات.
 ئه مێش راده کا بۆلای که نتۆره که تا شوینی پاره که بدوژیته وه و
 بیبا، (شهیما)، به و ته وهری که گوشت و ئیسکی پیوورده کرد،
 دوای که وتبوو، که ویستی دهرگای که نتۆره که بشکینی و
 بیکاته وه، شهیما ته وریکی له دهستیدا و برینداری کرد، حوسین
 به رقه وه ته وهره که ی له دهست ده سینی، مێشکی ده وروژینی، به
 په له دهرگای که نتۆره که ده شکینی و پاره که ده دوژیته وه، له و کاته
 مامه ی به خوێ و گوچانه که ی ده چیّت تا بزانی کچه که ی بۆ
 زیرکانی و له پر دهنگی نه ما، که زیاتر چووه پیشه وه پئی له
 سه ری کچه که یدا، زانی کچه که ی که وتووه ته سه ر زه وی، هاواری کرد
 و خوێ دایه سه ر کچه که ی، ده یگوت حوسینی برازام کچه که ی
 کوشتم، له و کاته، (جهبار) ی کوپی دیته وه، که ئه م کاره ساته
 ده بینی، په لامار حوسین دها، ئه مێش ته وره که هه لده گری
 و مێشکی (جهبار) یش ده پژیینی، مامی چه ندی گوچانه که ی
 راده وه شیینی، سوودی نابێ و حوسین خوێ دهر باز دهکات،
 ده پواته وه بۆ مال، ده زانی چاری نییه و ده یگرن، راده کات به ره و
 باکوور، به لام زالگه کان ناگا دار ده کرینه وه، له زالگه ی نزیک
 پایته خت، ده یگرن، پاش ئازار وئه شکه نجه دان، دان به تومه تباری
 خوێ ده نی و دادگا بریاری له سیداره دانی بۆ دهر دهکات.

باسکردنی ئەم بەسەرھاتە ھەمووانی بەنج کردبوو، بەسەرھاتی
خۆمان، زۆر سادە و ساکار دەھاتە پیشچاو. و تەم ھەژاریی دەردی
گرانە، گەر لەبەر نەبوونی نەبواوە، ئەم کوڕە قۆزە، ئاوێ لە ھەموو
کچی نەدەداوە.

کەریم: ئیمامی عەلی (خوایێ رازی بی) دەفەرموی: (گەر ھەژاریی
کەسی بوایە، دەمکوشت).
کات درەنگیکرد، خەومان نەدەھات، ئەو بەسەرھاتە خەوی
لێزپاندین.

سەردان

بەيانى زۆر زو، بىئەوھى ھەستم پىڭكات، تەماشام دەکرد، لە ژيەر جىيەكەى راستبوو، سەيرى چوار دەورى خۆى کرد وھەستايە سەرى، ژوورەكەى کرد بە گۆرەپانى وەرزش، ھەموو جۆرە وەرزشى سويديى کرد، پاشان خاويليەكەى خستە سەر شانى وچوو بەرەو گەرماو، لەگەل خوشتن، منگەيەكى ليۆ دەھات و بە ھىمنى گۆرانى دەچرى، كە تەواو بوو، بە نوزە نوزى گۆرانى وتەو ھاتەو، ئىدى بىدەنگبوو.

پۆژى سەردانى بوو، ئەوئەندەى چاوەروانى كە سوكارى ئەو بووم، بىرم لای كە سوكارى خۆم نەما بوو.

سەردانى كەرىم ھات، ئەم پەرۆشتر بوو، سەيرى دەرگای مەرکەزەكەى دەکرد، لە پەرەنگى كەمى گۆرا، بە پەرەنگى زانىم كەسى خۆى بينيوو.

ژنى عەبا لە سەر، پوو لە ژوورەكەى ئىمە دەھات، لەگەل نزيك بوونەو، حوسين پەرەنگى گەشتدەبوو، كە تەواو نزيكبوو، دەستىكرد بە گريان، ئەميش خۆى نوسان بە شيش بەندەكەو، بە بىدەنگ، دەستى لە دەستى دايكى نزيكەدەكردەو، ھىچيان

نه يانتوانی پتر به پیوه بوهستن، دانیشستن، بهرانبه ریه کدیان
 گرتبوو، به چاوی پر فرمیسک، هر سهیری یه کدییان دهکرد،
 چه په سابوون وهیچیان نه دهگوت، حوسین سهری داخست، دایکی
 نه شکي دهباران و به لاواندنه وه وه دهیگوت (کوپه کهم من به توم
 کرد، گهردم نازاکه)، سهری هه لپری وده می برد، یه که به یه که ی
 په نجه کانی دایکی ماچکرد، به هیمنی دهگریا، ناگاداری نیمه
 نه بوون، وایانده زانی کهس ناگای لییان نییه، گوتی دایکه گیان،
 زورم نه ماوه بمبهن بۆ له سیداره دان، توخوا دایکه گیان تو گهردم
 نازاکه، نه وهك جاریکی دی نه تبینمه وه. دایکی قورگی گریا،
 نه ییتوانی هیچ قسه بکات، دای له پرهمی گریان، هاواری دهکرد و
 دهیگوت تاوانبارم، من تاوانبارم. له و کاته دهنگی هات، (ماوه ی
 سهردانی ته وای). خو یان پتر به شیش بهنده که وه نوسان،
 چه زنده کرد، شیش بهنده که بکریته وه، به ویستی خو یان
 باوهشیان له یه کتر بدایه، تا دلیان ناوی ده خوارده وه یه کتریان
 بگوشیایه.

(س. ع) ه توپه بوو لییان، گوتی له گهل نیوهم نییه سهردانی ته وای؟
 دایکی وتی توخوا تووپه مبه، نه وپۆ و سبه ی له ژیان ماوه،
 مالاواییمان لیده کات.

س. ع گوتی با تاوان نه کات و له سیداره نه دری.
 گوتی من تاوانبارم، توخوا لیی تووپه مبه، ده پۆم، دوا سهرنجی
 له کوپه کهیدا و سهیری کردین و گوتی حوسین بیتاوانه، من

تاوانبارم، من ئەو كارەم پيكرى، لەبەر هەژاريمان، من هەقم
سىدارەيه نەك كۆرەكەم.

توخوا براكانم ئاگادارى بن. هەستايە سەرپى، عەباكەي خستەو
سەرى و پويشت، تا گەيشتە دەرگا، چەند جارى ئاوپريدايەو،
(حوسين) يەش دەستى بە شيشەكەو بوو، هەر سەيرى دايكى
دەکرد، تا ديار نەما و چوو دەرەوئى مەرکەزەكە.

سەرى نايە سەر قۆلى، چەندجارى چاوەكانى بە قۆلى كراسەكەي
سەرپەو، كە ئاوپرى دايەو و بينى بە سۆز و بەزەيپەو سەرنجى
دەدەين، وەك مندا، خۆي گەيانە ئاميزى كەريم، گوشيپە خۆي،
گوتى دلم دەلى ئەمە دواجار بوو دايكم تپيدا بينى.

كەريم وتى ئينشەللا وانا بى، كى دەلى لىبوردين دەرناچى وئازاد
نابى. گوتمان كەريم راستەكات، كى دەلى وانا بى.

خۆي لە ئاميزى كەريم كەردەو، زانى قسەكانمان تەنيا بو
دلنەوايپە. بپهيو، خاويلەكەي نايە سەرشانى وچوو بەرەو گەرماو
وجيپهيتين.

سەردانىمان هات گوتيان ئەم هەفتەيە ئەبو مونا بە كەفالت دەرئان
دەكات.

سىدارە

دو پۇژى مابو بۇ سەردانى، حوسىن گوتى تەنيا ئەمجارە دايكم بىينم ئەوسا بىيانىردمايە بۇ سىدارەدان زۇر ئاسايى بوو، چونكە من خۇم بە تاوانبار دەزانم كە دەستم لە دوو ئامۇزاي خۇم چوو و كوشتىمن، گەر سىدارەم بۇ دەرەنەچووايە، پۇژى لە پۇژان ويژدانم دەيەهزانم، خۇم دەكوشت، چونكە تاوانى كوشتىنى كەسى زۇر گەورە وگرانە، نەخوازەلا ئامۇزا.

دياربوو لەو كەسانە نەبوو، پياوكوژى بكات، زۇر بەرپىز و بە ويژدان بوو، بەلام نالەبارى بژيوى ژيان و دايكى، هاندەرى بوون تا هەستى بەم تاوانە.

ئەو پۇژە كەمى ھىواي پەيداكرىدبوو، كە دايكى بىينىتەوہ. نزيك نيوہرۇ بوو، بە پەلە دەرگاي مەرکەزەكەيان كرىدەوہ، ئۆتۆمبىلى شىوہ فريگوزارى (ئەمبولانس) پەش ھاتە نيو مەرکەزەكەوہ و ئەفسەرى بە (پەلەي رائىد) دابەزى، چوار پۇلىس دەرگاي دواوہى كرىدەوہ، بە پەلە دابەزىن، ھەر چوار پۇلىسەكە، وەك ئەوہى بە مشار بىرانبەوہ ھاوبالا و چوار شانە و سميلى ئەستور بوون، حوسىن لە شوين خۇي وشكىبوو، قوراكەي سەر و

خواری دہکرد، بہ دہنگی زور نہوی و لہرزۆکەوہ گوتی ئەمانە
ہاتوون بمبەن بۆ سیدارەدان!! گوتم مەرج نییە، لەوانە یە میوانی
مەرکەزەکەبن، یا بزانی چ بەندکراوی ئەخۆشە و ہاتوون ببەن بۆ
نەخۆشخانە. گوتی کاکە وانییە، ہەر ئەمانەبوون دہہاتن و
بەندکراوانیان دہبرد بۆ گرتوو خانە ی گشتی ئەبو غریب.

وریان: گەر ئەوانیش بن، کی دہلی بۆ لای تۆ ہاتوون، چیی زۆرە
بەندکراو زۆرە.

دەمانوێست دلی ھیۆرکەینەوہ، بیسوودبوو، سەری لیشیوا بوو،
نەیدەزانی چیبیکات، چووہ گەرماوہکە و ہاتەوہ، سەیری
ئۆتۆمبیلەکە ی دہکرد، دہگەرایەوہ بۆ گەرماوہکە.

(س. ع) ی مەرکەزەکە لہ ژووری بەرپۆہبەری مەرکەزەکەوہ
دەرکەوت، نوسراویکی بە دەستەوہ بوو، لەگەڵ ئەو پۆلیسانە ی
ہاتبوون، و توویژیان دہکرد و جاروبار سەیری ژوورەکە ی ئیمەیان
دہکرد، زانیم بۆ حوسین ہاتوون.

(س. ع) و سی پۆلیس، پوو لہ ژوورەکەمان ہاتن، نەیتوانی خۆی
بە پیوہ بگری، ھیژی ئەژنۆی شکا، لہ شوینی خۆی دانیشت.

(س. ع)، بە پەلە دەرگای کردەوہ، گوتی (حوسین عەلی)، وەرە
دەرەوہ، بیدەنگببوو، وەلامی بۆ نەدرایەوہ، پۆلیسی لہ پۆلیسەکان
بە توورەییەوہ گوتی پەلە ھەستە و وەرە پیشەوہ.

(س، ع) گوتی ھەستە، ئەمانە بۆلای تۆ ہاتوون. بە چاوہکانی
سەرنجیان دہدا، لالیبوو، ھیچی نەدەگوت، کەریم لی چووہ

پیشەو، تەماشاییکى کرد وگوتى كهرىم بۆ سىدارەم دەبەن،
حەزم دەکرد بۆ دواجار داىكم ببىنیاىە، بە گریانەو دەىگوت
توخوا پىيان بلى با نەمبەن تا دوو پۆژى دىكە.

دوو پۆلىسەكە ھاتنە ژوورەو، كەلەپچەيان كرده دەستى، بە
پەژارەىیەو دەپارایەو دەىگوت توخوا وازم لىبىنن با داىكم
جارى دىكە ببىنمەو.

كهرىم وتى تا دوو پۆژى دى مەىبەن، با لە دوا سەردانى، داىكى
ببىنى.

پۆلىسەكە گوتى بۆ بە ئارەزووى ئىو، ھەر ئەرۆ دەبى بگاتە
بەندىخانە و سبەىنى دادگایى كردنەكەى جىبەجىبكى.

زۆر بىوژدانانە گرتیان بە قۆلیدا و ھەلىانسان، یەكیان گوتى دوو
كەسى كوشتوو، دەىو بۆ بەم فىلانە خۆى رزگار بكات.

بردىانە دەرەو، ژوورەكە و دەرگایان داخست. نەىدەتوانى ھەنگاو
بنى، ئەوانىش ھىند بە توندى راپىچیان كرد، ھەر دوو پىى گۆج
ببوو و دەخشا بە سەر كۆنكرىتى گۆرەپانەكە، دوا وشەى سەر
زبانى، "دایە، دایە بوو". گەياندىانە لای ئەمبولانسەكە، دەستیان
لە كەلەپچەكە كردهو، پۆلىسى لە نىو ئەمبولانسەكە لە
چاوەروانى بوو، گرتى بە قۆلى و راپىكیشایە نىو
ئەمبولانسەكەو، ئەمجارەيان بە كەلەپچەى تايبەت، دەستیان بە
شیشىكەو بەست، كە تايبەت

دروستكرا بوو بۆ ئەو كەسانەى سىدارەيان بۆ دەرەجى.

دوا سەرنجیدا، بەلام ئەوان بە پەلە دەرگای دواوەیان داخست.
(پرائیدەکه) ولیپرسراوی مەرکەزەکه هاتنە دەرەو، (س، ع) بە
دوايانەو، بوو، زۆر بە پەلە دەرگای مەرکەزەکهیان لیکردنەو،
پرائیدەکه وپولیسەکانی سواربوون وشوفیر پیی لە بەنزین نا و بە
تیژی چوو دەرەو، دەرگای مەرکەزەکهیان داخست.

پاش دوو پوژ، کاتی سەردانیبوو، دایکی لە دەرگای مەرکەزەو بە
هەلەداوان بەرەو ژوورەکه مان دەهات، هەر پینجمان لە بری حوسین
لە پیشوازیی بووین، بیینی کوپەکهی دیار نییه، وەك شیتی لیھات،
هاواری کرد وگوتی کوپەکهەم کوا، لە کوئیە!!

کەریم گوتی گوسترایەو، بۆ بەندیخانە ی گشتی.

دای بە دەموچاوی خویدا، کەوتە خوڕنینهو، دەیگوت
کوپەکه میان بۆ سیداره برد.

ئەحمەد: دایە گیان، مەرج نییه هیچی لیبکەن، بەلام دەبی بجی بۆ
بەندیخانە ی گشتی.

(س. ع) گوتی سەردانی تەواو.

کەریم بە (س. ع) گوت بۆ بەم ژنەتان نەگوتوو کوپەکهت
گواستراوە تەو؟

گوتی نازانم، کتوپرپوو، بەلام پیویست بە وتن ناکات.

کەریم: دەرگا که بکەو با کەلوپەلەکانی بەدینەو دەستی دایکی.
(س. ع) دەرگا که ی کردەو. کەریم کەلوپەلەکانی دایە دەسی

دایکی. یه کجاری هاواری لیبلند بوو، بۆنی خاولیو جله کانی ده کرد
وده یگوشییه خوئی و فرمیسکی دهباران.

که ریم وتی دایه، برۆ خۆت بگه یه نه پایتهخت، به لام توخوا
هه والمان پیبگه یه نه و سهر دانیمان بکه، ئیمهش وهك حوسینی
کورتین.

به گریانولا واندنه وه به ره و ده رگای مه رکه زه که پۆیشت و ده یگوت،
(کوپه کهم تاوانبار نییه من تاوانبارم، من ئەو تاوانه م به کوپه کهم
کرد، من پیمکرد، من تاوانبارم، ده بی من له سیداره بدریم).
حه زمده کرد جاریکی دی ئەو دایکه ببینی نه وه، بۆ دوا هه والی
کوپه تاقانه که ی، به لام پاش دوو پۆژ، کاتی نیوه پۆ هاتن وبه
که فالهت ئازادیان کردین، له گۆره پانی مه رکه زه که وه ستابووین،
ته ماشای ژووره که ی خۆمانم ده کرد، حوسین لای ده رگای ژووره که
وه ستابوو و پیی له سهر زه وی نه مابوو، په تی سیداره له ملی
نالابوو، ئەو زبانه ی له میژ بوو له ترس و توقینی ناکاو لال ببوو،
هاتبووه گۆ ده یگوت من بی تاوان بووم، تاوانه که تاوانی من نه بوو،
تاوانی هه ژاری بوو، چاوه کانی کرابوونه وه، وهك ئەلبوومی،
وینه ی دایکی تییدا هه لگرتبوو بۆ تا هه تای له چاوه پروانییدا بوو،
بۆ دوا جار پشوویدا، به ئاسووده یی سهری نایه وه و له نیو گۆریدا
به ئارامی لیپراکشا.

له هه موو ژووری به ندیخانه که وه، به ندرکراوان ده سیان به رز کرد
بووه دوا مالواییان لیکردین.

چووين بۆ مالى (ضيا)، له چاوه پروانيدا بوون، پيرىژنه كهى داىكى
ضيا، يه كه به يه كهى ماچكردين، دراوسىكانى مالى ضيا،
سەردانىيان دەكردين.

دياربوو گوزهرانيان زۆر باشبوو، له خانوويى پۆژاوايى دهژيان،
باخى زۆر خوش له هه وشه كهيان بوو، زۆر خويان ماندوو كردهبوو،
خواردنى زۆريان كردهبوو، ته نانه ت بانگيشتى دراوسىكانى
كردهبوو، په روشى وخوشحالييان وهك برايى دلسۆز دههاته
پيشچاو.

دوهه مين پۆژ به ئۆتۆمبيله كهى (ضيا) چووين بۆ مالى (ئهبو مونا)
پاشان چووين بۆ شارى (سەفوان)، گه يشتىنه نيو شاره كه، چووين
به ره و مهركه زه كهى (نه قيب ئىبراهيم)، پۆليسەكان هه موو
كۆبوونه وه و پيرۆزباييان ليكردين و گوتيان نه قيب چوه بۆ لاى
ملازم عەلى، زۆرمان پيخوشبوو، كه ههردووكيان به يه كه وه
دهبينين. پۆليسەكانى ئهو مهركه زهش خوشحالى خويان دهبرى و
كهوتنه پيشمان بۆ ژوورى ملازم عەلى، كه چووينه ژوره وه
سەريان سوپما، ملازم عەلى وتى به راستى سه لماندتان كورد
دلسۆز وبه وه فايه، چه ندين كهس له م گوزهره پياوه تىي
وهاو كاريمان كردوون، كه چى له بازار ده مانبينن چاويان
دهشارنه وه و خويان گيلده كن.

گوتم : پياوه تى و مروفايه تيتان له يادناچى.

زەنگىكى لىدا ، يەكسەر پۆلىسى ھاتە ژوررەو، پىيگوت بۇ ئەم
مىوانە ئازىزانە چا بىنە.

نەقىب ئىبراھىم: ئەى مفەوژ جەربوع لە كوئيە؟
لەگەل قسەكەيدا بە كۆمەلى فایلاتەو ھاتە ژوررەو سلاوى
سەربازى کرد.

نەقىب: ئىستە باسى تۆمان دەکرد.

جەربوع : بە باشە يا بە خراپە؟

نەقىب : نە بە باشە ، نە بە خراپە، تەنیا ھەوالپرسىن بوو.

ملازم: ئەى نازانى ئەمانە ئازادبوون؟

نەقىب: ئەمانە تىكدەرن وانىيە مفەوژ جەربوع؟!

ھىند شەرمەزاربوو، رەنگى مردووى لىنىشت، ھەزىدەکرد
زەوييەكە ھەلىلوشى و بچىتە ناخىيەو، وەلامى (نەقىب)ى بۇ
نەدرایەو.

ئەحمەد: گلەيى لىناكرى، ئەركى سەرشانىتى، بەلام گلەيىم ھەيە
كە ھەموو پىرۆزباييان لىكردىن، تەنیا مفەوژ جەربوع نەيکرد.
ئەويش گوتى پىرۆزبايىتان لىدەكەم. فایلەكانى لە سەر مېزەكە
ھەلگرت و بە پەلە چوو دەرەو.

پاش دانىشتنى زۆر، مالاوايىمان کرد و چووينەو بۇ مالى ضيا،
لەويش مالاوايىمان لەو خىزانە بە ئەمەك و دلسۆزە کرد.

وئستگه‌ی شه‌مه‌نده‌فه‌ر

چووینه وئستگه‌که‌وه، من و وریا به په‌له چووینه ریزی پلیت برینه‌وه، که گه‌یشته نۆره‌مان، ته‌نیا پلیتی به (پیوه وه‌ستان) مابوو، به ناچاری شه‌ش پلیتمان بری، چونکه شه‌مه‌نده‌فه‌ری دوا‌ی ئه‌م دوو کاترئمیری پیده‌چوو، پاشان ده‌رده‌چوو.

چووینه شه‌مه‌نده‌فه‌ره‌که‌وه و به پیوه وه‌ستاین، پرسیارم له یه‌کی له سه‌رنشینه‌کان کرد گوتم به چهند کاترئمیر ده‌گاته پایته‌خت؟ گوتمی دوا‌زده کاترئمیر.

گوتم: وریا وا چاکه بچین بۆلای کچه پلیت بره‌که، تا هاوکاریمان بکات و پلیتی (دانیشتن) مان پییدا، گهر له‌به‌ر خو‌مانیش نه‌بی، له‌به‌ر باوکت، چونکه توانای نییه تا پایته‌خت به پیوه بوه‌ستیت. - با بچین بزانی چیمان پیده‌کری.

باوکی وریا وتی مه‌چن، ده‌توانم به پیوه بوه‌ستم، نه‌وه‌ک ده‌سبکات به رو‌یشتن.

گوتم: ده‌چین، هه‌ولیکه و ئه‌یده‌ین.

هه‌ردوو‌کمان چووین بۆلای پلیت بره‌که، باسه‌که‌مان بو‌کرد، (زیندانی بووینه و تازه له به‌ندیخانه ئازادبووین، دوو به

سالآچوومان له گه لدایه). گوتی پلپته کانه بدهنی، ئیمهش پلپیتی
هر دوو کمان دایه دهستی و کردی به پلپیتی (دانیشتن).

گوتی بچن چوار پلپته که ی دیکه بینن.

هر به پهله چووین بو لایان و گوتمان ئه وهی ئیمه ی کرد به پلپیتی
(دانیشتن)، (گوتی بچن پلپته کانی دی بینن)، ئه وانیش
پلپته کانیان پیداین، گوتیان پهله بکهن شه مه نده فهره که له
پرویشتنایه. پلپته کانی ئه وانیشمان کرده پلپیتی دانیشتن، که
گه پراینه وه شه مه نده فهره که له شوینی خوی نه مابوو، پامانکردن به
دوویدا تا بیگه یینی، به لام نه گه یشتین و ههر دوو کمان جیماین،
چووینه وه بولای کچه پلپت بره که، به لام خه لکی ریزی به ستبوو،
بو برینی پلپیتی شه مه نده فهره که ی دیکه، ناچار چووینه ریزه وه،
که نوره مان هات کچه که ناسینییه وه وگوتی ئه ی ئیوه
نه پرویشتون؟

گوتم: تا گه یشتین شه مه نده فهره که دهر چووبوو، ویستم باسی
به سه رها ته که مان بکه م، که چون پامانکرد به دوايان، به لام کچی له
ریزی ژنانه وه، قسه که ی پیپریم، گوتی نوره ی منه، سی پلپیتی بو
بری و دوو پلپیتی ئیمه شی بری وگوتی کاکه، ئه مجاره جینه میئن،
نزیک دوو کاتر میتری دیکه دهر ده چی.

چووینه گوڤره پانی ویستگه که، پیاسه مان ده کرد، کات
نه دهر ویششت، نه مانده زانی خو مان به چیه وه خه ریک بکهین،
چووینه بازاره خنجیله که ی ویستگه که، ته ماشای که لوپه له کانمان

دەکرد، خۆزگەم دەخواست، بمتوانیایە بە ئارەزووی خۆم
 کەلوپەل ھەلبژێرم و بیکەمە دیاری بوخۆشەویستانم. لە کاتی
 تەماشاکردنی شتومەکدا، ئەو کچەی لە بلیت بڕیندا نۆرە بڕی
 لێکردین، لە گەل ھاوڕێکە، جاروبار تەماشایان دەکردین، بە لām
 ئێمە دلمان مەردبوو، پەژارە و خەمەکانی ژیان ھەموو دیمەن
 و نیگای جوانی لە پیشچاو خستبووین، سەیرمکردن، یەکیان
 زەردەخەنە یەکی بوو کردم، پووم وەرگی پرا و چاوم لێشاردەو،
 چرپاندەمە بنگوویی وریا و گۆتم راستەوخو ئاور مەدەرەو، ئەو دوو
 کچە زۆر سەیردەکەن، وریا لە گەل تەماشاکردنی پیشانگە، بە
 ناسپایی ئاورپی لێدانەو.

گۆتم : با لێرە بڕۆین و بچینە گۆرەپانی و یسگە، ئەمانە واز
 ناهێنن، ھەر شەرمیان نییە.

گۆتی : ئەزانی زۆر جوانن؟!.

قۆلم خستە نیو قۆلی وریا و گۆتم : "کەس بە تەماشای نابێ بە
 پاشا"، با بچینە خوارەو.

لە سەر کورسیی لە کۆنکریست دروستکراو، دانیشتین، لە
 چاوەڕوانیی کاتی دەرچوونی شەمەندەفەرە کە بووین.

- وریا دەبێ ئێستە چییمان پێبێ؟

- چییمان پێدەلێن، لەوانەیە بزانی کە کوردین.

- باسی ئەو کچانە ناکەم، وا بزانی ھەر دلت لایانە، من دەلیم

دەبێ ئێستە باوکت چییمان پێبێ؟

پيښه نې و گوتې وامزاني باسي ئه و دوو پهرېيه دهكهيت، باوكم، دهزاني له بهر بهر ژه و وندي ئه وان وامانكرد، به بزهيه كه وه، گوتې سامان گيان، كه س نازاني خيږ له چييدايه.

له و كاته هه ردو و كچه كه ده هاتن، زور تر سام ناخو ده بي بوجي پو و له ئيمه بيڼ، به پيشماندا تيپه ربوون، چوونه لاي ئه و پياوه پيره ي له كورسيه كه ي نزيكمانه وه دانيشتبوو.

وريا: پنده چي ئه و پياوه پيره يان له گه لدابي.

- كاتي بليت برين، ئه و كچه سي بليتي بري.

ديسان ويستيان سه رنجمان رابكيښن.

- وريا هه سته با بچينه وه بو بازاره كه، ئه مجاره به ئاره زوي خو مان سه يري كه لوپه له كان ده كه ين.

له بازاره كه ش بيزاربووين، هه ر كات نه ده رويشت، هاتينه وه نيو گوږه پانه كه، به لام دوور له وانه وه پياسه مان ده كرد.

له بلندگووه بانگه وازيانكرد، رويشتني شه مه نده فهره كه ي راگه ياند، سه رنشينه كان هه موو به ره و شه مه نده فهره كه ده رويشتن، چووينه فارگووني ژماره دوو، به پي بليته كه ژماره ي كورسيه كه مان دوزيه وه و دانيشتين، دوو كچه كه و پياوه پيره كه هاتنه فارگوونه كه وه له ژماره ي كورسيه كه مان ده گه ران، ژماره كه يان، دوو كورسي به ران به رمان، كورسي پشتمان وه بوو، هه ردو وكيان له به ران به رمان دانيشتن، به سالا چووه كه يان، له پشت كورسيه كه ي خويانه وه دانيشاند.

دهمویست ژماره که مان بگۆرمه وه، به لām شهرم ده کرد، دُنیا بووم
 گهر به هر که سیکم بووتایه بۆ گۆرینه وه، زۆر سوپاسی ده کردین،
 چونکه زۆربه یان چاویان له شوینمان بریبوو و خۆزگیان به ئیمه
 ده خواست. که و ته هۆپن لیدان و ته په ته پی پۆشتن، تا له ویستگه
 چوو ده ره وه و ملی ری گرت به ره و پایتهخت.

چاوم لیده شار د نه وه، دهمویست خۆم بکه مه خه، دوو کاتژمیر له
 بیده نگی، ته نانهت له گه ل وریا نه مده ویرا قسه بکه م، ده ترسام
 ئه وانیش بکه ونه ئاخاوتن له گه لمان، چونکه بی شه رمییان پی وه دیار
 بو. ته ماشای لای وریام کرد نه خه و تبوو، له په نجه ره که وه
 ته ماشای ده ره وه ی ده کرد، تیکه لی مانگ و ئه ستیره کان ببوو.
 نووکی پی لا وه که ی له نووکی پی لا وه که م توند کرد، ته زووی به
 له شمداهات، خۆم لیگی لکرد، چاوم نوقاند، سه رم داخست و خۆم
 کرده خه، چه ندجاری دووباره ی کرده وه، سه رم هه لپری و چاوم
 کرده وه، که می خۆم جولاند و پی م هی نایه دوا وه وله پی ی دوورم
 خسته وه، به هی منی پی لوی چاوم نایه سه ریه ک تا که می چاوم
 گهر مکه م.

نیو فارگۆنه که هی من بوو، ته نیا پر خه ی سه رنشینه کان ده هات،
 ئه م هی منیی ه ی به هه لزانی، سه ره رای پی دوور خسته وه م، دیسان
 نووکی پی گه یان ده وه پی م، چاوم کرده وه، دهمویست بلیم وازم
 لی بی نه، به زه رده خه نه یی وه لāmی ده دامه وه، جاروبار چاوه کان به
 ئاسپایی ده کرده وه، هه موو جاره کان ئه و چاوی بریبوو نیو

چاوم، پاسهوان بوو بۆ ته ماشا چپر چپر هه موو جاره كان به خنده يی جوان، وه لامیده دامه وه.

لالی کردبووم كه بلیم وازم لیبینه، وپرای ئه وه ی جوانیه كه ی کاری بوو، ده مویست له بیرى خۆمى بیه مه وه، له شاشه ی پیشچاوم لایبهم وبه خه یالی ناخوش، خه م و په ژاره یی و نازاره كانی ژیانم، سه ر ئه و شاشه یه داپوشم، به لام هه سته وه ره كان ئوقره یان لیپریبووم، تینووی بینینی ئه و شوخه یان بوو، چونكه جوانیه كه ی زۆر بیۆینه بوو.

قره مۆر و خاوه كه ی، خه رمانه ی له چوار ده وری پوه مانگ ئاسا كه ی کردبوو، نیگای چاوه گه ش و ره شه كه ی جواتر کردبوو، پتر چاوه كانم نه یانده توانی خه وه درۆزنه بکه ن، پیلوه كان، نه یانده توانی یه کگر نه وه وچاوه كان له بینینی ئه و په رییه بییه شه کن. ئه مجاره یان پیی هیئایه پیشه وه، نه متوانی پیم دور بخه مه وه، چاوه كانم کرده وه وزۆر به جوانی سه رنجمدا، زه رده خه نه كه ی، جوانی چاوه كانی پتر ده ره خست، هه ستم به له رزینی ده کرد، له پر ئاره ق کردنی، دلم ئاو ده درا و هه سته وه ره كان تینویه تییان پیئه شكا. ته ماشایى سه رنشینه كانم کرد، زۆربه یان ملیان لار ببوه وه، ته نیا ده نگ، پر خه ی سه رنشینه كان بوو، گلۆپی سووری نیو فارگو نه كه، كه شی پۆمانسی دروست کرد بوو، بیترس، بی شه رمانه، سه رنجی ته واوی چاوه كانیمدا، کو لمه كانی له بهر ناز و شه رمه نازاوییه كه ی،

سوور هه لگه پان، سهرنجمدايه گهردنی سپیی، پاشان، ئه و دوو
 قوئی ناسکی سپییه ی که به قره ئاوریشمییه که ی داپوشرابوون،
 حه زم نه ده کرد په له بکه م له سهرنجدان، ده مویست بمینمه وه له
 ته ماشا کردنی ههر شوینیکی، چاوه کانم بو نه ده پروکا، تا به
 جوانی و ته وایی فریای بینینی بکه وم، له بهر خه نده که ی، لیوانی
 ئالی یه کتریان نه ده گرتنه وه ودانه مروارییه کانی نه ده شاردرایه وه،
 به ئاسپایی دهستی له رزوکم بو دهسته کانی برد، زور به ئاسانی
 دهستی هینا، دهسته کانی له نیو دهستم جیی خویان کرده وه،
 له بهر ناسکی و نه رمی، ههستم نه ده کرد ئه و دهسته ئیسی
 تیدابی، دلم نه ده هات بیگوشم، نه وه ک بال په پووله ئاسا هه لوه ری،
 سهرنجمدايه وه، گه یشتبوومه دووبه ی، له نیو قره خاوه کهیدا
 خویان شارده وه، شهرمیان ده کرد بجولینه وه، نه وه کو له یه کدی
 بکه ون، وه که به رده نهستی ئاگر بکه نه وه، زور په شیمان بووم به
 شارده وه ی چاوه کانم له بینینی ئه م جوانییه، نه مده زانی یه زدان
 چونی دروستکردوه !

وامده زانی کهس له فارگونه که نییه، ههستم نه ده کرد وریا له
 ته نیشتمه وه یه، که سهیری لای وریام کرد، ته ماشای کردم و بزه
 پیکه نینیکی بو کردم، سوور هه لگه را، شهرمی لی کردم، منیش
 شهرم ده کرد، چونکه له یه کتر ئاشکرا بووین.

شه مهنده فهره که له ویستگهی وهستا، کچیکیان گوتی باوکه،
 داده به زی یا شتیکت بو بینین؟ باوکی گوتی دانا به زم، هیچ مه هی نه.

هەر چوارمان، وەك دوو خێزان، دابەزین و لە كافتریای ویستگەكە
 ساردیمان خواردەوه، زۆر هەولماندا كە ئێمە پارەكەیان بدەین،
 بەلام نەیانەشت، ئەوەندەى لە نیو شەمەندۆفێرەكە بووین،
 هەرچوارمان لالەبووین و هیچ پرسیارمان لە یەكدی نەکردبوو.
 وریا گوتى ئەرێ ئێوه ناوتان چییە؟ گوتیان ئەمیرە و سەمیرە.

گوتم: ئێوه جەمەانە نین؟

ئەمیرە: زۆر كەس وا دەلى، بەلام من یەك سال گەرەترم.

وری: زۆر شیوەتان بە یەكتر دەچى.

ئەمیرە: ئەى ئێوه ناوتان چییە؟

گوتم: من سامان و ئەویش وریا.

بە ناوەكان، پتر بۆیان دەرکەوت كە كوردین.

سەمیرە: ئێوه چى دەكەن لێرە؟

وری: ئێمە لە زیندان بووین، تازە ئازادبووینە.

ئەمیرە: بۆ بەندكرابوون؟

گوتم: لە سعودییەوه سنوورداش كراین، لە پێى گەرانهوه لە لایەن
 مەفرەزەیهكى عێراقەوه گیراین.

لەو كاتە شەمەندۆفێرەكە لە پۆشتندا بوو، بە پەلە سەرکەوتین.
 ئەمجاریان ئەمیرە لە تەنیشتم دانیشتم و سەمیرە لە تەنیشتم
 وریا. من و وریا بەرانبەر یەكدی و لای جامەكەوه دانیشتبووین،
 تەماشای دەرەوهمان دەکرد، گوتم وریا سەرنجى مانگەكە بدە
 چەند سەرنج پاكێشە.

- به لى مانگه شهوى زورجوانه، ده زانى ئه وهى كه مانگ سه رنجى رابكيشى، كه سانيكى ئاشقن وحه ز به جوانى ده كه ن.

- له ناخى دله وه حه ز به شتى جوان ده كه م، به لام بارودوخى ناهه موار، شتى جوانى له پيشچاو خستووين، واى ليكردووين چاومان بشارينه وه له شتى جوان.

ئه ميره و سه ميره هه ر سه يريان ده كردين، تيئه ده گه يشتن باسى چيى ده كه ين.

ئه ميره: ئيوه باسى چيى ده كه ن، ليتان تيناگه ين؟
وريا: باسى جوانى مانگ وهه موو جوانيى ده كه ين، كه ناهه مواريى ئه م ژيانه هه مووى له پيشچاو ونكردووين، وايليكردووين، خومانى ليگيلىكه ين.

ئه ميره: گه ر بگه يشتنايه هه نده ران، ژيانقان خوشده بوو، به ويستى خوتان باوه شتان بو جوانى و خوشييه كان ده كردده وه.

گوتم: راسته، به لام نيوچه وانى ئيمه نه يهينا.
به ده مه ته قيوه كاتى زورمان برده سه ر، سه رنشينه كان نووستبوون، ته نيا هه ر چوارمان نه بى. گوتم با چاومان گه رمكه ين.

سه رم نايه لاي جامه كه وه، ده مويست بنووم، ئه وانيش خويان خهريك كرد به نووستنيكى دروزنه وه.

پاش نيوكاترزمير، هه رخه و نه ده هاته چاوم، (ئه ميره) ته نيشتم، جو له يه كى كرد وخوى ليم نزيك كردده وه، پترخوم نووسانه جامه كه وه، كه ميكي پيچوو، ته واو نزيكبووه وه، قوله سپى و

نەرمەكەى لە قوڭم توندكردبوو، بە ئىسكى قوڭم گەيشتبوو، بەلام
ئەو پەرى ئاسا نەرمىيەكەى بىكۆتا بوو.

خەو مالاوايى لىكردبووين، گويم لە لىدانى دلم بوو، چاوەكان
خەوى تىدا زپابوو، جاروبار حەزم دەکرد بگەينە پايتەخت و
كۆتايى بەم كەشە پۆمانسىيەبى، جاروبار پەشيمان دەبوومەو،
بگرە لىشاوى پەشيمانى پووى تىدەكردم. بە خۆم دەگوت بۆ
حەزدەكەى، تۆ ئىستە لەوپەرى بەختەوهرى دای و شوخى
ميوانتە، خەون نىيە و راستىيە، شانى بە شانتەوهرى، خۆى
پيشكەش كردووى، هيشتا تۆ ناپازىت؟ اتەماشای وريام كرد،
دنيابووم نەخەوتبوو وخۆى كردبوو خەو، شانى ببوو سەرىنى
پروومەتە نەرمەكەى سەمىرە. هەموو نوستبوون، ئىمەش بە هيمنى
خۆمان لە يەكدى نزيك كردبوو، هەستەوهرەكان نەدەحەسانەو
وبەو شەو درەنگە ئوقرەيان لىپرابوو، ئەمىرە بە تەواوى خا
ببوو، نەمدەزانى بە راستى نوستبوو يا هەر وەك من بوو،
دوودلى كردم، پتر دوودل بووم كە شانم ببوو سەرىن وبە
ئاسپايى خەرمانى لە قرە ئاورىشمىكەى بلاوبوونەو سەر
سىنگ وقوڭم، پشتم تەواو نوسان بە كورسىيەكەو، بە جارى قرە
خاوەكە خزىيە سەر سىنگم، پروومەتى نەرمى كەوتە سەر دلم،
لىدانى دلم بوو لانكى بۆ پاژەنىنى، ميشكم لە پشودانا بوو،
قوڭى چەپم، خستە سەر كورسىيەكەى پشتى، هيدى هيدى قوڭم
خاوبوو، و كەوتە سەر مى، دەستم خستە نيو ئەو قرەى كە بە

سەر قوڭى پەرش و بلاوبېوونەو، پەنجهكانم دابه شېبون بە سەر
 قوڭى نەرمى، بە شەرمەو خويان لە قوڭ و باسكى مەرمەيدا
 دەسو، ئەويش خەو درۆزنەكەى خوشتر دەکرد.
 چاوەكانم بە ئارامى نوقانبوو، بە هيمنى هەستم لەگەل هەست
 ونەستى تىكەل ببوو، ئەمجارەيان دەستى راستم گەيانە دەسەكەى
 دىكەى، پەنجهكانم تىكەل پەنجهكانى كرد، جولەيەكى كرد، بەلام
 چاوەكانى نەكردهو، دلم نەدەهات پەنجهكانى بگوشم، ئەو
 جولەيەكى بە پەنجهكانى كرد، ليشاوى تامەزروى پىبەخشيم،
 پەنجهكانم لە خوشى ولە شەرمان دەلەرزىن، بە هيمنى و بە دلى
 خوم دەسيم گوشى، كانياوى لە چاو و دلودەروون و ميشكم
 هەلقولان، پەنجهكانى دەسەكەى دى لە نيو لۆكەيەكى ئاوريشم
 داپوشراو بوو، لە سەر ئاوازيكى گورانى خاو دەجولانەو، چاوم
 زور بە ئارامى كردهو، ئەو مانگەى كە دەسم ليگر نابوو، وا
 ئىستە لە سەر دلمايە، باشتەرچاوم كردهو، دوو مەمى سىي توند
 وەك بەرد، دوو گوڭى سوور وەك گوڭى تازە پشكووتوو وابوون،
 دۆلى پرشنگداريان دروسكردبوو، هيند كاريبوو، ئاوى لە چاو
 دەرهيئام، ئەمجارەيان ئەو چاو مەستەكانى كردهو،
 زەردەخەنەيىكى بو كردم، بيشەرمكردن، پوومەتى ئالونەرمى، لە
 سەر دلم لا نەبرد، بە خەندەى جوان وپاكوييگەردى، ليوەكانى
 جودا ببوونەو، دەمويست بوشاييەكەيان پرکەمەو، بەلام
 نەمدەويرا، سەيرى پوومەتەكانيم كرد، مانگبوون، حەزمدەكرد

هه ناسه م بکه مه خهرمان له دهوری ئه و مانگه دا، به لām له دهوروبهر
 دهترسام، به هاری بوو له جهسته مدا، کانیای زور هه لده قولا،
 خوزگه م دهخواست، (ژیان وه ک سواربوونی ئه م شه مه نده فهره
 بوايه، ته نیا خوشه ویستی ئالوگوپرکردن و دامرکانه وهی تامه زرویی
 ئاره زوه کان بوايه، پاشان، له ویستگه یی دابه زینایه، کو تایي به
 ژیان بهاتایه).

نه مده ویرا پتر ته ماشایکه م، یا په نجه کانم به ئاسته م بجولینم،
 دهترسام ئه مجاره یان تووشی هه له یه کی گه وره ترم بکا، هه ر
 له بهرئه وه له جامه که وه ده مروانییه ده ره وه، تا خه یالی دلته زین
 و ناخوش دروستکه مه وه، به لām هیژی له و خه یاله به توانا تر، زال
 ببوو، به زور ئاوپی پیدامه وه، ئاشنای کردمه وه، له سه رنجدانی
 باخی به ی و له بو نکردنی گول و ئاوریشم، له ده سه وردانی قرژی
 خاو، جووت گۆی به ی، ناخوشییه کانی له بیرم ده برده وه و داگیری
 ده کردمه وه. بۆم ده رکه وت، میینه زور به هیزه، ده توانی پاله وان له
 خشته به ری، میشکی زانا ئالوز بکات، که سییتی به رز له خشته ببا
 و پيسوای بکا پروام نه بوو وابی، به لām که بیرم له خو مکرده وه، له
 خشته براوم، (نازه ی خوشه ویستی له بیر برده مه وه، دانی پینام که
 هه موو توانا کان به رانه به ری، تووشی ئیفلج ده بن.

به ره به یان نزیکبووه وه، مانگ، تیشکی نه ما، جولیه کم بو کرد،
 ئه میره، پتر خو ی نوسانه سینگمه وه، چریانمه بنگوئی گوتم
 خه ریکه پۆژ ده بیته وه و سه رنشینه کان به ئاگادین، با به م شیوه یه

نه مانبینن. ته ماشای وریا و سه میره م کرد، به ته وای تیکه لی
یه کدیبوون، نووکی پیم گه یانده نووکی پی وریا، چای هه لبری،
له خه وه دروزه کهیم کرد.

نزیك پایته خت بووینه وه، نه میره به دهنگی ناسك گوتی :
دهچینه وه بو مالی ئیمه، جوانترین و خوشترین خانومان له
پایته خت هیه و ته نیا ئه م باوکه پیره مان له گه لدایه دوو برامان له
هه ندرانن.

گوتم: سوپاستانده کهین، ده بی پروینه وه، ئیسته که سوکار و
ژنومندال کانمان له چاوه پروانیدان.

نه میره ده می نایه بن گوئی سه میره، فسکه فسکیانبوو. پاشان
سه میره گوتی :

گهر ئیوه بتانه وی له هه ژاری و ناخوشیی ئه م ژیا نه پزگاربن،
پیشنیازیکم هیه.

گوتم: هه ر چیی بلئی نامادهین، ته نیا له نه داری پزگارمان بکات.
ته ماشایی نه میره ی کرد، پووی تیکردینه وه، کولمه کانی سوور
هه لگه پان، به ناز و شهرمه وه، گوتی:

گهر ئیوه پازی بن، هه ر دوو کمان شووتان پیده کهین.
هه واییکی کتوپر بوو، چه په ساین و بیدهنگی کردین، نه میره گوتی
زور کهس دین بو داخوازی، ئیمه به هه موو کهس پازی نابین، به لام
ئیوه چوونه ته دلمانه وه، گهر پازبین له قازانجخانه، دلنیا بن نایه لین
خیزانتان بزائن و زور به نهیینی ده بی.

سەرمانسوپ مابوو، دەبی ئەم قسانە بە راستی بکەن! ئایا لەگەڵ
ئێمەیانە؟

- سامان چیی دەلیی، پازی دەبیت، یا پازی نابیت؟

- ئەو پرسیاری ناوی، چۆن پازی دەین!!

- زۆر بە نەینی دەیانەین و لە پایتەخت دادەنشین، لە هەژاری
پرگاردەین.

ئەمیرە: زمانتان تێناگەین، بپاری چیتاندا؟

گوتم: هەرگیز ناتوانین، سەرەپای هەموو دەردەسەریی، ژنیان بە
سەر بیەنین و سێلەیی و بیوەفایی بەرانبەریان بنوینن!.

بیەدەنگبوون، کەمی زویربوونی خۆیان پیشانداین، هیندە
نەمابوو بگریین، بە چاوی مەست و پەر لە ئەشکییەوه، تەماشای

کردین، بە گلهیی و گازەندەوه/زمانی بوووه، سەمیرە گوتی:

تا ئێستە کچتان بینووه، خودی خۆی یەخە کۆر بگری شووت
پێدەکەم؟!، نەیتوانی پتر بدوێ، بە دەستی ناسک و لەرزۆکی، لە

نیو جانتەکە کلاینسی دەرھینا، ئەشکە نازی چاوەکانی
پیسرییەوه.

پەشیمانبووم لەو چەند کاتژمێری هەستونەست و خوشەوێستیم
لەگەڵ ئەمیرە گۆرپیووهوه، خۆم بە تاوانبار دەزانی، هەستی

ناسکی پەریی کە خۆی پێشکەشکردووم بشکێنم.

بەو بیەدەنگییە مایەوه تا گەشتینە نیو پایتەخت، زانیان پازی
نابین. سەمیرە گوتی دەتوانن ئێستە بپاری نەدەن، پینووس

وپه پراویکی دهرهینا له جانتاکه ی وناونیشانی خوځیانی نووسی
ودایه دهست وریا وگوتی: بیرى لیبکه نه وه، بهم ژماره یه
ته له فونمان بو بکه ن.

- بیرى لیډه کهینه وه و پیوه نډییتان پیوه دهکه ی ن.
نهمیره پرووی تیځر دم وگوتی باشه سامان. دلیم بو نه شکا، گوتم به
چاوان.

گه یشته نه نیو ویستگه که، دابه زین وچوینه نیو گوره پانی
ویستگه که، دوا وشه، به نیو دوو لیوی ئال ونا سکیان (بیرتان
نه چی، پیوه نډیى بکه ن)، مالا و ابو نمان لیځردن.

نه وان له چاوه پروانییوون، له سوچیکی گوره پانه که وه ته ماشایان
ده کړدین، که لییان نریکبوینه وه، فایه ق به تووره ییه وه گوتی
نهمه ئیشه به ئیمه تان کړد؟

گوتم: کاکه بیلن جارې سلاو بکه ی ن.

وریان: ئی چیی بکه ی ن، ئیمه ویستمان به پیوه نه بن.

نهمه د: به خیر بیته وه، که س نازانی خیر له چیی دایه.

باوکی وریان: قسه ی کاکه (نهمه د).

ئاوړمان له کچه کان دایه وه وده ستیان به رزکړده وه و رایانوه شاند.
فایه ق: به راستی خیری تیډا بووه، نه ی نه تانبینیوه چو ن نه و
کچه جوانانه سلاویان بو ده که ن.

وریان: چیی بکه ی ن، له نیو شه مه نده فهره که بوونه هاوړیمان.

نهمه د: نه وه ش ده بی.

باوکی وریا توژی به توره بوونه وه گوتی بچن بلیت بپن.
کاتژمیژی دواي بلیت برینه که، له بلندگو بانگه وازی کرد
شه مه ندوفیره که دهرده چی. ئەمجاره یان لای ئەحمەد دانیشتم، به
دەمه ته قیوه، کاتی زۆرمان به سەر برد.

ته ماشای دهره وه ده کرد، خه یالی ناخوش پاپیچیکردم
وله به رخومه وه ئەدوام و ئەمگوت ئیستا پوو له کوی بکه، په نا بو
کی بهرم، خو من ئیسته خاوه نی هیچ نیم، ته زوی ناخوشی
سه راپای جهسته ی گرتمه وه، سپیکردم، بیری ئالوزانم، ماوه یی
بیدهنگی کردم، ئومیدی بینینه وه ی که سه کانم، ئامیزی دایکم،
نازه و جگەر گوشه کانم، که می له ئازاره کانیا ن دهره وانمه وه.

(ئەمیره له دووره وه، به خنده یی بیۆینه، به بهرگی ئاوریشمی له
چه شنی پهری، باوه شی کردبووه وه وبانگی ده کردم، جوانیه که ی
کاری تیکردم و ویستم به په له پیی بگه، له پر، نازه به بهرگی
بووکی نییه وه دهرکه وت، کیپرکیی جوانیی ئەمیره ی ده کرد، گله یی
بیوه فای لیده کردم).

داوی خه یالم پساو سه رم داخست، ئەو ئەندیشه یه، ناپاکی
به رانبەر نازه ی پیگوت و دلی پرکردم، چه ند دلۆپی له ئەسرینی
پیپرستم. به هۆی تیکچوونی شه مه نده فەرکه وه شه ومان به سه رهات.
ته ماشام کرد زۆربه ی سه رنشینه کان نووستبوون، ته ماشای
(ئەحمەد) م کرد، نووستبوو، ویستم بنووم، به لام نه متوانی و
بیسوود بوو. دیسانه وه، له جامه که وه ته ماشایی دهره وه کرد،

ئەمجارەيان گېرى ئاگرى نەوتى شارەكەمان، پەنگى سۈرىيى دابوۋە
ئەو دەقەرە، ھىوا و ئاسۋى بلىندى گەلەكەمانىي نىشانىدەدا، كە
ھەر دەبى كورد بەو ئاۋاتە بگات و تەنیا خزمەتى خاك و
نىشتىمانى خۆى بكات.

گەشتىنە وىستگە و دابەزىن، سواری تاكسى بووین، لە سەر ئەو
شەقامە دابەزىم، كە نزیك مالى برا و خەزورم بوو.
ناخۇشترین ھەوالیان پىپراگەیاندىم كە دایكەم بەرگەى ھەوالى
گرتىمانى نەگرتىبوو گىيانى پاكى سپاردىبوو، نازى ھاوسەرم و سۆز
و پۆز بە ھۆى لىپرسىراۋانى پىژىم بىزار كىردىيان بە پىرسىار
ولىپرسىنەۋە بەرەو ھەولىرى پايتەخت چوونە و دەبىت واز لە
ژيانى كەركوك بىنم ولەویدا دەست بە ژيان بكەينەۋە.

گۆرستان

بەرى بەيان بوو ، پېش ئەوھى شارەكەم ديسانەوھ جىيىلەم،
چوومە سەر گۆرەكەى دايكم، نزيك گۆرستانەكە بووينەوھ،
"كۆرەكەم جىم مەھىلە، تەمەنى پىرە مەرىكم ماوھ، لە پاش ئىوھ
دەمرم" لە گوئىمدا دەزىنگايەوھ، ئەو دەنگە ، ھىزى ئەژنۆى
شكانم، ھەر كە گەشتىنە سەر گۆرى پىرۆزى، باوھشم لە
كىلەكەيدا و ماچم كرد، ماوھىي نىو چەوانم بە كىلەكەوھ نا، ھەر
دلوپىكى فرمىسكم، يادەوھرىيىكى پۇژانى تالوشىرىنى لە
خۇگرتبوو و دەبارىيە سەر كىل و گلە سوورەكەى سەر گۆرى
دايكم، باوھشم لە خۆلى سەر گۆرەكەيدا، بۆنى خۆلە سوورەكە
بۆنى ئامىزى دايكمى لىدەھات، ھەزمەدەكرد تىر ئەو بۆنە بم،
بەلام گرتى بە قۆلما و ھەلىساندم، وتى دايكمان لە ئازارىكى
زۇردا بوو، چەند بىمايەتەوھ خراپتر پەزىلى سەر جىگە دەبوو، ئەو
پويشت، ئىمەش دەيگەينى، ژيان ھەروا بووھ و وا دەبى، بە
دەستى من و تۆ نىيە. وا درەنگىكرد، با بچىنە گەراج، تا خۆت
بگەيەنیتە منداڵەكان. كىلەكەم ماچكردەوھ، كەمىك لە خۆلى
سوورى سەر گۆرەكەيم خستە گىرفانم و مالاوايىم لىكرد. ھەر كە

گەشتینە سەر شەقام، وا پێککەوت، ھاوپیەکی دێرینم بەرەو
هەولێر دەچوو، وەستا، سواریبووم و بە ھۆیەو بە ئاسانی لە
زەنگە ی پزێم پزگاریبووم، چووینە پایتەختی کوردستان.

ئۆردۈگا

نزيك نيوەپۇگە يىشتىم، خەلكى ئۆردۈگا، گوندنشىنەكانى سنوورى كەركوك بوون، پژىمى دىكتاتور، گوندەكانى پوخاندن و ئۆردۈگاي لە دەرەوہى كەركوك بۇ دروستكردن، بەم ئۆردۈگا زۆرەملىيانە، سەرچاوەى داھاتى كشتوكالىي وئازەلدارىي لە دەستدان، سىماي ھەژارىي و نەدارىي وماندوو بوون بە پوخسارىانەوہ دياربوو، منيش دەبى بە ناچارى لەم ئۆردۈگايە بژىم، ھاوبەشى خەموپەژارە و مەينەتيايان بم.

ئايكى سەردم ھەلگىشا، كە خۆم خستە گىژاوى دىكەوہ، ئاخو ئەمجارە بەرەو كوى پاپىچمان دەكات، تووشى چ نەگبەتیی دىكەمان دەكات. بە زوىي خۆم دامەزراند بە پيشەي مامۇستايي، لەگەل ئەوہى كە ژيانى مامۇستا لەوپەرى ھەژارىي وناخوشيدابوو، بەلام من جگە لە مامۇستايي لەگەل دوكانى بازرگانى پىلاو فروتن رىككەوتم تا پىلاو ھەرگرم، لە پاش فروشتنى، پارەكەي بۇ ببەمەوہ و قازانجى خۆم ھەرگرم. بەم شىوہيە بووم بە مامۇستا، لە دواي دەوام دەچوومە نيو شار (پىلاو)ى پياوانم ھەردەگرت ولە سەر شەقام و شۆستەكان دەمفروشت، دەبوايە ئازا بوويتايە، نەوہك

پۆلیس بتگری و به کالاکانتیهوه بتبا بۆ زیندانی، به ناچاری
چاوشارکیت له گهل پۆلیس دهکرد، به وریاییهوهش مامهلت له گهل
کریاردهکرد.

ههندی جار، دهبوايه ئاگاداری گوللهی ویل بوویتایه، که له پریکدا
دوو حیزب له نیو بازار به رانبهریان له یه کدی دهگرت و دهبوو به
شهریان، جا گهر بهر گوللهیی ویل بکهوتیایه به فیرو دهپویشستی.
به پاستی ژيانی سهختبوو، دهبوايه (نانت له گهرووی شیرو
نههنگ دهپینایه). کاته کانم دابهشکردبوو، بۆ مامۆستایی و پیلاو
فروشتن، ته نانت، له وانه و تنه و هدا بیرم لای ئهوه بوو، که ی وانه که
ته و او دهبی و دهچمه بازار و جووتی پیلاو زیاتر دهفروشم.

جگه له هه موو ناخووشی و گرانییه "مووچهی مامۆستا چهند مانگ
جاری دهدرا" و پرای پیروزی ناو و پیشه ی مامۆستایی که پشوی
هاوین دههات، تۆماری ژمیریاری بۆ مووچهی مانگانه، دهکرایه
دۆلابه وه و کلیلی لیده درا، کاتی کردنه وه ی قوتا بخانه دههاتینه وه
یادیان. پاش دوو مانگ مووچهیه کیان پیدام، ئه ویش بۆ کری خانوو
و قهرزی ئه و دوکانداره ی که خواردنی پۆژانه مان لای دههینا.

کاتی سه رما و سووله و سه ختی زستان، سووته مه نی نه بوو، گهر
هه بوايه زۆر گرانبوو، خه لکی هه ر له ئیواریوه خویان دهخسته
ژیر په توو و لیفه کانیا، هیند دهیان هینا و دهیان بردن تا گهرم
بنه وه پیخه فه کان ته و او شریبوون.

لەو پۆژەدا باشتەین سووتەمەنی خەلکی، هەلکەندنی قیری
شەقامەکان بوو، دەیانەینایەوه و مالهەیان پیگەرمدەکردەوه،
دووکه‌لەکەشی گۆیو لووت و قوپیگی دەگرت و پوخساری پەش
دەکردی.

لە نیو شار، هەر لە دوورەوه دەناسرایتەوه که خەلکی ئۆردوگای.
ژیانی کولەمەرگیی بالی کیشابوو سەرمان، سۆز و رۆز و
دایکیان، زۆر بیھیاو ببوون، خۆم لەوان خراپتر.
پۆژیکیان هەوالم پیگەیشت، وریا وریبوار لە ئەمن بەندکراون،
ئێستا لە ژێر دەستی جەللادەکانی پژیمدان؟!
بە مالهەم نەگوت تا خەم نەخۆن، بەلام ئەو شەوه خەوم نەبوو،
ئازارو ئەشکەنجەدانی وریا بە (کارەبا، هەلواسین، فەلاقە کردن).
دەهاتە پیشچاوم.

پىلاو فروشتن

هەينى، ھەتاوئىكى خۇشبوو، لە بازارپىكى جەنجال، پارچە گونىيەكەم لە سەر شوستەكە راخست وپىلاوم لە سەرى پىزكرد، دەستمكرد بە بانگکردن، دەنگم بەرزەكرد، شەرم بە تەواوى شكابوو. قوتايىي خۆم بىنى لەگەل دايكى ھاتبوون بۆ شار و ھىدى ھىدى نىزىك دەبوونەو، بىدەنگى كردم، وازم لە بانگ كردن ھىنا، خۆم بە پىكخستنى پىلاوكانەو خەرىك كرد، ھەستم لاىان بوو، دايكى وەستا و سەيرى پىلاوى دەكرد، سەرم داخستبوو، قوتايىيەكە گوتى مامۇستاچۆنى؟

بە ناچارى سەرم ھەلپى، ئارەقى پىكردم گوتم باشم كۆرەكەم. پىوى كەردە دايكى وگوتى دايە گيان، ئەمە مامۇستا(سامان)ە ومامۇستاي ئىنگلىزىيمانە، توخوا با پىلاوى لىبكىرەن.

زۆرم پىناخۇشبوو، وامدەزانى خىرم پىدەكەن. دايكى گوتى مامۇستا چۆنى، ئەى (ئاكۆ)ى كۆرم لەوانەكەى تۆ دەبى چۆن بى؟ گوتم: سوپاستەكەم، سەبارەت بە (ئاكۆ)ش، زۆر باشە.

گوتى: وابى جوتى پىلاوم بدەرى.

گوتم: گەر پىويستتان نىيە بۆ دەيكەن؟

گوتی: باوکی ئاکۆ پیوستییە بۆیە دەیکرم.

جووتیکی هەلگرت وپارەکەى پیدام، گوتی مامۆستا، ماوەکەم بۆ مەگەپێنەو، نامەوێ، بەلام هەر بە زۆر بۆم گەپاندنەو، تا لە کۆلم بوونەو، پەنگی پوخسارم، بە چەندین شیوە دەگۆرا، بەو سەرمايە ئارەقى پیکردم. سەریکم لە حالى خۆم بادا وگوتم لەمەولا، پێمەلێن، مامۆستا (پیلۆ فروشهکە).

هەر چۆنى بوو ئەو دیمەنەم لە بیر خۆم بردەو و دەسمکردەو بە بانگکردن، بەلام زۆر بە وریاییەو بانگم دەکرد، جاروبار سەیری دوورم دەکرد، ئەوەك قوتابی دیکەم لى پەیدا بێت.

نزیک عەسەر بوو، ئەمجاریان لە دوورەو یەکیکم بینی، کە زۆر وردبوومەو باوەرم نەدەکرد، ئەو ئاگادار نەبوو، کەوتبوو دەریای خەیاڵەو، کە نزیکبوو، گوتم:

وریا گیان ئەو تۆی، بۆ کوی دەچیى؟!

حەپەسا و قسەى بۆ نەدەکرا، تەنیا ئەوەندەى بۆ کرا، باوەشیکی لیدام، بە سەرسوڕماوییەو تەماشای یەکیدیمان دەکرد، کە سەیری پیلۆهکانی کرد، گوتی سامان گیان، دەبى ئیمە هەر وا بژین؟!

بەلام شایانى ئەوەین کە وا بژین، باشتەین هەلت لە دەستی من و خۆتدا، گەر (سەمیرە و ئەمیرە) مان بەینایە، ئیستە لە بەغدا بووین، کەسیش ناومانى نەدەهینا، ژن و منداڵى ئێرەمانش بە جوانی

بەخىيۇ دەكرا.

گوتىم: كاتى ئەو قسانە نىيە، من لەو پۇژەۋەي كە زانىم بەندىكراۋى،
دلىم ھەرلەلات بوۋە و شەۋانە لەگەلتدا لە كۈنە تارىكەكانى
بەندىخانە بووم، ھەر ئىستە پىلاۋەكان دەكەينە گۈنىيەكەۋە،
دەيبەينەۋە بۇ دوكاندارەكە و قازانجى ئەۋرۇ ۋەردەگرم،
پىشئەۋەي بچىنەۋە بۇ مال دەچىن بۇ چاىخانەي (مەچكۇ)، دوو
چا دەخۇين، پاشان چۇن بەندىكراي وچۇن ئازاد بوۋى، ھەمووم بۇ
باسدەكەي.

كارەكەمان ئەنجامدا وچۈۋىنە چاىخانەكە، گوتىم ئىستە باسى
بەسەرھاتەكەتم بۇ بكة، ئىرەش چاىخانەي نىو پۇژىم نىيە بترسىن و
قسە نەكەين ولە سىبەرى خۇمان سلكەينەۋە.

گوتى: سامان گيان، باسى چىيىت بۇ بكەم، گەر لەشم بىيىنى ھەموو
شۈيىنى كىيىل و ئوتوۋە، وا ترساوم لە پۇژىم وجەللادەكانى ھەر كە
ھاتمە شارى ھەۋلىرەۋە، چەند چەكدارى خۇمانم بىيىنى، سەرھەتا
زۇر ترسام، وامدەزانى نىو پۇژىمە ۋەەر ئىستە داۋاي ناسنامەم
لىدەكەن و بىيانوۋىي دەگرن و پەلبەستم دەكەن. خۇزگە ۋەك تۇ
دەھاتم بۇ ئىرە و ئازاد دەبووم.

گوتىم: بەلى ئىرە ئازادىيە، بەلام گرانىيە.

گوتى: با باسى خۇم بكەم، چىيىم بە سەرھاتوۋە، ئەوسا ئەم
شۈيىنەت لىدەبىيىت بە بەھەشت.

گوتم: فەرموو، باسەكەت بكە. گوتی: بە ئارەزووی خۆم دەسمكردەوه كاركردن، كەس پرسىياری لێنەدەكردم، ترسم لە پزێم نەمابوو، بێخەم بووم، شەوێ لە نێو شەو، بە توندی لە دەرگا درا، دڵم زۆر ترسا، دوودل بووم لە كردنەوهی دەرگا، ناچاربووم و بە ترسەوه دەرگا كەم كردەوه، كە سەیری دەرەوهم كرد، چەند چەكداری لە پێش دەرگا كە وەستابوون، يەكیان گوتی ناوت چييه؟ گوتم ووريا. گوتی فەرموو لەگەڵمان وەرە، پێنج خولەكی كارمان پێتە. گوتم باشە با بچم خۆم بگۆڕم، دوانیان پەلاماریاندام، گرتیان بە قۆڵمدا، بەرەو ئۆتۆمبیلەكە راپیچیان كردم، زۆر پێمگوتن بێلن بە مالهوه بلیم، بەلام بێسوودبوو، هەموو سواربوون، (چرو) هاتە پێش دەرگا و هاواری كرد میژدەكەم بۆ كوێ دەبەن؟!

پووی لوولەى تەفەنگیان لە (چرو) كرد، گوتیان بە پەلە بچۆرە ژوورەوه. هەر لە نێو لاندكروژەكە، چاویان بەستم و سەریان خستە نێوان هەر دوو لاقم، كە دەمگوت بۆ كویم دەبەن، دەیانكێشا بە سەرمدا. دەمزانى لە گەرەك دوورخراومەتەوه، بە نێو شاردا دەپویشیتین، زۆر بەى شوینەكانم دەزانى. لە شوینێكدا وەستا. بە پەلە دایان بەزانم، دوو كەس گرتیان بە قۆڵمدا و دەرگایەكیان كردەوه، كە چاویان كردمەوه لە ژووری بووم، بە كورسى و میزی ژوورەكە زانیم ئەمە فەرمانگەيە. يەكی پرسىياری لێكردم، گوتی تۆ (وريا)ی. گوتم بەلێ منم. بە سەرى هێمای بۆ كردن، گرتیانەوه بە

قوَلَمدا، ويستم سهيرى چوار دهورى خوَم بكم تا بزانم ئيره
 كوييه، له ناكاو زلله يهكيان ليدام، گوييان ته زانم، گوتيان سهرت
 دابخه. ده رگايى ديكه يان كرده وه، له بهر تاريكى هيچم نه ده بينى،
 ئينجا زانيم ئيره كونه تاريكه كانى پڙيمه، ئه مه ئه وشوينه يه
 زورجار ليده ترسام وله شيريني خه ودا پايده چله كانم.

به په يژه يه كدا به ره و خواره وه چووين، (ده) پايه م نه ژمارده كرد،
 گه شتینه خوارى خواره وه، برديانمه ژور يكه وه، بى ليپرسينه وه،
 به كيبل ده سيانكرد به ليدانم، به رچاوم ته واو كرابووه وه، ئه فسه رى
 هاته ژووره وه، پووى له جه لاده كان كرد وگوتى لييمه دهن، ئه مه
 كورپكى باشه ئيسته هه موو نه ينى زانيارى حيزبه كه ي ده لى و نه
 ئيمه ماندوو ده كات نه خو يشى تووشى نازاردان ده كات.

پووى تيكردم و گوتى كورپى باش، بى پيچوپه نا، پيمانبللى له
 حيزبه كه ت، كيى ديكه ت له گه لدايه؟

گوتم: هيچتان لى تيناگه م، هيچ نازانم، دلنيام منتان به هه له
 گرتووه، من له هيچ حيزبيكدا كار ناكه م.

گوتى: گهر به قسه م ده كه ي، دان به زانياريه كان ده نيى وخوت له
 نازاردان به دوور ده گرى.

گوتم: هيچ نازانم، ئه مه ي ئيوه ده يلين به خه ياليش بيرم
 لينه كرده ته وه. له گه ل ليدانى زلله يه كدا وپى كردم و گوتى خوت له
 هيچ شت هه له مه كه، ئيمه هه موو ده زانين له حيزبى ئيسلامى
 كار ده كه ي بو به رژه وه ندى حيزبه كه تيش تا (ولاتى سعودى)

چوویته. هەر که گوتم شتی وانیه. کهوتنه لیدانم به شەق و زلله و
کیبل، زۆریان لیدام، پهکیان خستم.

ئهفسه ره که هاته نزیکمه وه وگوته بیلێ تا له م ئازاره پزگارییت.
له بهر ئازار وه لāmم بۆ نه ده درایه وه. پتر خوێ لێ نزیک کردم وه،
گوته دان بنێ به و حیزبه دا، چونکه ئیمه هه موو شت ده زانین. به
سه ره لقاندن، وه لāmی (نا) م پیگوت.

ئه مجاریان له سه ره کورسیی دایان نام، جه مسه ری کاره بایان له
په نجه ی دهستم گیرکرد و کاره با که یان پیکرد، هه موو گیانم که و ته
له رزین وه ره له ر، لیدانی دām زیادی کرد، هه ناسه م ته نگبوو،
قورگم خه ریکبوو به قی، هاواری زۆرم کرد، ته زوه که یان بپری
و پرسیاریان لیکر دمه وه، تا دان به وه دا بنیم سه ره به حیزبێ
ئیسلامیم. هه ره ده مگوت من به هه له گیراوم.

جه مسه ری کاره بایان گواسته وه بۆ په نجه کانی پیم، به لām هه ره دانم
پیدا نه هینا، به ویستی خو یان کاره بایان لیده دام، تا بیهوشیان
کردم. که به هوشی خۆم هاته وه، کوپێ به کوردی بانگی کردم،
ته نیا خۆم و ئه و کوپه له و ژوورده بووین، که مه تری چوار گوشه
ده بوو. ئه و کوپه ناوی ئازاد بوو، زۆر وه ی به رزکردمه وه، گوته
نه که ی دان به هیه شتی بنیی، چه ندجاری دیکه ئازار ده دریی
وئیدی وازت لیدینن. گوتم دان به چیددا بنیم، من هیه چم
نه کردوه. گوته گه ر شتیکیان بۆ دروستکردی وه ئازاردا دانت

پیدا نا ئیدی لای ئەوان ھەموو شتێکی، گەر نا، ئەوا بە ئاسانی لە دادگا پزگار دەبی.

بۆ پۆژی دووم، ھەرگاکیان کردووە، بە شەق و کێبل بەرھە ژووری ئازاردان بردیان. ئەفسەرەکە گوتی پێشنەوی ئازاربدریی وا چاکە دان بە ئەندامانی حیزبەکەت بێنی.

گوت: دانیابە من ھیچ نیم، ئیدی چیت وەلام بدەمەو. دەسیان کردووە بە لێدانم، پاشان بە دووانەو خستیانمە سەر میزی، لە مەچەکەو دەستیان لە پشتهو بە گوریسیکی ھەواسراووە بەستم.

ئەفسەرەکە گوتی (ھۆریا) چیی دەلێی، دانی پیا دەنیی یا ئیستە قۆلەکانت بشکێنن. بێدەنگ بووم، چەندجاری پرسیارەکە دووبارە کردووە، وەلام نەبوو، شەقیکیان لە میزەکە ی ژێر پیدام، زۆر ئازاریدام، وامدەزانی ھەر دوو قۆلم ھەرچوو، کەمی بیهۆش کەوتم، ئاوێکی ساردیان پێداکردم، بە ھۆشی خۆم ھاتمەو. پرسپاری لیکردمەو، ھەر بێدەنگبووم، گوریسەکیان لیکردمەو کەوتمە سەر زەوی، پاشان بردیانمە سەر کورسیی، لەبەر ئازار نەمدەتوانی دانیشم، یەکیان لە پشتهو گرتمی. ئەفسەرەکە وتی ئیستە دوا کاتی ژیاوتە، بۆ دان بە تاوانەکانت ناھێنی؟ تۆ خاوەن مال و مندالی، بۆ مندالت بە ھەتیوی گەورەبن، دانیابە ئەمجارەیان تەزووی کارەبات لێدەدەین تا گیانت ھەردەچی و لاشەکەت فەری دەدەینە پیش دەمی سەگەکان.

گوتم: دان به چييدا بنيم؟

گوټی: که چوويت بو سعوديہ، کيت له گهل بوو؟

گوتم: ئيمه له بهر هه ژاري چووين، نهك بو حيزبایه تیی.

گوټی: ئیسته پیم دهلیی کی له گهلدا بوو، یا پیت بیژم شادومان
بینه کوتایی ژيانته.

گوتم: پرېبوار محمه د، کوړيکی قاچا خچیی بوو، گه یان دینی،
له گهل سامان که ئیسته له هه ولیره، ئه مه شتی شاراوه نییه و
ناشکرایه. گوټی: واته سامان ورېبوار ئه ندامانی حیزبه که تن.

گوتم من له هیچ حیزبی کدا نیم، ئه وهی تو باسی ده که ی به هه له دا
چووی ومن نیم.

جه مسهری کاره بای له سهر زه که رم گیرکرد، ته زووی کاره باکه یان
لیدام، هاوارم دهنگی ده دایه وه هیند ئازاریدام، وامده زانی میژدان
و گورچيله له له شم جیاده بنه وه، ته زووی کاره باکه یان بری و
پرسیاریان لیکردمه وه، نوزه یه کم لیوه ده هات، هاواریکرد گوټی
چی ده لیی؟ سه ریکم له قاند، چه ند جاری دی سهرم له قانده وه، که
هیچ نیم. جاری دیکه ته زوویان به گه پخست وله و نوزه نوزه شیان
خستم. به ناگا هاتمه وه، له ژووری هاوړیکم پراکشابووم، هه ستم له
سه راپای جه سستم پراگرت، هه موو گیانم ئازار بوو، شوینی نه بوو
ئازاری تیدا نه بی، چند حاریکی دیکه ئازاریان دامه وه، به لام دانم
به وه دا نه نا که له حیزبی ئیسلامی بم.

گوتم: وریا گیان ئافه‌رین، ئافه‌رین توانیت و پیرای ئه‌و هه‌موو ئازار وئه‌شکه‌نجه‌دانه، دان به‌ ویسته‌ گلاؤه‌کانیان نه‌هینی.

گوته‌ی: ناوی (تۆ‌مدا، چونکه‌ مالت له‌ هه‌ولیره‌.

ناوی (ریبوار)مدا چونکه‌ قاچاخچی بوو و ناوه‌که‌ی شاراو هه‌بوو. به‌لام ناوی (فایه‌ق و ئه‌حمه‌د)م نه‌دا.

گوتم: پاشان چیی پوویدا؟

- کاتی (ریبوار)یان هینا، خستیانه ژیر ئه‌شکه‌نجه و ئازاره‌وه، پێیان گوتبوو (وری) دانی به‌وه‌دا هیناوه‌ که‌ له‌ (حیزبی ئیسلامی) کارده‌که‌ن، ئیدی پتر ئازارمان نه‌دا و به‌ره‌لامان کرد.

ریبوار توانای به‌ره‌نگاری ئازاره‌کانی نه‌ما، به‌و قسانه‌ له‌ خشته‌یان برد، دانی به‌وه‌دا هینا که‌ له‌ (حیزبی ئیسلامی)یه و زۆر هاتووچۆی ولاتی سعودیه‌ ده‌کات.

دادگاییان کردین، یازده‌ سال به‌ندکردن بۆ ریبوار ده‌رچوو، به‌لام من ئازاد کرام. ئیسته‌ که‌ سوکاری ریبوار وازمان لینا هینن، و ده‌زانن من ناوم داوه‌ که‌ سه‌ر به‌ حیزبی ئیسلامیه‌، بۆیه‌ باوکم به‌ باشی زانی تا هه‌نده‌ران نه‌وه‌ستم. چاودی‌ری چرو و منداله‌کان ده‌کات، لای خۆی به‌خێویان ده‌کا. ئه‌م به‌یانیه‌ مالاواییم لیکردن، چونکه‌ لی‌ره‌ قاچاخچی هیه‌، گه‌ر سبه‌ینی نه‌پۆین، دوو سبه‌ی ده‌پۆین به‌ره‌و هه‌نده‌ران.

مه‌چه‌کی پیشاندام، که‌ شوینی گوریسه‌که‌ چۆن مۆری کردبوه‌وه‌ گوته‌ی تا له‌ توانام بی‌ت، ناگه‌ریمه‌وه‌ نیو پزیم.

گوتم: ئیسته ههسته با بچین بو مال.

گوته: سامان گیان، دهبی سهریک له شوینی قاچاغچیه که بدهم تا
بزانه سبهینی دهپوین یا ناپوین.

گوتم: ناویشانی دهزانی؟

پارچه پهراویکی دههینا وتی ئهه ناویشانیته.

به گویرهی ناویشانه که چووین و قاچاغچیه که مان بیینی.
پاشنهوهی وریاخوی ناساند، قاچاغچیه که گوته به سهرچاو،
برای بهریزی بهیانی ئاماده به گهر نهپوین بو دوو سبهی به
دلناییهوه دهردهچین.

پاشان چووینه نیو بازار، هیندی خواردنمان کپی، سواری
ئوتومبیلی ئوردوگا بووین و چووینهوه بو مالی خومان.

ئو شهوه تا درهنگ نهنووستین، بهیانی زوو ههستا، گوته ئیسته
دهچم بۆلای قاچاغچیه که، گهر پویشتم ئهوا دوا مالآواییمه گهر
نهپویشتم، دیمهوه و شهویکی دیکهی وهك ئهمشه و پیکهوه به
سهردهبهین که له میژه خهونی پیوه دهبینم.

دلنایان گهر گهیشتمه ههندهران، له یادتان ناکهم، ههرگیز لهگهڵ
خیزانه کهم جیاوازیتان ناکهم.

گوتم: وریا گیان، خوشی تۆم دهوی، هیوادارم به ئاسانی بگهیت
و تووشی هیچ گرفتێ نه بیت.

دهستمان له ملی یه کدی کرد، چاوی منداله کان و سهری نازهی
ماچکرد و مالآوایی لیکردین.

ئەو رۆژە، پاش دەوامى مامۇستايى، چووم بۆ فروشتىنى (پىلاو)،
لەويۇە سەرىكم لە شوينى قاچا خچىيەكاندا، دۇنيابووم رۆيشتوۋە
و شەوى ناگەپىتەۋە.

جەڭن

ژيانى ئەو سەردەمە، گرانىيى بىئەندازە بوو، بە تايىبەت ئۆردوگا، خەلكى پوژ بە پوژ، نەبوون و ھەژارتەر دەبوون، بۆكەمى ئارد، شەكر چاي وسوتەمەنى كەلوپەلى مائەكەى دەفروشت، چونكە بە ھىچ شىۋەيى كارى دەست نەدەكەوت. تەنانەت (پىلاۋ) فروشتن كەمبىۋە، تەنيا ھىوام موۋچەكەم بوو، كە (دو، سى) مانگ جارى پىيان دەداين.

نزيك جەڭن بوۋىنە، بازار چەنجال ببوو، خەلكى كەلوپەلىان بۆ جەڭن دەكپى ودىلى مندالەكانيان خوشدەكرد، ئىمەى ھەژار، پوژانى نزيك جەڭن، تەزوۋى ھەژارىلى لە نووكى پىيدەداين و لە تەۋقى سەرمانەۋە موۋەكانى سەرى رەقدەكردىن.

چاۋەپوانى موۋچەيى بووم پىش جەڭن بىمدەنى، تا بتوانم لە بازارى كۆنە فروشان كەلوپەل بۆ مندالەكان بىكېم و خواردنى يەكەم پوژى جەڭن، چىشتى چەورىيت.

كاتى وانەم دەگوتەۋە، بىروھۆشم لاي ۋەرگرتنى موۋچە وچوونە بازار بوو بۆ فروشتنى جوۋتى پىلاۋى پىتر تا بتوانم داۋاكارى (پوژ و سۆز) جىبەجىبكەم.

ئەو پۇژ بە شەرمەۋە، پەرسىيەم لە بەرپۆمبەر كەرد، كەى موۋچەمان دىت؟ گوتى پروپاگەندە گەرمە دوو پۇژ پىش جەژن بىدەن، چونكە دوو مانگە موۋچەيان پىنەداۋىن. بە پەلە گەپامەۋە بۇ مال ھەۋالەكەم بە (نازە) گەياند، چونكە ھەر ھەۋالى خۇشم بىستايە دەمگەيانەۋە تا كەمى وورەيان بەرز كەمەۋە، خۇ تا موۋچەيەكيان دەداينى، چەندىنجا لە مالەۋە بە درۇ دەكەۋتىنەۋە، ئەۋانىش وايان لىھاتىبوۋ باۋەپيان نەدەكرد.

سى پۇژ مابوۋ بۇ جەژن، ئەو پۇژ بە پەلە چووم بەرەۋ قوتابخانە، دەمگوت، بەلكو ئەۋرۇ موۋچە بدەن، بەلام كە چوومە ژوورى بەرپۆمبەر، گەرموگور ديارنەبوۋ، زانيم موۋچە نىيە، نەمتۋانى پەرسىيارش بىكەم. چوومە پۇلەۋە بۇ ۋانە گوتنەۋە، نەزىك دەۋام تەۋاۋ بوون لە ژوورى مامۇستايان نەدەپۇيشتەم، چاۋەپۋانىي بووم، بەلكو لە پرىكدا ھەۋالى موۋچە ۋەرگرتن بىت.

كارگوزارى ھاتە ژوورى مامۇستايان و گوتى مامۇستا سامان لە دەرەۋە كورپى بانگت دەكات. بە پەلە ھەستام وچوومە دەرگا، ئۆتۈمبىلى ۋەستابوۋ، شوفىرەكە و يەكىكى دىكە لە تەنىشتى بوو. شوفىرەكە گوتى تۆكاك (سامان)ى ھاۋرپى كاك (ورىا). گوتەم من نەك ھاۋرپى، براى (ورىا)م. چىيى بوۋە؟!

ئەۋەى تەنىشت شوفىرەكە بە زەردەخەنەيەكەۋە گوتى مەترسە ھىچ نەبوۋە، لە تاراۋگە پىكەۋەين، ناۋنىشانى تۋى پىدام ۋەدىگوت بە زووترىن كات و پىش جەژن ئەم نامەيەى پىبگەيەنە.

نامه‌که‌م وەرگرت، داوام لی‌کردن بمیننه‌وه، به‌لام گوتی داوای
لی‌بوردنده‌که‌م، زۆر نه‌ماوه بو جه‌ژن، ده‌بی نامه‌ی هاو‌پیان
بگه‌یه‌نمه که سوکاریان، له‌وانه‌یه هیشتا پیرانه‌گه‌م.
زۆر به‌پیزه‌وه مالا‌واییان کردو پو‌یشتن.

زهرقی نامه‌که‌م هه‌لپچری، سه‌یری نی‌و زهرفه‌که‌م کرد، د‌لم
خورپه‌یه‌کی کرد، ته‌زووی له می‌شکیدام، مووه‌کانی سه‌ری نه‌رم
کردم. وه‌ك ئه‌وه بوو گه‌نجینه‌یی بد‌ۆزمه‌وه، چونکه د‌ولار که‌وته
پیشچاوم، به‌په‌له نامه‌که‌م خسته‌وه گیرفانی چاکه‌ته شه‌ره‌که‌م،
چوومه لای به‌رپوه‌به‌ر گوتم گه‌ر یارمه‌تیم بده‌ی ده‌مه‌وی ب‌رۆمه‌وه.
گوتی مام‌وستا سامان، مژده، سه‌بی مووچه‌مان بو د‌یت.

زۆر به‌ساده‌یی گوتم زۆر باشه، سوپاس. له د‌لی خوما گوتم گه‌ر
ئه‌م مزگینیه‌یه که‌می له‌مه‌وبه‌ر ده‌بوو، ئیسته هه‌ر دوولا پ‌وومه‌تم
ماچ ده‌کردی، به‌لام خوا ده‌رگای خیری لی‌کردینه‌وه، مالی وریا
ئاوه‌دان‌بی.

به‌ره‌و مال هه‌نگاوم نا، خوم بو نه‌گیرا، جاریکی دیکه نامه‌که‌م له
گیرفانم ده‌ره‌نا، به‌ئاسپایی زهرفه‌که‌م کرده‌وه و ته‌ماشای نی‌و
زهرفه‌که‌م کرد د‌لی پتر خوش‌کردم، هه‌نگاوم خیراتر ده‌نا، به
بیناگایی سینگم ده‌رپه‌رانبوو، به‌قیتی ده‌پو‌یشتم به‌پ‌یوه، کۆمی
پشتم نه‌ما، س‌لاوم به‌گه‌رمی بو ناسیاوه‌کانم ده‌کرد، خوشی و
گه‌شیم پ‌یوه دیاربوو. گه‌یشتمه ماله‌وه. بانگی نازهم کرد و گوتم
وه‌ره با ئه‌مجاره‌یان به‌راستی د‌لت خوش‌که‌م.

نازه: چىيى بووه؟! ده زانم مووچەت وەرگرتووه.

گوتم: مووچەم وەر نەگرتووه.

نازه سارد بووه وه، چونكه هيچ هه والى خوشتر نه بوو له هه والى مووچه وەرگرتن. گوتم نازه گيان، هه والەكه له مووچه خوشتره، نامەى وريا گەيشت.

نازه زۆر به پهروشه وه گوتم توخوا به راسته، ئەى دەبى چۆن بىت، چۆن گەيشتبىت؟!

- زۆرباشه، به وهش ده زانم له نامەكه دا جهژنانەى بۆ ناردووين. نامەكه م دەرهيئا، (نازه) له خوشيدا نه يده زانى چىيى بكات. پۆز و سۆز گوتمان، باوكه گيان، چىيى له نامەكه دايه. كردمه وه و دوو سه دۆلارم دەرهيئا.

حه په سابووین، هه موو هه ر سه يری دۆلاره كه مان ده كرد. گوتم با ئەوه نده بيوه فا نه يين، گوئى بگرن بزانیين له نامەكه چىيى نووسيوووه. له نامەكه دا، پاش سلاو و پێز، زۆر داواى لیبوردنى كردبوو دۆلارى كه مى بۆ ناردووين، نووسيبيوى ده بوايه جهژنانەتان زۆرتر بوايه. گوتم: نازه هه ر ئیسته خۆتان ئاماده كەن، بچين بۆ بازار، دۆلاره كه بگۆرینه وه به پارەى خۆمان و بچين پيوه ندى به م ژماره ته له فۆنه وه بكهين، تا له گه ل وريا قسه بكهين، پاشان ده چينه بازارى تازه فروشان كه لويه ل بۆ مندا له كان وخۆمانيش ده كرين.

پۆز: بابە گيان، ئەو پارە كه مه چىيى پيديدت؟

گوتم: ئىستە دەچىنە شوينى پارە گۆرەكان، بزانە ئەم دوو پارچە كاغەزە، چ پارەيى زۆرى خۆمان دەكات!!

لە نووسىنگەيى پارەكەمان گۆرپىيەو، پارەيى زۆرى خۆمانى كرد، سۆز و پۆز بىنيان زۆر دليان خوشبوو، چونكە داواكارىيان پىدايىن دەبوو. چووين بۆ نووسىنگەي تەلەفۆن وفاكسى جيهانىي، ژمارەكەمان بە پرسگەي نووسىنگەكەدا، پاش كەمى چاوەروانىي گوتيان بچنە كابىنەي ژمارە شەش.

تيليفۆنەكەم ھەلگرت، گوتم ئەلو، خۆتى وريا گيان. گوتى قوربانىت بى سامان گيان، چۆنن، چەند مانگىكە ھەوالتان نازانم. بەلام وا پىكەوت، ئەو ھاورپىيەم دەھاتەو بۆ ھەولير، بە ھەلمزانى، نامەيەكتان بۆ بنيرم.

- وريا گيان، سوپاس بۆ نامەكە، بەلام ئىمە تۆمان بە پارەو ناوى.

- داواي لىيوردندەكەم، جەژنانەيى زۆر كەمبوو.

- زۆر سوپاس، حەزناكەم جاريكى دى دووبارەي بكەيەو.

- گىرفانى من و تۆ ھەميشە ھەر يەكبوو.

- تۆ لە ولاتى غەريبىت، ھەردەم پارەت پىويست دەبى.

گوتى: ليرە ئەوەي بىرى لىنەكرىتەو پارەيە، بەلام نازار و دەردى غەريبى ناخوشوگرانە، خوشىيەكانى ئيرەت لە پيشچاودەخات.

ماوہيى باش، ھەر چوارمان لەگەل وريا قسەمان كرد، ئىدى چووين بەرەو بازارى تازە فرۆشان، جلو بەرگى جوان و نايابمان

كېرى، تېلېفېزىيۇنى رەشۇسىيى و پىيۇستى جەژنمان دابىنكرد،
گەپاينەو. ماوھىي زۆربوو، تىقەي پىكەنىنى (رۆز و سۆز) م لە
ناخى دلىانەو نەبىستبوو، ئەو ئىوارەيە بىننم و بىستىم.
بۆ سبەينىش مووچەكەم وەرگرت، لە قەرزارىش پزگار بووين
وجەژنى خوشمان لە سايەي (ورىا) وە، بە سەربرد.

رېځخراوی بیانی

پاش ههفته یی دواى جهژن، ئه و ئیواره یه زوو کاره با هاته وه، له بهشى ئاگادارییه کان، بلاوى کرده وه، رېځخراویکی بیانی پیویستی به چهند کارمه ندی هیه، کۆلیژى بهشى ئینگلیزی ته واکردبى. به پهله ناو نیشانه کهم نووسى و گوتم نازه، سبهینى دهچم فورم وهرده گرم، گهر وهریانگرتم واز له مامۆستایى دینم، چونکه ئه وهى له و شویخانه کار بکات به ئاسانى به خاوهنى هه موو شتى دهبى.

نازه گوتى سامان دهبى وهرتگرن؟

- له زمانى ئینگلیزى زۆر له خۆم راده بینم، به دلتیاییه وه له تاقیکردنه وه وچاوپیکه وتن به نمره یه کی باشه وه دهرده چم.

ئه و شه وه خه وم لینه ده که وت، ئاخۆ دهبى که ی به یانى بى و به پهله بچم بو ئه و رېځخراوه بیانییه و فورم وهرگرم.

به یانى هات، خۆم گه یانده پرسگه ی رېځخراوه که، فورمیان پیدام و کاتیان دیاریکرد بو گه رانه وهى فورمه کان و تاقیکردنه وه.

پاش یه ههفته، به شداربووم له تاقیکردنه وهى رېځخراوه که، چونکه زۆر بو ی په رۆشبووم، به یه کهم دهرچووم، وهریانگرتم وازم له مامۆستایى هیئا. بووم به چاودیر و مانگانه سى سه د

دۆلارم وەردەگرت، بۆ ئەو سەردەمە پارەیی زۆربوو، ژيانم گۆڤا،
 بووم بە ئەندامیکی چالاکی ئەو ریکخراوە بیانییە، لە بواری
 گەشەپێدانی کۆمەڵایەتیی و ئابووریی. پاش سائی بووم بە
 لیپرسراوی بەش و مووچەکم بوو بە مووچەیهکی خەيالی که هیچ
 کاتى بیرم لەو جۆرە مووچەیه نەکردبوو.وه.

ژيانى ئۆردوگام جیهیشت، چوومه ژيانى نیو شارەوه، باشتەین
 خانووم بە کرى گرت، جوانترین و باشتەین کەلوپەلی مالم کړی،
 جگە لە کرینى ئۆتۆمبیلی بۆ هاتووچۆی ریکخراو که پیشتر هەر
 بە لاندکرۆزى ریکخراوه که هاتووچۆیان پێدهکردم. هەفتانە لە
 ریکخراوه که وه پێوه نەدیییم بە (ووریا) وه دەکرد، ئەویش زۆر
 خوشحالبوو که ژيانمان گۆڤابوو. زۆرى نەخایاند پارچەیی زهويم
 کړی، ئەندازى یارى نەخشەى دانا، خانووه کهى بۆ تهواوکردم.
 خوشگوزەرانى پووى تیکردبووین، میوانى زۆرم دەهات و ژوورى
 تايبهتم هەبوو ته نیا بۆ میوان. بیدلى منداڵه کانم نەدەکرد و تۆلهى
 چەند سالتەى هەژارییم بۆ کردبوونەوه، هەر کات بمرانیا یە نزیکى
 ئەوهن پابردوو بیرکەن، بە زووى دەمهینا یه وە یادیان. دەمویست
 ژیرانه بیر لە ژيان بکەنەوه، "سوود لە پابردوو وەرگرن لە پێناو
 سەرکهوتنى ژيانى ئایندهیان". زۆرجار پێمدهگوتن باوبا پیران
 دهلێن "مه نازه به بوون، مه گری به نه بوون، هیچیان تا سەرنین،
 چ بوون چ نه بوون". تا دلنیا بن، مەرج نییه وا بژین، بە تايبهت
 ئیعمه، لە ولاتى دهژین، ولاتى قەزاوقەدەرە، پریهتیی لە کاره ساتی
 دلته زین.

پوځانی پڙیځ

شه شه مین سال بوو له و پښکخواوه کارم ده کرد، (وریا) سالی بوو مافي په نابهری رامیارییان پیداوو.

ئو پښمهی، سیوپینچ سال ولاتی ویرانه کړدوو، بو قړکردنی گهلمان چه ندین شیوازی نامرویانهی به کارده هیئا، وهك چه کی کیمیا یی، پوځان وسوتانی گونده کان وئو نفالکردنی نزیك دوو سده هزار کهس له ژن و مندال، کچان و کوران، پیروپه ککه و ته. به مانه وهش نه وه ستا، دهیویست هیتلهر ئاسا، جیهان بتوقینئ و داگیری بکات. کاتی کاره ساتی پوځانی ته لاری بازرگانی له ئه مریکا، له مانگی سیپته مبه ر سالی ۲۰۰۲ پوویدا، ولاتانی زلهیز بریاری بنبرکردنی تیروریان له لایه نه ته وه یه کگرتووه کانه وه وهرگرت، دووهم تیروریست و دیکتاتور جیهان (سهدام) ی خوین مژ بوو، که نوره ی له ناوبردنی هات، گالتهی به بریاری نه ته وه یه کگرتووه کان ده کرد.

تا له کاتی (سفر) په لاماردر، خوئی وده سوپیو هنده که ی له ماوه ی چند روژئ رایانکرد وخویان هشاردا، "کونه مشکیان لیبووه قهیسهری"، چییان به سهر خه لکی هیئا، هه مان شیوه به سهر

خۆيان ھات. جارى يەككى لە دارودەسەكەى لە ھەشارگە و مالان دەدۆزانەو ەبەندەكران، ھەر دوو كۆپرەكەى لە شەپكدا كوژران و جەرگى سووتا، ژن و كچەكەى، بۆ پەنابەرىتى خۆيان گەياندەبوو ەولاتان، خۆيشى لە ھەشارگەى، نزيك شوينى لە دايكبوونى دۆزرايەو، زۆر ترسنوكانە خۆى بە دەستەو ەدا.

خەلكى، لە ناوچوونى پزىمیان ەك خەونى دەبينى، باو ەريان نەدەكرد، ئەو ديكتاتۆرە زۆردارە لە ناو بچىت، بەلام پيشينان راستيان گوتوو، "ھەموو شتى لە باريكى دەپسى، تەنيا زولموزۆردارى لە ئەستوريدا".

ئازادى پووى لە ولات كرد، خەلكى ئەگەرانەو ەبۆ زىدى باوبايران. سەردانىيى بە پەلەم كرد بۆ مالى برام و باوكى وريا ەحمەد، بەلام ئەحمەد لە مال نەبوو، تەنيا دايكى و گەلاويز بوون، ئەو ەى خەمىكى لە دلەم چاندەو ەگەلاويز بوو، ھىشتا ئاسايى نەببوو ەو. ەزمەدەكرد ئەحمەدم ببينايە و پىگەچارەمان بۆ چارەسەرى گەلاويز دابنايە، بەلام بە ەوى دەوامى ريكخراو ەمەو ەگەرامەو، ئەو خەمەم ەلگرت بۆ كاتى دىكە.

لە ريكخراو ەكەو، پىو ەندييم بە (وريا) ەكرد، ەوالى شارم بۆ باسكرد، نامووى پتر پەروشى كرد، ەموو ئاواتى گەرانەو ەبوو، دوا داواكارى وريا، چۆن بتوانى پىبوار ئاشت كاتەو، ناحەزى لە نيوانيان نەمىنى. گۆم دلنيابە، كە ەاتىەو، دەچينە لاي ريبوار گەر بە پارەش بى دللى پازى دەكەين.

وریا وتی که واته لهه ههفتهیه دیمهوه، هه خۆت وهره بۆ
سنوورو به کهس مهلی، گهر کیشهکهه له گهل (ریبوار) چارهسهه
بوو، به یه کجاری دیمهوه وخۆم له ولاتی غهریبی پرگاردکهه.
- دلنیا به وریا گیان، کیشهکه زۆر به ناسانی چارهسهه دهکهه و
ههه خۆم دهزانم چیی پیدهلیم.

وریا: چیی پیدهلینی؟!

- کهه ی پیکهوه چووینه لای ریبوار، نهوسا دهزانی چیی دهلیم
وچۆن چارهسههه کیشهکه دهکهه.

پاش شهش پوژ، وریا پیوهندیکرد، گوتی سبهینی ئیواری،
دهگههه سنووری (ئیراهیم خهلیل)، دههوی ههه خۆت بیی و کهس
تینهگهیهنی.

- به چاوان. ههفتهیی مولهتم له ریکخراوهکهه وهرگرت.

پیشوازی

ئەو رۆژە خەلکی لە ھەندەرانەو زۆر دەھاتنەو، ھەر جاری کۆمەڵی
دەپەرینەو، لە دوورەو بێنیم، بە جانتا چوارتاییەکیەو، ھیدی
ھیدی دەھات و چاوی دەگیرا.

گەشتە خاکی کوردستان و منی بەدی کرد، باوەشمان بە یەکیا
کرد، پێکەنین و گریان تێکەڵببون، دەیگوت ئەمە منم گەشتە ئەو
پۆژە بێبێنەو، جاریکی دی ھەوای نیشتمان ھەلمژم، غوربەتی
وازم لێبێنی و چیدی تەوقی لە گەردن نەنیمەو.

گوتم: با بچینەو، بە بێنیی شارەکەمان و کەسوکار دڵخۆشتر
دەبیت.....

ھۆرینم لێدا و دەرگایان کردەو، یەکسەر چوومە ژوورەو، کە وریا
دابەزی، نازە سەریسورما گوتی:

باوەرناکەم، ئەمە کاک وریا نییە!!

وری سەری نازە ماچکرد، گوتی براژن، باوەرتبی وریام، باوەشی
لە سۆز و رۆژدا و لە ئامیزی گرتن و دەیگوت، ماشەللا گەرە بوونە.
- وریا ئەمانە دەبینم، ئینجا ھەستدەکەم، تەمەنمان زۆر پۆشتوو،
بەلام بێ ناگاین.

— ئىمە تازە ژيانمان بۇ چىيە، ئەو تەمەنەي كە ماۋە لە پىناۋ
ئەمانەدا بەكارى دەھىنن.

ئەو شەۋەمان لە مالى ئىمە بە سەر برد، بەيانى زو، بىترسى
زالگەكان، چووينەۋە بۇ شارەكەمان.

بەو بەيانىە زوۋ، لە پىش دەرگايان ئۆتۆمبىلەكەم ۋەستان. وريا
ويستى دابەزى. گۆتم دانەبەزى، با بچم مژدەيان بدەمى.

لە دەرگامدا چرۇ دەرگاي كردهۋە، بە گلەيىكردنەۋە، گۆتم چرۇخان،
دەبى لە زارى خەلكىيەۋە ببيستم وريا ھاتوۋتەۋە!؟

— كاك سامان، ھىشتا نە ھاتوۋتەۋە، بە نيازە دوو ھەفتەي دىكە
بىتەۋە.

— بە راستە!، دوو ھەفتەي دىكە!!

— لە تىلىفۇن ۋاي پىگوتووم.

— ئەي ئەگەر ئەۋرۇ ھاتەۋە، مژدانەكەم چيىدەبى؟

— زۇر بىرى دەكەم، نەك ھەر لەبەرخۇم، ھەزدەكەم زوۋ بىتەۋە لەبەر
مندالەكان.

— كەۋاتە مزگىنيم دەۋى، ۋا لە نىۋ ئۆتۆمبىلەكەمە.

بانگى وريام كرد ۋ ھاتە ژوورەۋە، چرۇ قسەي بۇ نەدەكرا. وريا
گوتى بۇ ۋا لالېۋوى؟

گريانى خوشى لە ناخى دلىيەۋە دەھاتەدەر، گەر شەرمى
نەكردبايە، باۋەشى لە وريا دەدا، بەلام وريا زانى زۇركارى لىكرد،
دەستى لە مىلى كرد، ماچى كرد گوتى ۋا لە خۆت مەكە، بۇ ھەر

شوينى بچم ھەر بۇ لاي خۆت دېمەۋە. باۋكى وريا، لە ژوورەكەيەۋە
دەرکەۋت، تەۋاۋ پىرى پىۋە دياربۋو، گوتى:

كۈرەكەم، گويم لە دەنگتە، قوربانتم كۈرى باۋكى، ھاتىتەۋە؟!
وريا پەلامارى دەسيدا و ماچىكرد، ئەۋىش باۋەشى لە وريادا و لە
پرمەى گريانيدا، ھەموۋانى گريان.
مندالەكان لە خەۋەستان، وريا نامىزى بۇ كردنەۋە خويان
گەياندە باۋكيان.

ھانا: باۋكە گيان، ئىدى جيمان مەھىلە، زيان بى تۆزۈر ناخۆشە.
ۋىتم: دىنبايە جىتتان ناھىلى.

زۆر نەماينەۋە گوتم با بچىن بۇ دەرەۋە وسەردانىيى پىبۋار بکەين.
باۋكى وريا گوتى مەچن، كۈرەكانم مەچن، چەند برادەرى لە پىش
سپيانى گەرەك دەنيرىن.

- مامە گيان خەمت نەبى، سەرى دەدەين، خۇ نامانكوژن، بزائىن
چىي دەلىن و نيازىان چىيە.

- ۋابى خۇمىش دىم.

- تەنيا من و وريا دەچىن، با بزائى چەند كاترميرىكە وريا
ھاتوۋەتەۋە، كىشەكەى لە بىرە و پشتگوۋى نەخستوۋە وپىزى بۇ
داناۋە، ھەر بۇيە يەكەمىن كەس سەردانى دەكرى.

- بچن كۈرەكانم، خوا ئاگادارتانبى، زۆر ئاگادارى خۇتانىن.

نزيك مالى پىبۋار بوۋىنەۋە، ئەۋ پىيەى چەند سالى لەمەۋبەر پىيدا
چوۋىن نەگوپابوۋ، تەنانەت چلپاۋى پىش مالى پىبۋار ھەر مابوۋ،

مراوییه کان دهنوکیان تیئناوو، بهلگهی بوو بو پشستگوی خستنی
شاره که مان له لایه ن پژی می به عسه وه.

له دهرگاماندا، خوشکه که ی هات و دهرگای کرده وه.

گوتم: ریپوار له ماله؟

زور شیرزه بوو، گوتمی نازانم.

گوتم: هیشتا وازتان له وشه ی (نازانم) نه هیئاوه.

به په له چوو و ژور وه، ریپوار هات، زور به ساردییه وه، ته و قه ی
کرد و فهرمووی لی کردین. له هه مان ژووری جارانی دانیشتین، به
بیزاریییه وه خیر هاتنی لی کردین.

پاش که می بیدهنگی. گوتم ریپوار، ئیمه تۆمان به پیاو داناوه، بویه
بو مالت هاتووین، وریا، چهند کاتر می ریکه گه یشتوو ته وه، که چیی
به پیویستی زانی بی بو لای تو.

گوتمی: وریا، ده زانی چهند تاوانبار به رانبهرم، بویه هاتوو.

– من هیچ تاوانبار نیم و نه مگوتوو تو له حیزبی ئیسلامی کار
ده که ی، گهر بمگوتایه، دان پیهینان بوو بو خۆم، دادگا پازده سال
زیندانی بو دهرده کردم، من گوتوومه، تو ئیمه ت گه یاندوو و
ته نانه ت ناوی (سامان) مدا، که خوشه ویسترین هاوړیمه، چونکه
شتی شاراو نه بوو، به لام من چیی بکه م، تو به رهنگاری نازارو
ئه شکه نجه دانت نه گرت و دانت به وه دا نا له و حیزبه کار ده که ی.

– ئه و قسانه ی وریا ده ی کات راسته، ته نانه ت ناوی منی دابوو.

– ئیسته ئیوه چییتان له من دهوی؟

- دەمانە ھۆی ھېچ شەتئى لە دلت نەمىنى بەرانبەر وريا و لىيىبورى.
- ئەو ھى وريا كردى، دوزمندانى بوو، پارزە سال دادگايى كرام و
شەش سال لە زىندانى ئەبو غرىب بووم، گەر بە ھۆى پوو خانى
رژىمە ۋە نەبوايە، نو سالى دىكەى تىدادەبووم، جا بە چ گيانى
لىيىبوردنە ۋە، لىيىبورىم.

- تو چىيت دەۋى، نامادەم داواكارىيەكەت جىبەجى بىكەم،
سەرەراى ئەو ھى خۆم بە تاوانبار نازانم.

ۋەتم: رىبوار، تو تاوانبارى بەرانبەرمان، بە تايبەت بەرانبەر ئەحمەد،
كە بە ھۆى توۋە مندالىكى تاقانەى لەو پرىيە گيانى پاكى سپارد و
ژنەكەى شىت بوو.

- تو چىي دەلىي، ئىۋە ھاتوون تاوانبارم بىكەن و چەند سالى دىكە
بەندكرىمە ۋە.

ئىمە - ۋا ناكەين و لىمان ناۋە شىتە ۋە، بەلام بىرت دىت، لەو بىابانە
چۆلە كە ھېچ ناۋەدانىي بەدى نەدەكرا، گرتت بە قولى مندالەكەى
ئەحمەد، بە توندى فرىت داىە نىۋ خىمەكە ۋە، دەتوت بە ھۆى ئەم
مندالە ۋە ئاشكرا دەين. ئەو مندالە تاقانەى، بەو فرىدانە، توقى و
زور ترسا، ئەو ترسە لە دلى دەرەنەچوو، تا تووشى نەخوشىي
كوشندەى مىشكى كرد، لە گەرەنە ۋەدا، چەندجارى پرشايە ۋە، لە
كوتايىدا گيانى پاكى سپارد، ئىمە، لەبەر ماندووبوون و تىنويەتى
و برسىيەتى، نەمانتوانى ھەلىگرىن، بە ناچارى لە گوپى بچووك
ناشتان، كە داىكى ئەو دىمەنە دلتەزىنەى بىنى و گوپى

كۆرەكەيمان جېھىشت، شىت بوو، تا ئىستەش بارى دەروونى
خراپە. ئەم بەسەرھاتەت دەزانى؟ ئايا تا ئىستە ئەحمەد يەخەتى
گرتوۋە؟

ئەي ئەمە دلگەرەيى و گيانى لە خۆبووردن نىيە؟
سەرى ھەلپرى، ھەناسەيەكى ھەلکىشا و گوتى:

تا ئىستە ئەم بەسەرھاتەم نەزانىوۋە بە ھۆى منەۋە بوويىت، زۆرم
پىناخۆشە، بە راستىيى دەمەۋى سەردانىيى ئەحمەد بکەم و زۆر
داۋاي لىبوردنى لىبکەم.

– ئەۋە راستىيەكە ويستم بىزانى، گەر حەزت پىبى، ھەر ئىستە
ئەچىن.

– دەمەۋى بە تەنيا بچم.

– با ھەر ئىستە بە ئۆتۆمبىلەكەم بچىن.

كەمى يىرىكردەۋە، بە كزىيەكەۋە، گوتى باشە با بچىن.

ھەرسىكمان سواری ئۆتۆمبىل بووين و چووين بەرەۋ مالى ئەحمەد.
لە دەرگامدا، كراۋە بوو، راستەۋخۇ چووينە ژوورەۋە، گەلاۋىژ
گەش بوۋەۋە، بە زەردەخەنەۋە ويستى بەرەۋ پوومان بى، لە ناكاو
ھاۋارى كرد و رايكردە ژوورەكەيەۋە و دەرگاي لە خۆى داخست.

(ئەحمەد) لە ژوورى ميوانەۋە، بە پەلە ھاتە دەرەۋە، كە ئىمەي
بىنى، ھەر لە دوورەۋە باۋەشى بۇ كردىنەۋە، تەنانەت، ئەۋ
باۋەشەي بۇ (رېبۋار) ىش كردهۋە. چووينە ژوورەۋە و دانىشتىن.

وتم :نازانم گهلاويژخان بو وایکرد، له سه‌ره‌تاوه ویستی به‌ره‌و
 پرومانبی، به‌لام له پر هاواریکرد و رایکرد ژووره‌که‌ی.
 ئەحمەد: به یارمه‌تیتان، بزانم بۆچی وایکرد، چونکه ماوه‌یی
 له‌مه‌ویه‌ر بردمه لای دکتۆری، ئیسته زۆر له جاران باشت‌ره. یارمه‌تی
 وه‌رگرت و چوو بۆلای گه‌لاويژ، که زۆری پیچوو، منیش بۆ لایان
 چووم. ئەحمەد گوتی گه‌لاويژ ده‌لی، ئەو کوپه‌ی (دانا) ی کوشت،
 نه‌متوانی ته‌ماشای بکه‌م، هه‌ر بۆیه رامکرد .

گوت: ئەحمەد، ریبوار هاتوو تا داوای لی‌بوردنت لی‌بکات، چونکه
 باسم بو کرد که به هۆیه‌وه، (دانا) مان له ریگه گیانی سپارد
 ئەحمەد: من هیچ لی‌ی ناوی، لی‌ی ده‌بوورم.

گوت: ده‌زانم، تو هه‌ر له میژه لی‌ی بو‌راوی، به‌لام ده‌مه‌وی کیشه‌ی
 نیوان خوی و وریا چاک‌بی، چونکه ئەو به نیاز نییه به ئاسانی له‌و
 شەش سال زیندانییه‌ی که له نیوچه‌وان (وری) ی ده‌زانی، خوش‌بی.
 پروم کرده گه‌لاويژخان گوتم دلت گه‌وره‌بی، پی‌ویست ناکا خه‌م له
 هیچ شتی بخوی. به ئەحمەد گوت با بچین بۆلای (ری‌بوار و وریا).

وری: توخوا گه‌لاويژخان چۆنه و بو وایکرد، وا دیاره هیشتا به
 ته‌واوی چاک نه‌بووه‌ته‌وه.

ئەحمەد: باشت‌ر ببوو، به‌لام ئیسته کاکه (ری‌بوار) ی بی‌نی، (دانا) ی
 کوپ‌ی هاته‌وه یاد. ریبوار تیگه‌یشت تاوانی گه‌وره‌ی کرد‌وه، بۆی
 ده‌رکه‌وت که دلی ئەحمەد چه‌ند گه‌وره‌یه. ئاره‌قی شه‌رمه‌زاری به
 نیوچه‌وانیدا هاته‌ خواره‌وه، نه‌یده‌زانی چی‌ی بلی، له پر‌دا گوتی:

نازانم چيىبلىم، تەنيا دەسەلات كە ھەمبى، دەرمانم بلىم "ئەمە مىلى
من و چەقۇى تۆ" چونكە تا سامان باسەكەى بۆ نەكردم نەمزانيوہ.
ئەحمەد: ئىمە براين، پىويستە گيانى لىبوردمان بەرانبەر يەكدى
ھەبى، بەلام من يەك داواكارىم ھەيە؟ زۆر بە پەرۋشەوہ، گوتى
ھەرچىي دەلىي دەيكەمە سەرچاوم.

ئەحمەد: چۆن من ھىچ لە دلم نەماوہ بەرانبەرى تۆ، دەرمانم تۆش
ھىچ لە دلت نەمىنى بەرانبەر وريا. پىيوار بىدەنگبوو، كەمى بىرى
كردەوہ ووتى: گەر بلىم بەرانبەر وريا دلم پاكە، راست ناكەم، بەلام
لە سەر دەستى تۆ و سامان، لەم ساتەوہ، بە دلتايىوہ، ھىچ لە دلم
نەما وريا وەك برامە.

ئەحمەد: دەرمانم دەستبەكە مىلى يەكدى، با گيانى تەبايىي و
براىەتتى لە نيوانمان دروستبى، نەك گيانى تۆلە سەندن.
وريا بە پەلە ھەستە، ھەر دووكيان يەكديان ماچكرد. منىش دلم
ئۆخەى كرد كە گرتەكەمان چارەسەر كرد.

گوتم: پىم بلى، ئىستە چىي دەكەى، (مەمەد)ى برات چىي دەكا.
گوتى: من شوفىرى ئۆتۆمبىلىكى برادەرىكم و (مەمەد)ى برام
چاچىيە لە پىشانگەى ئۆتۆمبىلان.

وريا: گەلاوېژخان ت بۆ لاى چ دكتورى بردوہ؟

- ماوہىي لەمەوبەر بۆ دكتورىكى دەرماناسى زۆر باشم برد.
دەرمانى باشى ھەيە و بەكارى دىنى، لەو پۆژوہ باشبوہ.

که گوتمان ده‌پوین، زۆر هه‌ولیا‌ندا نیوه‌پۆ بمینینه‌وه. وتم پێویست
ناکات، مائی (وریا) چاوه‌پروان.

ئه‌حمەد: داوا‌ی لێ‌بوردن ده‌که‌م ئێ‌سته ناتوانم، ده‌مه‌وی گه‌لاویژ
جینه‌هیل، به‌لام شه‌و دی‌ین.

نه‌مه‌ده‌ویست زۆری لێ‌بکه‌م، مالا‌وا‌ییمان لێ‌کردن و ده‌رچووین.

رێ‌بوار: ئه‌م نیوه‌پۆیه ده‌چینه مائی ئی‌مه.

وتم: تو‌هه‌ر ده‌بی له‌گه‌لمان بی‌ی.

وریا: رێ‌بوار له‌به‌ر دئی باو‌کم، هه‌ز ده‌که‌م ئه‌م نیوه‌پۆیه پێ‌که‌وه‌بین.

پووی ئۆ‌تۆ‌مبیل کرده مائی (وریا) و گوتم به‌ خوا دانا‌به‌زی.

گو‌تی دلتان ناشکی‌نم، ئی‌وه‌ برای من.

باو‌کی وریا بی‌نی رێ‌بوار له‌گه‌لمان، به‌ گه‌رمی خێ‌رها‌تنه‌وه‌ی

لێ‌کردین و ده‌ستی کرده ملی رێ‌بوار گو‌تی تو‌ش کو‌پی منی هه‌ر

وه‌ک، وریا و سامان. ئه‌ویش ده‌ستی باو‌کی وریای ما‌چکرد، گو‌تی

تو‌ش باو‌کی هه‌مووانی. به‌ چاره‌سه‌ری کی‌شه‌که خوشیی پووی

تیکردینه‌وه.

تا شه‌وی دره‌نگ له‌ مال وریا ماینه‌وه، چونکه میوانی زۆر ها‌ت‌بوو.

پاش چه‌ند پۆژی چووینه‌لای ها‌ورپیه‌کی ئه‌حمەد، که نووسینگه‌ی

زه‌وی هه‌بوو، دوو پارچه زه‌ویمان ک‌ری له‌ سه‌ر زیی خاسه، هه‌ر

نووسینگه‌که به‌لێ‌نیدا به‌ ئه‌ندازیاری تایبه‌تی خو‌یان و به‌

هه‌خشه‌یه‌کی نو‌ی له‌ ماوه‌ی سی مان‌گدا خانووه‌که‌مان بو‌ته‌واوبکا.

پاش بی‌نیی نه‌خشه‌که گوتمان ده‌ست به‌کار‌بن.

پاشان چووینه سەر قه‌لای شاره‌که‌مان، گپری سۆزوبه‌زه‌یی له
 د‌لۆده‌روونمان هه‌لگیرسان، ر‌قوکینه‌ی د‌ژ به‌ د‌وژمنانی گه‌لمان
 توندتر کرد که هه‌میشه‌ بۆ کوردستانی بوونی شاره‌که‌مان پیلانه
 پیس و گ‌لاوه‌کانیان د‌اده‌پ‌ژن، بیخ‌مه‌ت و و‌یرانه‌ی ده‌که‌ن، هه‌ر
 له‌ویوه‌ چووینه‌ نیۆ بازار و سه‌رمان له‌ مه‌یدانی کریکاراندا، موچ‌رک
 و ته‌زووی هه‌ژاری ه‌ینایه‌وه‌ یادمان، زۆر سوپاسی یه‌زدانمان کرد،
 له‌ کابوسی هه‌ژاری پ‌زگاری کردوین، ژيانی خوشی پ‌یبه‌خشین.
 چووینه‌وه‌ چایخانه‌که‌ی (مام‌م‌وراد)، هه‌مان د‌یکۆر بوو و
 نه‌گۆر‌ابوو، ته‌نانه‌ت کورسییه‌ ش‌لۆقه‌کانی هه‌ر مابوو. ئ‌یواریش
 (چ‌رۆ) مان له‌گه‌ل گه‌لاو‌پ‌ژ، بۆلای د‌کتۆری باش برد، داوای ل‌یک‌کردین،
 دوو مانگ به‌رده‌وام‌بین له‌ هاتوو‌چۆ بۆ چاره‌سه‌ر‌کردن، د‌ل‌نیای
 کردینه‌وه‌، به‌ په‌ی‌ره‌و‌کردنی پ‌ینماییه‌کانی به‌ ئ‌اسانی چاک‌ی
 ده‌کاته‌وه‌. ب‌ر‌یک پاره‌مان بۆ ئ‌هو دوو مانگ ته‌رخانه‌کرد، دامانه‌ ده‌ست
 (مه‌مه‌د) ب‌رای و چونکه‌ ده‌مانزانی ئ‌ه‌حمه‌د وه‌ریناگری.
 شه‌وی به‌ هه‌مان شیوه‌، م‌الی وریا جه‌نجا‌لبوو، (فایه‌ق)ش هات‌بوو،
 و‌پ‌رای ئ‌ه‌وه‌ی زویر ببوو له‌ وریا، چونکه‌ داوای پاره‌ی ئ‌هو زیانه‌ی
 کرد‌بوو که به‌ هۆی سنوورداشمانه‌وه‌ تووشی ببوین، (وری)ش ئ‌هم
 داواکارییه‌ی په‌سه‌ند نه‌کرد‌بوو. فایه‌ق هه‌ر هه‌ستی ل‌پ‌را‌ده‌گرتین،
 هیچ نه‌گۆر‌ابوو، قسه‌کانی هه‌ر ناخۆش و په‌قبوون.

گه پانه وه بو شارمکه م

دوای تیپه پوونی سی مانگ، کاتی ئه وه بوو کلیلی خانووه که مان وه بگرین و خانووه که ی هه ولیر بو ئه و کپیاره چۆل بکه م که سی مانگ له مه و بهر لیی کپیووم، ده بی خاوه نی به لی نه که م بم ووریا به موبایله که ی پیوه ندیی پیوه کردم، به زووترین کات مائی هه ر دوو لمان بگوازینه وه نیو خانووه کانمان چونکه ته و او بووه .

چووینه خانووه که مانه وه، جار یکی دیکه به شاره که مان ئاشنا و شاد بووینه وه . ئه و ئیواره یه له سه ر بانی خانووه که مانه وه ته ماشای رووباری (خاسه) م ده کرد، ئه و رووباره ی له کاتی رژیمدا وشک و برینگبوو، ئیسته به ئاوی سازگاری قهت پالی چیاکان تینویه تی شکاوه، خۆر له کاتی ئاوا بووندا بوو ئه و ده قهره ی سوور کرد بوو، تیشکه که ی له گه ل شه پۆلی رووباره که دا تیکه لبوو، له نیو دارستانی که ناری رووباره که ش چاوشارکییان بوو، کچان و کوپان له جیژوانی ئیواره یاندا له سه ر کورسییه کانی ئه و که ناره دانیشتبوون، به هیمنی باسی ئایینده ی خویان ده کرد، له و کاته ده مویست بانگی (نازه) بکه م، ته ماشای خوارم کرد، پۆز و سوۆز له باخه که خویندنیان ده کرد، به لām نازه دیار نه بوو، گوتم پۆز بانگی دایه بکه

بۇ سەربان بىت، ئەۋىش بە دەنگە ناسكەكەى بە دايكى گوت كە
بگاتە سەربان. نازە ھاتە سەربان، نەيدەزانى بۇچىيى بانگم كردوۋە،
گوتى سامان گيان چىيتدەۋى؟ گوتە تۆ سەيرى ئەم دىمەنە دلفرىنە
بكە چ كەشىكى پۇمانسىيە!! زۆرى پى جۋانبوو گوتى بە راستى
وايە خۇت گوتەنى كەشىكى پۇمانسىيە!.

تىشكى سوورى خۇراۋابوون كۆلمەكانى ۋەك سىۋە لاسوورە ئاساى
لىكردبوو، پەنگىكى خورمايى بەخشىبوو بەۋ قرەى نىۋەى بالاى
داپۇشىبوو، پىمگوت كەۋابىت قەرزارى ماچىكى.

گوتى: لىرە نابىت، يەكى دەمانىنىت.
پاش خۇراۋابوون قولى خستە نىۋ قوالم گوتى با بچىنە خوارەۋە
خواردنى ئىۋارەش ئامادەيە.

1
ھاتەۋە يادم و گريانم بۇ پۇژانى ھەژارى و نەدارىيمان دەھات گوتە
نازە گيان دىتەۋە يادت چەندىن سال لەمەۋبەر گىرۋدەى دەستى
ھەژارى بىۋوین، شەۋىكىان خەۋنىكى خۆشم بىنى، ھەستدەكەم
ئىستە ئەۋ خەۋنەيە كە تىيدا بووم!! "جا نازانم ئەۋ خەۋنەى چەند
سالى لەمەۋپىش بىنىم ژيانى راستەقىنەم بوۋە ۋبە خەۋنم زانىۋوۋە،
ھەژارى و بەسەرھاتەكانىش خەۋنبوونە وئىستە بە ئاگا ھاتووم، يا
بە پىچەۋانەۋەيە!!".

گوتى: ھەر كاميان بى، گرنگ ئەۋەيە ئىستە لە ژيانى خۆشىداين.

گوتم: گەر خەون بووبی ئەوا هاته دی، بەلام کاتی خۆی خەونیکی
دیکەم بینی، دەبی ئەوەش بینمە دی.

نازە: ئەویان چ خەونی بوو؟

- کاتی لە بیابانەکان بووین، خەریکبوو لە تینویەتی و برسێتیدا
بمرین، من و وریا ئێوەمان جێهێشت تا بچین ئاوەدانیی بدۆزینەوه،
هەردوو کمان لە پڕی زۆر ماندوو بووین و لێی نووستین، پیاوی بە
سالآچوو هاته خەونم، لە ئەنفالکراوان بوو، پیتی گوتم "هەستن
نزیك ئاوەدانیی بوونەتەوه، پرایسپاردم و گوتم: "گەر ولات
ئازادبوو، بمانگەینەتەوه کوردستان، با ئێسک و پروسکمان تێکەل
بە لمی بیابان نەبی، تێکەل بە خۆلی سووری خاکی کوردستان
بیت".

نازە: هاتەوه بیرم، بەلام بۆ ئەمیان چێدەکە؟

- هەر سبەینی، (خۆم، وریا، ئەحمەد و رییوار) دەچین بۆ
(وەزارەتی مافی مەروە)، راستییەکانیان پێدەلێن، هەروەها دەلێن
زۆر مائی بەدوو شایەتەتەل دەبن بۆ دۆزینەوهی شوینی ئەنفالەکان.
نازە: باسی ئەو پیریژنە بکەن، کە بە دووماندا دەگریا و دەیگوت
"ئێوە کوردن، کوردیکی زۆریان لێرە زیندە بە چالکرد، گەر
بتانگرن وەک ئەوانتان لێدەکەن".

مۆبایلهکەم دەرھێنا و لەگەڵ وریا قسەم کرد و پڕیارماندا، سبەینی
هەر چوارمان بچین بۆ وەزارەت.

بۆ به یانی هه‌رچوارمان، هه‌موو کاریکمان لادایه‌ لاره‌، چووین بۆ
وه‌زاره‌ت، ئه‌وانیش لیژنه‌یی تایبه‌تیان پیکه‌ینه‌بوو بۆ وه‌رگرتنی
زانیا‌ری ده‌رباره‌ی چاره‌نووسی ئه‌نفالکراوان، هیندی‌ فایلیان
پیشانداین، که‌ له‌و که‌سانه‌بوون زانیاریان له‌ باره‌ی ئه‌نفالکراوانه‌وه‌
پیدا‌بوون. زانیاریه‌کانی ئیمه‌یان نووسی و زۆریان پیا‌ش‌بوو.

پوفاتی پیروزی ئەنفالکراوان

شەویکیان لە کەناڵەکان ئاگادارییان بلاوکردەو، "بەهۆی راستیی ئەو زانیاریانەی لە لایەن هاوڵاتیانەو وەرگیراوە، وەزارەتەکەمان بە پالێشتی لیژنەی ئە ولاتانی هاوپەیمان، چەند گۆڕیکی بە کۆمەڵیان دۆزیووەتەو، بە جلوبەرگ و ناسنامەکان دەرکەوتوو کوردن، خەلکی ناوچەی گەرمیان و بادینان."

لە ناوچەی گەرمیان و دەقەری بادینان شوێنیان بۆ (مەزاری شەهیدانی قوربانیانی ئەنفال) دیاریکرد، کاتی هێنانەوێ پوفاتی ئەنفالکراوان بۆ خاکی نیشتمان دیاریکرا، چەندین هەزار کورد، لە (حەمرین)ی سنووری کوردستان لەمبەر و لەوبەری شەقام، لە پیشوازیدا وەستابوون، کە پوفاتی ئەنفالکراوان گەیشته خاکی کوردستان بە مەراسیمی شکۆدارو ریزلێنانەو پیشوازیان لیکرا و گۆلباراندەکران، شەقامەکان بە پێدەشتی گۆلزاری قەدپالی چیپاکانی کوردستان دەچوو، فرمیسکی گەشی کوردان، تەنانەت ئەشکی مندالە چاو گەشەکانیش، وەك ئاورینگی بەیانی بەهار بە سەر پەڕی گۆلی سەر شەقام و پوفاتی پیروزی ئەنفالەکانەو بوو، هەموو کوردی، بە تایبەت کەسوکاری ئەنفالەکان، خۆیان بە

خاوهنى ھەرتەرمى دادەنا ودلى ئەوانەى چەندىن سالە لە
 چاوەپوانىي چارەنووسى ئەنفلکراواندا بوو، ئەوپۆ ھيۆربووەو.
 زۆربەى پۆژنامە نوسانى جىهان، لەو مەراسىمەدا بەشداربوون،
 ئەوسا جىهان زانى، پڙىم چ کارى نامرۆيانەى بە سەرگەلەکەمان
 ھىناو.

ھەردوو مەزاري پىرۆزى ئەنفالکراوان، تاجە گۆلىنەيان لە سەر
 دانرا، چەندىن چەپکە گۆلى پىزىو وەفادارى لە لایەن کوردان و
 تەنانەت بيانييەکانىشەو دانرا. کارە ساتى ئەنفال، گيانى براىيەتیی
 و تەبايى لە نىو پىزەکانى گەلمان پتەوترکرد، بە يەکدەنگ داواى
 زووتر بە جىهانناساندنى جىنۆسايدبوونمان لە لایەن پڙىمى
 دىکتاتۆرەو کرا، تا لە دادگای نىو دەولتیش دان بە جىنۆسايدى
 کورد بەيئىرى و سەربەخويى و ئازادى کوردستان مسۆگەرتر ببىت.

كۆپ

لە سالىيادى ئەنفال، پىڭگەوبانەكان زۆر جەنجالبۇ، چونكە كوردىيى ناوۋە و دەرەۋەي كوردستانى گەرە، نوپىنەرى ولاتان، بەرەو مەزارگەكان دەھاتن، چەپكە گوللى وەفا و پىزىيان بۇ قوربانىيان دادەنا. لە كەنالەكاندا ئاگادارىيان بلاوكردەۋە، كۆپكى ھۆنراۋە سازدەكرى، تايبەت بە قوربانىيانى ئەنفال، ھەركەس دەيەۋى بە ھۆنراۋە بەشدارى بكات، لە ماۋەي دوو پوژدا بەرھەمەكەي بنىرەت، تا لىژنەي ھەلسەنگاندن ھەلبىرئاردن بۇ باشتىرەنيان بكات و بىخوينىتەۋە لە كۆرەكەدا.

وريا وتى جاران ھۆنراۋەي دلدارىيت دەنۋوسى، ئەمجارەيان بۇچى بۇ شەھيدان نانۋوسى.

گوتە: ئەمشەۋ دەنۋوسم و سبەينى تەماشاي بەرھەمەكەم دەكەين. ھەر بۇ بەيانى زو، گوتە ئەمشەۋ نەنۋوستووم، تا لە كۆتاييدا، ئەم ھۆنراۋە سادەيەم لە دايك بوو.

"ئەنفال"

بە كارەساتى ئەنفال، دوژمن ھەلبىرەشت قىينى چەندىن سال كچان و كوپان، پىر و پەك كەۋتە لەگەل ژن و مندال سەد و ھەشتا و دوو ھەزار ئەنفال، لە ۋەرزى بەھارى سال

زیندانی کران له نوگره، تالان کرا سهروهت و مال و حال
 زولمیان زور لی دهکردن، به تایبته له کچی چوارده سال
 باوک کچی خوی دهکوشت، تا نه که ویتته دهس دوزمنی زال
 شوفه لیان چالی هه لئه که ند، به کۆمه ل ده کران زینده چال
 تیکه ل ده بوو، دهس و په نجه و قاچ له گه ل کولمی ئال
 نه ده ما دهنگ و هاواریان، ته نانهت گرو گالی مندا ل
 لمی نوگره دایپوشی، مندا ل چاو نه پروکا و تا ته مه ن هه شتا سال
 ئوردو گا بوو، چواره زارو پینجسه د دی کۆکرده وه له ژیر چال
 به م کاره ساته به دنا وه، دوزمن هه لپرشت قینی چه ندین سال

له پاش خویندنه وه، هه ردوو کمان بریارماندا شیعره که م به شداری
 پینکه م له و کۆپه و بانگیشتی مالی (ئه حمه د و ریبار و فایه ق)
 بکه ی ن. نازه هات گوتی مژده یه کی، گه لای ژخان باری دهروونی باش
 بووه، ئیسته ش دوو گیانه و سۆنه ری کردووه، کچیان ده بی.

گوتم: نازه گیان جواترین دیارییت قه رزارم.....

چووین به ره و لیژنه ی تایبته، بو وه رگرتنی هۆنراوه که و
 هه لسه نگاندنی. له پاش دوو روژ ناوی هۆنراوه په سندکراوه کان
 ده رچوو، ناوی من پینجه مین ناو بوو.

ئه و ئیواره یه هۆلی تایبته به کۆپه که، جه نجال بوو، خه لکانی زور
 هاتبوون، به تایبته که سوکاری ئه نفالکراوان، موسیقایی دلته زین

پیشوازی له میوانان دهکرد، پتر ماته مینی و فرمیسکی قه تیس
ماوی چاوانیی دهرده خست.

دهسپییکی پروگرامی کوږه که، به خوله کی و هستان بو گیانی پاکی
شه هیدان بو، پاش خویندنه وهی چهند ووتاری خویندنه وهی
هونراوه دهسپییکرد، نوره هات بانگکرام بو سهر سه کوئی
شانوکه. چووم به ره و نهو میزه کی به ئالای کوردستان
داپوشرابوو، هونراوه که له سهر میزه که دانا، مایکه کهم ریڅخسته
ئاستی دم، ته ماشایی خه لکیم کرد، چاوانیان به فرمیسکی گهش
شورابوو، هه ریه کی، وینه کی که سی خوشه ویستی نه فاکراوی
وهک ملوانکی له مل کردبوو، سهرنجی پیزی پیشه وهدا، ژنی به
ته مهن وینه کی رهش و سپی له جام گیراو، له چوارچیوهی
رهنگاوپهنگ (زهره، سهوز، سوور) هی نابوو، له سهر دلی
داینابوو، که لی ووردبوو مه وه وینه که به و پیاوه به سال اچوو
دهچوو له بیابانه که هاتبوو خه ونم. دهسکرده به خویندنه وهی
هونراوه کهم، ئاوازی موسیقایی دلته زین، وشه به وشه
هونراوه کهی ناسک و به سوزتر دهکرد، گریانی تاوی له
قورگمه ددا، دهنگی دهگوریم نه شک به رچاوی دهگرتم، وشه کانی لیل
دهکردم، جاروبار که چاوم هه لده بری، وینه کی مامه پیرم دهبینی،
خویندنه وهی هونراوه کهی به سوز و گورت پیده ره بریم، دهنگی
گریه میوانی کوږ، تیکه له به دهنگی هونراوه و ئاوازی موسیقا
کردبوو، تا هونراوه کهم ته واوکرد، چهند جاری به دهسته سپره کهم،

ئارەقى نېۋچەوانم دەسپى، كۆتايى بە ھۆنراۋەكەم ھات. تا
گەيشتە شوپىنى دانىشتىم، دەستم بە سىنگەۋە و سەرى پىزم بۆ
دانواندن .

كە پۇيشتىنەۋە گوتە نازە گيان، دەزانى لە كۆپەكە سەيرى سكى
گەلاۋىژم كرد، دىلخۇشبووم كە دوو گيانە، دىلخۇشتر بووم، كە
ھاتبوو بۆ كۆپەكە و بىئەۋەى بارى دەروونى ھىچ ئالۇزىي.
نازە: ۋەك خۇي بۆي باسكردووم. ۋا بزانم لەم رۇژانە مندالى دەبى.
— گەر مندالىان بوو، ئاھەنگى خنجىلەي لە باخەكەمان بۆ ساز
دەكەين.

ھەر ئەۋ شەۋە لە لىدانى زەنگى مۇبايلەكەم بە ئاگا ھاتم، سەيرى
شاشەي مۇبايلەكەم كرد، ناۋى ئەحمەد نووسرابوو، زۆر ترسام
ئاخۇ بەم درەنگە بۆچى پىۋەندىي دەكات، دەبى كۆپەكە بارى
دەروونى گەلاۋىژى ئالۇزكردىي، بەلام گوتى گەر بە ئەرك نەبى
لەگەل (نازە خان)، ۋەرن ۋاۋاكارىمان بكن، چونكە گەلاۋىژ بە ژانى
مندالبونەۋەيە.

گوتە: ھەر ئىستە دىين.

مۇبايلەم داخست و بە (نازە)م گوت بە پەلە خوت ئامادەكە، گەلاۋىژ
بە ژانى مندال بوونەۋەيە.

مالى وريام تىگەياندى، (چرۆ و نازە)م برد و (ورىا)م لاي مندالەكانى
ھەردوولا جىيەيشت.

چرۆ و نازە چوونە ژووری گەلاویژ. دایکی ئەحمەد دەیویست خۆی
ببی بە مامان، بەلام (نازە) گوتی:

با بە زووترین کات بیگەیهینە نەخۆشخانەی مندالبوون.

چووین بەرەو نەخۆشخانە، لەگەڵ خۆرهلەلات، چرۆ هەوالی پیداین،
کچی خنجیلەیان بوو ناوی چیی لیبنین؟

ئەحمەد: زۆر لە میژە چاوەپوانیی ئەم کچەم بێتە دویاوه، هەر لە
خۆشی (سۆز)، ناوی دەنیم (سۆز).

گوتم: پیروزی، هیوای تەمەن درێژی بۆ دەخوایم.

گەڕاینەوه، نازە و چرۆ، پیوستییەکانی گەلاویژیان جێبەجێکرد و
پیروزییمان لیکردن و گەڕاینەوه بۆ مال.

ئاھەنگ

پۇژى دەسىپكىردنى ئاھەنگەكە، باخە پانوبەرىنەكەمان پازاندبۇدە،
مىوانى زۇرمان بانگىشتىكردبوو، تىپەكە پارچە مۇسىقاي گۇرانى
ھونەرمەند مامۇستا (عەلى مەردان)، بە ناوى (گيانە بەسىيەتى، دەرد
و مەينەتى) پىشكەشكىردىن. ئەو ئاوازي مۇسىقايە كىيىكىردىن،
ھەستەم دەكرد، باخەكە بىشكەيى بوو، ئەو سۆزۇ ئاوازەش لايلايەي
بو دەكردىن.

پاشان گۇرانى بىژ، پىرۇزبايى لە دايىكبوونى (سۆزى كىرد،
گۇرانى مامۇستاي ھونەرمەند (حەسەن زىرەك)ى بە ناوى (كۆرپە
دەكەم ئارەزو) پىشكەش كىردىن، ھىندى جار، ناوى (ئارەزو)ى
دەگۆرى بە (سۆز).

(دايك و باوكى سۆزى دىلخۇشتر دەكرد. دواي ئەو گۇرانىيە،
گۇرانى ھەلپەركى دەسىيىكىرد، كىيى و بىدەنگى نەما، كورسىيەكان
چۆلبوون، ھەموو ھەستەنە نىو شايىيەكە، بە جۆش و خرۇشەو
ھەلدەپەرىن، (ورىا) سەرچۆپى گرتبوو، جاروبار (فايەق)
سەرچۆپىيەكەي لىۋەردەگرت.

رېښوار نه حمه دی برد بو نيو شاييه که و له نيوان خوۍ و ورياوه
دهستيان به هه لپه پرکي کرد، هيند به توندی يه کتريان گرتبوو
وپيانددها به زه وييه که دا وه که وهی چيی دهر دو نازاری پابردووی
ناخيان هه يه به زه وييه که ی بسپيرن وبه ناخيا بييه، خو ميش
جارو بار ده چووم، هه ندي جار له خزمهت و چاو ديړی ميوانه کاند
بووم.

چرو و نازه و شیرين، زور به جوانی هه لده په پين، له ميژ بوو له
ناهنگدا به شدار نه بوون، به لام گه لاويژ توانای نه بوو شايی بکات،
سوژی له باو هه ش گرتبوو، هه که سی سهری بکردايه، به
زه رده خه نه یی زور جوان و پا کويي گهر د وه لامی دده انه وه.

کو تايی به ناهنگه که هات، هه موو پيروز بايان کرد و دياريان
پيشکه ش به سوژ کرد، به لام نه مهيشت مالی (نه حمه د، رېښوار،
فايه ق، وريا) پر ونه وه، گوتم نه مشه و به يادی جاران و باسکردنی
به سه ره اته کانی پابردوومان پوژ ده که ينه وه.

نه حمه د: زور سوپاسی هه موو لایي ده که م، کاریکتان کرد هيچ کات
له يادم نه چي.

گه لاويژ: نه وهی نيوه کردو وتانه برا بو برای ناکات.

نازه: قسه ی واهه که نه وپو خوشترين پوژمان بوو.

وريا: به راستی ناههنگی خوشبوو، يا خوا (سوژ) گيان هه رته مه ن
دریژ بيت، به لام کوپينه ده زانن ناههنگی ديکه مان له پيشه.

فايه ق: گهر وه که ناههنگه بيت، بانگشم نه که ن دي.

گوتم : (وريا) گيان، ئاھەنگەكە كەيە و لە كوێيە؟

گوتم : ئەوھيان لە رېبوار بېرسە.

ھەموو پێكەنن و پوويان كردە رېبوار، ئەحمەد پيڭگوت رېبوار

پيويستە ژن بېنن، چاوەروانی چييتە؟

گوتم : تۆ تەنيا بلێ ئەو كچەم دەوێ، ھيچ خەمت نەبێ، ھەر لەم

شوينە ئاھەنگت بۆ سازدەكەين.

گوتم : سوپاستان دەكەم، جارێ ھەليكم بۆ نەپرەخساوھ تا كچيكم

خۆشبويتم.

وريا : شەرم مەكە و زوو ئەو ھەلە رېكخە، ھەموو شت لە سەر ئيمە.

رېبوار گوتم بە قسەتان دەكەم و ھەولێ بۆ دەدەم.

وريا : براينە، شەش ھەوت سال لە ئەوروپا ژيانم بە سەر برد، لە

خۆشترين شوين بوم، گەر ئارەزووم بووايە، ھەموو پۆژ دەمتوانی

لە ئاھەنگدا بەشدار بم، بەلام غەريبي دوورە ولات و كەسوکار،

ھەموو خۆشیی لە پيشچاوە دەخا، دل بە ھيچ شتێ دانامركی.

گوتم : راستە گوتمويانە : "شام شەكرە، ولات شيرينترە".

ئەحمەد : ھيچ شتێ ناتوانی، باوەشی گەرمی نيشتمانی دايكت

پيچيبيلي، تەنيا ھەژاري نەبێ.

فايەق لە قوربنيكا بە كپی دانيشتەبوو و گووي ھەلخستەبوو، لە

پريكد، بە توندي ھەناسەيەکی ھەلکيشا و گوتم ياخوا كەس،

دەردی ھەژاري پوو لە مائی نەكا، چونكە دەردیكي يەكجار گرانە،

پیشینان زور پاستیان گوتووہ "ہہ ژاری کراسیکہ لہ ئاگری
 جہہ ننہم".

وریا : گرنگ نه وهیډه، نه م نازادییهی نه وړو دسه بهر بووه، نیمه ونه وه کانی نوی و دها توو، پاریزگاری لیبکه یین، چیدی نه هیلین دوژمنان نه و کراسه مان له بهر بکه ن.

گوتم ھەز دەکم بەسەرھاتە کەمان بنووسمە وە و بیکەمە پۆمانی. بە
ناوی (سنوردیشیک لە بیا بانی ئەنفال کراوانە وە).
هەموو یێیان باشبوو.

ئەحمەد گوتى بىرۈكەيى زۇر پىرۈزە، زۇرىش پىۋىستە ئەم
راستىيانە بىر كىيىن و نە يشارىنە وە.....

(كۆتايى)

به راستی نیشتیمان خۆشه‌ویست وشیرینه...
چه‌ندین سال له ئه‌وروپا ژیانم به‌سه‌ربرد، له خۆشترین
شوێن بووم، ده‌متوانی پۆژانه له خۆشی و ئاهه‌نگ
وسه‌یراندا بم، به‌لام غوربه‌تی و نامۆیی دووره‌ ولات و
که‌سوکار، هه‌موو خۆشییه‌کت له پێشچاو ده‌خات دل، به
هیچ شتێک داناکه‌وی و دانامرکی، (ته‌نیا باوه‌شی گه‌رمی
نیشتیمانی دایک نه‌بیّت) جیه‌یشتنی ئه‌م باوه‌شه
گه‌رمه‌ش ته‌نیا هه‌ژارییه ...